

A NEVETŐ MAGYARORSZÁG

**EGYETEMES ADOMAGYÜJTEMÉNY
= KÉT KÖTETBEN =**

**ÖSSZEÁLLITOTTA
GRACZA GYÖRGY**

MÁSODIK, TETEMESEN BŐVITETT KIADÁS

II. KÖTET

**BUDAPEST, LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)
CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSÉNEK KIADÁSA.**

TARTALOM

**I.
Jaj de hunczut...**

**II.
Kalapács.**

**III.
Baklövések.**

**VI.
Az iskolából.**

**V.
Rántás.**

**VI.
Korteszvilág.**

**VII.
A nép humora.**

**VIII.
Gyermek-észjárás.**

**IX.
Cigány-kerekek.**

**X.
Görögtűz.**

I. Jaj de hunczut...

Adomák a szabadságharc- és a Bach-korszakból

A forradalmi táblabíró.

1848. március elején egy vidéki táblabíró vetődött a Pilvax-kávéházba, ahol a fiatalság szokott tanyázni. Egészen elhült, amikor hallotta azt a forradalmi hangot, a melyen a társalgás folyt.

A rossz példa azonban tudvalevőleg ragadós. S így nem csoda, hogy a táblabíró keble is csakhamar megtelt szabad eszmékkel, s egy-két üveg bor elfogyasztása után a következő forradalmi óhajtatást szalasztá ki felségsértő ajkain:

- Magam is azt hiszem, polgártársak, hogy legjobb volna ő felsége beleegyezésével itt Pesten kikiáltani a köztársaságot, aztán István főherceget királynak koronázni.

Mikor nem kellenek okos emberek.

Nemzeti emlékünnepeink: *1848. márc. 15.* korszakalkotó eseményeihez tudvalevőleg a március 13-iki bécsi forradalom adta meg a lökést. A forradalom kitörésének hírére a Pilvax-kávéház csakhamar megtelt izgatott, forrongó közönséggel. Petőfi volt az első, ki tette serkenté az ifjúságot.

Klauzál Gábor értesülvén a történelekről, a Pilvaxba sietett s komolyhangu szép beszédben arra inté az ifjúságot, hogy a bécsi hírek izgató hatása alatt ne ragadtassa el magát valami megfontolatlanúságra.

Az intő beszéd után egy fiatal író, Sükey Károly odaüött az asztalra, s így szólt:

- Nagyon szépen, nagyon okosan beszélt Klauzál polgártárs, de most olyan időket élünk, hogy nem kell az okos emberek tanácsára hallgatni!

S nem is hallgattak. Másnap, márc. 15-én elhangzott a „Talpra magyar”, s az ifjúság fölszabadította a sajtót százados béklyóiból.

Táblabíró hiszekegy.

Hiszek egy Miniszteriumban, mindenható Atyában, hivataloknak s püspökségeknek Osztogatójában. És a Corpus Jurisban, Ő egyszülött Fiában, mi Urunkban, ki fogantaték Verbőczytől, születék szűzvállu nemes táblabíróktól, szenvedé sok szolgabíráknak alatta, megtanultaték több táblabíráktól könyv nélkül, aztán meghala és spirituszba téteték, szálla a zöld asztal alá, harmadnapra ismét elővételék és fölméne Budára s üle a sajtótörvények készítőjének jobbára; onnan léssen eljövendő agyba-főbe verni republikánusokat és vörös tollasokat. Hiszek a szent pragmatika szankcióban és az arany bullában; hiszek egy közönséges municipális Eldorádó, kaputosoknak egységét, úrbéri kármentesítést, testünknek meghízását és a sült galambokat. Amen!

A márciusi napok humorából.

A márciusi napokban a Kristóf-téren két fiatalember találkozik.

- *Szabadság!* - mondja az egyik s jól hátba üti barátját.
- *Egyenlőség!* - válaszol a másik s visszaadja a hátbaütést.
- *Testvériség!* - kiáltja ezután mindkettő, s mosolyogva kezét szorítanak.

A demokraczia.

A társadalmi válaszfalak, amelyek hosszú századokon keresztül részekre tagolták a nemzetet, 1848. március 15-én egyszerre összeomlottak. Egyenlő lett mindenki, „*polgártárs*” csupán és semmi egyéb.

Jellemző az akkori demokratikus felfogásra az a kérvény, amelyet Pálffy Albert „Március tizenötödike” című lapjának a megindítása alkalmából Zichy Ferencz grófhoz, a helytartó-tanács alelnökéhez intézett. A kérvény így szól:

Zicsi Ferencnek

Pesten.

Polgár alevelölölő!

Miután a szerkesztésem alatt megjelenő lapot a postán is szétküldeni akarom:

Megkérem önt, hogy ezen ügyre vonatkozó rendeletét mielőbb kiadja és így alkalmat nyerjen arra, hogy hivatalos kötelességének egyik ágát teljesítse.

Pálffy Albert,
a „Március tizenötödike” szerkesztője.

Fegyvergyakorlat közben.

A debreceni nemzetőrök fegyvergyakorlatot tartottak. A tiszt elkiáltja a vezényszót:

- Figyelj! Jobbra kanyarodj!

Erre az egyik civis odaszól a szomszédjának:

- Mit gondol, szomszéd, nem okosabb volna balra kanyarodni?

Kossuth, mint őr.

Debrecenben hideg téli éjjelen Kossuth a miniszteri tanácsból épen hazamenvén, egy ház előtt didergő honvédőrt lát.

- Te fázol? kérdi őt.

- Oh, nagyon! Már négy órája vagyok itt, s még nem váltottak fel.

- S hány órát kellene itt állnod?

- Csak egyet.

- Fölváltalak én!

- Uram, nem lehet! Főbe lőnek.
- Mitől se tarts! Add át fegyveredet és csákódat, s te az enyémmel menj a napos tiszthez.
- Azt nem teszem, uram, én becsületes katona vagyok.
- De én parancsolom!

S átvéve a honvédtől a puskát és csákót, s saját fővegét tette a fejére.

A honvéd a vártára érvén, a napos tiszt bámulva rivalt rá:

- Fickó, hogy merted a helyedet elhagyni?!
- Fölváltottak, uram!
- Megőrültél?! Ki váltott föl?
- Nem ösmerem. Valami nagy úr lehet, mert ugyancsak parancsolt.

Meglátva a tiszt a fővegét a honvéd fején, kérdi tőle:

- S e főveg?
- Tőle van, uram!

A tiszt eszeveszetten szaladt az őrhelyhez, s valóban nem csalódott, mert Kossuth sétált ott le és fel fegyveresen.

Kossuth szigoruan kérdé:

- Ön a napos tiszt?
- Igen, uram.
- Vegye e puskát! Reggeli nyolc óráig fog itt őrt állani!

Pecsovics-hiszekegy.

Hiszek egy Császárbán, a mindenható Atyában, bankoknak és lutriknak Teremtőjében. Hiszek a Kamarillában, az ő tudtán kívül született fiában, ki fogantaték Metternichtől, szenvedett a barrikádok alatt; megkövezteték, meghala és nyugdíjaztaték. Szálla alá a poklokra, méltó helyére; egy estén a Burgból megszalada, felméne Tirolba, üle a császárnak jobbára, onnan léssen eljövendő ráncbaszedni a magyarokat. Hiszek a reakcióban, hiszek egy közönséges orosz birodalomban, a gazemberek közti egyetértésben, bűneinknek megjutalmazásában, a bürokrácia feltámadásában és az örök sötétségben. Amen!

Mi az ágyú?

A szabadságharc egyik legkedveltebb népszónoka Besze János volt, ki jóízű humorával, bizarr ötleteivel lelket tudott verni még a haldoklóba is. Ahol ő megjelent: ott a bizalom verőfénye sugárzott szét.

Egyszer az ágyúnak, amitől a nemzetőrség leginkább félt, egy népgyűlésen ilyen magyarázatát adta:

- Csodálatos, ugymond, hogy vannak emberek, akik az ágyútól félnek! Mi az ágyú? Az ágyú nem egyéb, mint hosszabb és vastagabb csövű puska, amelyből nagy golyókat lőnek, de a miket vajmi könnyű elkerülni. Pedig, ugy-e, senki sem fél közülünk a puskától?

- Nem bizony! - kiáltották közbe hallgatói.

- No lám. Hát hogyha a kis puskától nem félünk, ugyan miként lehet félni attól a nagyobb otromba puskától, amelylyel még jól célozni sem lehet?

Persze kacagott mindenki, s az „otromba nagy puskától” nem félt többé a nemzetőr sem.

Damjanich és Kossuth.

Damjanich rajongó szeretettel csüggött a Kossuth személyén. De viszont Kossuth is rendkívül nagyrabecsülte a „hősök hőjét.”

Midőn Damjanich lábtörése miatt betegen feküdt, Kossuth az elsők közt volt, aki meglátogatta.

- Félkezemet adnám önnek, tábornok úr, a féllábéért, mondotta Kossuth.

- Én pedig a nyakamat a kormányzó úrért, - válaszolt Damjanich.

A kém.

Mikor Bem átvette az erdélyi hadsereg vezetését, Nagybányán egy örményt hoztak elébe, aki Deés vidékéről jött.

Bem kérdezősködni kezdett az ottani viszonyokról, az osztrák csapatok állásáról. Az örmény azonban úgy hazudott, mintha könyvből olvasta volna.

Bem a kérdezősködés folyamán egyszerre csak odafordult a hadsegédjéhez:

- Fizessen ön ki ennek a derék, becsületes embernek száz forintot.

- De hiszen csupa hazugság, amit az örmény eddig mondott, - súgta oda a tábornoknak a hadsegéd.

- Igen jól tudom, - válaszolta hangosan Bem, - hogy most összevissza hazudozik, de mondani fog ő igazat is jó pénzért. Ugy-e?

- Igenis, - válaszolta őszintén az örmény.

Később csakugyan egyik leghasználhatóbb kémje lett a tábornoknak.

A legszebb halál.

A szerencsétlen végű kassai csatában az ujonc honvédsereg az osztrákok gyilkos ágyútüze elől meghátrált.

Mészáros Lázár tábornok maga vegyült a menekülők közé, hogy feltartóztassa őket. Mikor kifogyott mindenből, leült az útszélre, oda, ahol a legsűrűbb a golyózápór s összetett kézzel könyörgött nekik:

- Ne féljete az ágyúgolyótól. Lám én sem félek tőle. Hisz nem mindegyik talál...

E pillanatban egy kartács csapott le mellette s egy honvédet megölt.

Mészáros ránézett a véres holt-tetemre, s mintegy folytatólag egész nyugodtan így szólt:

- És ha talál, ez a legszebb halál.

Ami lehetetlen.

A fegyverforgatásra oktatták a nemzetőröket. Az egyik nemzetőrnek azonban olyan nagy volt a hasa, hogy csúffá tette az egész sort. Odamegy hozzá az oktató tiszt és figyelmezteti:

- Mellet ki, hasat be!
- Mind szép ez, vitéz komám uram, csak lehetne.

Petőfi és Bem.

Köztudomású az a gyöngéd vonzalom, amelylyel Bem tábornok Petőfi Sándor iránt viseltetett. A szabadságharc lánglelkű dalosa talán sehol sem részesült oly igaz becsülésben, mint Bem mellett. De viszont Petőfi is rajongó lelkének egész szeretetével csüggött agg vezérének. Mintha édes apja lenne, úgy vonzódott hozzá.

Egyszer a következő jellemzetes párbeszéd folyt le köztük:

- Tudja-e, tábornok úr, kit hasonlítok én Hannibálhoz? - kérdezte Bemtől Petőfi.
- Nos, kit?
- Önt, tábornok úr.
- Isten a tanúm, hogy ennyire nem tartom magamat, válaszolt ismert szerény modorában Bem. Egyet tudok, vagyis inkább nem tudok. Azt nem tudom, hogy mi a félelem és a csüggedés.
- Hiszen épp ez a fődolog, - jegyezte meg élénken a költő. - Hannibál is ezt a kettőt nem ismerte.
- Mindenesetre nem közönséges dolog. Ezt nem dicsekvésből mondom, mert hiszen a bátorság nem az én érdemem, hanem az Isten különös adománya.

A kengyelvas.

Szent-Tamás ostrománál az ágyúfedezésre kirendelt huszárok egyike, meguntván a hosszas nyeregbenülést, lábát a kengyelből kivette és magasra fölemelve nyújtóztatá.

E pillanatban ágyúgolyó sívít el mellette, s lova hasának a szőrivel együtt elsöpri a kengyelt.

A huszár hidegen vette a dolgot, de csakhamar iszonyúan elkezdett káromkodni.

- Miért haragszol, fiam? - kérdezte tőle a hadnagy. - Hisz még örülnöd kellene, hogy lábadat nem hordta el a golyó.
- Mit ér az nekem, aki Poncius-Pilátusa van, ha már most nincs hová tenni a lábamat!

Nem kell!

Kossuth egy ízben kérdést intézett Damjanich tábornokhoz: van-e elegendő ágyúja, nem kell-e több?

- Van elég, - üzenté vissza Damjanich, - s ha kelleni fog, majd szerez az ellenségtől a 3-ik és a 9-ik zászlóalj.

A fegyver-raktárak.

Egy ízben két tiszt kereste fel Bem tábornokot.

- Tábornok úr, fegyvert kérünk az ujoncok számára.

Bem, aki épp a haditérképet tanulmányozta, föltekintett s nyugodtan így válaszolt:

- Fegyver kell önöknek? Jó. Három fegyver-raktárhoz utasíthatom önöket. Menjenek és verjék meg az orosz Besztercénél, meg Brassónál; aztán vegyék be Gyulafehérvárt. És lesz fegyverük, amennyi csak kell.

Damjanich és a szerbek.

Damjanich tábornok, aki tudvalevőleg maga is szerb származású volt, végtelenül haragudott lázadó fajrokonaira. Midőn 1849 elején a bácskai táborból a Tisza mellé rendelték, a következő proklamációt intézte a szerbekhez:

Ti kutyák!

Én most elmegyek; de azt mondom nektek, csöndesen maradjatok, mert különben ismét visszatérek, s mindnyájatokat kiirtalak a föld színéről. S hogy egyetlen egy ember se maradjon gonosz fajunkból, az utolsó rácz sírján én is golyót röptek agyamba.

Versecz, január 9. 1849.

Damjanich.

Guyon híres mondása.

A branyiszkói csata kezdetén a zólyomi tót honvédek sehogy sem akartak tűzbe menni. Nem is csoda, hisz fegyver alig volt még a kezükben, két hét előtt ujonczolták őket.

Guyon Richárd midőn látta, hogy a szép szó vajmi keveset használ, reájok rivallt:

- Vorwärts dupla lenung, rückwärts kartács schiessen!

És a fenyegetés használt. Nem volt szükség a kartácsra. Az ujonczok nekibátorodván, szuronysegezve megrohanták a császáriakat, s véres küzdelem után elűzték a branyiszkói hegyoromról.

Damjanich dicsérete.

A szolnoki fényes győzelem, tudvalevőleg a 3-ik és a 9-ik honvédzászlóalj hősiességének köszönhető. A 3-ik honvédzászlóalj vakmerő szuronyrohammal elfoglalta az ellenség ágyúit, a 9-ik zászlóalj pedig egy lovasezredet vert szét.

Az ütközet után Damjanich szemlét tartott csapatai felett. Mikor a 3-ik zászlóaljhoz ért, levette sapkáját és a meghatottság hangján így szólt hozzájuk:

- Fiúk! Megérdemlenétek, hogy mindnyájan tisztak legyetek! De hol lenne akkor az én kedves 3-ik zászlóalj?

Ilyen dicséret után ki akart volna tiszt lenni közülök?...

Ezután tovább haladva, a 9-ik honvédzászlóalj előtt állt meg.

- No, azt a prókátoros lelketeket! - korholta őket, - ez ugyan most jól sült el. De ilyen többé ne próbáljatok, mert másféle lovassággal lehet bajotok, s mind ott hagyjátok a fogatokat.

Igy fedtte meg a 9-ik zászlóalj. De korholó szavaiból mint a napfény, kisugárzott a gyöngéd szeretet. Nem is állta meg, hogy ott mindjárt el ne dicsekedjék táborkarának:

- Ezt Napoleon is csak egyszer tette. De Napoleonnak nem voltak ilyen katonái. Ezek olyanok, mintha oroszlanok szabadultak volna ki barlangjaikból, hogy széttépjék az egész világot. Oh, nincs párja e világon a magyar honvédnek!

A gvallér magyar huszárok.

A szolnoki ütközet alkalmával egy osztrák törzstiszt neje hintón menekült a csatatűzből.

Egyszerre csak előugrat néhány huszár, körülveszi a kocsit, s kíséni kezdi.

A hölgy ijedten szedte elő ékszereit, s kinyújtva a hintó ablakán, sirva könyörgött, hogy itt van mindene, csak az életének kegyelmezzenek meg.

- Csak tartsa meg a ténsasszony a drágaságait, - szól elutasítólag az egyik huszár. - Mi csak azért megyünk a hintója mellett, hogy azokat más valaki el ne vegye.

S ezzel elkisérték a legközelebbi faluig, ott aztán udvariasan elbúcsúztak tőle.

Bem és a székelyek.

- Nem féli székely! - biztatta Bem Nagy-Szebennél a székely lándzsásokat.

- Nem is félünk mi, apó! - válaszolta egy öreg székely. - De maga menjék innen, mert itt nagyon sűrűn hull a golyó. Ha mi elpusztulunk, van helyettünk más. De ha a gyenerális urat baj éri, ki ad nekünk második Bem apót?

Mikor élünk?

A győri csata kezdetén Görgei a városon keresztül lovagolván, az egybegyűlt közönség „éljen”-nel üdvözölte.

- Akkor élünk, ha nyerünk! - viszonzá hidegen Görgei és tovább nyargalt.

Ez aztán a magyar gyerek!

Egy kecskeméti fiatal gazdaember fölcsapott honvédnek. Mikor bucsúzik a feleségétől, egyszerre csak megszólal az ötesztendő kis fia:

- Édes apám, nem jönnek a horvátokkal kis gyerekek?

- Minek néked azok a horvát gyerekek, édes szógám?

- Hát hadd lenne nékem is ellenségem, a kit jól elagyabugyálhatnék, - válaszolt a kis vitéz.

Melyik ér többet?

1848. szeptember havában történt, midőn seregeink Schwechát alatt tanyáztak, s Kossuth szinte oda ment.

Egyik reggelen egy öreg Württemberg-huszár áll elébe s e szavakat intézi hozzá:

- Hoztam uram, németet! - s a huszár diadallal mutat a mellette lovagló, lefegyverzett vasas-tisztre, kit az előőrsön fogott el.

Kossuth elbeszéltette magának az elfogás történetét, s az előadás annyira megtetszett neki, hogy a fogolyért 10, a lováért pedig 100 pengő forintot ajándékozott.

A huszár megpödörvén őszbevegyült bajuszát, álmélkodó arczczal e szavakra fakadt:

- A ló megér ugyan 100 pengőt, de a német, Isten ugyse, nem ér tizet!

A huszár foglyai.

Egy öreg huszár öt fogoly horvátot hajtott maga előtt. Beérkezvén az egyik somogy megyei faluba, a nép vasvillára kapott, s agyon akarta verni a foglyokat.

A huszár, amikor látta, hogy az ő fáradságának gyümölcseit ily könnyű szerével akarják megsemmisíteni, szörnyű haragra lobbant. Kirántotta kardját, s cifra káromkodások közt ráordított a tömegre:

- Megállj, aki lelke van a komisz parasztjának! Ne merd az én jószágomat bántani, mert összeaprítlak! *Fogj magadnak horvátot, ha agyon akarod verni!*

Bem és a gránátos.

Bem az ütközetek alkalmával rendszerint bömbölő ágyúinál tartózkodott. Ezek voltak a legféltettebb kincsei.

A szászvárosi csata vége felé azonban a Bem féltett ágyúi nagy veszélybe kerültek. Az ellenség el akarta foglalni őket. Egy gránátos őrmester egészen Bem közelébe férközött, s az egyik ágyura immár rátette a kezét.

- Nyomorult! dörögte haragosan Bem. Te az én ágyúmat akarod? Vissza! – s lovagostorával olyat vágott a gránátos arczára, hogy az ijedten visszahátrált.

Az okoskodó nemzetőr-tiszt.

A schwecháti ütközet folyamán Görgei egy nemzetőri őrnagynak azt parancsolja, hogy csapatával menjen jobbra, az erdő felé.

- Nem volna-e helyesebb balra menni? - kérdezte az őrnagy.

Görgei egész hidegvérrel kihúz a nyeregkápából egy pisztolyt, s azt az őrnagyra szegezve, fenyegetően kérdi:

- Megy ön, vagy nem?

- Ah, kérem alásan, repülök, csak a szerény véleményemet akartam megmondani.

Éljen Kossuth is!

A Hardeck-vasasok megszállták Kecskemétet, s az ezredes, - született magyar, - beszédet intézett az összecsdült néphez:

- Mi azért jöttünk, hogy a régi szent békét helyreállítsuk, s hiszszük, hogy Magyarország törvényes királyához minden ember hű fog maradni.

Beszédét e szavakkal végezte:

- Éljen első Ferencz József ausztriai császár, Magyarország királya!

- De uram, - szólal meg egy kecskeméti atyafi, - éljen ám azért Kossuth Lajos is!

A bor.

A nemzetőr egy rác felkelővel találkozik egész véletlenül az útszéli csárdában.

Egy pohár borra tért be mindakettő. A csapszékben egyedül vannak, tanuk nélkül: férfi férfi ellen.

Egyikük sem szól; hanem kardot rántva, hátukat a falnak vetik és egy ideig farkasszemet néznek.

- Meghalsz ma! - szólal meg végre a nemzetőr.

- Összeaprítlak! - mormogja a szerb.

- Élve innen egyikünk sem megy el.

- De még halva sem.

Néhány percnyi ijesztő szünet után a rác barátságosabb arcot ölt.

- Hanem, mit szólsz hozzá magyar szomszéd, - fordul a nemzetőrhöz, - nem innánk meg előbb a borunkat, ha már meghozattuk? Azután is ráérünk egymást leaprítani.

- Nem bánom, - válaszol mogorván a nemzetőr. Először a boromat, aztán a véredet.

Első pohár.

- Éljen Kossuth!

- Éljen Jellasich!

Második pohár.

- Hová való maga, atyafi?

- Torontálba.

- Hisz úgy szomszédok vagyunk, mert nekem meg Bács a szülőföldem.

- Ennek öröme kocsintunk hát!

- Éljen! Zsivió!

Harmadik pohár.

- Ki is éljen hát?

- Nem tudom én! Talán mi magunk.

- Igen ám; de nekünk, ha jól jut eszembe, egymást meg kellene ölni.

- Meg bizony, még pedig azonnal.
- Csak azt nem tudom, hogy voltaképen miért?
- A szabadságért.
- Ugy van, a szabadságért. Igyunk legalább még egyet. Éljen! Zsivió!

Negyedik pohár.

- Szomszéd, van magának felesége?
- Van ám. Hát magának?
- Van bizony. Még gyerekeim is.
- Hajh, mi lesz a családukkal, ha egymást levágjuk? Igyunk még egyet.

Ötödik pohár.

- Bántottam én magát valaha, csak egy ujjal is?
- Soha; még az öregapja sem.
- Hát haragszik rám szomszéd?
- Eb, a ki haragszik.

Hatodik pohár.

- Igyuk meg hát a barátság poharát.
- És egyezzünk meg, hogy bárhol találkozunk, soha sem bántjuk egymást.
- Szent a béke.
- Éljen! Zsivió!

A mi atyánk.

Mikor Kossuth a tiszafüredi táborból távozott, Damjanich egy szakasz huszárt rendelt fedezetül melléje.

Az elinduláskor Damjanich így szólt a huszárokhoz:

- Aztán fiaim, jól megőriztétek a mi atyánkat.

Tud ön hallgatni?

Közvetlenül Nagy-Szeben vívása előtt Bem egy őrnagyot rendelt maga elé.

- Őrnagy úr, - fordult hozzá Bem, - ön négyszáz emberrel és két ágyúval a szomszéd faluba megy.
- Igenis, altábornagy úr. S mi lesz a teendőm?
- Megtudja ön, ha odaérkezik.
- Mégis szeretném tudni, mihez tartsam magamat.
- Ön haditerveket akarja tudni. Tud-e ön hallgatni?
- Hogyne!
- No, én is, - válaszolt kurtán a vezér, s útnak ereszté a kíváncsi őrnagyot.

Gábor Áron első ágyuja.

Hidvég mellett, 1848 november 29-én csata készült. A székelység akarta kiverni ősi földjéről a betörő osztrákokat.

A székely nép harczivágytól égett. Kész volt megbirkózni akár magával az ördöggel is, de mégis aggodalom nyugtalanította, ha eszébe jutott, hogy nincs ágyúja.

S ime, az országút felől szokatlan dübörgés hallik. Néhány másodperc, s hat szépen felszer-számozott ló egy fénylő új ágyúval robog a táborhelyre. Az ágyú mellett Gábor Áron lovagol.

Épp kezdődik a csata. Az osztrákok, támogatva az oláh felkelőktől, kemény támadást intéznek a székely tábor ellen.

Gábor Áron egy dombtetőn sietve fölállítja ágyúját; aztán ő maga tölti meg, s ő maga irányoz.

Csakhamar eldördül az első lövés. Az ágyúgolyó magas ivalakban csap az előnyomuló dragonyosok közé; a második lövés az oláhok tömegén szánt keresztül.

A székelység néhány perczig csak bámul. Nem hisz a saját szemeknek.

- Nini, hiszen talál! - kiáltja örömmel egy őszbecsavarodott góbé.

- S nagyobbat pukkan, mint a németé! - jegyzi meg egy másik székely.

S ezzel az ágyú köré tolongnak és elkezdik czirógatni, csókolgatni, mintha régen várt kedvesük volna.

Azután halálmegevető elszánással törnek előre és rövid félóra alatt szétszórják az ellenséget.

Ilyen csodás hatása volt a Gábor Áron első ágyújának.

Nincs a reglamában.

A szabadságharcz alatt Tura mellett történt.

Az előörsi szolgálaton négy Würtemberg-huszár ötven vasasnémettel akart összetűzni.

- Az apátok irgalmát! - rivallt rájuk a hadnagy, ki éppen akkor érkezett közéjük - fordultok tüstént vissza. Négy ötven ellen! Hát elment a sütnivalótok?

- Na bizony, nagy dolog is volna az! - felelt a huszárok egyike. - De nincs is benne a reglamában, hogy mielőtt megütközünk, olvassuk meg az ellenséget.

Bem újja.

A szászvárosi ütközetben egy golyó Bem középujját zúzta össze.

A műtét alatt, a mely a harc közepette ott a csatamezőn történt, Bemnek egy arcizma sem mozdult meg. Sőt, a midőn egyik-másik tisztje sajnálkozni kezdett fölötte, haragosan közbe-vágott:

- Minő komédia! Egy haszontalan ujjammal kevesebb van. Ennyi az egész.

A huszár és a dragonyoshadnagy.

A nagy-sallói csatában az ellenség sorai közül egy vékonydongájú dragonyoshadnagy neki ugrat egy Miklós-huszárnak, s elbizakodva kiáltja:

- Add meg magadat, huszár, mert különben hálálfia vagy.

A huszárt elfutja a méreg, hogy valaki ilyenre meri őt felszólítani.

- Ejnye, - kiáltja vissza, - aki cérnarágó irgalmassága van annak a barázdabillegető dicsőségednek, mindjárt megmutatom én neked!

Ezzel hüvelyébe ereszti kardját, aztán a dragonyos tiszt mellé ugrat, galléron fogja és egy rántással lekapva a lováról, odaülteti maga elé a nyeregbe.

- Te fenyegetsz engem, te?... Oh, kákabélú németje! - nevet a huszár, s a fogoly tiszttel tovavágtat.

A megéljenzett szerezsán.

1849 januárban történt, midőn Windischgrätz volt az úr Pesten.

Az Úri-utcai házak egyikéből kijön egy szerezsán, s nevetséges göggel halad a Tigris-vendéglő felé, a hol Jellasich volt szállva.

A szerezsánt egy sereg suszterinas követte, s pillanatról-pillanatra szaporodott körülötte a tömeg, mely leírhatlan lelkesedéssel, szünet nélkül éljenezte Jellasich zsebrákját.

A szerezsán meg volt lepve. Büszkén lenézte az éljenző tömeget s kevélyen lépdelt, mintha nyársat nyelt volna.

Az éljenzés folyvást tartott.

A Tigris felé közeledvén, a szerezsán kollegái kirohantak, megnézni, mi történik bajtársukkal? Amint a hátát meglátták, rögtön meg volt fejtve a talány és a közönség lelkesedése.

A szerezsán hátára egy plakát volt tűzve, melyen e szavak állottak: *Éljen Kossuth!*

A honvédek ereje.

Egy sebesült honvédet elfogott az ellenség.

- Milyen erővel vagytok? - kérdezte tőle egy osztrák tiszt.

- Ki milyennel, uram, - válaszolt egykedvűen a fogoly honvéd. - Tíz itcze bort azonban a leghitványabb is elbír.

Damjanich és a kisleány.

Mikor Damjanich fényes szolnoki győzelmét aratta, csata után a lakosság zászlókkal és koszorúkkal jött elébe.

Egy kisleány odament Damjanich tábornokhoz, megcsókolta a kezét s így szólt:

- Én szokszor álmodtam az istennel, s mindig ilyennek láttam, mint te vagy!

Huszár-számadás.

Előörsön volt a vén huszár, meg egy fiatal honvéd. A mint ott álldogálnak, ime, jön reájuk szemközt az ellenség kémjárata: öt vasasnémet.

- Na ecsém, - szólt jókedvűen az öreg huszár, - ezeket most mindjárt megtámadjuk, aztán kit levágunk, kit meg világgá kergetünk.

- Jaj, András bácsi, - szabódik a gyerekhonvéd, - sokkal többen vannak ám azok, mint mi.

- Többen vannak? Már hogy volnának. Remélem, tudsz számlálni. No hát vedd elő a tíz körmődet és számítsd. Én vagyok *egy*, *kettő*: a lovam, a két pisztolyom *három* és *négy*; *öt* a karabélyom, *hat* a kardom. A *hetedik* vagy te! Hát nem vagyunk-e többen, mint azok?

És úgy tőn, miként beszéle. Megtámadta az öt vasasnémetet, s kit levágott, kit elfogott, kit elkergetett.

Nem csoda, heted magával.

A ki hátrálni tud, előre is mehet.

Az isaszeghi ütközet elején Klapka csapatai az ellenség roppant ágyútüze elől hátrálni kezdtek. Mikor Görgei erről értesült, odavágtatott, s haragtól égő arccal, fenyegető hangon így rivallt a hátrálókra:

- Micsoda gyalázat ez? A ki hátra tud futni, az előre is tud menni. Tehát előre!

S a honvédek megfordulva, szuronyszegezve törtek az ellenségre.

A gyerek-tűzérek.

Szabadságharcunk alatt a honvédtűzészeghez leginkább a diákság tódult. S ezek az éles-tekintetű, fürge gyerkőcök csakhamar bámulatraméltó ügyességre tettek szert. Irányzásuk oly szabályszerű, lövésük oly biztos volt, hogy maga az ellenség is bámulattal hajolt meg előttük. Sőt egy ideig azt hitték, hogy francia és porosz tűzérek működnek ágyúinknál.

A schwecháti mérkőzésnél már kiadatott a parancs a visszavonulásra. Az összes ágyúk elnémultak, csak a 4-ik üteg egyik ágyúja, a melyet hat cingár diák kezelt, szórta a halált. De végre ennek is mozdulnia kellett.

- Siessünk! Mozdonyra! - kiáltotta a tüzemester, Már István.

- Hagyj még egyet löni, Pista! - rimánkodott Veress Jancsi, egy tizenhat éves fiú.

- Nem szabad. Sietnünk kell, nyakunkon az ellenség!

- Csak egyetlen egyet. Bizony isten, *adok egy kiflit*.

És Már Pista, a ki maga is csak tizenhét éves legényke volt, nyilván a kifli kedvéért, végre is engedett az unszolásnak.

Az ágyú, mintegy búcsúzóul még egyszer elbődült s röpítő golyója végigszántott az osztrákok sorain.

Mindez egy pillanat műve volt. Aztán, egy-kettő, a lovak közé csördítve, menekültek ők is tovább.

A váci csata előtt.

Az isaszeghi döntő győzelem után Damjanich hadtestével Vác felé nyomult, a melyet az ellenség tartott megszállva.

Sűrű köd borult a hegyvölgyes vidékre, melyből csakhamar eső kerekedett, s bőrig áztatta csapatainkat.

Damjanich nagy csontos lován a 3-ik zászlóalj elé ugratott és bizalmaskodva leszólt a fiúkhoz:

- Gyerekek! Hát bemenjünk Vácra?

- Be bizony, mert itt künn nagyon esik, - válaszolt az egyik hadnagy.

- Igen ám; de német van Vácon. Hát kiverjük a németet?

- Kiverjük! - zúgta rá lángragyúlt arccal az egész zászlóalj.

- Jól van, hát kiverjük. Befütyülünk neki! - vetette oda elhatározóan Damjanich.

És csakugyan ujjal „befütyültek” a németnek; kiverték Vácról.

Földváry és a furvézer-ló.

Földváry Károly ezredes, a veres sipkások vitéz parancsnoka alól a szolnoki diadalmas ütközetben három lovat lőttek ki.

Kossuth, a midőn értesült Földváry hősiességéről, elrendelte, hogy némi kárpótlásul nemesfajú telivér paripát vegyenek a parancsnok számára.

Mikor Görgei tudtul adta ezt Földvárynak, Damjanich, a ki szintén ott volt, elkezdett kacagni:

- Nem telivért, hanem közönséges furvézer-lovat neki! Hisz a legelső alkalommal megint csak kilövik alóla.

- Nem bánom én, - válaszolt Földváry, - jó lesz nekem a furvézer-ló is, csak közelebb vigyen az ellenséghez.

A pótolhatlan Petőfi.

Petőfi, bármennyire intette is Bem, nem tudta fékezni lobogó harcivágyát. A vízaknai ütközetben nemcsak tényleges résztvett, de igen vitézül harcolt is.

Bem a véres csata után érdemjellel tüntette ki, miközben így szólt hozzá:

- Az ütközeteket kerülnie kell. Ha egy derék honvéd esik el, kerül ebből az országból még derekabb; de ha az én kedves Petőfim találna elesni, senki sem pótolhatná a világon.

Az egri asszony.

Az orosz betörés alkalmával a hevesmegyei népfölkelők egyrészét Egerbe rendelték.

A gyülekezéskor egyszerre csak feltűnik egy tagbaszakadt, pirospozsgás, parasztmenyecske, a mint egyenesre pántolt kaszával a vállán, beáll a sorba.

- Hé, asszony! - kiált reá a nemzetőrkapitány. - Hát maga mit akar itt azzal a kaszával?

- Hát úgy gondoltam, hogy mivel az uram az ország számára fuvarba ment, magam jövök el helyette, nehogy itt miatta valami hátramaradás legyen.

Ez az asszony is kiérdemelte az egri nevet.

A komisz fej.

A tábortúznél két huszár beszélget.

- Pajtás, - szól az egyik, - én nem tudom, mi lehet az oka, de alig suhintok a német fejéhez, mindjárt szétmállik.

- Bizony igazad van, - felel a másik. - Szörnyű *komisz* az istenadta németjeinek a feje; olyan, mintha csak a magazinból faszolták volna.

Károlyi grófné és a huszár.

Leírhatatlan az a tomboló öröm, a mely a közönséget elfogta, a midőn Windischgrätz kényeszerű távozása után az első magyar huszár a főváros utcáin megjelent. Éljen-riadal, virágözön, kendőlobogtatás fogadta.

Egy előkelő és dúsgazdag főúri hölgy, gróf Károlyi Györgyné pedig odament a napbarnított egyszerű vitézhez és megcsókolta a kezét.

- Legyen ez a köszönetem, - szól elragadtatással, hogy a hazáért olyan vitézül harcoltál.

Schlick nyúl vadászata.

Az isaszeghi döntő csata előtt, úgy az osztrák, mint a magyar hadcsapatok Hatvan körül táboroztak. Persze, lehetőleg nyugtalanították egymást, itt-ott csaknem naponként voltak kisebb-nagyobb összecsapások.

Schlick, a félszemű osztrák tábornok, hogy csapatainkat hátranyomja, 1849 április 1-én Hatvanba vonult, s még aznap este nagy dárídót rendezett a prépost lakásán. A vacsorára meghívott több polgárembert is, hadd lássák, mily jókedvű, s önerejében bízó a császári hadvezér.

A lakoma végefelé, vidám poharazás közt, Schlick egyszerre vendégeihez fordul és gúnyosan, dicsekvőleg így szól hozzájuk:

- Holnap egy kis nyúl vadászatot tartok a magyar táborban. Kérem, legyen szerencsém, nézzék meg.

S a következő nap, április 2-án virradatkor haderejének a zömével csakugyan elindult a „nyúl vadászatra.” Hanem a kaland vajmi rosszul sikerült. A vadász futott meg a „nyúl” elől.

Gáspár András, a vitéz huszártábornok előbb Horthnál, majd Hatvan előtt, aztán harmadszor bent a városban úgy elverte, hogy Schlick hanyatthomlok menekült Aszódon át Gödöllő felé. Háromszáz osztrák katona esett áldozatul e híres nyúl vadászatnak.

Azt mondják, hogy Schlick sohasem élcelődött többé a honvédek fölött; sőt ellenkezőleg, még élte alkonyán is a legnagyobb elismeréssel beszélt róluk.

Mikor a huszár csókot kap.

Budavár ostroma előtt a hatvani-utcában egy bájos, előkelő úrihölgy megpillantott egy vágató huszár közvitét. Megállította, s egy virágbokrétát s selyemkendőbe takarva hat fényes húszast adott át neki.

- Köszönöm, édes asszonyság, - válaszolt a nyalka huszár, - a virágot és a kendőcskét hálával fogadom, de a húszasok nem kellene. Pénzem úgyis van elég. De helyette más valamit volnék bátor kérni.

- Mit? - kérdezte a hölgy nyájasan.

- Egy csókot, - felelt mosolyogva a huszár.

A hölgy egy pillanatig tétovázott. De a másik percben hirtelen elhatározástól megkapatva, félreveté fátyolát, s így szólt:

- A haza védőjének azt is, szívesen.

Aztán a lováról lehajló huszárhoz lépett és száz meg száz ember szemeláttára megcsókolta.

A közönség éljen-rivalgásban tört ki e kedves jelenet láttára.

A lyukas köpönyeg.

Budavár bevétele után Görgei az ostromban résztvevő vitéz honvédek közt számos érdemjelet osztott ki. A kiosztáskor legelőször egy barnaarcú közhonvédhez lépett.

- Miféle lyuk az a köpönyegeden? - kérdezte tőle.

- Golyó fúrta keresztül, - válaszolt a honvéd.

- Jól van. Ez az érdemjel majd csak eltakarja, - és közben feltűzte a honvéd mellére az ezüstkoszorút. - De ügyelj köpönyegedre, - folytatá tovább, - mert ha minden lyukra érdemjelet tűzök, furcsán fogsz kinézni.

Sebesült helyett ló.

Gáspár András dandárja Körmöcről Beszterce felé húzódván, már mehetett vagy két órát, mikor a Miklós-huszárok egyik századosának eszébe jut, hogy két sebesültjét a városban feledte.

Visszaküld tehát egy dupla-kapitulációs öreg huszárt, hogy a két beteget ültesse fel kocsira, s bármiként hozza el.

A huszár benyargal Körmöcre. A nagy-piacon levő első házba bemegy s bevezeti lovát az istállóba, gondolván hadd egyék szegény pára, míg ő a két maródi pajtást fölkeresi.

Ki írja le azonban bámulatát, midőn az istállóban két főszerszámozott dragonyos-lovat talál.

A huszár meghökkent; s óvatosan bemegy a szobába, a hol a háziaktól megtudja, hogy az ellenség előcsapataiból egy század, dragonyos már benyomult Körmöcre és a két ló két dragonyosé, kik e háznál vannak bekvártélyozva, - de most szénáért mentek el.

A furfangos huszárnak nem kellett ennél több.

Visszament az istállóba, felült a lovára, s a dragonyoslovakat vezetékre fogva, mint a fergeteg száguldott el egy mellék-utcán, s „Éljen a magyar!” kiáltással robogott ki a városból.

A mikor ezredét elérte, e szavakkal állott kapitánya elé:

- Kapitány úr, alássan engedelmet kérek, a két maródit nem hozhattam el, de hoztam helyettük két dragonyos-lovat.

A tiszta egyenruha.

Egy nyárspolgár gúnyosan végigméri a Lehel-huszár megviselt, kopottas ruháját.

- Bizony, huszár uram, sokkal tisztább az ellenség katonája.

- Tiszta lehet, az ebugattát! - vágta vissza a huszár, - hisz a Tiszától a Dunáig folyvást pucováltuk.

Miért szeretett volna Bem magyarul tudni?

Petőfi, mint tudjuk, erdélyi táborozása idején sem feledkezett meg bűbájos lantjáról. Itt a harc fürgetegében, az ágyúk menydörgése közt születtek a legszebb csatadalai.

Bem ezeket a vérpezsdítő dalokat a tábori sajtón kinyomatta, s ezer meg ezer példányban osztotta ki a legénység között.

- Csak azért szeretnék magyarul megtanulni, - mondá többször, - hogy az én kedves Sándorom verseit eredetiben elolvashassam.

S rendkívül örült, mikor Petőfi „*Az erdélyi hadsereg*” s „*Négy nap dörgött az ágyú*” című költeményeit franciára fordította.

Mi a reszpublika?

A debreceni trónfosztás után kérdezik az öreg huszárt:

- No bácsi, tudja-e, mi a reszpublika?

- Már hogyan tudnám! - felelte a vén harcos megsodorítván bajuszát.

- Hát mi?

- Ejnye no; hát *dupla lénung, nincs király!*

A kivilágítási költség.

Zsurmay Lipót huszárezredes a vízaknai csata alkalmával mintegy ötszáz emberével elszakadt Bem seregétől, s Medgyes felé sodortatott. Itt aztán megvetette a lábát, s váltakozó szerencsével báró Heydte dragonyos-őrnagy ellen harcolt. A pályabér: Medgyes volt; s hol ő szorította ki a császáriakat a városból, hol ezek őtet.

Történt, hogy 1849 február 8-án Heydte őrnagynak kedvezett a hadiszerencse. A medgyesi százszok a győzelem öröméül kivilágították a várost.

De másnap előrobogott Zsurmay, s kiverte Heydte dragonyosait Medgyesről. A győztes elé, a mint az már a szászoknál szokásban volt, hódoló küldöttség járult.

- Talán bizony engemet is kivilágítással akarnak megtisztelni? - pirít reájok Zsurmay.

- Ha úgy parancsolja az ezredes úr! - hajlongott a polgármester.

- Dehogy parancsolom, - válaszolt kedélyesen Zsurmay. - Mennyibe is került az a tegnapi illumináció?

- Körülbelül kétezer forintba, - felelt siránkozva a polgármester, úgy okoskodván, hogy ha ilyen nagy összeget mond, Zsurmay szíve bizonyára meglágyul.

- No, én megkímélem a fáradságtól a várost, - felelt Zsurmay, - nem kell a kivilágítás...

- Oh, kérem, kérem! - vágott közbe mély bókolással a polgármester.

- Igen; nekem nem kell a kivilágítás, - folytatta Zsurmay kissé emeltebb hangon, - nekem csak a kivilágítás költsége: *a kétezer forint kell.*

A szász atyafiak mosolygós ábrázata hirtelen elsavanyodik. De azért félóra múlva már együtt volt a pénz, s Zsurmay jókedvvel száguldott tovább Marosvásárhely felé.

Alig távozott Zsurmay, jön megint Heydte báró. De már ennek fele sem tréfa. A polgármester felölté díszruháját és kisietett eléje.

- Mi csak örülünk, - úgymond, - ha ismét a báró úrhoz lesz szerencsénk. De ebben az esetben szíveskedjék annyi haderőről gondoskodni, hogy a város megvédhető legyen, mert nekünk sem pénzünk, sem kedvünk minden második nap kétezer forint kivilágítási költséget fizetni.

Nagyot mondott.

Midőn Beniczky kiverte az osztrákokat Losoncra, az egyik huszár, észrevevén, hogy a templom-toronyban a császáriak zászlója lobog, így kiáltott fel a harangozóra:

- Le azzal a sárgafekete ronggyal, te ficzko, mert mindjárt *kirúgom alólad a tornyot!*

A piskii csatából.

A híres piski-i ütközetnek tudvalevőleg a Strigy folyó hídja volt a középpontja. Itt a híd körül, annak a bírásáért folyt a legszörnyűbb küzdelem.

- Ha a híd elveszett, Erdély is oda van! - mondotta Bem.

Kemény Farkas és Inczedy Samu zászlóaljai tizennyolcezer ember és negyven ágyú ellenében napestig védték a hidat.

Alkonyatkor odaszáguldott Kemény Bemhez, ki egy magaslatról nézte a csata folyását, s jelenté:

- Tábournagy úr, a híd nem veszett el!

- Ugy Erdély is mentve van, - felelt a vezér megkönnyebbülten, s parancsot adott a hátráló ellenség üldözésére.

Üsd pofon!

Nagy-Enyed földulásának az értelmi szerzője Axente volt, de a kivitel Prodan prefekt bűntényei közé tartozik.

A dulás után a császári sereg egyik ezredese, Losenau is Enyedre jött.

Az ezredes, egy segédtszt és egy ordinánc kíséretében a füstölgő romok közt épp a piactér felé igyekezett, a midőn Prodan jött vele szemközt. A martalócvezér egyenesen Losenau ezredes felé tartott, s kezét nyújtva, így köszönt:

- Jó reggelt, bajtárs!

Losenau hátrakarta a kezét, s a legnagyobb megvetéssel fordult el tőle. Majd odaszólt az ordináncnak:

- Üsd pofon ezt a haramiát! Nem érdemli meg, hogy én piszkoljam be vele a kezemet.

Az ordinánc Prodánhoz lépett, s a parancshoz képest úgy nyakon teremté, hogy a mócvezér szinte megszédült.

Losenau erre kivett egy forintot, odaadta jutalmul az ordináncnak, s szó nélkül tovább haladt.

A muszka gyomor.

A szabadságharc vége felé Balassa-Gyarmaton történt.

Az átvonuló orosz csapatok közül az egyik káplár bemegy a gyógyszertárba és pálinkát kér. A segéd annyira megijedt, hogy tévedésből szesz helyett vitriolt önt néki. A káplár gyanutlanul megiszsa és eltávozik.

Mintegy félóra multán a káplár vezetése alatt húsz-huszonöt orosz katona ront a patikába. A segéd arcán kiüt a halálos verejtek. Bizonyosan megtudták a tévedését, s most vége: megölik. Egy szót sem szól, hanem a legjobb likőröket teszi a katonák elé.

- Ne treba, nem kell, - mondja a káplár. - Hanem abból adjon, ni! - s rámutat a vitriolos üvegre.

A patikáros-segéd szepegve odaadja neki. S a katonák éledelegve, mintha a legfinomabb rosztopcsin lett volna, az utolsó csöppig megitták a vitriolt. És semmi bajuk sem lett a gyilkos folyadéktól.

Ilyen kutya gyomruk volt a muszkáknak.

Találó megjegyzés.

A pákozdi csata után, a híres retiráláskor Jellasich Győrben kissé megpihenvén, a tisztek leültek kártyázni. Maga a bán is közéjük telepedett, s ő adta a makaó-bankot. Szerencsésen járt neki a kártya, s a jeles férfiú csakhamar teli bankkal megretirált.

Az egyik hadnagy, aki sokat vesztett, maró gúnynyal odasúgott a társának:

- Kedves vezérünk igen szerencsés. Csaknem minden *harmad-negyed nap retirál*.

Világos után.

A világosi fegyverletétel után egy kesergő honvéd Görgei ellen így fakadt ki:

- Hejh, de szeretném rajta *sötétben* megboszulni azt, amit *Világosnál* tett.

A kicsempészett bujdosó.

A világosi fegyverletétel után, a rémuralom idejében a fővárosban történt.

Egy jó arcú rákospalotai földmiveshez, aki szekéren jött be a hetivásárra, egy úriember közeledik és megszólítja:

- Kend jószívü magyar embernek látszik, földi.
- Miért volnék rossz, uram? Magamnak használok, ha jó vagyok.
- Lehetne-e kelmeddel egy okos szót váltani?
- Csak németül nem, nagy jó uram.
- Tudja meg hát, hogy én üldözött honvédtiszt vagyok, akit mindenfelé keresnek a városban.
- Hát ne maradjon itt, ha üldözik.
- Kivinne-e kelmed magával?
- Hogyne vinném!
- De ha elfognak bennünket?
- Már, uram, ha maga fölálkozta magát a hazáért, én is fölálkozhatom magamat. Hat apró porontyom van, de hát, ha baj esik, majd segítő apjok lesz a jó isten.

S ezzel a bujdosó honvédet szépen betakargatta egy gyékénynyel, szénát hintett a tetejébe, aztán nyugodtan hajtott kifelé a városból.

A sorompónál megállítják az örök s elkezdik faggatni:

- Nem visz-e valami tilos dolgot a városból?
- Nem én, ténsuraim.
- Hát a gyékény alatt mi van? - kérdezte az egyik ör, betekintve a kocsiba. - Olyatén, mintha ember volna alatta.
- Hát persze, hogy ember, - válaszol hidegvérüen a gazda. - Maga Kossuth Lajos van alatta.

A vámőrök nagyot nevettek a tréfán; a gazda pedig a lovai közé csördítve, hajtott tovább.

A cenzura.

Hirhedt cenzora volt a boldog emléké Bach-korszaknak Protmann. A derék férfiú éber szemmel örködött, nehogy valami felségsértő, vagy forradalmi dolog kerüljön a lapokba.

Egyízben vers került legmagasabb bírálata elé. Figyelemmel olvassa, s egyszer csak megakad a szeme ezen a soron: „*Elbujdosott az én szerelmesem.*”

Hivatja magához a szerkesztőt.

- Ezt a verset nem engedem kinyomatni, - fogadja a cenzor.
- Miért? - kérdezi hüledezve a szerkesztő.
- Ugyan ne tettesse magát! - förmedt reá Protmann. - Nagyon jól tudom, mit jelent az: „*elbujdosott az én szerelmesem.*” Ez lázító célzás a forradalmárookra. Az „elbujdosott szerelmes” senki más, mint Kossuth.

S az ártatlan szerelmi költemény csakugyan nem jelenhetett meg.

A fentartó elem.

- Olvasta szomszéd úr, hogy mi van megint az Augsburgi Allgemeineban?

- Ugyan mi?

- Hát azt írja, hogy a magyaroknak mindig a németek szolgáltatták a fentartó elemet. Vajon mi lehet ez a *fentartó elem*?

- Alkalmasint a - *hózentráger*.

Haynau lakbére.

Károlyi György grófot a rémuralom idejében Haynau tudvalevőleg szintén elfogatta. A gróf több napot töltött mint fogoly az Ujépületben s csak százezer forint pénzbírság árán szabadult meg a haláltól. Haynau pedig ezalatt a Károlyi-palotába költözött s ott is lakott félévig. Mikor a várba költözött, odaüzent Károlyi grófnak, hogy hajlandó a lakás díját kifizetni, csak üzenje meg, mivel tartozik.

- Ha én - üzente vissza a gróf, - pár napra az Ujépületben birt kicsiny és szűk szobáért száz-ezer forintot fizettem, könnyen kiszámíthatja ő excellenciája, mennyi a félévi bére a város legszebb pontján egy egész első emeletnek.

Egy kis tévedés.

Az ötvenes években történt, midőn királyunk, - akkor még császár - az első engesztelő körútat tette meg az országban.

Persze illő pompával fogadtatott mindenütt. Hivatalból csinálták a lelkesedést rendeletekkel, zsandárokkal.

Egy vidéki városban a legmagasabb vendég érkezésének hírére azonnal megcsináltatták a diadalíveket a szükséges felírásokkal együtt.

Az úti-programm azonban időközben megváltozott s a Felség éppen az ellenkező irányban jött a városba, mint az eleinte tervezve volt.

Ez azonban nem hozta ki a polgárságot sodrából, s a diadalíveken s azok felírásain mitsem változtatott.

Igy történt aztán, hogy azon a kapun, melyen a Felség bejött, nagy, aranyos betűkkel ez állott: „*Isten vezéreljen!*”; azon pedig, a melyiken távozott, kivilágítva fénylettek e szavak: „*Legszerencsésebb napunk!*”

Megesküszik rá.

Elvezettek a lókötők Bacsó urambátyám istállójából négy gyönyörű paripát. Feljelentésre került a dolog s az akkori járásfőnök maga elé idézte az öreg urat.

- Hány ölnyire van a háztól az istálló? - kérdé tőle. - Északnak, vagy nyugatnak fekszik-e? hány ajtó van rajta? miből épült, mivel van fedve? - Több ezekhez hasonló aprólékos kérdésekkel faggatta.

Az öreg úr megfelelt valamennyire hűségesen. Végre a főnök így szólt hozzá:

- Esküdjék meg, hogy lovait csakugyan ellopták.

- Szívesen, - válaszolt az öreg, - de arra is megesküszöm, hogy ilyen eljárással soha meg nem kerítik az urak lovaimat.

A megcenzurázott korcsmacégér.

A Bach-korszak intézői nemcsak a könyvekre, hírlapokra, de még a hirdetésekre, sőt a *cégtáblákra* is kiterjesztették az ellenőrző figyelmet.

Egy dunántuli városkában új vendéglő nyílt, a minnek a cégtáblájára szép piros hajnal volt festve, a midőn ragyogva emelkedik föl a nap a láthatáron. A poétikus korcsmacégér fölé ez volt írva:

„Vendéglő a felkelő naphoz.”

Az új cégér azonban nem soká pompázott, mert a korcsmárost már másnap a kerületi főnök elé idézték.

- Hallja, barátom, - szólt hozzá atyai szigorral a főnök, - vagy leszedi azonnal azt a cégért, vagy bezáratom.

- Miért? - kérdezte meglepetten a korcsmáros.

- Mert az valóságos forradalmi felirat. A felkelő nap az új korszak hajnalát jelentheti, amiről a gaz fölforgatók annyit beszélnek. Szóval, azt a cégért vegye le még ma, különben, ismétlem, becsukatom, s akkor aztán jó sok ideig nem fogja látni a felkelő napot.

A korcsmáros ijedten ment haza és rögtön levétette a veszedelmes cégtáblát. Hanem azért sajnálta eldobni s azért is kapta magát és elkeresztelte a hajnalt - alkonyatnak.

Mikor aztán másnap a kerületi főnök úr arra sétált, ezt a fölírást olvasta a korcsma felett:

„Vendéglő a lenyugvó naphoz.”

- Ez már helyes, - mormogta a főnök és meglegedetten fordult be a vendéglőbe egy pohár sörre.

Jókai lyukas csizmája.

A szabadságharc leveretése után Jókai Mór, a nemzet koszorús költője, szintén bujdosó lett, mint annyi ezren.

Hosszas bolyongás után megtörtén, kimerülve egy borsodmegyei kis faluba vetődött, a hol halálos betegségbe esett.

Neje, hírt vevén férje rejtekhelyéről, azonnal útra kelt, fölkereste és önfeláldozó ápolásával megmenté őt a haláltól.

Mikor már Jókai jobban lett, fellábadt: Pestről az a vigasztaló hír vetődött, hogy veszély nélkül térhet haza.

Ámde a szegény bujdosó ruhája éppen nem volt kifogástalan s a zordon téli időhöz mért. Jókainé szomorúan nézett férjére s így szólt:

- Hogy indulsz majd ennek a nagy útnak betegen s ilyen ruhában? Gyalog is kell mennünk s nézd, mekkora lyuk van a csizmádon, befolyik rajta a víz.

- Ne törődjél vele, kedvesem, - válaszolt a költő az ő keserű humorával, mely soha sem hagyta el, - itt a másik oldalon is van egy éppen akkora lyuk. Azon meg majd - *kifolyik*.

Rögtönzött prédikáció.

A finom szimatú finánc rejtegetett dohány-fészket vert föl a tiszteletes úrnál. Ebéd végén, fináncolatlan egri bor mellett találta az Úr szolgáját, s előkeresvén a jófajta verpelétit, azon melegiben 20 pengő forint büntetést olvasott a fejére.

Észrevette azonban az öreg úr, hogy hivatalos komolysága dacára is, a finánc félszemmel igen barátságos pillantásokat vet az egri bor felé. Sajátságos ötlete támadt. Színig tölt egy poharat, s megkínálja vele a hatalom képviselőjét. Ez, pillanatnyi habozás után, elfogadja.

Beszélgetnek.

A szives házi gazda ismét tölt. A cs. kir. torok elnyeli azt is. Erre aztán komoly, szigorú arccal föláll a lelkész s evangélium helyett a következő igéket rögtönzi:

- Ime, büntetni akarsz, pedig magad is bűnt cselekvél. Barátságot mutatsz ott, hol csak büntetned lett volna szabad. Átlépted hivatalod körét, hűtlen levél ahoz. Azért bizony-bizony mondom neked, vagy az a két pohár egri bor ér meg husz pengő forintot, vagy panaszt emelek, s akkor a te hivatalod nem ér majd husz poltúrát sem.

A fináncz szó nélkül elpárolgott.

Még a szentírás sem kell németül.

A szabadságharc után Madarász József kufsteini unalmában elakarta olvasni a bibliát s kért egyet a profóosztól. Ez adott neki németet.

- Magyar bibliát kérek.

- Azt nem kap, - volt a válasz.

- No pedig németül még a szentírást sem olvasom.

Ugy lett.

Mindennek „pacal” a vége.

Mikor az államkölcson, helyesebben a kényszerkölcson reászorították az országra, a tanyásember bement Szegedre s ott egy kaputos ismerősével találkozáván, kérdi tőle:

- Ugyan, kérem, mondja csak, mi hát voltaképpen az az *álomkölcson*?

- Mi? Hát olyan kölcson, - magyarázgatja a kérdezett, - amelyikről ne is álmodjék kend, hogy valaha visszakapja.

- Hát ez az *álomkölcson*?! - vakarja a fejét a tanyásember. – Minálunk a tanyákon *muszájpénz* ennek az igazi neve.

- Mindegy ördög az, édes barátom, akár *álomkölcson*, akár *muszájpénz*, mégis csak mint mindennek, ennek is *pacal* (bezahl) a vége.

A magyar ruha.

Pestmegyébe helyezték át a Dunántúlról egy hivatalnokot. Az új ember a mint megérkezett, másnap tetőtől talpig magyar ruhába öltözve, - Dunántúl már ez volt akkor divat, - beállít a megyefőnökhöz.

Ez fogadja, végignéz öltözetén s azután így szól hozzá:

- Kinek a fizetését húzza ön?

- A magamét.

- Ki fizeti önt?

- Az adóhivatal.

- Kinek a kenyerét eszi? - azt kérdem.

- A magamét, nőm süti, otthon főzetek.

- Ki ruháját hordja!

- A szabóét, mert még nincs kifizetve.

- Ohó! Ön egy kissé durva és nyers.

- Nem is szeretnék főve lenni.

- Na hát majd lefőzöm én, ha azt mondom, hogy ha hivatalnok, hordja a hivatalnoki - ruhát; vagy pedig tartsa meg ezt a betyáros öltözetet s hagyja oda hivatalát.

- Úgy is jól van. Nagyságod tartsa meg a hivatalt, én megtartom a magyar ruhát. Majd meglátjuk ki lesz lefőzve.

- De lássa, amice...

- Semmi amice, hanem Herr von Bogárdy de eadem. Magamat ajánlom!...

Sok egyszerre.

Egy alföldi községben egyszerre ütött be a kolera és a katonaadó-ekzekúció.

A bíró, a kit ez a két egyiptomi csapás szörnyen megrémített, a következő instanciát küldte az adóhivatalhoz:

„Nagyságos Adószedő Urak! Két ekzekúció jött egyszerre hozzánk: a katona és a kolera. Ebből egy is keserves, a kettőt pedig együtt helységünk ki nem lábalhatja. Kérem azért az urakat, hogy vagy az egyiket, vagy a másikat rólunk elfordítani méltóztassék; mert az ilyen sort, - ha sokáig tart, - majd csak azok heverhetik ki, kiket a nyavalya eltett láb alól.”

A nyiltszívű kocsis.

Az 1854-ki körút alkalmával Debreczen városát is meglátogató öfelsége, a honnan a város díszes ötfogatú kocsin szállította tovább.

A kocsis magyar gyerek volt, még pedig a javából. Kicsipte magát s egész hetykén, csak ujjai közt tartva a gyeplőt, úgy igazgatta a hevesvérű csikókat.

Ő Felsége ritkán, vagy tán még egyáltalán soha sem látott ilyesmit s megkérdezte a fiútól: mennyi ideig van az ő kezén ez az öt sárkány?

Legényünk egész büszkén hátrafordult s így válaszolt:

- Bizony, Fölséges uram, hordoztam én már ezekkel Kossuth Lajos ő excellenciáját is.

A Felség jót nevetett s megajándékozta a nyiltszívű fiút.

A legszomorúbb nóta.

A Bach-korszakban egyik vendéglőben cigányok muzsikáltak. Húztak mindenféle csárdást, cependlit s egyéb víg nótákat.

Egy vendég egyszerre csak rájuk kiált:

- Húzzatok valami szomorút!

Erre a cigányok rögtön rárántják neki a „Gott erhaltét.”

- Nem ezt, valami szomorút, - tiltakozik a vendég.

- Nem ismerünk mi ennél szomorúbb nótát, - feleli a cigányprimás.

Virágos nyelven.

Régi dolog, hogy Pálffy, a helytartó, rettenetesen haragudott, ha itt-ott olyan hangra akadt, mely azt mondta, hogy van biz Magyarország még akkor is, ha Ausztria nem lenne.

Kassán járván, meglátogatta a gimnáziumot.

A mint önagyméltósága méltó előkelőséggel helyet foglalt a számára kitett karosszékben, a tanár a médiumra híván hallgatóit, elkezdte:

- Magyarország szép virág!

A helytartó csak bámul.

- Micsoda demonstráció ez? - rivall összevont szemöldökkel a tanárra.

A padokból azonban kiválik négy fiú s odaáll a médiumra.

A dolog nem volt tüntetés, hanem a fiúk egyikét vezetéknevén úgy hívták, hogy *Magyar*, a másikat *Ország*, a harmadikat *Szép*, a negyediket pedig *Virágh*.

A visszautasított útlevel.

Az ötvenes évek közepe táján a párisi magyar emigrációnak néhány tagja arról tanácskozott, visszamehetnek-e hazájukba a száműzöttek? Együtt voltak: Teleki László gróf, Almásy Pál, Gorove István és Andrassy Gyula gróf.

Az utóbbi Telekivel szemben azt a fölfogást védte, hogy ha tisztességgel lehetséges, a száműzöttek térjenek vissza hazájukba.

Ekkor édes anyjának már megígérte, hogy ha minden kikötés nélkül bebocsátják hazájába, visszamegy oda, s ezt barátjainak nyíltan meg is mondta. 1859-ben Londonban volt és itt az osztrák nagykövet magához kérte és tudatta vele, hogy Bécsből útlevél érkezett számára. Andrassy elfogadta és köszönetet mondott érte.

- Még egy kis formalitást kell elintézni, - szólt neki a nagykövet. - Egy nyilatkozatot kell aláírnia.

Ebben az volt, hogy Andrassy szánja-bánja, a mit 1848-ban s azóta tett és javulást ígér.

- Nem tudom, - felelte Andrassy, - mivel érdemeltem e föltevést, hogy az ily nyilatkozat alá írom a nevemet. A mit 1848-ban és azóta tettem, öntudatosan tettem és senki sincs följogosítva a hitre, hogy visszavonó nyilatkozatra határozom el magamat. Tessék az útlevelet visszaküldeni.

Válaszszanak magok közül.

Felsőbb parancs ment szét, hogy minden község állandó sintért tartson. E rendeletre egyik alföldi község bírása így válaszolt:

„Tisztelettel jelentem, hogy nálunk ilyen alávaló hivatalra, mint a sintérség, nem akad senki. Épp ezért méltóztassanak tehát egy ahhoz értő urat maguk közül hivatalosan kinevezni.”

A németre fordított Vas Gereben.

Vas Gereben számára egy alföldi jó barátja különféle apróságot csomagolt össze s indított útnak a postán, kedves meglepetésül. A csomag magyarul volt címezve, s a mint a német postatiszt kezébe kerül, csak nézegeti, nézegeti a jámbor, de sehogy sem tud rajta eligazodni.

- Gereben! Gereben! Hm-hm! Mi isten csudája név lehet az a Gereben? - gondolja magában; mert azt még sohasem hallotta, hogy egy embernek kettős vezetékeve legyen.

„Vas” - ez már csak valamennyire ismerős volt előtte, hanem „Gereben”-re erővel rá akarta kenni, hogy az keresztnév.

Előszedett tehát egy naptárt s át meg át-kutatta, de biz abban nem talált sehol szent Gerebent.

Végre megakad a szeme ezen a néven, hogy „Kelemen”. Nagyot ugrott örömeiben, mert szentül hitte, hogy most már ráakadt a dolog nyitjára.

Okoskodik vala pedig következőképen: „Ungrisch Kelemen, deutsch: Kilián; alsó ungrisch Gereben, deutsch: Grobian.”

Mit is nagy bölcsen megállapítván, hangzik a szállítólevél ilyenformán:

„An Herrn *Grobian von Vas*.”

Az ellenség.

Őfelsége körútja alkalmával az egyik vidéki városban a gazdák is kirukkoltak fogadására, hogy a hivatalos tisztelgés annál sikerültebb legyen.

Őfelsége többeket megszólított közülről, apró kérdéseket intézve hozzájuk.

Többek közt egy zömök, jóképű gazdaembertől azt találta kérdezni:

- Itt lakott-e a negyvennyolcadiki harc alatt is?
- Igenis, felséges uram, - felelé a kérdezett.
- Aztán járt-e erre ellenség?
- Nem járt biz itt, kérem alássan, csak a *német* bitangolt erre mifelénk.

A zene-engedély.

Az elnyomatás idejében engedély és stempli nélkül semmit sem lehetett csinálni. Így, még a korcsmai cigánymuzsikához is eféle sárga-fekete császári útlevél kellett.

Egy kisvárosi vendéglős, Vastag József uram, táncmulatságot akarván rendezni, elmegy a szolgabírói hivatalba, s köszön:

- Adjon isten jó napot!
- Ná, mit ákarsz? Mi nevet? - kérdi a cseh beamter.
- Nem nevetek én, ténsuram.
- Mit nincs nevet? Muszáj lenni, hogy hínak nekedet? pattog a hivatalnok.
- Értem már. Hogy mi a nevem? Az apámat Vastag Gábornak hívták, magam pedig Vastag József vagyok.
- Nem kellsz Vastag apádat. Magadnak mi nevet?
- Mondtam már, hogy Vastag József az én nevem.
- Megfan. Hát mit akarsz kend?
- Muzsika-engedély kellene, uram.
- Hát mikor akarsz muzsika?
- Kedden.
- Keten, - mormogja magában a beamter, aki számot értett ezalatt, - ferkehr ungrisch kete das is zwei. És beírja a zene-engedélybe, hogy az 2-ára szól.
- Stempel hol van?
- Elfelejtettem, nincs, - felel a korcsmáros.
- Nincs van stempli? Futsz mindjárt a patika zsidó.
- Én nem tudok nálunk zsidó patikárust.
- Hát ot megfan a nad házba a patikát, aztán a kis házat a zsidó; ott kapolsz stempli. Tudolsz már?
- Igenis tudom, fizesse meg az Isten.
- Mit akarsz az István? Annak is kell stempli?
- Nem szorult az arra, - jegyzi meg a vendéglős, aki nem vette észre a beamter botlását.
- Mit nem kellsz stempel? Muzsika kellsz, stempel nem? Mars az árestomba!

S Vastag József uramat menten el is csukták, mivel azt merte mondani, hogy az Istennek nem kell stempli.

Egy odavetődött úr nagynehezen fölvilágosította a beamtert tévedéséről, aki végre maga is belátta, hogy az Istennek csakugyan nincs szüksége bélyegre.

A vendéglőst szabadon eresztették, de azért nem köszönte meg, mert a legközelebbi kedd helyett a következő hónap 2-ikára kapta meg a muzsika-passzust.

Megkeresztelte.

- Wie heiszt magát?

- Herepei Ferkó, méltóságos uram.

Jetzt in dieser Zeit kein *Herr* a magyar, schreiben Sie nur: Franz *Epei*, - fordult a főnök irnokához.

Az aranyparaszt.

Bagi József, az alföld egykori nábobja, sokáig mintaképe marad a józaneszű, iparkodó magyar parasztnak. Szorgalmával, ügyességével óriási vagyont szerzett. Természetes, hogy egész mondakör él eredeti észjárásáról, roppant vagyonáról az alföldi nép száján.

E mondakör legjellemzőbb része a következő kis történet:

Károlyi György grófot, mint tudjuk, a szabadságharc után nagy pénzbírságra ítélte az osztrák önkény. Megtudja ezt Bagi József uram, a ki egykor a gróf Károlyi-család jobbágya volt s felmegy a direktorhoz.

- Tekintetes uram! Azt hallottam, pénzre van szüksége a méltóságos úrnak. Azt gondoltam, inkább én adok, mint más.

Végignéz a direktor a kopottas ruhájú gazdán s szánakozva mondja:

- Sok pénz kell ám annak, ha kell, atyafi.

- Körülbelül mennyi? - kérdé Bagi.

- Kétszázezer forint, - válaszolt a jószágfelügyelő, gondolva, hogy az öreg erre egyszerre hanyatt esik.

De nem úgy történt. Bagi a legnagyobb nyugalommal felelé:

- Igaz, hogy annyi nincs nálam, de százhatvanezer forintot itt hagyhatok, a többit pedig holnap elhozom.

A direktor sem gúnyolódott többé.

A tejfel.

Panaszra ment két székely góbé a járási hivatalba.

Elmondták panaszukat a magyarul igen keveset értő hivatalnoknak, kinek e közben légy szállott az orrára, mire dühbe jött, s a legyet e szavakkal: „*pfuj Teufel!*” kergette el.

Meghallotta ezt az egyik góbé, meglöki társát s feddő hangon odasúg neki:

- Látod komé, mindig mondtam, hozz néki *tejfelt*, ha boldogulni akarsz; már is kéri.

Báli meghívó.

A Bach-korszakban egy cseh dobos a polgári bál megtartását, persze dobszó mellett, így hirdette ki:

Rumbidi, rumbidi, rum, bum, bum!

Minden emper hirdetni, lesz van ma Purgerpál. Ottan lehet kapni mintafélét: buncs, lenyomadé, barbara, csáj, pisof, porleves, und so weiter. Férfi fishedni tiz krajcer; fehér nép frei, csak fiseljen magát pécsületesen!

Rumbidi, rumbidi, rum, bum, bum!

Mikor a cigányokra is adót vetettek.

A Bach-korszak adófelügyelői, úgy látszik, csak olyanok voltak, mint a mostaniak: a kőből is olajat szerettek volna préselni.

Egy ilyen sárgafekete adófelügyelő arra a gondolatra jutott, hogy jó volna a cigányokra is jövedelmi adót vetni. S legott fölhevítta magához a cigányprímást.

- Úgy-e Jancsi, kerestek ti egy évben vagy 600 forintot?

Jancsi mindjárt észrevette, hová lyukad ki a dolog, s nagy alázattal felelé:

- Keresünk bizson, idezs nagyságos uram, hatszás forintot, de mig tebbet is minden estendiben.

- Talán 800 forintot is kerestek? - faggatá tovább az adófelügyelő.

- Nem tagadhatjuk, nagyságos uram, keresink mi nyócsászat, de míg annál is tebbet.

S addig vallatta a cigányt a cs. kir. adópréselő, hogy az már 1200 forintig ment, a mit aztán ilyen tányérozó cigánytól ő maga is megsokallott s kételkedve kérdé:

- Hát aztán, Jancsi, igazán kerestek ti 1200 forintot?

- Hogy keresink-e nagyságos uram? Meghisem azst! De mi hasna, ha *nem találunk*, - felelé a furfangos cigány a lefőzött adófelügyelőnek.

Fizet-e a kutya?

1851-ben odamegy egy suszterinas a lánchídhöz s kérdi, mit fizet az ember, mire azt felelték, hogy egy krajcárt.

- Hát egy kutyaért mennyit kell fizetni?

- Semmit.

- Na akkor én sem fizetek, mert én *Kossuth-kutya vagyok*.

S azzal átfutott a hídon.

Nem volt rá szükség.

Feladtak valakit, minek következtében a „stúlríkter” elé került.

Mondja meg a vádlott, - kezdé vallatni, - igaz-e, hogy azt mondta, minden cseh beamter gazember?

- Igaz.
- Igaz-e továbbá, hogy azt mondta, hogy ezt kész írásban is adni?
- Az is igaz.
- Nos, aztán írásban is adta?
- Azt nem tettem, uram, nem volt rá szükség; elhitte az anélkül is mindenki.

Drága világ.

Piacról jövet beszámol a német szolgabiróné szakácsnéja, hogy mit vásárolt.

- Egy pár tojás, egy garas.
- Jaj de drága! - sopánkodik az asszonyosság. - Hát az alma hogy?
- Párja két garas.
- Hallatlan! Morvaországban a tojásnak párja egy krajcár, az almáénak egy sájn garas.
- Ha ott olyan nagy az olcsóság, miért nem tetszett otthon maradni?
- Azért, bolond, mert ott meg garasunk nem volt.

Oszták-stilus.

A kufsteini fogház igazgatója, egy lelketlen durva cseh, a császári amnesztia vétele után a politikai foglyokat ilyen ékes beszéddel bocsájtotta szabadon:

- Ámbátor ti mindnyájan és egyenként hunczut gyilkosok, hitvány forradalmárok, kommunis-ták s felségsértők vagytok, s bár az akasztófát már régen megérdemeltétek, - ő felsége, ami legkegyelmesebb császárunk, mégis megbocsájt nektek.

Nekik való.

Dohányt vetett az alföldi ember, midőn mellette az országúton dragonyosok lovagoltak el.

- Mit vesződni hiába paraszt ember? - gúnyolódik az egyik, - hisz úgy is a mienk meg lesz, a mi teremni fogsz.
- Adja isten, katona uram, - felelé a gazda, - éppen *kötélnek* való kendert vetek.

A kétféjú sasok korában.

Az ötvenes években történt.

Egy gazdag vidéki földbirtokos Pesten neveltette a lányát. Mikor a kisasszony neveltetése véget ért, az apa feljött érte, hogy hazavigye falusi jószágára.

Utközben egy kis erdő fölött meglát a kisasszony egy szép nagy madarat, amint kiterjesztett szárnyaival ereszkedik lefelé.

- Édes papa, miféle madár? - kérdi az atyjától.

- Sas, kedves leányom.

- Sas? - csodálkozik a kisasszony. - Én eddig azt hittem, hogy csak *kétfejű sasok* vannak, pedig lám, van *egyfejű* is.

Erger-Berger...

- Hogy hínak magát?

- Ember Pál.

- Moka egy német fan.

- Semmiféle nemzetségem nem volt német; tősgyökeres magyar vagyok én.

- Nix nutz! Ember van etj olan név, mint Erger, Berger; a mi neki *er* véget fan, mintig német lenni.

A vizbefuló találékonysága.

Mikor Kossuthra még gondolni is bűn volt, egy szegény ember beleesett a Dunába.

Meglát a parton két zsandárt s hogy figyelmüket magára vonja, kiáltozni kezd.

- Éljen a császár! Éljen a mi felséges urunk!

A zsandárok nem is mozdulnak.

- Éljen Kossuth! - kiáltja most torkaszakadtából a fuldokló.

S a két zsandár gyors elhatározással a vízbe ugrik, s kimentí a rebellis embert; természetesen csak azért, hogy Kossuth éltetéseért becsukhassák.

Mi a nagyobb tudomány?

Volt a Bach-huszárok között olyan is, aki Németországban végig úszott egy csomó iskolát, doktor is lett sok mindenféle tudományból, csak hogy annak maga tudta legkevesebb hasznát venni. Az ilyen aztán nagyon bevált civilizátornak; el is hozták hozzánk.

Somogy megyét is megáldotta a fekete-sárga gondviselés egy ilyen doktorral, a ki nagyon szeretett fűvészní, bogarászní, s e célból át-átrándult a halászsok csónakján a zalai oldalra is.

Egy alkalommal nagyon elunta magát a csónakban s elkezdett a révészszel beszélgetni:

- Bácsi, tudsz a geográfia?

- Nem tom biz én, ki fia, mi fia.

- Szegény bácsi, úgy a magad életből etj fertály elvesztette. Tudsz talán Staatsökonomia?

- Nem tom biz én, mi a', - felelé a halász, miközben a gyülemlő felhőket szemlélgette s gyorsan dolgozott evezőjével, hogy a vihar elől szárazra jussanak.

- No akkor a magad életből két fertál elvesztette. De tudsz talán az astronómia?

- Nem tudom én, hogy az mi istennyila; de majd csak megleszek a nélkül is.

- Na akkor három fertál életedet elvesztettél.

A révész azonban rá sem hederített, mert a vihar egész váratlanul elérte őket. Most aztán ő szólítja meg ravasz hunyorítással a sógort:

- Hát az úr tud-e úszni?

A német megütődött e kérdésen s szörnyen röstelte, hogy a magyar ember is tud olyasmit, a mihez ő nem ért. Végre hosszas gondolkodás után bevallotta, hogy biz ő nem tud.

- No akkor csak fogózzék meg jól a ladikban, - mond a révész, - különben minden tudományá dacára mindjárt elveszti az életének mind a négy fertályrészét.

Vigyék el!

- Tekintetes uram, - kérdi egy fiatal parasztgazda az adóhivatali tisztet, - ha az ember valami jószágát elhallgatja, kell azért valami büntetést fizetni, s milyen a legnagyobb, a mit az emberre rónak?

- Hát biz akkor konfiskálják az eltagadott jószágot.

- Lássá ténsuram, én pedig elhallgattam egy jószágomat. Elkonfiskálják azt is tőlem?

- De el ám; nincs kivétel.

- Ha már úgy áll a dolog, akkor csak bevallom, hogy én eltagadtam a...

- Nos, mit?

- Az *anyósomat*.

Egy épületes névsor.

A Bach-korszak virágjában egy alföldi magyar városnak illetén nevű tisztviselői voltak:

Hivatalfőnök: Müller.

Helyettese: Mager.

Ülnökök: Leider, Aerger, Berger.

Titkárok: Minek, Kulnek, Cafranek.

Segédtiszték: Zahrada, Hoduba.

Tollnokok: Sloboda, Svoboda, Poveda.

Irodatiszték: Irszesek, Prsztek, Kolacsek, Hlavacsek, Knopacsek.

A *hivatalszolga* neve: Hlubajdák volt, a *kapusné:* Zubrák.

Ilyen szép nevű urak civilizálták egykor a rebellis magyar népet.

Dehogyan német!

- Hol született ön? - kérdi az összeíró bizottság elnöke egy egri úriembertől.

- Bécsben.

- E szerint tehát ön német?

- Német? Krisztus urunk is istállóban született, mégis isten fia volt. Azért, hogy én Bécsben születtem, mégis csak magyar vagyok, még pedig a javából.

Okos tanács.

Egy meztlábás szegényembert kísérték be a zsandárok a bíróhoz, hogy büntesse meg, mert nem akart kitérni előlük.

A bíró meghallgatta a panaszt, aztán odafordult a szegényemberhez:

- Miért nem álltál félre az útból, ha láttad, hogy zsandárok jönnek?
- Hát azt gondoltam, hogy nekik csizmájuk van, könnyebben léphetnek a sárba, mint én meztláb.
- No, hát az éjszaka rab leszel, - mondotta ki az ítéletet a bíró. - Hanem ezután, - tette hozzá, - ha veszett kutyával, vagy zsandárral találkozol, félre állj az útból, azt megmondom!

A szentelt papiros.

Midőn a stemplis papirost először kezdték használni, bemegy a boltba egy parasztgazda s kéri a boltost:

- Adjon nékem 25 garas ára *szentelt* papirost.
- Szentelt papirost? Mi isten csudája az, atyafi?
- Hát tudja az úr, olyan huzavona papiros az, a mire az öreg (örök) levelet szokás írni.
- Talán stemplis papirost akar?
- Már alighanem a' lesz, mert bíró uram mondta, hogy tempöly is van rajta.

A tilosban.

Szűz dohányt pipázgatott rövidszárú cseréppipájából egy alföldi gazda, midőn nagy hirtelen ott terem a finánckommisszárius és reárivall:

- Becsuksz mingyárt azt a pipa!

Az atyafi azonban hamarosan föltalálta magát, s csak úgy foghegyről odaszól:

- Becsukjam? Hát hol az elfogatási parancs, mi?

A kommisszáriust annyira megzavarta ez a váratlan kérdés, hogy megszégyenülve állt odébb.

A három császár.

A szabadságharc lezajlása után egy obsitos Nádor-huszár valami kihágást követett el, s e miatt megakarták büntetni.

- Nekem nem parancsol senki, - fakadt ki a vén huszár, mert én három császárt szolgáltam. Ferenc császárt, Ferdinánd császárt, meg *Kossuth császárt*.

A lemuzsikált ebéd.

A falusi cigányhoz adóhátralék ürügye alatt beszállásoltak egy cserepárt.

A cigány éppenséggel nem ijedt meg, ámbátor megparancsolták néki, hogy étellel-itallal bőven lássa el a katonát.

Déli harangszókor a cserepár ebédet kér.

- Nagyon szívesen, csak tessék! - válaszol a cigány, s bevezeti a kunyhójába, leülteti a földre. Aztán előveszi hegedűjét, elhúzza valami rövid nótát és azt mondja a cserepárnak:

- Ezs a leves.

Megint húz egy nótát, de most már egy kissé ki is cifrázza.

- Ez a csuszpájsz, - mondja.

Végül rázendít a Gotterhaltéra, s odakiáltja a bámész katonának:

- Ezs a pecsenye. Eb, a ki jól nem lakott.

A cserepár még aznap délután megszökött tőle.

Visszavágás.

Egy vidéki városban hórihorgas hosszúlábú cseh bíró szolgáltatva az igazságot. Egy ügyvéd, ki igen alacsony termetű s még fiatal, de annál műveltebb s tudományosabb ember volt, mint tanú jelent meg a bíró előtt.

A tárgyalást mindenekelőtt a szokásos kérdések előzték meg.

- Foglalkozása? - kérdé a bíró.

- Ügyvéd.

- Ügyvéd? Hiszen, barátom, maga a zsebemben is elférne, - szól a cseh kicsinylőleg.

- Lehet, hanem akkor bizonyosan több tudomány lenne az úr zsebében, mint a fejében.

A felzúditott kofa.

Egy bátor pesti kofa előkeresett egy tízforintos Kossuth-bankjegyet, bement a cs. kir. Steueramthoz és kérte, váltsák be neki.

- Sohse váltjuk mi azt be, néni, - szól a különben emberséges beamter, annak nincs már fundusa.

- Nincs fundusa!? Hát az ezüstalap micsoda? Hisz az van ráírva, fizeti a közállomány! Hát nem maguk az ország? Én szegény létemre károsodtam? - méltatlankodott az asszony.

- Tudja mit? - szól a hivatalnok, hogy bosszantsa az alkalmatlankodót. - Csípje el vele Kossuthot, az tán kifizeti.

- Mit, hogy én csípjem el Kossuthot! - ereszté meg nyelve rugóját a kofa. - S maguk mondják ezt nekem, mikor tudja az egész világ, hogy a császár minden ármádiájával üldöztette s még se tudta elcsípni!

Kétértelmű megnyugtató.

- Bácsi, ha nem fizeti szépen az ató, - szól a végrehajtó az adóhátralékos parasztagzdához, - meklássá, én nem tréfa csinállok, hanem elfeszem a maka szamarát.

- Bizon pedig kár lenne, ténsuram, - válaszol a gazda, kap ám még maga lányt is, minek venné el a szamaramat.

Megmutatta.

Az ötvenes években Albrecht főherceg Borsodmegyében is megfordult s a megye egyik helysége jó négyes fogatot küldött elébe. Természetesen volt elég bámuló, a ki főherceget akart látni s ezek miatt a kocsi, melyben a főherceg szárnysegédével ült, csak lassan léptetve haladt előre.

A kocsis a falu szülöttje volt, s nagy büszkén ült a bakon. Megismerte egyik atyafi s egész bizalmasan felkiált hozzá:

- Halli-e kee! Ne legyek ma olyan büszke, hanem mutassa meg kee, melyik légyen a kettő közül a főherceg?

A kocsis méltósággal hátratekint s ostorát megfordítva, annak kulimászos nyelével bizalmasan a főherceg vállára legyint s minden teketória nélkül feleli:

- Eő kelme la!

Hogy szoktatták el a németet a háztól.

Az elnyomatás idején a beregmegyei Sáros-Orosziban történt. Istenben boldogult Dessewffy János nagyon víg kedélyű, kedves humorú ember volt, s korkülönbségük dacára jól megértették egymást Pál öcscsével.

Az ősi udvarházból épp oly pillanatban léptek ki a kapunélküli kapun, hogy szemközt találkoztak egy kiöltözött cilinderes úrral.

Ez az úr azonnal bemutatkozott.

- Oberstuhlrichter Pospisil.

- Örvendünk, - válaszolt a német szavára János bácsi, - Mostpisil úr!

- Rogo, kérem, Pospisil. Salánkról jövök, a mig a forspán előáll, akarok megösmerkedni.

- Sajnáljuk. Tetszik látni, útban vagyunk. Idegennel úgy se akarunk, kedves Mostpisil úr.

- Mondani már, hogy a nevem Pospisil!

- Sebaj! Uraságod, nagyságos úr, úgyis megérti; nem forog idegenszóra a nyelvem. Ezután barátságosan a vállára tette a kezét és közben merőn nézett a nagyságos úr fényesre vasalt ingelejére, melyből kicsillámlottak az aranyinggombjai.

- Úgy-e szép inggombok? Most szereztem. Tetszik?

- Azért nézegetem, - magyarázta Dessewffy János bácsi, - mert éppen két hete, hogy Pál öcsém legénye az aranyinggombjaival elillant s ez, - ujjjaival ott babrált az ing elején, - mintha csak a tejtestvére lenne.

- Uram, csak nem gondolják?

- Tessék csak hivatalból kiadatni, hogy még a gondolat is tilos! Addig biz én azt gondolom, a mi nekem tetszik.

Éppen jókor érkezett a társaság háta mögé Pógyor Gedeon egykori nemes atyafi a szekérével, - mint kirendeltség, - jelentve, hogy itt a forspont. Szó, köszöntés nélkül kapaszkodott fel rá a német, hogy e gróbián magyar uraktól szabadúljon.

- Milyen ülést csináltál? - szólt oda Pál öcsém mosolyogva.

- Olyan németnek valót, - válaszolt kalapján egyet billentve a forspontos és szárnyára bocsátá két lovát.

A szekér egyik kőről a másikra döccent. Kénytelen volt a német a bérfába fogózkodni. A míg az ő világuk tartott, nem is nyitott az orosz urakra ajtót, a biróhoz szállt, annak az egynek tudott parancsolni.

A régi nóta.

A Bach-korszak alatt maga elé idéztette a megye-főnök a cigányprímást, mert nagy vala az ő bűne: csárdásfélét merészelt húzni az utcán.

- Te cigány, ti valami új nótát húztatok, pedig azt én már szigorúan betiltottam.

- Dehogy huzstunk, dehogy huzstunk, nagyságos miltúságos uram; esünk ágába sincs új nótát csinálni.

- Hiában tagadod, mert magam is hallottam.

- Hát ugyan melyik vót azs, idezs-kedves miltúságos uram?

- Hát az, a melyik úgy kezdődik, hogy: „Jaj de huncut...”

- Ázs új nóta? Nagyon régi nóta ázs már miltúságos uram.

Félreösmerte.

Pöre volt a tanyás embernek, bement hát a „Stuhlrichter”-hez; akkor ez volt az igaz neve.

A hivatalozobában az asztal egy ménykő nagy szekrény mellett volt, melyben az iratok állottak.

A Stuhlrichter úr épen a szekrényben keresgélt, úgy, hogy annak nyitva levő szárnyai teljesen eltakarták őt a belépő szemei elől; kutyája pedig felugrott a gazdája székére s az asztalon szaglálózott.

Az atyafi levett kalappal közeleg, de minthogy élő lelket nem lát a szobában, indul visszafelé.

A Stuhlrichter a zajra becsapja az irattár ajtaját s odakiált a távozonak: „Wer ist da?!” A kutya pedig eközben ismét visszafordult előbbi helyére az asztal alá.

Gazduram megfordul a kérdésre, nagyot néz, hogy a kutya helyett most egyszerre a Stuhlrichtert látja a széken s azután így szól:

- Megkövetem alásan a téns urat, de biz előbb azt hittem, hogy a téns úr kutya, azért hát vissza is akartam menni.

Sem istene, sem hazája.

Beidéztek Bach idejében a lófő-székelyt. Faggatja a cseh beamter:

- Honnan faló?

- Nem vagyok én faló, - válaszol a góbé.

- Mi nevet?

- Eszem ágában sincs nevetni, ilyen keserves pillanatban.
- Mi van falás?
- Nincs nekem egy falásom sem, - szól oda mutatva üres tarisznyáját.
- Donnerwetter! - csóválja a fejét a hivatalnok s beírja jegyzőkönybe, hogy a beidézettnek sem lakása, sem neve, sem vallása nincs.

Dehogy nem!

Baleset érte a fináncokat.

Túrkevéről Karcagra utaztukban eltört a szekér egyik kereke.

Ott terem a disznóit közelben legeltető kanász s ajánlkozik, hogy ő majd szerez nekik jó pénzért hamarosan kereket. Rövid idő alatt meg is volt a kerék s a fináncok nem győztek érte hálálkodni.

Különösen a fővigyázó köszönte a szívességet s erősen biztatta, hogy ha valami baja lesz, csak jöjjön be ő hozzá Karcagra, ő majd elintézi.

- Csak attól tartok, - ugymond, - hogy majd nem fog rám ismerni.
- Dehogy nem! A melyik disznót én jól megnézek, ráismerek én arra tíz esztendő múlva is.

Megnyugtatta.

Csapkod a palóclegény az ostorával, hátrafelé pattogatva. A „Bach-huszár” csak nézi, túri egy darabig, végre azonban megszólal:

- Na, na! Nem csapkodni az ostor, mert kiütni szem.
- Een leszek akkor a hibás, - nyugtatta meg a legény.

Két hajdú beszélgetése.

Első hajdú: Mit jelent az Andris bácsi, hogy tíz év óta már a hetedik szolgabíró szolgáljuk?

Második hajdú: Hát biz az, öcsém, csak azt jelenti, hogy a míg fizetnek, mindig akad német, a ki a szolgabíróságot elfogadja.

A felsült rendőrkiem.

1859-ben a rendőrminiszter nagyon szerette volna kiszimatolni, miféle összeköttetésben állanak a magyar főurak a külfölddel, s minő erre vonatkozólag a közönség hangulata.

Valami Tinaut (Tinó) nevű franciát Pestre küldött le tehát, hogy ott az előkelőbb helyeken mint Napoleon császár megbízottját mutassa be magát s az urak rejtett érzelmeit puhatolja ki. Visszajövet természetesen mindenről híven kellett volna ő excellenciájának jelentést tennie.

Mielőtt azonban Tinaut úr Pestre jött, már jól tudták, hogy ide fog utazni s hogy mi járatban van.

Meg is érkezett nagy titokban, de biz őt semmiféle nagyúri szalonban nem fogadták, sőt még a nemzeti kaszinóba sem bocsátották be.

A rendőr kém a mint jött, úgy utazott vissza Bécsbe. Pesten pedig elmondták róla:

- Ha a Tinou-t Pestre hajtják, csak Tinó marad az ott is.

A politikai barometrum.

Z. városának volt egy fináncráthja, a ki az ottani közönségnek valóságos politikai időmérője volt.

A fináncráth egész 1860-ig minden rendű és rangú embernek a köszönését így szokta volt viszonzni:

- Szervusz!

1860 közepe táján a köszöntéseket ezzel fogadta:

- Karschamadiner!

Jött is mindjárt rá az alkotmányos világ.

1861 közepe felé megint így fogadott minden kalaplevegő embert:

- Szervusz!

S be is következett rá a provizórium.

1865-iki husvét után ismét elkezdett így köszöntgetni:

- Ergebenster Diener!

Nemsokára meg is szűnt a Schmerling-dicsőség.

Bach-korszakbeli imádság.

- Pista fiam, mondd csak, imádkoztál reggel, felkeléskor?

- Igenis, édes apám.

- És aztán melyik imádságot mondtad el?

- Azt, a melyiket édes apám mondott, mikor a fináncok nálunk jártak magyar dohányt keresni.

Ha csak...

Előkelő hivatalnokot vitt a székely. Hegyek között, erdők sűrűjében vezetett az út. Őelőkelősége megszeppent egy kissé s halkán kérdi a góbétól:

- Kocsis, vannak-e itt zsványok?

- Nincsenek biz itt, nagyságos uram, *ha csak most nem viszek egyet.* Gyi te!

II. Kalapács.

Adomák az iparos, kereskedő- és a munkásvilágból.

A magyar ipar.

Egy iparos kopogtat be a gazdag háztulajdonoshoz.

- Tessék pártolni a magyar ipart, s rendeljen nálam valamit.
- Hát mi a mestersége?
- *Koporsókat készítek.*

Ez is bók.

Fodrászsegéd: Kisasszony, a kegyed haja teljesen olyan, mint a kedves anyjáié volt.

Kisasszony: Honnan tudja ezt?

Fodrászsegéd: Hogyne tudnám, hiszen a kedves anyja is tőlünk vásárolta.

Aki kevéssel is beéri.

- Majszter úr, - kopogtat be a faczér mesterlegény egy iparosnál, - nincs valami munkája a számomra? Nem is képzeli, milyen *kevés munkával* beérem én.

Üsse főbe!

Kereskedő: Ajánlom, tessék venni ebből a foltisztító szerből. Egyszeri bekenés után azonnal eltűntet bármely foltot.

Vásárló: De hátha visszajön?

Kereskedő: Ha visszajön? Üsse főbe a szemtelent!

Nehéz idők.

Egy bukófélben levő nagyiparos pénztárnoka megszökött. A nagyiparos szerencsére még utóléri a pályaudvaron.

- Pénztárnok úr, - fordul sűgva a szökevényhez, - ne ijedjen meg. Csak arra akartam kérni, hogy vigyen magával engemet is.

A bosszú.

- Majszter úr, milyenre csináljam ezt a cipőt? - kérdi a cipészsegéd mesterétől.
- Ki-é lesz?
- Azé az úré, a ki a multkor nem fizetett.
- Úgy! *Minél szűkebbre*, - parancsolja a mester.

A drága szerszám.

Kéregetni jött a vándorlegény a földesúrhoz.

- Miért nem folytatja a mesterségét? Elég erős fiatalember, nem szégyenli magát? - feddi a földesúr.
- Folytatnám én uram, de méregdrága a szerszám a mesterségemhez.
- Hát miféle mesterember maga?
- Én kérem, bankár vagyok! - felel alázatosan a furfangos vándorlólegény.

Borbélynál.

Zsugori: A hajamat szeretném megnyíratni. Mibe kerül?

Borbély: Harminc fillér.

Zsugori: Akkor vágjon le belőle húsz fillér árát.

Üzleti fölfogás.

- Hogy tudtál, barátom, ilyen hórihorgas nőt feleségül venni?
- Legalább megspórolom a létrát az üzletben.

Az álom.

Inasgyerek: Majszter úr, ma éjjel a majsztrammal álmodtam.

Majsztram: Ejnye a teremburádat, hogy mertél te rólam álmodni? (Képen teremti a fiút.) És aztán mit álmodtál?

Inasgyerek (bőgve): Azt álmodtam, hogy a majszter úrral sétálni mentem és...

Majszter: Ez már mégis csak nagy szemtelenség tőled, te lókötó! (Ujra nyakon üti.)

Inasgyerek: Mit tehetek én róla, ha...

Majszter: Hát aztán mi történt?

Inasgyerek: Aztán két gödör elé értünk; az egyik tele volt mézzel, a másik ganajlével. És aztán egyszerre csak beleestünk.

Majsztram (büszkén): De azt hiszem, hogy én a mézbe estem?

Inasgyerek: Igen. A majszter úr a mézbe esett, én meg a ganéjba.

Majsztram: No, ez szerencséd! S mi történt azután?

Inasgyerek (nekibátorodva): Akkor aztán kimásztunk mindaketten és... hihhi!... és lenyaltuk egymást! Hihhi!...

Elbicsaklott a nyelve.

Hölgy: Hát nem adhatja ide olcsóbban azt az ékszert?

Aranyműves: Lehetetlen, nagyságos asszonyom. Színaranynál nincs alku.

Hölgy: De hiszen mikor egy hét előtt erre mentem, húsz koronával olcsóbb volt.

Aranyműves: Hja, de azóta fölment ám a *réz* ára.

A demokrata.

Szolgabíró: Mit csavarog, miért nem dolgozik? Hiszen a munka nemesít.

Vándorlegény: Nem kell a nemesség! Én demokrata vagyok.

Ami a kékitőt helyettesítheti.

Egy csinos szobaleány kékitőt akar vásárolni. A kereskedőseged reátekint, s ilyen bókot mond neki:

- Hiszen magának nincs szüksége kékitőre. Elég, ha belenéz azzal a gyönyörű ékszínkék szemével a mosóteknőbe.

Önérzetesen.

A fiatal hentes megkéri egy ferencvárosi háziúrnak a leányát.

- A leányomat akarja? Hát elbír egy családot tartani? - kérdi a leány apja.

- Eltartani? *Hizlalni* is bírom, - vágja ki büszke önérzettel a hentes.

A jó nap.

A kovácsinas vasárnap reggel így szól a társához:

- Stefi, ma jó napot csinálunk magunknak, nem mosakszunk meg.

A mészáros töprengése.

Egy mészáros pihenőt tartván, így töprenkedik:

- Ha fölmege a hús ára, szitkozódnak az emberek, ha lemege, én káromkodom... Hát már csak inkább az emberek szitkozódjanak!

A hol fölösleges az újság.

Vendég: Miért nem tartanak újságot?

Cukrász: A mi vendégeink a nélkül is hallanak egymástól eleget, ha ide jönnek.

Felszabadítás után.

Az egynapos csizmadia-legényhez így szól a majszter:

- Te Jancsi... azaz hogy János, elmehet délután az ingyen-uszodába.

Mire az ujdonsült legény ekképen válaszol:

- Azt már nem teszem. Ingyen többé semmit sem csinállok.

A mint tetszik.

Asztalosmester: Tettél enyvet a festékbe?

Inas: Tettem.

Asztalosmester: Nem mondtam, hogy ne tégy!

Inas: Nem is tettem.

Gyanús tünet.

Egy kőműves munkaközben megbolondult. Midőn az orvos megjelent, kérdi a többi kőműves-től, hogyan nyilvánult először a betegsége?

- Még tizenkét óra után is dolgozott, - válaszol a kőművesek egyike, - s ez mindnyájunknak feltűnt.

Aggodalom.

Fűszerkereskedő: No, mi kell kis lány?

Kislány: Bácsi, adjon nekem húsz fillérért spirituszt. De nagyon bűdös legyen, - azt mondta az anyám, különben megiszsa a papa.

A nagyevő.

Cipészinas: Milyen a mestered?

Lakatosinas: Jó ember volna, csak az ebédnél ne járna olyan gyorsan a szája.

Mire jó a nagy csizma.

Kenderes: Majszter úr, csak jó nagyra szabja azt a csizmát.

Csizmadia: Nagyobbra csak nem szabhatom, mint a kigyelmed lába, hiszen akkor nem tudna benne járni.

Kenderes: Ippeg azt akarom. Akkor legalább tovább tart.

Elszólta magát.

Szakácsnő: Nagyon kevés ez a kolbász.

Hentes: Hús fillérért csak nem adhatok *egy egész lovat*.

Tiszta mesterség.

- Mi akarsz lenni, kis fiam, ha megnősz?

- Pék Budapesten.

- Miért nem választasz valami tisztább mesterséget? Akkor inkább legyél *kéményseprő*.

Az idő pénz.

Szabó: De uram, még most sem fizeti ki a számláját?

Adós: Kérem, azt mondják, hogy az idő pénz. Én pedig időt adok magának, hogy a követelésére elvárjon.

Ismeri a szokást.

Cipészinas: János úr, csak a majszter úr el ne szabná azt a drága lakbórt.

Cipészsegéd: Hisz neked se hasznod, se károd belőle.

Cipészinas: Hasznom nincsen, az igaz; de az üstököm vallaná kárát, mert a majsztram, ha kár éri, szokása szerint rajtam önti ki a mérgit.

Jó portéka.

Vevő: Maga azt mondta, hogy ez a pár cipő eltart két évig is. Én csak két hónapja hordom s már teljesen tönkrement.

Kereskedő: El is tart kérem két évig, ha a szekrényben tetszik tartani.

A borbély hirdetése.

Egy kisvárosi borbély a helyi lapban a következő hirdetést tette közzé:

„A míg a ház előrésze elkészül, addig a t. c. kuncaftok *hátul* borotváltatnak. *Habfi*, a tehénutcai okl. borbély.”

Melyik az ügyesebb?

Egy borozó társaságban két kereskedő arról vitatkozott, melyik az ügyesebb és a furfangosabb.

- No, akármit mondasz, pajtás, - szól az egyik, - annyi bizonyos, hogy én téged tízszer tudnálak eladni, míg te engem egyszer.

- Már ebben igazad van, - vág vissza a másik, - mert te érted nem adna senki egy fagarast sem.

A borraivaló.

Uj cipőt vitt a suszterinas egy előkelő úrnak. Borraivalót azonban nem kapott. Mikor már indul kifelé, ravasz sunyitással kérdi:

- Nagyságos úr, kérem, mit mondjak a majszternek, ha tudakolja tőlem: „*te Pista, mennyi borraivalót kaptál?*”

Jó mentség.

Főnök: Az ön restsége valósággal példátlan! Nem is fog ön soha zöld ágra vergődni!

Segéd: Tetszik tudni, sohase voltam jó tornász.

Annál jobb.

Lakatosinas: A tanár úr haza kergetett az ipariskolából.

Mester: Miért, te?

Lakatosinas: Mert piszkosan mentem az iskolába.

Mester: No akkor ezután sohase mosakodjál meg, legalább itthon hasznodat vehetem.

Miből következett?

I. köszörűs: Nos, semmi munka az egész faluból?

II. köszörűs: Semmi! Azt mondták mindenütt, hogy elég éles a késök.

I. köszörűs: De verekedő korhelyek lehetnek itt ebben a faluban, ha mindegyiknek olyan éles a bicskája, hogy már köszörülni se kell.

A mi vele jár.

- Mit akar kend csinálni a fiából?

- Csizmadiát.

- Oszténg kibirja-e majd a lábszíjazást? Mert a csizmadiaság nem könnyű mesterség ám. A lábszíj is vele jár.

Túllicitálva.

I. kereskedő (társához): A karslbádi víz hatása csakugyan kitünő; az én könyvelőm húsz kilóval kevesebbet nyomott, mikor visszajött.

II. kereskedő: Az még semmi, az én pénztárnokom szabadságra ment Karlsbádba, s egyáltalában nem is jött többé vissza.

Még neki áll feljebb.

Adós: Itt van harminc forint a múlt évben csinált ruháért.

Szabó: Kérem alásan, még egy forint kamat is jár nekem.

Adós: Micsoda? Hiszen többet kellett annál kiadnom villamosra egy év alatt, csakhogy az utcán ne találkozhassam önnel!

A kancsal leány haszna.

- Nem értem, miért alkalmaz ez a Grosz az üzletében mindig kancsal leányokat?

- Annak megvan a maga oka. Mert a kancsal leány két vevőnek is tud egyszerre a kezére vigyázni.

Sovány ebéd.

I. suszterinas: No, Miska, volt-e jó ebéd?

II. suszterinas: Megjárta, a majszter uram *barackot* adott, a majszterné asszonyom néhány *nyaklevest*, a kuntsaft pedig, a hová a cipőt vittem, *fügét* mutatott.

A helyre pótlás.

Ur: Nézze csak kérem, hiszen ez a felöltő el van fusolva; a bal ujjja hosszabb, mint a jobbik.

Szabó: Dehogy, kérem alásan; tévedni méltóztatik. Igaz, hogy van egy kis hiba, de nem úgy, a hogy mondani tetszett.

Ur: Hát?

Szabó: Hát úgy, hogy a jobb ujjja meg valamivel rövidebb, mint a bal.

Kereskedelmi stílus.

Egy fővárosi nagykereskedő segédet akarván fogadni, ezt sürgönyözte egy ajánlkozónak:

„Évi fizetés 800 korona, lakás a 4-ik emeleten. Jőjjön.”

A segéd így válaszolt:

„A lakás igen *magas*, a fizetés pedig igen *alacsony*. Nem megyek.”

Leleményes kereskedő.

Segéd: Főnök úr, a kanári madár megdöglött az éjjel.

Kereskedő: No akkor akaszsa ki az ablakba a táblát: „*Haláleset miatt végeladás!*”

Inasgyerek észjárása.

I. inasgyerek: Te, a mestered megint mérges.

II. inasgyerek: Hej, bár csak túl volnék már a verésen!

Ha lehetne.

- Hogy megy az üzlet? - kérdik a szabótól.

- Nagyon rosszúl. Új ruhát senki sem vesz, mindenki viseltesben jár.

- No, hát csináljon viseltes ruhákat, - hangzott a jó tanács.

Hála Istennek!

Az üzlet javában ég.

- Megjöttek már a tűzoltók? - kérdi a boltosné.

A férj sűgva felel:

- Már itt vannak. De hála Istennek, a vízcsapok nem működnek.

A pincében.

Inas (szalad fel a pincéből): Majszterné asszony, gyűjjék csak hamar, leesett a majsztram a pince lépcsőin, két liter borral együtt!

Majszterné: Hát kiömlött a bor?

Inas: Dehogy ömlött, hiszen a majsztramba vót!

A nyalánk fodrászgyerek.

A fodrász szörnyű módon elpáholja inasát.

Vendég (belépve a fodrászüzletbe): Hát maga miért veri ezt a szegény fiút?

Fodrász: Mert nyalánk volt.

Vendég: Hogy-hogy?

Fodrász: Éhes volt, s megette az egész pomádémat.

Jó tanács.

Majszterné: Mondhatom, szomszédasszony, borzasztó ezekkel a nevetlen inasokkal vesződni. Ha megverem őket, mindjárt a rendőrséghez szaladnak és megbüntetik az embert.

Szomszédasszony: Tudja mit, majsztramné, ha méregbe jön, üsse csak az urat, az úgy sem mer panaszkodni.

A május 1-ji ünnep.

Vidéki iparos: Barátom, megünnepeltétek első májust?

Pesti iparos: Nagyon is; magam is résztvettem benne.

Vidéki iparos: Talán mint jó szónokot, vállaikra is vettek tüntetesképen?

Pesti iparos: Olyanformán, csak azzal a különbséggel, hogy rendőrök voltak, a kik vittek.

Miből következett?

Inas: Édes anyám, a majsztram tegnap azt mondta, hogy már arra se vagyok érdemes, hogy felpofozzon.

Anya: Elég szomorú dolog biz az, fiam!

Inas: De azért mégis felpofozott ám!

Szeget szeggel.

- Itt volt a cipészed. Ugyancsak haragszik rád.

- Hadd haragudjék! Én is haragudtam eleget rá!

Jó iskola.

- Szilberkranzhoz adja a fiát? Hiszen ez az ember már háromszor volt csődben.

- Éppen azért. Azt akarom, hogy a fiam derekasan kiművelje magát.

Korszerű.

A.: Jó, hogy találkozom veled. Legalább szóval is értesíthetlek, hogy tegnapelőtt fűszerkereskedést nyitottam.

B.: Gratulálok teljes szivemből. De mondd, mikor szándékozol csődöt mondani?!

Szabó-élelmesség.

Szabó (a nyomdászhoz): Kérem nyomtasson nekem 1000 darab számlát a nevem alatt *nefelejts-csokorral*.

A fölszabadulás jele.

A.: Nézd csak, milyen hosszúk ennek a suszterinasnak a fülei!

B.: Úgy látszik, már nagyon közel lehet a *fölszabaduláshoz*.

Kiegyenlítés.

Majsztram: Miért bömbölsz olyan veszettül?

Szabóinas: Mert a majsztramné megvert, én pedig nem hagyom magamat asszonyoktól verni!

Majsztram: No légy nyugodt, nesze hát én tőlem egy pár pofon!

Előrelátó.

A.: Ez a Brüll rettentően előrelátó ember!

B.: Hogy-hogy?

A.: Még csak kilátása van, hogy pénztáros lesz, máris megszerezte magának Amerikába az útlevelet.

Az abc és az egyenlőség.

Egy szocialista szerkesztővel évődnek.

- Ön az egyenlőség mellett buzgólkodik, - mondják neki, - holott az ön írásaiból mutatható ki, hogy a rangbeli megkülönböztetések híve.

- Az én kéziratomból? Szeretném azt látni?

- Bizony a kézírataiból! Hát nem használ írásaiban *nagy* és *kis betűket*?

- Nos? Mit következtet ebből?

- Hát nem tudja, hogy a *tekintély* és a *rang* azt a szerepet játsza az életben, a mit a *nagy betűk* az *abc*-ben? A nagy betű azt jelenti, a mit a kis betű; de kezdetnek, pont után, nevek elején még sem lehetünk el nélküle. Azok az írás grófjai, bárói, nemesei. Ha rajzolt iniciálék, akkor hercegek és püspökök. Azért kénytelen Ön is nagy betűket használni.

A szocialista erre morgott valamit, aztán ment haza nagy és kis betűket írni a tekintély ellen.

A szabó mint házasságközvetítő.

A lapokban nem rég a következő apróhirdetés jelent meg:

Hölgyeim! Egy keserves viszonyok között élő szabó keres egyik vevője számára olyan jólelkű menyasszonyt, a ki legalább tizezer korona hozományából kifizethetné a gavallér számláját a több gyerekkel bíró családapa szabónak. Kegyes ajánlatok „*Házasság*” címen kéretnek főposta, poste restante.

Ez minden esetre új irányt jelöl a házasság-közvetítések terén.

A paradicsom.

- Te, a mi majszterunk háza valóságos paradicsom.

- Hogy-hogy?

- Hát az első legény *Ádám*, a majsztram leánya: *Éva*, s szeretik egymást. A majsztramné asszony meg a *kigyó*.

A hirdetés haszna.

A.: A hirdetés igazán páratlan találmány.

B.: Azt én mindig mondom.

A.: Látja, a feleségem a multkor elvesztett egy arany karperecet, beletettem egy lap hirdetései közé, s másnap reggel...

B.: Nos, másnap megkerült?

A.: Megtalálta az ágy alatt.

A hentesnél.

- Hallom, hentes úr, hogy a kedves lova megdöglött tegnap.

- Fájdalom, meg.

- Akkor ne tessék ma virslit adni.

Furcsa kifogás.

Egy úr találkozik az utcán a szabójával, s haragosan ráförmed:

- Teremtette sok fuser szabója! Az úr csak tegnap küldi haza az új nadrágomat, s ma leszakad a gomb a kabátomról!

Az arany középut.

Hölgy: Kérek pár zeneművet a leányom számára; se igen könnyű ne legyen, se igen nehéz.

Zeneműkereskedő: Kétkezest, vagy négykezest?

Hölgy: No, tudja olyan középepest, tehát - *háromkezest*.

Egyenérték.

Lakatosmester: Megvan még a számar?

Asztalosmester: Dehogy is van. Kimúlt a szegény pára!

Lakatosmester: Nem vesz másikat?

Asztalosmester: Nem én, hanem fogadtam helyette két inast.

A mészáros izlése.

Nagyon szép fiatal asszony volt a jegyzőné, de bizony gyöngécske és sovány.

A falusi mészáros így nyilatkozott róla:

- Nagyon szép asszony a kis jegyzőné! Gyönyörű szeme, remek haja van; a színe olyan, mint a tejbe hullott rózsaszírom. Nem hiányzik a szépségéhez egyéb, mint *husz-harmincz kiló hús*, akkor tökéletes volna.

Bajos dolog.

Fodrász: Haját méltóztatik nyíratni?

Ur: Igen; de a kalapomat nem veszem le, mert itt szörnyű hideg van.

Ajánlat.

Későn járogatott be a segéd a műhelybe. A majszter csak tűrte egy darabig a dolgot, de végre még sem tudta megállani szó nélkül.

- Hallja Pénzes, az már mégsem járja, hogy maga minden áldott délután későn jön. Valóban irigylem a dolgát.

- Tudja mit, majszter úr? Cseréljünk állapotot. Én leszek a majszter, maga meg a legény. Aztán fogjon akkor a munkához, a mikor akar, én nem szólok e miatt magának egy rossz szót sem.

Öndicséret.

- Miféle munka ez már megint? - korholja az asztalosmester legényét. - Hányszor mondtam már, hogy jól dolgozzék! Ha én ilyen „fuser-munkát” akarok: akkor magam is megcsinálom.

Megszólaltatta.

A borbélysegéd egy kopasz öreg urat beretvált, a ki mindig csak németül beszélt. Egyszer a segéd elkészülve a beretválással, tenyerével pajkosan megpaskolta a vendég kopasz fejét, miközben odaszólt a társához:

- Mit gondolsz, bekenjem ezt a sima tököt?

- Fölösleges! - felelt nyugodtan az öreg úr, a kit ilyképen a borbély rászoktatott a magyar beszédre.

A szűk cipő haszna.

Fiatalember: A cipőt jó szűkre csinálja ám.

Cipész: De hiszen tyúkszemei vannak.

Fiatalember: Nem tesz semmit. Tudja, én most szerelmes vagyok egy szép leányba, s így jobban tudok majd sóhajtozni.

Az atyafiság.

Egy toprongyos vándorlegény kopogtat be a falusi jegyzőnél.

- Könyörüljön rajtam jegyző úr, mint szegény atyafián!

- Hát aztán honnét van köztünk az atyafiság?

- Ádám apánkról, meg Jézus Krisztustól.

- Ime fogja, - válaszolt a jegyző egy kétfillérest nyújtva a vándorló legénynek. - Ha minden atyafiától ennyit fog kapni, csakhamar dúsgazdag ember lesz belőle.

A bűnbak.

Akármi történt a háznál, mindig a Jancsi inas volt a bűnbak.

Egyszer aztán megbabázott a majszterné asszony.

- Itt van la, - tört ki a keserűség az inasból, - most még ennek is én leszek az oka!

Kisegítette.

Egy hölgy lép be a cipőüzletbe, de az egész boltban nem találnak neki való cipőt, olyan nagy a lába.

- Hogyan? - kérdi a hölgy aggódva, - hát olyan nagy volna a lábam?

- Nem, - felel zavartan a kereskedő, - de az idén nagyon kis cipőket hordanak.

Jó biztatás.

Vendég: Mondhatom, szép borotválás! Az egész arcom csupa tapasz.

Borbély: Oh, tegnap egy urat be is kellett varrni.

Rosszul indul.

Boltosinas: Az az ember, a ki most elment, kalapot akart venni, de nincs.

Kereskedő: Hát nem tudtál neki eladni legalább egy esernyőt, te számár? Soha sem lesz belőled használható kereskedő.

Ez is valami.

A segéd fizetésének a javítását kérte.

- Nagyobb fizetést, - válaszolt a főnök, - sajnálatomra nem adhatok önnek; hanem a jövő hónap elsejétől nem kell, hogy többé az egészségemre kívánja, ha prüsszentek.

Mindenkép baj.

- No Miska, hogy vagy megelégedve az új helyeddel? - kérdezik a csizmadia-inastól.
- Ne is kérdezze a ténsúr! - válaszol szomorúan az inas. - Ha a majsztram borért küld és hozok: a felesége ver meg; ha nem hozok: a majsztram náspágol el.

Mikor a majszterné takarékos.

I. inas: Hej Pista, vigyázz a kenyeredre, reászállott egy darázs!

II. inas: Csitt! Mert még meghallja a majszterné.

I. inas: Hát aztán baj volna ez?

II. inas: Persze, hogy baj. Ráfogná, hogy mézes kenyér, s nem kenne reá vajat.

A hosszú kolbász.

Kiszolgált katona: Adna-e nékem húsz fillérért olyan darab kolbászt, a mi elér egyik fülemtől a másikig?

Hentes: Hogyne! Különösen egy rokkant katonának.

Kiszolgált katona: No, akkor hosszú kolbászt válaszszon ám; mert az egyik fülem csak itt volna, de a másik bizony ott maradt Boszniában.

A válogatós vevő.

Egy hölgy különféle bevásárlásokat tesz, de a mellett nagyon rossznak és szörnyen drágának talál mindent.

- Adjon még öt darab tízfilléres levélbélyeget, - szól, amikor bevégezte vásárlását.

- Kérem, - felel a boltos, - csakhogy nekem csak közönséges bélyegeim vannak. Talán ilyesmit is jobb minőségben és olcsóbban kap nagysád másutt.

Ilyenek a nagy urak.

Báró: Mennyibe kerül ez a ruha?

Szabómester: Száz koronába. De ha mindjárt ki tetszik fizetni, odaadom nyolcvanért.

Báró (büszkén): Azt hiszi, nálam határoz az a rongyos húsz korona. *Adós maradok!*

Mire kíváncsi.

A kerékgyártó-inas mellénye gombjain számíthatva:

- A majsztram ver meg ma, vagy a majszterné?

Iparosbálban.

Mester: Miért nem táncol a leányaimmal is? Nézze meg az ember! Ott ülnek, vigye őket!

Segéd: Majszter úr, most nem vagyok munkában!

Elárulta magát.

Az inasgyerek visszahozza a szatócsnak az apró pénzt, melyet az imént váltott egy húsz koronás bankóért.

- A majszter úr azt mondja, hogy negyven fillér híja van a pénznek.

- Nem igaz, te huncut, - kiált fel a szatócs, - mert csak húsz fillér híja volt, mikor odaadtam!

Munkaszeretet.

- Nos, szereti-e már fia a timár-mesterséget?

- De még hogy! Kibujnék a bőréből, hogy még azt is megcserezhesse.

Nagyzolás.

Fölszabadult a szabóinas. Első dolga, hogy nagy gőgösen bemegy a trafikba és harsány hangon kiáltja:

- Kérek szivarokat!

- Milyeneket? - kérdé a trafikos.

- Krajcárosokat.

- Hányakat?

- Most csak egyeket, máskor majd többeket.

A csendes társ.

Egy vevő épp akkor lép az üzletbe, a midőn nagy lárma van ott.

- Ki ez az ember, a ki ekkora zenebonát csap itt? - kérdi a vevő a segéd-től.

- Ez a mi *csendes társunk*, - válaszol fölvilágosítólag a segéd.

Kerülő uton.

- Úgy-e, majszter úr, én biztosan a menyországba kerülök?

- Miért, te kölyök?

- Hát csak azért, mert magánál már két esztendeje bőjtölök.

A figyelmes kereskedő.

Vevő: Ugy!... Most már minden szükségeset bevásároltam.

Kereskedő: Talán jó volna, ha még ezt a finom borotvát is megvenné.

Vevő: Szükségtelen, soha sem borotválkozom.

Kereskedő: Hát ha hasznát veheti, például ha öngyilkosságot akar elkövetni.

Czipő-varázslat.

Egy jókedvű cipészsegéd többek jelenlétében azzal dicsekedett, hogy *öt perc* alatt képes egy pár cipőt csinálni.

Fogadásra került a dolog.

A segéd elővesz egy pár csizmát, levágja róla a szárat, s készen volt a cipő.

A fogadást, természetesen, megnyerte.

Nem vész kárba.

Apa: A fiam vajmi keveset tanul önnél. Mindig csak a gyereket dajkálja.

Iparos: Azt hiszi talán, hogy ennek nem fogja hasznát venni?

Akár így, akár úgy.

- Hol a nyolcas számú kapta? - kérdi az urától a majszterné.

- Beitta a majszter úr az Iczig zsidónál, - közbeszól a kotnyeles inas.

- Nem fogod be a szádat! - ordít reá a részeges csizmadia-mester, miközben jót húz a lábszíjjal az inas nyaka közé.

- Brühühü!... Ordít a gyerek. Tegnap azért vert meg a majszter úr, mert *nem tudtam*, hol a kaptafa, ma meg azért, hogy *tudom*.

Gúnyolódó kérdés.

Egy kopasz úr nyit be a fodrászüzletbe.

- Nyírja le a hajamat, - szól a hajlongó segédhez.

- Hány szálat nyírjak, kérem alásan? - kérdi a segéd rejtett gúnynyal.

Az irigyelt mesterség.

Asztalos: Maga boldog ember.

Czipész: Hogy-hogy?

Asztalos: Minél többet tapossák a maga műveit, annál elégedettebb lehet.

Gavallérosan.

Szabó: Eljöttem, nagyságos úrfi, ha lenne szíves a kétszáz koronás számlámat kiegyenlíteni...

Fiatalember: Mit alkalmatlankodik maga mindig, Kecskés úr? Hát van magának jobb kuncsaftja, mint én? Ki tartozik magának oly pontosan, mint én? No, mehet dolgára!

Mikor a majszter úr el van foglalva.

A szürszabó kis fia a kapu előtt játszadozik. Arra megy egy úr és rákiált:

- Hallod-e, kis fiam, itthon van az apád?
- Idehaza, - válaszol a gyerek.
- Szaladj be és hívd ki, valami közleni valóm van veled. Siess!
- Édes apámnak most igen sürgős dolga van, nem hívhatom ki.
- A manóba! Hát mit csinál?
- Hát ép most döngeti javában az édes anyámat.

A jó posztó.

Vidékiek vetődnek egy fővárosi ruhakereskedésbe.

- Ezt a ruhát tessék megvenni, - ajánlja a kereskedő talán épp a legrosszabb portékáját. - Kitűnő szövet, eltart a világ végéig, s még azután is lehet csináltatni belőle egy téli sapkát.

A kvárgli.

Az öreg legény kvárgliért küldte el az inast. A fiú sokáig odamaradt. A legény tehát kinéz, s ott látja az inast az udvaron a majszterné kis gyerekeivel játszani.

- Hát nem hoztál kvárglit?! - kiált rá boszúsan a legény.
- Hozni, hoztam volna biz én, - válaszol az inas, - de nagyon bűdös volt, hát elhajítottam.

Hidegvér.

A csizmadiamester az inasa után dobja a csizmát; a fiú azonban hirtelen leguggol, s a csizma a belépő majszternét üti orron.

A majszter úr nyugodtan szól:

- Így is jól van!

Szerencsekívánó részvét.

Segéd: Főnök úr, most hallom egy nagyvárosi ismerősömtől, hogy Berekvölgyi Mór, akivel összeköttetésben is voltunk, csődöt mondott.

Főnök: Fejezze ki néki azonnal sajnálkozásunkat; de úgy fogalmazza a levelet, hogy szerencsekívánatnak is lehessen tartani.

Vásárlás közben.

Vásárló: Ezek a heringek nagyon aprók húsz fillérért.

Kereskedő: Tessék várni egy pillanatig, nagysága, a legközelebbi vonattal füstölt *cethalak* érkeznek, darabja húsz fillér.

Fénykor.

A gavallér keserű szemrehányást tesz szabójának:

- No hallja, maga ugyan szép kabátot csinált nekem! A posztó olyan komisz, hogy íme, két év alatt egészen *kifényesedett*.

- No, engedelmet kérek, - válaszolt a szabó, - elvégre egy ilyen kabátnak is kell, hogy legyen *fénykora!*

Az előrelátó asztalos.

Hölgy: De hiszen az az asztal szörnyen recseg, akármit tesznek rá.

Asztalos: Annak úgy kell lennie.

Hölgy: Ugyan?!

Asztalos: Tetszik tudni, amikor lakoma van, mindig azt írják az ujságok, hogy az asztal recsegett az étkek terhe alatt. Hát ez igazán recsegni fog.

Elriasztás.

Fűszeres: Nem megyek el innen, amíg meg nem kapom a pénzemet!

Adós: Ugy? Majd meglátjuk! Laura lelke, ülj csak a zongorához, s énekelj is hozzá!

Mikor a székálló szerelmes.

Szakácsnő: Adjon, kérem, egy darab borjúsívet.

Székálló: Az nincs, édes. De fogadja el helyette az én szerelmes, hű szívemet.

A munkanélküli.

Gyáros: Alamizsnát nem adok, de munkát igen.

Munkanélküli munkás: Nem, nem! Semhogy valamely szegény ördög elől elvigyem az állást, inkább beérem egy kis alamizsnával.

Hazafiasan.

- Hallotta, Stein Lázár bútorkereskedő háromszor jutott csődbe?

- Helyes. Háromszor bukik a magyar!

Mindig üzletember.

Ur (egy kereskedőhöz): Hány gyermeke van?

Kereskedő: Negyed tuczat, szortirozva; szolgálatjára!

A megtartott utazó.

A nagykereskedő elküldi az utazóját valami vidéki özvegyasszonyhoz. Aztán várja a rendeléseket.

Érkezik pedig ez a távirat:

„A minták nem tetszettek, de az utazót megtartom. Férfjem lesz. Özv. Péterfi Jeremiásné.”

Borzasztó.

- Na, hogy vagy megelégedve az új helyeddel, Jancsi?

- Jaj, ott a majszter, meg a majszterné négy kézre pofoznak!

Családi revolver.

Egy fiatal házaspár lép a fegyverkereskedésbe. A férj revolvert kér.

- Tessék! - szól a kereskedő. - Ez egy családi revolver.

- Miféle családi revolver?

- Tessék megnézni. Hat csöve van; kettő a felesége, kettő a csábító, kettő pedig az ön számára. Ez a legujabb divat, uram. Nászajándéku tömegesen vásárolják.

Emberbánás.

- Hát mit mondott a gróf, Áron?

- Kidobott az utcára, egész világ csúfjára!

- Látod, te nem tudsz bánni az emberekkel; engemet csak az udvarra szokott kidobatni.

Váratlan öröm.

Egy fiatal ember lép be a szabó özvegyéhez:

- Kifizetem az összes tartozásomat.

Az özvegy asszony felsóhajt:

- Jaj, Istenem, ha a boldogult uram ezt megéri, talán sohsem halt volna meg!

III. Baklövések.

Vadász-adomák.

Hogy kell a rókát löni?

- Ha jó vadász vagy, - kérdezi egyik öreg Nimród fiatalabb társától, - azt mondd meg, miképp lehet a rókát úgy meglőni, hogy a bőre lyukas ne legyen?

- Biz' én nem tudom.

- Hát megmondom, figyelj jól. Sörét helyett egy éleshegyü zsindeleszőget tesz az ember fegyverébe s úgy lő, hogy a rókát farkhegyen találva egy fához szögezze. Aztán felvágja az ember a róka homlokát s addig veri a töltővesszővel, míg a róka kínjában kiugrik a bőréből.

Az eredmény.

Niki báró: Hát hogy sikerült a hajtóvadászat, Karcsi?

Karcsi gróf: Meglehetősen. Háromszáz nyulat, húsz rókát és *három hajtót* lőttünk.

Jó mentség.

Erdőkerülő: Hiszen ön az „Állatvédő egyesület” tagja, s mégis meglőtte ezt a nyulat?

Városi úr: Kérem, nem a magam számára lőttem.

Ha úgy tetszik.

- Engedje meg, kedves erdész úr, de nem hihetem el ezt a történetet.

- Nem? No jól van. Elmondok én magának egy másikat, ha úgy tetszik.

A medve.

Egy nagy úrral történt, még pedig német herceggel.

Roppant szeretett volna medvét löni; ellátogatott hát Erdélybe, egy magyar mágnás ismerőséhez.

A vadászat elkezdődvén, a herceg a legjobb helyet kapta a havasokon. Okvetetlenül kellett medvének jönni puskája elé. S jött is nagy csörtetéssel egy hatalmas bundás.

A herceg, meglátva a szörnyű fenevadat, megijed, de azért rálő; persze nem találja.

A herceg remegni kezd, mint a nyárfalevél s ijedtségében sem löni, sem futni nem képes. Most már csakugyan mindjárt rettenetes vége lesz. Megeszi a mackó s medvecukor válik úri testéből.

A medve nem tágít. A herceghez megy s két hatalmas praclijával kedélyesen megöleli s érdes nyelvével össze-vissza nyalja beretvált arculatját, s azzal ott hagyja a faképnél az agyonijedt vadászt.

A házigazda ugyanis, hogy magas vendégében valamikép kár ne essék, egy oláhtól vásárolt meg egy táncra kitanított szelíd medvét s úgy intézte a vadászatot, hogy azt a herceg lelőhesse.

Erdőben.

I. vadász: Lőtt-e már őzet, kollega?

II. vadász: Őzet? Azt még bizony nem, hanem *bakot*, azt igen gyakran.

A böjtölő vizsla.

Egy kedélyes plébános, a ki melleleg szenvedélyes vadász is, egy társaságban, a hol az állatok ösztönéről volt szó, egyszer csak megszólal:

- Én is tudok az állatok ösztönéről egy meglepő példát. Van nekem egy vizslakutyám, a melyik, mivel tudja, hogy mi minden pénteken böjtölni szokunk, ezen a napon soha sem akar csontot rágni, hanem böjtös eledelt kér.

Vadaskertben.

Városi uracs: Pompás állat ez a gémszarvas! Hát aztán mennyi ideig él egy ilyen állat?

Vadász: Hát lássa, kérem, az csak attól függ, hogy mikor löjjük le őket.

Melyik a külön vadász?

- Az én férjem kitűnő vadász - dicsekszik az asszony. - A vidéken a legszebb nyulakat lövi.

- Mit? - vág vissza egy fiatal menyecske. - Az én férjem *spékelt* nyulakat lő.

Testvérgyilkosság.

- Igen, uram, mikor Amerikában voltam, - dicsekszik a kocavadász egy társaságban, - egyetlen vadászat alkalmával hat bivalyt lőttem.

- Testvérgyilkos! - jegyezte meg e nagy füllentésre a társaság egyik tagja.

Mi tartotta vissza?

- Mi az oka annak, hogy Tőzeg uramat, aki pedig olyan szenvedélyes vadász, múlt héten egyszer sem láttuk az erdőn? - kérdi a vasárnapi borozgatók egyike a korcsmában.

- Mi az oka? Hát mindjárt elmondom én, - szólal meg a segédjegyző.

Hétfőn már útban volt az erdő felé, mikor csak egyszerre a kutyája a farkát a lába közé húzta, a szőrét meg fölborzolta, hogy olyan volt, mint egy tüskés disznó; bizonyosan valami rosszat érzett. Ilyenkor az istenfélő vadász visszafordul.

Kedden kimenet közben két szarkát pillantott meg egyszerre. A szarka gonosz madár, nem hoz szerencsét a vadásznak. Legokosabb, ha visszatér.

Szerdán a község határában, az út kellő közepén egy orrával feléje fordított rongyos cipőre bukkant. Már az eféle jel után hiábavaló is volna minden fáradtság. Csak szépen vissza, haza!

Csütörtökön egy fekete kandúrmacska vetődött az útjába. Minden macskában az ördög lakozik, hát még a feketében! Vége volt a vadászatnak.

Pénteken jó kedvvel indult neki, hogy már ma csak lesz valami. El is ért szerencsésen az útszéli keresztfaig, de ott aztán eszébe jutott, hogy hiszen tulajdonképpen ma péntek van, ilyen szerencsétlen napon csak nem fog okos ember vadászatba.

Szombaton meg aztán szerencsétlenségére belébotlik egy vén szipirtyó, a Sári néni: „Dicsértessék az úr Jézus Krisztus, - rikácsolja, - sok szerencsét kívánok, teins erdész uram!” - „Pusztulj a poklok mélységes fenekére!” - kiáltott vissza s ki is köpött azonnal háromszor, hanem azért még sem mert nekivágni, mert tudta úgylis, hogy mind hiába. Vén asszonynyal találkozni, a ki még ráadásul sok szerencsét kíván a vadásznak, ez már még a soknál is több.

Jó tanács.

Orvos (vadászatban az erdészhez): Ez már mégis rettenetes! Egyetlen egy nyulat sem tudtam elpusztítani.

Erdész: Tudja mit, doktor úr? Rendeljen valami orvosságot a nyulaknak.

Már ismeri.

Erdész: Tessék, megint meglőtte azt a hajtót... Szegény Kiss Ferkó!...

Kocavadász: Aligha lesz a Kiss Ferkó, mert az „*Jézus Máriát*” szokott kiáltani, ez pedig csak „*jaj-jajt*” ordít.

Őszinte.

Miklós bácsi egy vadászkaland elbeszéléséhez fog:

- Soha olyan vaddisznót, kedves öcsém... - fordul a szomszédjához. - De ide hallgass!

- Édes urambátyám, - felelt a megszólított, - mondja el csak a kalandját a másik szomszédjának, mert én magam is szoktam olykor füllenteni.

Félreértés.

Jegyző: Na, kedves komám, maga ugyan szépen cserben hagyott. Nem emlékszik már, mit ígért? Ugyancsak fogadkozott, hogy majd küld egy nyulat a minapi keresztelőre.

Erdész: Mi az ördög, hát nem jött el? Na, már pedig nem az én hibám. Biz isten, mindjárt megmondtam egynek a kukiráczásban, hogy menjen magához, komám. Már most a beste lélek, bizonyosan nem jól értette s más házba szaladt.

Ez aztán a vizsla!

Vidám társaság vacsorált a „Pannónia” éttermében. Az egyik vidéki fiatal ember vizslája egyszerre csak állani kezd, mintha vadat látna.

- Mi az ördögért áll most ez a vizsla? - kérdik asztaltársai gazdáját.

Ez letekint az asztal alá s észreveszi, hogy ott egy étlap hever.

- Hát bizonyosan fogoly, vagy nyúl van az étlapon, - válaszolja rendíthetlen komolysággal.

Hol a mókus?

Hajtó (vadászaton): Láti, ténsúr, ott fenn azon a tölgyfán gubbaszt egy maukus.

Vadász: Hol?

Hajtó: Hát nízze csak, a mellől az öreg ág mellől kandikál elé a farka.

Vadász: Igen, a farkát jól látom, de hol van a mókus?

Hajtó (röhög): Hát azt se tudja a ténsúr? Hát ott van a farka előtt.

Sikerült vadászat.

- A vadászat remekül sikerült!

- Nos, talán sokat lőttél?

- Én nem, de ingyen kaptam négy nyulat.

Az új puska.

- Azt mondja, hogy a puskája ezer lépésre visz?

- Igen.

- Pedig ez a rendszer csak ötszáz lépésnyire szokott vinni.

- De az én puskám *duplacsövü*.

A jó eb.

Béni bácsi folyton dicsérte vadászkuttyáját, hogy mily jó szimatja van, mily gyors, minő ügyes.

A szomszédja egyszer kölcsönkérte az annyira feldicsért ebet, melyet gazdája csak nagy nehezen engedett át s szörnyen a lelkére kötötte, hogy vigyázzon rá.

A vadászat után a szomszéd visszahozta az ebet s ily szavakkal adta át:

- No iszen tudom már, miért dicsérte fel Béni bácsi úgy ezt a kutyát! Valahány vadkereskedés előtt elmentem, addig nem eresztett tovább, míg be nem tértem.

A vadászdény.

- A vadászdény megint megkezdődött.
- Veszem észre, a férjem egyre haragszik, hogy milyen drága a fogoly!

Féli.

- No, Juli, - szól a vadászatra készülő úr a gazdasszonyához, - ma a bakokra kerül a sor.
- Az isten szent szerelméért, csak aztán valami kár ne essék a nagyságos úrban!

Minő vadászruha kéne.

Ruhakereskedő: Ez nagyszerű vadászruha. Ebben a vad nem látja meg a nagyságos urat.

Kocavadász: Igen ám, de ez nem elég. Nekem olyan ruha kell, a melyben én látom meg a vadat.

Uj vadászterület.

A.: Hallották, hogy a Tóni bácsi vadászterülete megnagyobbodott?

B.: Hogyan?

A.: Egy új vadkereskedés nyílt meg az erdejéhez vezető úton.

A szarvak után itél.

Egy gyönyörű agancsos szarvas bukkanik fel a sűrűből. Pipogya úr azonban tétovázva áll.

- De hát miért nem lő, aki adta!... - kiált rá az erdész.

- Félek, hátha ember...

A veszettség következménye.

- Hallom, hogy a vizslája megveszett, és megharapott egy gimnáziumi tanárt. Komolyak a következmények?

- Igen. A szegény kutya most latinul ugat.

Hajtót lőtt.

Nő: Miért nem hoztad haza, amit a vadászaton lőttél?

Férj (kocavadász): De édesem, hiszen nem vagyunk emberevők!

Természetes.

A.: Az én kutyám csak rágott húst eszik.

B.: És ki rágja meg neki?

A.: Ki? Hát ő maga.

Segít magán.

- Minek visz ez a Kányafalvy mindig faszenet magával, ha vadászni megy?

- Tudod, bekormozza vele a puskája csövét, hogy azt mondhassa, ha nyulat hoz haza, hogy ő lőtte.

A jó szimat.

Szarvas Tóbiás úr az életpárjával sétált. Az utcán egy kutya egyszerre csak ugatva utána iramodik, s beleragad a kabátjába.

- De hát mit akar ez a kutya velem? - kiáltott fel ijedten.

- Bizonyosan megérezte rajtad, hogy *Szarvasnak* hívnak, - jegyezte meg mosolyogva egy mellette elhaladó erdészismerőse.

Egyszerű szer.

I. kocavadász: Hogy van az, hogy mostanában már nem lösz meg hajtókat, holott ezelőtt minden héten megesett veled?

II. kocavadász: Hát tudod, az ellen egyszerű szerem van. Vaktöltést teszek a puskámba - *golyó nélkül.*

Mikor a gróf úr lő.

- Uraim, meneküljenek! - kiáltja rémülten vadászati alkalmával az uradalmi erdész.

- Miért?

- A gróf úr löni készül!

Helyes következtetés.

- Azt beszélte nekem Koczkássy, hogy a minap százötven nyulat lőtt.

- Nekem meg háromszázat mondott.

- Magát, ugy látszik, kétszerte ostobábbnak tartja.

Szalonka-vadászaton.

X. gróf szalonka-vadászatra indult egyik birtokára. Az öreg gróf nemcsak szörnyű rossz vadász volt, de rövidlátó is, s így vajmi kevés remény lehetett, hogy löni fog valamit.

Képzeltető, mennyi gondot adott ez a főerdésznek, a ki kegyvesztéstől félt, ha ura fegyverét nem kíséri a szerencse.

Végre egy eredeti ötlete támadt. Három meglőtt szalonkát betett egy tarisznyába, s azzal az utasítással adta oda legényének, hogy mászszék fel egy előre kijelölt lombos fára, s a mikor a gróf arra jön és lő, dobjon le a földre egy szalonkát.

A lövésig minden a legszebb rendben folyt: Az erdész már előre örült a sikerült cselnek.

- Hamar, hamar kegyelmes uram, - kiáltott a fára mutatva, - éppen most húz felénk egy szalonka. Tessék gyorsan löni!

Durrr!... Még el sem hangzott a lövés, midőn a gróf lábai elé egy tarisznya pottyant a magasból a három szalonkával együtt, a melyet az ostoba legény félreértésből dobott le.

Hogy mi következett ezután, elgondolhatja mindenki.

Mikor az ember kettőt lát.

- Sok lesz, kedves bátyám, - mondogatják egy öreg vadásznak - ne igyék annyit, mert majd nem látja meg a nyulat.

- Tudjátok is ti, mitől döglök a légy! - válaszol az öreg. - Nem árt ám a vadászat előtt egy kissé benyalni, mert ha aztán felugrik egy nyúl, egy helyett kettőt lát az ember. Akkor aztán csak közéje durrant a két nyúlnak és sokkal bizonyosabb, hogy talál, mintha csak egyre löne.

A gonosz pásztorfiu.

Vadászni ment Zsiga bácsi; de mint rendesen, úgy most sem akadt puskája végére lönivaló. Találkozik egy pásztorfiúval, s elkeseredve kérdezi tőle:

- Öcsém, nem láttál erre nyulat?

- De láttam biz' én ténsuram.

- Mikor te? - kiáltja Zsiga bácsi nagy örömmel.

- *Szent-György napkor lesz két esztendeje.*

A jó lövő.

- Nem tudom kivenni, nyúl-e az ott, vagy valami tuskó?

- Mindjárt megtudjuk, csak lőjjön uramöcsém. Ha eltalálja, bizonyosan tuskó; ha nem találja el, bizonyosan nyúl.

A két szarvas.

Pirók úr épp oly szerencsétlen a vadászaton, mint a házasetében.

Épp vadászatról érkezett, természetesen megint semmit sem lőtt.

- Semmit sem látott? - kérdi tőle a szomszéd.
- Láttam egy szarvast.
- Ugyanezt mondhatta a szarvas is, - jegyezte meg gúnyos czélzással a szomszéd.

A főerdész-jelölt.

- Már megint füllentettél, - dorgálja az apa kis fiát. - Mi lesz belőled, ha le nem szokol a hazudozásról?
- Hát főerdész, - válaszol önérzetesen a gyerek.

A takarékos kutya.

- Pár év előtt - beszél egy vadász, - volt egy vizslám, melynek a nyakkötőjén levő nyílásba minden délben négy fillért tettem és a kutya a legközelebbi péktől mindig egy zsemlyét hozott magával. Egyszer azonban a kutya két nap egymásután nem hozott zsemlyét, noha a szokásos négy fillért megkapta. Mily nagy volt azonban a meglepetésem, midőn a harmadik napon a kutya kolbászszal tért vissza. Az okos kutya összegyűjtötte a pénzt, hogy egyszer egy jó falatot ehessék.

Az igazi baklövés.

Após (vejéhez, aki reá dupláz az előtte felugró nyúlra, de elhibázza): No, hallod, nagyobb bakot már nem löhettél!

Vő (mérgesen): De bizony nagyobbat lőttem, a mikor a leányát nőül vettem.

Medvekaland.

Vidám társaság, mely nagyobbára kocavadászokból állt, azzal tölté az időt, hogy a jelenlevők mindegyike elbeszél egy-egy vadászkalandot.

Épp egy fiatal ember tette le a garast, aki komoly arccal a következő szörnyű kalandját beszélte el:

- Egy jó barátom, kinek Erdélyben a havasok közt rengeteg erdői vannak, medvevadászatra hívott meg. Egy hatalmas medvepárnak jöttünk nyomába. Vadászkéssel s puskával fölfegyverkezve, elfoglaltam helyemet. Szerencsétlenségemre társaimtól s a hajtóktól teljesen elszigetelve, egyszerre csak egészen egyedül, szédítő mélység szélén találtam magamat, amely csak egy keresztül fektetett fatörzsszel volt áthidalva. Nagy hirtelen rémítő ordítást hallok magam mögött, s látom, hogy a hím medve egyenest nekem tart. Másként nem menekülhettem, mint ha csak a túlsó oldalra jutok. Késemet számba, fegyveremet kezembe fogva, neki indultam csúszva-mászva a veszedelmes útnak, a fatörzsön keresztül. Mikor már az út közepén voltam, azt veszem észre, hogy a nőstény medve a feneketlen mélység másik oldalán vicsorítja reám fogait. Majdnem sóbálványnya meredtem. A puska kihull kezemből s a mélységbe zuhan, s a mint barátaim után kiáltok, a kés is kiesik fogaim közül. Elöttem s mögöttem a borzasztó fenevad, alattam a tátongó mélység!...

Kimerülten emelte föl poharát s egy húzásra fenékgig üríté.

A társaság, mely visszafojtott lélegzettel hallgatta az elbeszélést, csak nagy nehezen ocsúdott fel ijedtségéből, míg végre a vadászpajtások egyike nagy félénken kockáztatta meg a kérdést:

- S mi történt önnel?

- Velem? - sóhajtott a medvevadász. - *Engem a rettenetes fenevadak teljesen fölfaltak.*

Ismeri már.

Akácfalvi úr vadászni volt. Mikor hazatér, elkezd dicsekedni a felesége előtt:

- Képzeld Örzsike, ma kilencz nyulat lőttem?

- Kilenc nyulat? - csapja össze a kezeit az asszonyka. Az lehetetlen. Hiszen csak öt forint volt a tárcádban, mikor hazulról elmentél!

Az ebadóért.

A.: Minek vered a szegény vizslát?

B.: Hadd tudja meg, hogy ma fizettem be érte megint az ebadót.

Értsen róla.

Az erdész egy társaságban hihetetlenül merész vadászkalandot beszél el. Az egyik hallgatója, a postamester, egyszer csak közbevág:

- Hogy lehet valaki annyira szemtelen, ily nagyokat összehazudozni?

Az erdészt elfutja a méreg.

- Micsoda hang ez? - kiáltja dühösen. - Hogy merészel ön szavaimban kételkedni?

- Bocsánat! - felel nyugodtan a postamester. - Kifejezéseim nem önre vonatkoztak, erdész úr, hanem egyik ismerősömre, a ki tegnap ugyanezt a vadászkalandot mondta el, még pedig úgy, mintha vele történt volna.

Ki a hibás?

Főherceg: Megint hibáztam.

Vadászmester: Ejh! Az az ostoba őzbak ismét félre ugrott.

A jegesmedve.

- Mikor a sarkvidéken jártam, - dicsekszik egy vadászember, - egy nap alatt nyolc jegesmedvét lőttem.

- Bácsi, - szólal meg a szögletből egy kisfiú, - miért hívják az ottani mackót jegesmedvének?

- Miért?... Hát azért öcsécském, mert *jeget eszik.*

Fölösleges.

- Miért nem lő ön? - kérdezi vadászat közben az erdész egy városi uracstól.
- Ha nincs nyúl a közelben.
- Miért kellene éppen nyúlnak a közelbe lenni, mikor ön úgyis lyukat ló a levegőbe.

Miről ismert rá?

- A.: Kitűnő őzpecsenyét ettem ma Bordáséknál.
- B.: De hátha nem is volt őz?
- A.: Hogy is ne, mikor szarvasbőr-keztyű szaga volt.

Éppen az a baj.

- Miért nem lősz, barátom, hát nem látod, hogy ott szalad egy nyúl?!
- Hm! Hisz épp az a baj, hogy - *szalad*.

A hibás lövés.

- A hadnagy célba vesz egy nyulat, de elhibázta s golyója a közelében álló őrnagy füle mellett süvített el. Az őrnagy dühösen kiált rá:
- Teringettét! Hadnagy úr, itt nyúlra vadászunk, nem előléptetésre!

A vadorzó mentsége.

- Tetten érték a vadorzót, s bekisérték a főerdészhez.
- Megint egy őzbak? Ezért meg fog lakolni! - förmedt reá a főerdész.
  - Pedig inkább dicséretet érdemelnék.
  - No, még ilyet! Ugyan miért?
  - A főerdész úr - válaszolt az orvvadász - köztudomásúlag oly szerencsétlen, hogy soha sem tud lőni semmit. E miatt aztán az erdei vadak szörnyen elbizakodtak. Hát én csak egy kis szerénységre s a főerdész úr iránti tiszteletre akartam szorítani őket. Csakis azért lőttem le azt a hencegő őzbakot.

Akaratlan célzás.

- Papuskám, - kérdi a kislány az apjától, - a mamának is kell vadászjegy, ha a vadkereskedésbe megy?

Angol kutyák.

Angol kutyákról folyik egy társaságban a beszélgetés. Komoly képpel hallgatja ezt a kis Pali, végre felszólal:

- Aztán papa, az angol kutyák *angolul ugatnak?*

Ujabb kifogás.

- Ejnye öcsémuram, de rosszul lő. Ezelőtt azt mondta, hogy azért nincs szerencséje, mert régi módi puskája *kajszán* hord. De most új fegyvere van. Miért nem talál hát?

- Jaj, kedves urambátyám, most meg a nyulak szaladnak *kajszán*.

Figyelmeztette!

A kocavadász azzal jön haza, hogy meglőtte a vizsláját. A felesége ráförmed:

- Ugy-e mondtam, hogy hagyd itthon a puskádat, ha vadászni mégysz!

A rosz vadászember.

- No, mondhatom pajtás, hogy ez a Szabó Muki rosz vadászember.

- Ugyan miért?

- Képzeld csak, a tarisznyájában nincs se sonka, se konyak, hanem csak töltény.

A szerencsétlen nyúl.

Egy kocavadász végrevalahára nyulat lőtt. Csoda esett, hogy eltalálta.

- Szent Isten, mekkora pechje lehetett ennek a szegény, szerencsétlen nyúlnak! - sóhajtott fel maga is bámulva.

Melyik a legjobb agár?

A tiszta fehér szőrű, mert az ilyenről azt hiszi a nyúl, hogy már ingre vetkőzött, hogy jobban szaladhasson. Erre aztán a nagy veszedelem tudatában úgy megijed, hogy eláll a lélekzete; nem bír tovább futni, s könnyű szerrel elfogatja magát.

Nemes cél.

Főerdész: Erdőkerülő! Már ismét elkerülte a figyelmét, hogy az a Csákány János a feleségével meg az öt gyerekével az erdőn járt és rőzsét lopott. Hát mire van magának két szeme?

Erdőkerülő: Arra, hogy ha földhözragadt szegény ember követ el ilyesmit, *szemet hunyhassak*.

A vadász emlékezete.

A vidék egyik kedvelt színésze igen szenvedélyes, de igen szerencsétlen vadász volt.

Ha fegyvert kaphatott vállára s körülötte vén vizslája ugrándozott, oda nem adta volna a világ minden babérkoszorújáért.

Egyszer azonban erősen meghűlt, tüdőgyulladásba esett s belehalt. Nagy részvét közt temették el.

Temetésről jövet egyik jó barátja következőleg emlékezett meg róla:

- Meghalt. De alakjai, melyeket megteremtett s *a nyulak*, melyekre vadászott, még *ma is élnek*.

Kapóra jött.

Hajnali három órakor botorkált az erdész haza a korcsmából. Épen vetközni készül, mikor a felesége egyszerre csak fölébred:

- Ejnye, ejnye, édes öregem, hát már megint lesbe készülsz? Gondolj az egészségedre, gondolj rám s maradj inkább szépen itthon.

- Igazad van, édes Krisztinám, - válaszol az erdész, - okosabb is lesz, ha lefekszem.

És úgy tőn, a miként beszéle.

Hogy lehet az?

Nemrég egy társaságban a kutyák tanulékonyságáról levén szó, egy lesipuskás a következő nagy mondást röpítette világgá:

- Az mind semmi, a mit ti beszéltek. Nekem volt egy vizslám, az volt aztán kidresszizozva! Ha megparancsoltam neki, rögtön a saját maga nyelvét nyalogatta.

A Mátyás-madár.

A budai szőlők közt a kocavadász egy budakeszi emberrel találkozik, a ki egy szajkó-madarat visz eladni a fővárosba.

- Tu-tu tud-e ez a Má-má-tyás be-be-szélni? - kérdi a dadogó úrfi.

- Hogy tud-e? Ha csak úgy tudna beszélni, mint az úr, mindjárt kitekerném a nyakát! - felelé önérzettel a sváb atyafi.

Az új vizsla.

- Nos, mit csinál az új vizslád? Megszokott már?

- Oh igen, már kezdi megenni a feleségem főztjét.

A legjobb vadász.

Egy kedélyes társaságban arról beszélgetnek, ki a legjobb vadász a vármegyében.

Egyik ezt, a másik amazt mondta; míg egyszer csak megszólal egy kedélyes öreg úr:

- Megmondom én. Hát ihol ni, a Sándor öcsém, mert egy félóra alatt senki sem hordott össze még annyi *vadat*, mint ő.

Szépet a hasznossal.

- Hát ez mi? Azt ígérted, hogy névnapomon karmantyúval lepsz meg és nyulat hoztál.

- Persze. A húsát megeszszük, a bundájából pedig varrhatsz magadnak muffot.

Hajtóvadászaton.

- Lássá, méltóságos gróf úr - szól a gróf mellé rendelt vadászlegény, - az a kellemetes az ilyen hajtóvadászaton, hogy az ember olyanokkal köt barátságot, a kikkel máskülönben soha életében össze nem került volna.

A füstnélküli puskaapor.

Erdész: Nos, hogy sikerült a vadászat a füstnélküli lőporral?

Kocavadász: Nem ér az semmit. Az a puskaapor tönkretesz minden illuziót. Az ember alig sütötte el a fegyverét, már is látja, amint az a hitvány állat elfut.

Kölcsönösség.

- És ön elhiszi Csöröginek az ő hazug vadászhistóriáit?

- El én!

- No, de...

- Hát tetszik tudni, ő is elhiszi, ha én beszélek el valami csodás vadászkalandot.

Önismeret.

- Hogyan? Ön azt meri állítani, hogy olyan vadászkutya is van, a mely több észszel bír a gazdájánál?

- Merem állítani, mert nekem is van egy ilyen kutyám.

Ami olcsóbb, mint a nyúl.

A kocavadász megsörétezett egy hajtót.

- Mennyi jár magának fájdalompénzül? - kérdi a suhancot, a kit a serét talált.

- Három forint, - sír a meglőtt ember.

A kocavadász könnyebbülten szól magához:

- Hiszen ez olcsóbb, mint a nyúl!

Még a vizslája is!

- Igaz, hogy Zöldi erdész akkorákat hazudik?

- De mekkorákat! Néha még a vizslája is kétkedőleg csóválja a fejét!

A megsértett vizsla.

- Furcsa, hogy ez a nősténykutya milyen haragot mutat irántam.

- Na igen, mert a minap két évvel idősebbnek tetszett becsülni, mint a milyen.

A lakcím.

A kocavadász elhibázza a nyulat. Az erdész a menekülő nyúlra kiált:

- Andrassy-út 213, Szabó István!

Aztán a kocavadászhoz fordulva szól:

- Igy la, legalább tudja a lakcímét!

Bátor férfiú.

Erdész: Ejnye Pocak úr, hát hol késett?... És hol a fegyvere?

Pocak: Hjah, annak története van. Hát amint egy árokhoz érek, nem ugorhattam át puskástól és előbb átdobtam a fegyvert.

Erdész: Aztán?

Pocak: Aztán nem mertem utána ugrani...

Erdész: Nos?

Pocak: Nos, ott kellett ülnöm és vigyázni, hogy valami zsvány ne vigye el a puskát.

Erdész: Hát?

Pocak: Hát aztán csakugyan jött a zsvány és elvitte.

Derék állat.

Az erdész dicséri a vizsláját, Fillakszot.

- Milyen okos állat! Ha néha kelleténél többet iszom, előre fut és állhatatosan csahol, míg kijön a feleségem. Aztán hamis nyomra vezet és én szépen beosonhatok a házba.

Egy vadász nagymondásaiból.

- Az volt a bolond eset. Fönt jártam a hegyek között s óriási vihar támadt. Az eső esett, mintha öntötték volna, s az volt a szerencsém, hogy egy szikla alatt meghúzhattam magam. Az eső zuhogott tovább s ezalatt rettenetes pipázhatnékomban támadt, de nem volt gyufám. Ám egy darab papiros akadt a kezembe s ezt az első villámnál meggyújtottam. No, mert az istennyila jobbról-balról úgy potyogott, hogy a papirost csak ki kellett nyújtani. Persze, bántam is én már aztán, hogy meddig esik! A pipám égett és elégedett voltam, mint egy kiskirály, a kinek kutya baja sincs.

Furfang.

- Minek ez az álszakál, Lengefi úr?

- Vadászni megyek.

- Álszakálban?

- No igen! Igazi alakomban már nagyon ismernek a nyulak és nem tudok ellenni a tolokodásuktól!

Elárulta magát.

- Mióta jár vadászatra, Kopasz úr?

- Tíz év óta.

- Oh, hisz akkor már nagyon sok nyulat lőhetett.

- Meghiszem, már árkedvezményt kapok a vadkereskedőnél.

Lőjjön még!

Hajtó: Jaj, jaj!... Meglőtt az úr. Teli a combom seréttel... Jaj... jaj!...

Kocavadász: Csitt! Ne ordítson! Majd adok kárpótlásul néhány forintot, (Előveszi és nézi a tárcáját). Ej, csak ötvenesem van. Tud váltani?

Hajtó: Nem én; de hát lőjjék ide a combomba még vagy kétszer.

Gyorsvonaton kergetett nyúl.

Városi uracs (a kerülőhöz): Hej atyafi! Nem látott erre futni egy nyulat?

Kerülő: De bizony láttam. Ott szaladt a vasuti sínek mentén.

Városi uracs (magában): Teringettét! Fel kell ülnöm a legközelebbi gyorsvonatra, különben másképp nem érem utól.

Ellentét.

- Afrikai vadászatom közben egy olyan folyót találtam, a melynek egyik partjától a másikig nyolc napon át kellett csónakázni.
- Az semmi. A mi erdőnkben van egy folyócska, amely olyan keskeny, hogy csak *egy partja* van.

Ez is vadász-szerencse.

- Lőtt-e már őzet?
- Még nem; de már halálra ijesztettem egyet.

Ha csak hazudni kell!

Kocavadász: A múlt héten páratlan vadász-szerencsém volt. Tizenkét nyulat, harminc fácánt, hat szarvast, két őzet lőttem; ezeken felül még egy medvét is. Képes ön erre?

Erdész: Lőni nem; de hazudni tudok többet is.

VI. Az iskolából.

Diák-adomák.

Csak látásból.

Tanító: Ismered ezt a betűt, kis leányom?

Kis leány: Igenis, ismerem.

Tanító: Tehát hogy hívják?

Kis leány: Kérem szépen, én csak úgy *látásból* ismerem, de a nevét nem tudom.

Beiratáskor.

Tanító: Tudsz-e fiam imádkozni?

Gyerek: Hát hogyan tudnék. Hisz másfél esztendeig voltam koldusvezető.

A tanyai iskolában.

- Na Jancsi, mosakodtál-e ma? - kérdezi a tanító a tanyai kondás fiától.

- Nem tanító úr, csak az utolsó vasárnap, - felel őszintén a fiú.

- Hát nem mosakszol te mindennap?

- Nem, tanító úr! Az én apám mindig azt mondja, hogy annak igazán nagy disznónak kell lenni, a ki mindennap mossa magát.

Megadta néki!

- Hol született Jézus? - kérdi a tanító az egyik fiút.

A gyerek hallgat.

- No, majd megsúgom az első szótagot, a többit találd ki. Tehát *jász*...

- *Jászságban!* - válaszolt hirtelen a fiú.

Minek kérdi?

Tanító: Micsoda betű ez?

Gyerek: Nem tudom én.

Tanító: Ez itt, fiam, **A**. Hát ez a másik?

Gyerek: Azt se tudom én.

Tanító: Az meg **B**.

Gyerek: Ha tudja tanító úr, hát minek kérdi?

A melléknév.

Tanító: Micsoda beszédrész ez: *kanál*?

Tanuló: Melléknév.

Tanító: Már hogy volna az melléknév?

Tanuló: Hát csak úgy, hogy minden rendes háznál a tányér mellé szokták tenni.

A paradicsomi alma.

Hitoktató: Miért kergette ki az Isten Ádámot és Évát a paradicsomkertből?

Fiú: Mert megették az almáját.

A szentelt olaj.

Az évvégi vizsga alkalmával, a melyen az esperes úr is jelen van, a többi közt az egyházi szertartásból is kérdezik a gyerekeket.

- Mire való a szentelt olaj? - kérdi a tanító az egyik kis leánytól, aki azonban nem tudja és mélyen hallgat.

Eközben a mellette ülő másik leányka hirtelen föltartja kezét. A tanító hozzáfordul:

- Te tudod?

- Igenis, tudom.

- Mondd meg hát.

- A szentelt olaj... a szentelt olaj - hadarja énekhangon a kis leány, - salátára való.

- Honnan tudod ezt, gyermekem? - szólal meg az elnöklő esperes.

- Láttam, mikor a főtisztelendő úr szakácsnéja öntött belőle a salátára, - felel a kis csacska.

Megfelelt.

Tanító: Vidám kedély és munkásság édesítik meg az életet. Ki tudná megmondani, hogy a szegénységben is mi teszi elviselhetővé a létet?

Izsó (jelt át).

Tanító: Szólj hát, fiacskám!

Izsó: A jó *gescheft*.

A hasznos állat.

- Béla, mondj egy hasznos állatot.

A fiú tétovázva hallgat.

- Nos, a szakácsnétkről nem jut valamelyik eszedbe?

- De igen, - mond örömmel a fiú, - már tudom. *A huszárkáplár.*

Ami nem számít.

- Hány éves vagy, kis fiam? - kérdi a tanfelügyelő egy sápadtarczú vézna gyerektől.
- Nyolc; tulajdonkép már kilenc volnék, de egy esztendeig beteg voltam.

A köd eredete.

- Miből lesz a köd? - kérdezi a tanító Kócos Jancsától.
- A csillagok idézik elő, - válaszol bátran a gyerek.
- Na, ez új dolog. S hol szedted te ezt?
- Hát tegnap hallottam a mamától, hogy valahányszor apám a „*Fehér csillag*”-ból jön haza, mindig ködös.

Az utolsó szentség.

Tanító: Hány szentség van, Szekeres Pali?

Fiú: Már egy sincs.

Tanító: Miért, te füles?

Fiú: Mert tegnap adták fel a szomszédunknak az utolsó szentséget.

A jó fiú.

Tanár: Valld meg, ki csinálta neked ezt a feladványt?

Diák: Az édes apám.

Tanár: Az egészet?

Diák: Nem; én is segítettem neki.

A feltételes alak.

Tanár: Hogy mondanád ezt a mondatot feltételes alakban: „nem szabad lopni!”

Tanuló: Nem szabad lopni, - ha látják.

A megalondult hal.

Tanító: Miska! Nevezd meg nekem néhány állatot, amely a fákon tartózkodik!

Miska: A veréb, a fülemile, a pitypalaty.

Tanító: Helyes. Kóbi, most te folytasd!

Kóbi: O hal.

Tanító: Te számár, hol hallottad azt, hogy a hal a fákon tartózkodik?

Kóbi: Nem lehet todni! Edj megalondult hal.

Ez is négylábú.

Tanító. Miután beszéltem nektek a két- s négylábú állatokról; - ki tud nekem egy négylábút megnevezni?

Egyik nebuló: Asztal.

Az állattanból.

- Mi kukurékol? - kérdezi a tanító a gyerekektől.

- A kakas.

- Jól van. S mi nyerít?

- A ló.

- S mi püsszeg?

A kis Laci, akinek apja zenész a dalszínházban, közbekiált:

- Az operaházi közönség.

Életpálya.

Apa: Ugyan tanító úr, mit csináljak a fiamból?

Tanító: Állatfestőt.

Apa: Hát azt hiszi, tanító úr, művészi hajlamai vannak?

Tanító: Már én csak abból indulok ki, hogy valahányszor pennát vesz a kezébe, mindjárt disznót csinál.

A maga szempontja.

Tanító: Nem minden fa hoz gyümölcsöt. Mire jó az ilyen fa, Bandi?

Bandi: Fel lehet rá mászni madárfészket keresni.

Nyelvtani órán.

Tanító: No Pista, hogy van „*ettem*” igének a jelen ideje?

Tanuló (némi gondolkozás után): Éhes vagyok.

A mindennapi kenyér.

Hitoktató: Miért imádkozunk a mindennapi kenyérért? Mért nem kérünk mindjárt egy hétre, vagy egy évre valót?

Tanuló: Mert megpenészednék.

Kormeghatározás.

- Van-e bátyád? - kérdi az igazgató a kis fiútól.
- Van hát.
- Hány éves?
- Azt nem tudom, de már káromkodni kezd.

A levegő haszna.

Tanár: Miért oly fontos a levegő az embereknek?

Kis diák: Mert különben nem tudnák megtölteni a kerékpár gummitömlőjét.

Eltalálta.

Tanító: Milyen ember az, aki lop?

Tanuló: Ügyes.

A bérmálás.

- Mit nyer az ember a bérmálás szentsége által? - kérdezi a hitoktató az egyik kis fiútól.
- Ki huszast, ki ezüst órát, - válaszol a gyerek.

Az özönvíz.

Tanító: És az özönvízben az összes emberek és állatok elpusztultak...

Egy fiúcska: A halak is?

Igazat mondott.

Tanfelügyelő: No, már most mondd meg nekem, fiam, hogy ki verekszik legtöbbet az osztályban?

Nebuló: Senki sem szokott verekedni, csak a tanító úr.

A kis politikus.

Hitoktató: Ábrahám, nemde azt mondta Lóthnak: „Ha te mégysz balra, én megyek jobbra.” Mire oktat ez a példa?

Tanuló: Ábrahám kormánypárti volt, Lóth pedig 48-as.

Egyszerű dolog.

Tanító: Ha Gabi elvesz tőled egy almát és te nem veszed észre, mit csinál akkor a Gabi?

Gyerek: Megeszi.

Hogy megbíálhassa.

- Miért nem vágja le annak a fiúnak a haját? Olyan hosszú, akár egy leányé!

- Persze, hogy a kántoruram ne mehessen vele semmire! Hiszen, ha még a hajához se férhet, akkor semmitől sem fog félni az a gazkölyök!

Az írón haszna.

Tanító: Mire használják a ceruzát, Feri?

Feri: Hát... hát... faragásra.

A hú állat.

A zsidóiskolában javában folyik a vizsga a természetrajzból.

- No, Klein Móric, - szól az iskolaszéki elnök, - nevez meg egy hú állatot.

- A poloska, - vágja ki minden gondolkozás nélkül a kis Móric.

A parancsoló mód.

Tanító: Most már tudjátok, mi a különbség a jelentő mód és a parancsoló mód között. Például: A lovat befogják. Mondd ezt parancsoló módban.

Jancsi: Gyű te!

Biblia-magyarázat.

Tanító: Csűrös Pista, magyarázd meg, hogy mit jelent a bibliában ez a mondás: „arcod verejtékével egyed kenyeredet.”

Csűrös Pista: Azt jelenti kérem, hogy addig egyem a kenyeret, a mig izzadni kezdek.

Eltalálta.

Tanár: Mi volt a mohamedánoknak Mekka?

Tanuló: Ami tanár úrnak a sörház.

A kis üzletember.

A kis Salamon nyaklevest kapott a tanítótól, pedig nem ő, hanem a szomszédja rendetlenkedett. Feláll Salamon s így szól:

- Tanító úr, nem én lármáztam, hanem Spitzer Nátán. Most már tessék a kapott pofont a javamra írni!

Az áldozatfüst.

- Varga, - fordul a kabai mester egyik tanítványához, - felelj nekem és mondd meg, mivel áldozott Kain és Ábel az istennek?

- Buzával.

- Jól van. Fölment-e a füstje az áldozatnak?

- Ábelé fölment, de Kainé elterült.

- Miért terült el?

- Mert nem jó búza volt.

- Tehát minő búza volt az?

- Olyanféle búza volt biz az, a milyent édes apám szokott adni a tanító úrnak.

Kivonás.

- Mondd meg nékem Csutka Andris, ha édes apád elad a vásáron egy üszőborjut 25 forintért, s a pénzből elvásárol a boltban 9 frt 75 krajcárt, mennyi pénze marad még apádnak?

- Hát semmi.

- Már hogyné maradna, fiam? Csak gondolkozzál egy kissé!

- Nem marad biz annak semmi. Mert addig haza sem jön, míg a pénzt a kocsmában az utolsó krajcárig el nem iszsza.

A többes szám.

Tanító: No Feri, mondd meg nekem, mi a katonának a többes száma?

Feri: Hát - regiment.

Időmeghatározás.

Tanító: Meddig voltak Ádám és Éva a paradicsomban?

Tanuló: Almaérésig.

Mi is lehetett más!

- Mondd meg fiacskám, - kérdi a tanító az egyik iskolás gyerektől, - mi volt a neve Szent-István, első magyar királynak gyermekkorában?

- Hát... hát *Pista!*

A rákospalotai iskolából.

Tanító: Földes Miska, hallgass ide. Mondd meg nekem, ha az anyádnak száz tojása van s ebből huszonöt romlott, záp, mennyi vesztesége van akkor?

Tanuló: Semmi, - mert anyám a záptojásokat is eladja a pesti piacon.

A verses biblia.

Verses bibliát tanított a rektor uram, még pedig előmondás után. Az ember teremtéséről lévén szó, a következő ékes verszetbe foglalta a hatodik nap teremtő munkájának főrészt: „*Képmására az Ur Isten megteremtett nagy kegyesen.*”

A gyerekek zöme helyesen mondta utána, persze kórusban. De néhány gyöngébb hallású félreharangozott, a mint következik:

„*Két mázsára az Ur Isten
Megteremtett nagy begyesen.*”

Máskor meg a kis nebulók azt a zsoltárt tanulták, a melyik így kezdődik: „*Szárnyas seregek gyülekeznek.*”

Az egyik gyerek, a mikor a zsoltár felmondására került a sor, kezdi nagy sebbel-lobbal:

„*Szárnyas egerek gyülekeznek.*”

A hatodik parancsolat.

- Melyik a hatodik parancsolat? - kérdi a tanító az egyik fiútól.

A gyermek nem tudja, s a tanító kisegíti:

- Hát nem tudod? A hatodik parancsolat: *ne ölj!*

- Hát a tanító úr, miért ölt tegnap disznót? - kérdezte a kis tökfilkó.

Ez is kutyabetegség.

- Mi a kutyának a legveszedelmesebb betegsége? - kérdi a falusi mester egyik tanítványától.

- Ha agyonütik, - volt a bölcs felelet.

A szabad akarat.

- Van az embernek szabad akarata, te Jani?

- Nincs.

- Ostoba vagy, fiam. Már hogy ne volna!

- Hát akkor miért nem mehet az édes apám soha a korcsmába az anyám engedelmével? - adta fel a fogas kérdést a tanítónak a gyerekek.

A jó tél.

Tanfelügyelő (az iskolában): No kis fiam, mikor is volt nekünk oly jó télünk?

Tanuló: A múlt évben.

Tanfelügyelő: Hogy-hogy?

Tanuló: Mert a tanító úr akkor beteg volt s nem kellett iskolába járni.

Határozott, - határozatlan.

Tanító: Figyeljete jól, fiaim. Ha valamely meg nem határozott mennyiségről, vagy valamely tárgynak csak egy bizonyos részéről van szó: akkor a határozatlan alakot használjuk; például, *lepényt eszem*. Ha azonban határozott cselekvésről, vagy az egész tárgyról van szó: akkor a határozott alakot használjuk; például, *eszem a lepényt*. Melyik kifejezést választod tehát, Kenderesi Muki, a határozott alakban?

Muki: Megeszem a lepényt.

Tanító: És miért?

Muki: Mert arra *határoztam* el magamat, hogy az *egész* lepényt megeszem.

Új felfedezés.

Tanító: Miből áll a tenger?

Fiú: Vízből.

Tanító: Nagyon helyes! És tudod-e fiam, miért sós a tenger vize?

Fiú: Igenis.

Tanító: Hát mondd meg szépen.

Fiú: Azért olyan sós a tenger, mert, mert... nagyon sok hering van benne.

Romulus, a börziáner.

- Mondja csak Izor, - kérdi a házitanító a bankár kis fiától, - kicsoda volt Romulus?

- Egy börziáner, aki gründolta Rómát, - hangzott a válasz.

Biztos felelet.

Hitoktató: Mondd meg nekem Szunyog Jóska, hogy mit jelent az, ha az ég zörög?

Jóska (nyugodtan): Istennyilát.

Hol a máj?

Tanító: No Béla, meg tudnád-e mondani, hol van a csirke mája, meg a lúdé?

Béla bölcsen és mélyen hallgat.

A hátsó padból egy kamasz emelkedik.

Tanító: No mondd meg te, Jenő!

Jenő: A májas gombócban!

Kipiszkálta.

Az esperes plébánia-vizsgálat alkalmával az iskolát is meglátogatta; s ott feladja a kérdést:

- No fiam, beszélj a tehénről.

A gyerek zavarában egy szót se szól.

- Tessék csak várni, - mond a tanító, - majd kipiszkálom én! - S a kérdésben feladván a feleletet, elmondta a gyerek, hogy a tehén négylábú állat s kitűnő tejet ad.

- S az emberre nézve mi a legfőbb haszna? - kérdi, odasúgva neki a választ.

- A trágya, - mond a gyerek.

- Elég, tanító úr. Ezt remekül kipiszkálta! - volt az esperes kedélyes megjegyzése.

Bizony jó lett volna!

Tanító: Feltéve, hogy Kolumbus nem fedezte volna fel Amerikát, vajjon mi volna ennek most a következménye?

A kis Feri: Akkor nem kellene most a földrajzban Amerikát is tanulnunk.

Gyanus szemléltetés.

A falusi iskola évvizsgáján megjelent a főúri pátronus is. Az ekzámen megkezdődvén, a nyelv- és mondattani elemzéssel kapcsolatban, a beszéd- és értelemgyakorlat, helyesebben a szemléltetés is szónyegre került.

A szemléltetés tárgyául felvett olvasmány épp az iskola leírását tartalmazta.

- Mi az iskola? - kérdi a mester egyik jóképű, értelmes tanítványától.

- Az iskola a tanulás és művelődés hajléka, - hangzott a felelet.

- Nagyon jól van. Mik az iskolának a kellékei?

- Az iskolának a kellékei: a tágasság, csendesség, világosság, üde levegő, tisztaság.

A furfangos tanító itt hirtelen fordít egyet a dolgon, s azt kérdezi:

- Milyen a mi iskolánk?

- A mi iskolánk - fújja a betanított gyerek, - szűk, zajos, sötét, nyirkos, penészes, vakolatlan és meszeletlen.

- Ugy van, igaz. Beszélj most már arról, hogy mik egy rendes iskolának a szerelvényei?
  - Egy rendes iskolának...
  - Jól van fiam, - vág közbe a pátronus, - elég lesz már a szemléltetésből. Gyerünk át a geográfiafiára.
- A tanító mégis elért annyit, hogy a gróf legalább kimeszeltette az iskolát.

A késés oka.

A tanító egy későn jött fiúhoz:

- No, mi a baj, miért jöttél ilyen későn?
- A mama és a papa verekedtek; s nekem az ajtó előtt kellett állni, hogy ne háborgassa őket senki.

Zuhany.

Apa: Megnézte a tanító bácsi a föladatodat?

Fiú: Igen.

Apa: Nem vette észre, hogy én segítettem?

Fiú: Nem.

Apa: Mit mondott?

Fiú: Hogy mindennap ostobább leszek.

Modern leánynevelés.

- Jár már iskolába Tinike? - kérdezi a nagybácsi.
- Oh igen, hiszen már tíz éves, - felel az anya önérzetesen.
- S melyikbe?
- Hát a tánciskolába.

Szemléltető oktatás közben.

A tanfelügyelő meglátogat egy falusi népiskolát s megkérdezi a tanítótól, hogy a szemléltető előadást gyakorolja-e?

A tanító ezt bebizonyítandó, szomorú arcot vágva, felszólít egy tanulót:

- Milyen arcot vágok én most?
- Szomorút, - volt a válasz.
- Hát most? - kérdi tovább a tanító, mialatt nevet.
- Ostobát, - hangzik a válasz.

Az olcsó József.

- Mondd meg nekem, fiam, - kérdi a rabbi a kis Fülöptől – követtek-e el valami bűnt Jákob fiai testvérük, József ellen?

- Igenis, - felelt a fiú - nagy bűnt és gonoszságot követtek el azok József testvérük ellen, mert nagyon olcsó áron adták el őt az arábusoknak.

Az ajándék-bor.

Jenő beállít a tanítóhoz egy üveg borral.

- Nos, mit hoztál, kis öcsém?

- A papa egy üveg bort küld a tanító úrnak.

- Köszönöm. De minek költekezik az édes apád?

- Nem került ez neki semmibe. Ő is úgy kapta, de nem ízlett néki. Azt mondta, hogy nagyon ecetízű.

Indokolás.

Tanár: Micsoda beszédrész ez a szó: számár?

Kis diák: Ige.

Tanár: Ige? És miért?

Kis diák: Mert hajtogatni lehet: *én számár, te számár, ő számár...*

Tessék megfejteni!

Tanító: Tanuljátok meg fiaim, hogy az Isten mindenütt jelenvaló és mindent tud.

Egy fiú: De tanító úr, kérem, akkor miért kérdezte az Isten a paradicsomban: *Ádám, hol vagy?*

Sugás után.

- Kavics János, - fordul egyik lusta tanítványához a természetrajz tanára, - nevezzen meg egy őslényt!

- Mammuth,... mammuth! - súgják pajtásai jobbról-balról, - mire ő rávágja:

- Pamut.

A nagy kutya.

A tanár tanítványaihoz:

- Látom, hogy önök ezt a kutyát csak azért hozták ide az iskolába, hogy velem tréfát üzzenek; hanem ilyen nagy kutyával nem szokás tréfálni.

Furcsa kérdés.

A tanár V. László uralkodását magyarázta.

- Ez a király, fiaim, - úgymond, - atyja halála után született.
- Tanár úr, kérem, - szólal meg az egyik kisdíák, - hát az anyja élt-e még, mikor született?

Ovidiusból.

Tanár: Miért élt Ovid távol Rómától?

Diák: Valószínűleg valamelyik hirlap levelezője volt.

A vastag újj.

A tanár a Saturnus-bolygóról tart tanítványainak előadást. A többi közt felhozza, hogy a Saturnus gyűrűje 6000 mérföld.

- Szent Isten, - kiált fel az egyik diák, - milyen vastag újja lehet annak a Saturnusnak!

A mire nincs felelet.

- Miért járunk iskolába? - kérdi a tanár egyik hanyag tanítványától.
- E kérdés fölött magam is sokat tünődtem, - válaszolt a gonosz csont.

A példa.

Tanár: Nos kisasszony, miután már oly helyesen definiálta a szépet, mondjon példát is reá.

Kisasszony (pirulva): Aladár...

Kereskedelmi számtan.

Tanító: Te Náci! Tizenkét koronához mennyi kell, hogy ötven korona legyen?

Náci: Öt liter spiritusz és húsz liter víz.

Tanító: Hogy-hogy?

Náci: A tételében mikor tegnap csinálto 5 liter spirituszból és 20 liter vizből pálinkát, vodjis fain szilvoriumot, oztot mondta: megint van ötven karanám.

Történelmi órán.

- No Müller, megtudná-e mondani, meddig uralkodott Mátyás király? - kérdezte a tanár egyik tanítványától.
- A meddig a fölséges Uristennek tetszett, - vágta oda a diák.

A nőképzőből.

Tanár: Hogy hívják azt a szép köteléket, a mely a nőt a férfihoz fűzi?

Bakfis: Egy szép karperec.

Felsültek.

Haragudtak a fiúk a szigorú professzorra s örültek, ha bosszanthatták. Óra előtt egyik jobb rajzoló egy szamarat rajzolt a táblára, s célozni akarván a tanárra, a samárnak is szemüveget rajzolt. A tanár azonban nyugodtan kérdezte:

- Ugyan kérem, ki rajzolta a táblára jövőbeli arcképét?

Az álmos diák.

Tanár (egy diákhoz, a ki órája közben elaludt): Hallja maga, domine Sipkás, ha álmos, menjen haza aludni!

Diák: Igen ám, csakhogy míg hazaérek, kimegy szememből az álom.

Latin nyelv-órán.

- Almus, alma, almus, ugy-e, azt teszi magyarul, hogy tápláló? - kérdi a latin nyelv professzora egyik tanítványától.

- Nem a kérem, - válaszol a diák, - mert ezek közül csak az *alma* tápláló.

A polgári házasság ellenségei.

Tanár: A szentesített törvények ellenére tehát, kik küzdenek még most is a polgári házasság ellen?

Leányhallgató (pirulva): Az agglegények!

Mi a természetrajz?

- Meg tudnád-e mondani, Szilvás Pista, melyik tudomány a természetrajz?

- Hát az, a miből tegnap a fületem tetszett meghúzni.

Modern kisdíák.

Apa: A te korodban mindig első voltam az osztályban.

Zoltán: No akkor bizonyos, hogy egyetlen goalt sem tudtál csinálni a footballban.

Szó szerint.

Meglátja az apa, hogy fia tétlenül ott gubbaszt az asztal mellett.

- Mit henyélsz, te? - mordúl reá haragosan.

- Nem henyélek én! - siránkozik a fiú.

- Hát mit csinálsz?

- Tanulok.

- Már hogy tanulnál, mikor könyv sincsen a kezében?

- Hiszen a tanár úr maga parancsolta, hogy *könyv nélkül* tanuljuk meg a leckét.

Vigasztalás.

Tanár: Hallja maga Répa úr, maga úgy viselkedik, mint egy cudar kölyök.

Diák: De tanár úr! Az én koromban nem szokás eltérni az ilyen gorombaságot.

Tanár: Micsoda?! Tudja meg fiatal ember, hogy mikor én az ön korában voltam, nekem még cifrábbakat mondtak.

Az ötödik elem.

- Hány *elem* van? - kérdi a természettan tanára egyik tanítványától.

- Öt, - válaszol a fiú.

- Hogyan lenne öt?

- Viz, tűz, föld, levegő és a - *bor*.

- Hogy-hogy?

- Mert az apám, ha bort iszik, mindig azt mondja, *ez az én elemem*.

Földrajzi órán.

Tanító: Gyerekek! Budapest, Kecskemét, Pozsony és Pápa városok.

Jóska: Kérem tanító úr, *Pápa* nem város.

Tanító: Hát mi?

Jóska: Tisztelendő úr!

A XX. század gyermeke.

Apa: De fiam, mért füstölsz te diák létedre olyan drága szivart? Én apád vagyok s mégis csak portorikót szívok.

Fiú: Kedves apám, akinek olyan sok gyermeke van, mint neked, annak egyáltalában nem volna szabad szivarozni.

Kolumbus találmánya.

Tanítónő: Margit, mondd el nekünk, mit talált föl Kolumbus Kristóf?

Margit (zavartan hallgat).

Tanítónő: Nem tudod? Látod, Irmuska felelni akar, tehát tudja; pedig mennyivel kisebb nálad! No mondd meg hát Irmuska Margitnak, mit talált föl Kolumbus Kristóf?

Irmuska (bátran, nagy hangon felel): Hát - *a tojást!*

A magasabb mennyiségtanból.

Számtantanár: Mennyi a *tompa szögnek* az értéke?

Diák: Száza egy korona.

A vihar születése.

A sárospataki diák, akinek egy mithologiai tárgyú költeményt kellett írnia, a vihar származását így zöngte el:

Hogyha mosolyog Venus, Jupiternek habzik a vére,
Isteni szent fogait látni lehet cudarul;
És odalép aztán, hajlongva, miképen a nádszál,
És így szólva, kacsint: „Nagy a hideg odakint!”
És aztán... azután...osztán... és... végre... de ekkor
Észreuvé Junó, hogy mit akart az öreg!
„Szedte-vette! Talán... mégis... pedig erre, amarra!”
S megszületik a vihar, bömböl a vad zivatar!

A fekete kávé és a napfény.

A napnak a növényvilág életére gyakorolt kiváló befolyását magyarázza a tanárnő. Egyik növendéke kérdi:

- Mi befolyása van a napnak a fekete kávéra?

- A fekete kávé már nem növény. S egyáltalán miként jön kisasszony ily ostoba kérdéshez?

- Nekem feltűnt, hogy fivérem mindig lebocsátja a függönyt, ha a szobaleány fekete kávéat visz be neki.

Sok csapás.

Diák: *Becsaptam* a tanáromat.

Apa: És?

Diák: Engem meg *kicsaptak* az iskolából.

Apa: Ez a csapás engem ér a legsúlyosabban. Megérdemelnéd, hogy jól *pofoncsapjalak*.

Gyökvonás.

Erősen gazdálkodik a képezdei kertben az igazgató zöldségei között egy növendék. Ép a legszebb „jóminőségű” sárgarépa kihuzásán izzad, midőn nesztelenül a háta mögé kerül maga az igazgató s rárivall a hivatlan kertészre:

- Mit művel, öcsém?

- Én... én... *gyököt* vonok - hebegte a megrémült tanítójelölt.

Műfordítás.

Tanár: No Szuszoghy! Fordítsa le nekem a következő mondatot: *Brutus cum Casca in manu enecavit. O. P. U. Liberum Augustum.*

Szuszoghy: Brutus kaskával kezében énekelte az „O du lieber Augustin”-t.

Tanulság.

Tanítónő: Miért kergették ki az első emberpárt a paradicsomból?

Hilda: Mert a tiltott fa gyümölcséből evett.

Tanítónő: Mi ebből a tanulság?

Hilda: Az, hogy a tiltott gyümölcs édes.

Mi az igaz?

- Mi az ördög lelt téged? Már vagy nyolc nap óta nem eszel, nem iszol s egészen lesoványodol. Mi bajod?

- Barátom, bele lehet ebbe bolondulni.

- Mibe?

- Hát egy krétai görög író egyik munkájában azt bizonyítja, hogy a krétaiak valamennyien hazugok.

- Hát aztán?

- Hát aztán! Nem érted?

- Mit?

- Hát ha valamennyi krétai hazug, akkor az a krétai is hazudik, aki ezt állítja; - tehát hazudott, s ennél fogva a krétaiak nem hazugok.

- Csakugyan, igazad van.

- Igen ám, csak hogy ha a krétaiak nem hazugok: akkor az a krétai író sem az, aki azt állítja, hogy a krétaiak valamennyien hazugok.

- Ugy van.

- Tehát mégis csak hazugok s akkor a krétai író is az; mert ha ők nem azok s így ő sem az; de ha ők hazugok: úgy kétségtelenül az író is az. De hátha az író még sem hazug?...

Diákszerelem.

Pista: Az én Juliskám csókja mégis csak legjobb a világon.

Gyula: Ohó! Akkor hát te még nem ettél - mákos csíkot.

A felsőbb leányiskolából.

A felsőbb leányiskola természetrajzi tanára a pillangókról kezd beszélni:

- Most azokhoz a kedves, ragyogó teremtésekhez térek át, amelyek színpompájukkal és kecseségükkel gyönyörködtetnek. Miről van szó, mit gondol Margit kisasszony?

- A *huszárokról*, - feleli a felsőbb leány elpirulva.

Könnyü vigasztalás.

Egy korhely jogász, aki az alapvizsgán ismételten megbukott, így monologizált:

- Tehát megbuktam. Egy vigasztal, hogy nem első ízben történt rajtam ez a szerencsétlenség.

Tanügyi nyelven.

A magyar nyelvtan tanárnője rászól a férjére:

- Ugyan ne viselj ilyen lecsüngő bajuszt. Olyan, mint két zárjel! Ezt nem szeretem.

- Miért?

- Mert akkor a szád olyan, mint valami közbevetett mondat.

A tanárjelölt sóhaja.

- Én édes istenem! - sóhajt fel az éhes tanárjelölt fűtetlen szobájában, - miért nem vagyok én most malac, hogy nyársra húzhatnám, megsüthetném s *megehetném magamat!*

A váltóláz.

- Mi a váltóláz? - kérdi a tanár az orvosszigorlaton a medikustól.

- Igen kellemetlen betegség, - feleli a szigorló, - amely rendszerint olyankor áll be, midőn egy *váltót* kell kifizetni s nincs pénzünk.

Másodszor is.

Samassa József egri érsek egyetemi tanár korában egy nyári délután kikérdezést tartott. A felszólított növendék gyönyörű folyékonyssággal szavalta el a feladott tételt, mert amíg Samassa a nyitott ablakon át az udvarra kinézett, ő könnyü szerrel kiolvashatta a könyvből az egész dolgot.

- Tisztelendő úr, - szólt az ablaktól hirtelen visszafordulva Samassa, - el tudná-e másodszor is ily szépen mondani?
- Miért ne? - válaszolt a kispap, - csak méltóztassék az ablakon másodszor is kinézni.

Ami nálunk lehetetlen.

Tanár: Mondja meg, ha az államháztartásban megtakarítások éretnek el, mire legcélszerűbb azokat fordítani?

Jogász: Bocsánat, nagyságos úr, de ilyesmi nálunk nem szokott előfordulni.

Jogász-élet.

Dákó Pista: Mennyi lakbért szoktál te fizetni?

Ferbli Muki: Kérdezd inkább, hogy mennyivel szoktam adós maradni.

A számárság.

Egyetemi tanár: Miféle számárságot firkál?

Bölcsész: A tanár úr magyarázatát írom.

Fogas kérdés.

A debreceni kollégiumnak híres tanára volt egy időben Gelenczey Pál, ki a természettudományokból prelegált és censeált a „bagoly-diákoknak”. De aminő tudós vala, ép olyan rátartó is. Nem hiába volt tanszékén elődje: Hatvani, aki tudvalevőleg még az ördögökön is kifogott annak idején.

Egyszer a tanári-kar valami alkalomból lakomára gyült össze. Persze járta a felkösztöntő bőven.

Az ebéd vége felé nagy komolyan feláll Tóth Józsi, a mathézis professzora, ki a rideg számok mellett a jóízű tréfáknak is nagymestere vala, s Gelenczey felé fordulva, a következő felkösztöntőt mondta:

- Te, ki tudod, hogy miként alakult, képződött és fejlődött nemcsak földünk, de az összes világegyetem; te, ki tudod, miként lettek a tengernek halai, a légnek madarai és minden csúszó-mászó állatai a földnek; te, ki a villám és delej titkait ismered; te, ki nem eléged meg a jelentkező dolgokat, hanem azt vizsgálod, miképen jelentkeznek így; - mondd meg nekem: *miért kanyarodik a komló balra és a paszuly jobbra?*

Képzelné lehet a nagy kacagást, amely a felkösztöntő után következett.

Lavina-pumpolás.

- Ha hús fillért adnál kölcsön, - szólítja meg a jogász egyik ismerősét, - száz koronához juthatnék.
- Szívesen adok. De mondd, miképp?

- Mert ha húszfillérest kapnék tőled, elmehetnék a sarki vendéglőbe, ahol egy ismerősöm van ilyenkor, a kitől kölcsön kérhetnék egy koronát, hogy kirándulhassak Ujpestre az unokatestvéremhez, aki előlegezné az utiköltséget, a melylyel nagybátyámhoz utazhatnék, a kitől aztán biztosan kapnék száz koronát.

Furcsa hirdetés.

Az egyetem fekete-tábláján hirdette valaki:

„Egy laktárs kerestetik a lehető legolcsóbb áron és mégis ízléssel. A laktárs megtekinthető Üllői-út 46. sz. a. földszint, *háttul*.”

A könyvek.

A diák könyvekkel megy az utcán, midőn találkozik egyik barátjával:

- Hogyan, te könyvekkel?
- Ne ijedj meg, pajtás, csak az antikváriushoz viszem őket!

A szemináriumi leves.

Rektor: Hogy a kisdéd keresztelestlenül meg ne haljon, mit lehet szükség esetében víz helyett keresztelésre használni?

Kispap: Minden egyéb, a testre ártalmatlan folyadékot.

Rektor: Helyes! De még e tekintetben is több kivételnek van helye. Például, ha önnek ily alkalommal csak üres húsleves állana rendelkezésére, keresztelne azzal?

Kispap: Ha olyan volna a leves, mint a minő a főtisztelendő úr asztalára kerül, gondolkozóba esném; de ha olyan lenne, mint a minőt mi, kispapok kapunk, azzal aggodalom nélkül keresztelnék.

A mithológiából.

Tanár: Mondja meg, kérem, micsoda jelképes értelme van annak, hogy Minerva Jupiter fejéből ugrott ki?

Bölcsészettan-hallgató: Hát az, hogy Jupiter feje mindig teli volt asszonyokkal.

A leghatalmasabb mérég.

- Melyik a leghatalmasabb mérég? - kérdezi a vegytantanár Csurog Jancsitól.
- A leghatalmasabb mérég, - nyögi a borzasfejű múzsafi, - a leghathatósabb mérég...
- A ciánkáli, - súgják neki jobbról-balról.
- A *zigány-krágli!* - veti oda a diák nagy büszkén.

Birói vizsgán.

- Hát, domine, ha volna két ökre és ellopják, mit tenne?
- Búsulnék.

Miért irigyli?

Jogász: Azok a milliomosok mégis nagyon boldog emberek!... Micsoda hitelük lehet!

Önértzet.

- Sajnálattal hallottam, hogy tanáraid megbuktattak.
- Micsoda? Megbuktattak? Én magam buktam meg!

Természetes.

I. jogász: Képzeld, lefényképeztettem magam, még pedig a könyveim mellett ülve, hogy majd meglepem vele az öregemet és a kép olyan rossz, hogy nem lehet reámismerni!

II. jogász: De hiszen az csak természetes! Hát mikor ülsz te a könyvek mellett?

A frenológia.

Egyetemi orvostanár (a hallgatókhoz): Ime, uraim, ez a dudorodás itt a koponyán azt jelenti, hogy a betegben a hitvesi szeretet nagy mértékben ki van fejlődve.

Beteg: Bizony, kérem, igaz. Máig is siratom, szegényt...

Orvostanár: Kit?

Beteg: A feleségemet. Öt esztendő óta ültem, a miért mérgemben agyoncsaptam az áldott jó lelket...

Letromfolta.

Az ideges számtan-professzort egy úr bosszantani akarván, azt kérdi tőle:

- Mennyi kétszer hat?
- Ha magát utána teszi, éppen százhusz! - vágott vissza elmésen a professzor.

Vigasztalás.

Apa (az egyetemről hazakerülő fiához): Nos, van valami adósságod?

Jogász: Van bizony, édes apám, vagy ezer korona.

Apa: Ezer?! Jól hallok?!!

Jogász: Nos, hát mi az? Büszke lehet rá édes apám, hogy a fiának olyan szép hitele van!...

A büntető-jogból.

Tanár: Mondja meg, kérem, hová jut az, aki kasszát rabol?

Jogász: Hát... Amerikába!

A zsebóra pótlása.

- Most abban fáradozok, - mondja a jogász egyik cimborájának, - hogy rászoktassam a kutyámat, hogy minden órában pontosan ugasson. Ha ezt megtanulja, rögtön elzálogosítom az órámat.

Nem volna rossz!

Apa: No, fiam, ha jól teszed le az alapvizsgát, adok neked kétszáz koronát.

Jogász: Kedves apám! Nem adnál rá ötven korona előleget?

Jogi szigorlaton.

Tanár: Nos, jelölt úr, adott esetben hogy ítélkezne?

Jelölt: A vádlottat lopásért hat hónapra itélném.

Tanár: Valóban?! Én, ellenkezőleg, fölmenteném.

Jelölt: Ugy is lehet.

Ez is ok a sápadtságra.

- Ejnye, beh halvány uraságod! - szólít meg a sörházban egy orvos egy mellette ülő fiatal-embert. - Talán bizony beteg?

- Nem én, kérem, csak - *tandijmentes bölcsész* vagyok.

Az új iskolaév.

A felsőbb iskolai leány hazajön és eldicsekszik:

- No, mama, túl vagyok az idei vizsgákon. Mindenből kitünőm van. De a jövő évre meg egy sereg nehéz tantárgy vár reám: pszichológia, fiziológia, biológia...

- Elég volt ezekből, leányom, - vág közbe az anya. - Hozzám kerülsz most iskolába; jobb lesz néked a *főzológia, mosológia, leporológia* és *horgológia*... Fogd csak a kötényedet!

A megszokás.

A jogász, aki a húsvéti ünnepekre haza akar utazni, egyenesen a kávéházból jövet, beszél a vasúti pénztárhoz:

- Kérek egy másodosztályú jegyet Nagyváradra.

- Tizenkét korona, - felel a pénztárnok.
- Irja fel! - veti oda megszokásból a jogász.

Mikor nagy a hőség.

- Te, Jancsi, hol van az aranyórád? - kérdi az apa a szünidőre hazatérő jogászfától.
- Az óra?... - hebegi a jogász. - Az ám, csakugyan hiányzik.
- De hát hová lett? - rivall rá az öreg.
- Elolvadt ebben a nagy hőségben, - vágta ki magát a fiskális-palánta.

Okosan.

Tanár: Ha hagymázás beteghez hívnák, mi volna az első dolga?

Jelölt: Az első... első... dolgom... az lenne...

Tanár (türelmetlenül): Nos, mi lenne? Tessék hát felelni!

Jelölt: Hát... hát... mindenekelőtt a tanár urat hivatnám konzultációra.

A jelölt kitűnő osztályzatot kapott.

Tudori vizsgán.

Tanár: Mondja meg, uraságod, mit csinálna, mielőtt átvénné örökségét?

Ügyvédjelölt: Adósságot.

A kicsiny szoba.

Panaszkodik a technikus, hogy szobájában mozdulni sem tud.

- Micsoda? - vág közbe a jogász. - Az enyém olyan kicsiny, hogy még az órám sem járhatott benne; kénytelen voltam zálogba csapni.

Báli ismeretség.

Csáby Zsiga az egész félesztendőben nem volt az egyetemen. Egyszer mégis elment.

- Mit kerestél te az egyetemen? - kérdi tőle Duhaj Jancsi.
- Aláíratni az indeksezemet.
- De hiszen nem ismernek a tanárok.
- Oh igen, megismerkedtünk a jogász-bálon.

Aki megelőzi a hajnalt.

Egy jogász az alapvizsga letétele előtt azzal dicsekszik, hogy ő egy nap 25 órát tanul.

- Lehetetlen! - jegyzi meg egyik ismerőse. - Hiszen egy napban csak 24 óra van.

- Hja, kérem, de én már hajnal előtt egy órával felkelek.

Orvosi szigorlaton.

Orvostanár (a jelölthöz): Mit csinálna ön, ha a beteg állapotát a fenforgó esetben rosszabbnak találná?

Jelölt: Hálát adnék az Istennek, hogy nem én vagyok a bőrében.

Miként szerzik az angolok gyarmataikat?

A bristoli St-Mary-Redcliffe-iskola tanulóinak az angol gyarmatokról kellett értekezést írniok. Egy reményteljes ifjú, aki igen jól ismerheti honfitársait, a következő gyakorlatot írta:

„Afrikai angol gyarmat. Meg akarom ösmertetni veletek azt a módszert, hogyan szerzi Anglia gyarmatait. Nos, hát így: Kiküld egy hittérítőt, s mikor ez egy szép és gazdag vidékre talál, összegyűjti a lakosságot és így szól: *Imádkozzunk!* Mikor aztán minden szem ájtatosan becsukódik, azalatt szépen *kitűzi az angol lobogót.*”

Mivel telik el az idő?

- No, Pista fiam, hát tanultok-e valamit az iskolában? - kérdi egy apa hazatérő fiát.

- Nem mi, édes apám, - válaszol a fiú.

- Nos, hát miért nem?

- Mert igen sokan vagyunk, s a rektramnak csupa veréssel telik el az ideje.

Jeles firma lehet.

Tanár: De kérem, ön eddig még egyetlen kérdésemre se felelt.

Szigorló (ravasz mosolylyal): Bizony, tanár úr, engem nem is olyan könnyű megfogni.

Furcsa öröklés.

Tanító: Meg kell őszintén mondanom, hogy a kegyed fia olyan piszkos, mint egy malac. Nem vigyáz a tisztántartására?

Anyja: Isten látja, hogy én mindent elkövetek, de nem használ semmit. A tisztátlanság, úgy látszik, vele született. Az apja *disznókereskedő* volt.

Pesszimista.

Tanár: Tegyük fel, hogy ön a színházban van. Egyszerre csak egy fiatal hölgy elájul... Mit tenne?

Orvosnövendék: Oh, tanár úr, ily szerencsém nekem nem akad.

V. Rántás.

Vendéglői és kávéházi adomák.

Szeget szeggel.

Vendég: Teringettét! Ez már csakugyan rettentően rossz sör; valósággal ihatatlan.

Korcsmáros (sértődve, gúnyosan): Tessék, kérem, szemet hunyni, úgy majd csak elcsúszik.

A vendég úgy tesz, mintha megfogadná a tanácsot. Mikor fizetésre kerül a dolog, a pohár sör fejében húsz fillér helyett csak egy ötfillérest ad át.

Korcsmáros: Engedelmet kérek, ez még sem járja.

Vendég: Már miért ne járná? Tessék csak szemet hunyni, aztán majd elcsúszik.

Mivel tartozik?

- Én tudom, - szól a hitelbe ebédelő jogász, - hogy én magának, kedves vendéglős úr, nagy hálával tartozom...

- Mivel?... - pattan fel a vendéglős. - Tizenkilenc korona és hatvanöt fillérrel tartozik, nem hálával; tudja!

Rosz jel.

Vendég: Hozzon nekem nyúlpecsenyét.

Pincér: Tüstént, kérem alásan, csak egy *macskaugrást* teszek a konyhába.

Hordárt!

Vendég: Főpincér!

Főpincér: Parancsol?

Vendég: Hívasson csak egy hordárt!...

Főpincér: Szolgálatjára...

Vendég: A ki kidobjon, mert - *nem tudok fizetni.*

Az eleven sajt.

- A minap olyan eleven sajtot ettünk, - beszéli az egyik vendég, - hogy mozgott az asztalon.

- Az semmi, - tódítja a másik. - Én svájci utazásom alkalmával egy olyan vendéglőben fordultam meg, ahol a sajtot dresszirozzák. A vendég csak füttyentett, s a sajt a konyhából magától mászott az asztalra.

Biztos orvosság.

- Már az csakugyan kiállhatatlan dolog ezekkel a patkányokkal, - panaszkodik a vendéglős. - Ime, ismét megették felét a szalonnának.
- Tudja az úr, mit csináljon velük? - szólt közbe az egyik vendég, aki éppen akkor fizette ki ebédjét.
- Mit, instálom alásan?
- Tegyen eléjük olyan borsos számlát, mint az enyém; s fogadom, hogy egyik sem fogja többé az úr küszöbét átlépni.

Helyes következtetés.

Egy úr körülnéz a korcsmában, ahová először tévedt.

- Nem mérnek itt jó bort, - szól magában, - a törzsvendégek egyikének sincs *piros orra*.

Ami nem kerül a számlára.

Fogadós: Jó volt kérem a szoba, az ágy?

Utas: Jó, jó; de a poloskák és a balhák nem.

Fogadós: Oh, azok nem is kerülnek a számlára!

A furfangos vendég.

Egyik balatonvidéki kies fürdőnk kávéházába belép egy éltes asszonyság.

Asszonyság: Bemutatom magamat, én itt fürdővendég vagyok.

Kávés: Örvendek a szerencsének, tessék helyet foglalni.

Asszonyság: Kaphatok egy csésze jó kávé?

Kávés: Oh hogyne, kérem!... A legjobbat!

Asszonyság: Remélem, cikóriát is kaphatok a házban?

Kávés: Oh igen, kitűnő cikóriát.

Asszonyság: Ugyan, kérem, hozzon nekem egy dobozzal.

A kávés nagyot néz, de elmegy és hoz egy dobozzal.

Asszonyság (átveszi): Nem volna talán még egy dobozzal?

Kávés: De igen, azt hiszem, egy dobozzal lesz még a konyhában.

Asszonyság: Kérem, adja ide azt is!

A kávés kissé gyanakodva nézi a vendéget, de derék, türelmes ember lévén, kimegy és hoz még egy dobozzal.

Asszonyság: Több nincs?

Kávés: Igazán sajnálom, de ezenkívül egy morzsa sincs a háznál.

Asszonyság (megkönnyebbülten): Akkor kérem, *főzessen egy csésze kávé*.

Bajos megtenni.

Az utas lelép a vonat egyik kocsijáról és odakiált az állomási vendéglő pincérjének:

- Kérek egy kemény tojást! Négy percig főni hagyja; mert a vonat két perc múlva indul!

Dicsekvés.

Vendég: Ugyan, korcsmáros úr, miért nem főzet elég kukoricát? Látja, nekem sem jutott.

Vendéglős: No, pedig tessék elhinni, hogy ma is több fogyott el nálam, mint a kőbányai sertés-szállásokon.

A jó pörkölt.

Egy veszprémmegyei csárdában pörkölt húst evett egy átutazó gazdaember.

Jól esett neki az étel, s nyomban ki is fejezte e fölötti megalégedését:

- Hejh, beh jó volt ez a pörkölt!

- Meghiszem, - válaszolt dicsekvőleg a csárdás kis fia, aki éppen ott őgyelgett, - hogy magának jó volt! De édes apám nem szeretné ám, ha mindennap egy *csikója* döglene el.

Csekély különbség.

- Mi a különbség Jézus Krisztus és a budapesti korcsmárosok között?

- Az, hogy Jézus a vizet változtatta borrá, a budapesti korcsmárosok ellenben a bort változtatják vízzé.

Hol ebédel?

Egy fővárosi vendéglőbe betévedt egy vidéki földbirtokos.

Ebéd után kifizetvén számláját, magához kéreti a korcsmárost és a legudvariasabb hangon kérdi tőle:

- Ugyan, mondja meg, kedves vendéglős úr, hová megy ön tulajdonkép, ha egyszer jól akar ebédelni?

Letorkolta.

- De hiszen a levesemben egy darab bádóg van! - pattan fel haragosan a vendég.

- Csak arany lenne, bizonyosan nem szólt volna az úr - vág vissza még dühösebben a korcsmáros.

Egy kis félreértés.

Vendég (a szomszédjához): Barátom, ma a borjúpecsenye pompás volt. *Melegen* ajánlhatom.

Pincér (közbevág): Kérem, most már csak *hidegen* szolgálhatjuk...

A szalvéta.

Vendég: Piszkos ez a szalvéta, vendéglős úr!

Vendéglős: Hát hiszen más ember is törülte abba a száját.

Ki az okos ember?

- Látod, most elkártyáztad a pénzedet, - pirongatja az asszony a férjét. - Minek jársz a kávéházba? Okos ember a feleségére hallgat.

- Ej, - válaszol idegesen a férj, - okos embernek egyáltalán nincs is felesége!

Óvatosság.

Egy erdész nagyon olcsó áron kínálja a vendéglősnek a meglőtt nyulakat.

- Köszönöm, nem veszem meg! - mondja a vendéglős.

- De hát miért nem, mikor olyan olcsón kínálok?!

- Igaz! De ha vendégeim egyszer igazi nyúlhúst esznek, rögtön megtudják, hogy én tíz év óta macskahússal traktálok őket.

Az újkori Sámson.

Egy hencegő fiatal ember sajtot evett, amelyben csak úgy hemzsegett a sok kukac. Amint a sajtot elfogyasztotta, odafordult egy öreg úrhoz, s dicsekedve kérdezte tőle:

- Ugy-e, kedves urambátyám, valóságos Sámson vagyok? Ezret, meg ezret legyűrtem.

- Igaz, kedves öcsém, még pedig sámsoni fegyverrel: számár-állkapcsával.

Visszavágott.

Zenészy Izor: Ez már tűrhetetlen! Korikás, vigyék a pokolba ezt a nyul és hozzanak valami mást! Olyan kemény ez, mint valami vén kandúr!

Vendéglős (a pincérhez): Pista, hozd be ennek az úrnak a bőrét, talán elég *molyos* lesz néki!

A barátság netovábbja.

Két jó barát teleszívta magát a korcsmában s tántorogva botorkál hazafelé. Egyszerre csak az egyik odavágja magát, s arra kéri pajtását, hogy ne hagyja őt ott az utca sarában, hanem segítse talpra.

- Felemelni nem tudlak, pajtás, hanem melléd fekszem *barátságból!*... - felelte a korhely-czimbor.

S úgy tőn, a mint mondá.

A furfangos góbé.

- Korcsmárosné, egy liter vörös bort a javából!

A korcsmárosné odateszi a megrendelt bort a vendég elé.

- Van magának fehér bora is? - kérdi a góbé.

- Van hát.

- No hát akkor vigye ezt a vöröset vissza, s hozzon nekem abból a fehérből.

A korcsmárosné elhozza a fehér bort, a vöröset pedig visszaviszi.

A székely megiszza s aztán szó nélkül menni készül.

- Hová, hová? Csak fizesse meg kigyelmed előbb a borát!

- Micsoda? Fizessek?! - kiált a góbé méltatlankodva. - Hát nem adtam én magának azért az egy liter fehér borért, a mit megittam, egy liter vöröset?

- Adott, de nem fizette meg.

- Már hogy fizettem volna, mikor meg se ittam!

- A biz igaz! - nyugszik meg a korcsmárosné, aki egészen belezavarodott a székely furfangos okoskodásába.

Könnyü választás.

Vendéglős: Válasszon az úr! Vagy megfizeti a mit evett-ivott, vagy kidobatom.

Korhely (vidáman): No akkor csak az utóbbit választom.

A műbor.

- Tessék, kérem, ez nem gyártott bor, ez valódi termés, - kínálja a korcsmáros vendégeinek a borát.

- Elhiszem, hogy nem gyártott bor, - jegyzi meg az egyik vendég, megízlelve a poharába öntött folyadékot, - mert művészettel mégis csak jobbat lehet produkálni, mint ez a gyalázatos vinkó.

Őszintén.

Vendég: Mondja meg őszintén. Mi a legjobb étel maguknál?

Pincér: A sajt; azt máshonnan hozatjuk.

A pumpolás új módja.

A kávéházban egy fiatal ember odamegy egy korosabb úrhoz.

- Uram, engedje meg, hogy bemutassam magamat. Én Ipolyvölgyi Gyula vagyok.

- Örülök. Én meg Nagy József.

- Enyém a szerencse. S miután most már jó ismerősök vagyunk, szabad kérnem öt koronát kölcsön?

Fürdőn.

Vendéglős: A vendégek rohamosan fogynak, pedig még legalább egy háztetőre valót ki kell préselnem belőlük! (Kiszól a konyhába.) Mari, a csirkéből ma fácánt, a marhahúsból őzet kell csinálni!

Jó kiszolgálás.

Vendég: Már *háromszor* kértem rostélyost és még sem hoznak.

Vendéglős: Hé, pincér, ennek az úrnak azonnal *három* rostélyost!

Az előzékeny szobapincér.

Vendég: Kaphatok ágyat ma éjjelre?

Szobapincér: Oh, igen.

Vendég: Van benne poloska?

Szobapincér: Nincs... De ha tetszik, hozathatok.

A borraivaló.

Még a faggyúgyertya s a koppantó-világban történt.

Egy kisvárosi vendéglőben szörnyűködve olvassa az utas, hogy számlájába két darab gyertyáért 40 krt jegyeztek. Előszólítja a pincért s kérdőre vonja:

- Miféle disznóság ez? Hogy lehet két szál faggyúgyertyáért 40 krt számítani? Hiszen meg sem gyújtottam!

- Engedelmet kérek nagyságodtól, - válaszol a pincér - nálunk ennyi jár a világításért.

- Ennyi? Na jó! Hetes, - szól a bérszolgálához, - hozza ide azt a két gyertyát!

A hetes elhozza.

Erre az utas az egyik gyertyát a pincér, a másikat pedig a hetes markába nyomva, így szólt hozzájuk:

- Itt a borraivaló! Reménylem, elég *zsíros*?

A hegyek között.

Vendég: A borjúhús itt nagyszerű!

Vendéglős: Hja, kérem, marhában nincsen nálunk hiány!

Ez is fizetés!

- Pincér, fizetek!

- Kérem!

- Ma adós maradok.

Az áremelés oka.

Vendég: Micsoda? Ma megint 40 fillérrel lett drágább minden étel? Hogy lehet az?

Vendéglős: Beteg lett a feleségem s egy finom szakácsnő főzött helyette.

Vasúti vendéglőben.

Utas (a vasúti étteremben): Pincér, hiszen ez a borjuszelet nagyon kicsi!

Pincér: Igen, de ha többet tetszik enni, lekésik a gyorsvonatról.

A természetbúvár.

A fogadós nem tudja, mit csinálhat az az úr a szobájában, aki aznap este szállott meg nála. Mint a kísértet, ide-oda járkál a lámpával.

Végre aztán nekibátorodott és felment utána nézni a dolognak.

A mint benyit a szobába, szörnyü meglepetésére, az urat épp az ágy alá bújva találja, a lámpással kezében.

- Uram, mit tetszik csinálni? - hebegi elképedve a fogadós.

- Csak egynéhány remek példány poloskát gyűjtök a rovar-gyűjteményem számára, s az ön tenyészdéje dicsőségére.

Hogy ugratja vendégeit?

Pincér (a gazdájához): Ugy látszik, az urak már nem isznak semmit, mert egyre csak vitatkoznak!

Vendéglős: Itt van egy nagy dugó, verd csak a sörös hordóba!

Pincér: Hát ez mire lesz jó?

Vendéglős: Azt hiszik, hogy friss csapolás van; mindjárt kedvök jön inni.

Jó étvágyat!

- Jó étvágyat kívánok! - szól a korcsmáros vendégéhez.

- Ejnye, maga szemtelen, hogy merészel ilyen kis porcióhoz *jó étvágyat* kívánni?

Bánatúzás.

I. vendég: Megvigasztalom önt egy pohár borral!

II. vendég: Oh, kérem, én mindig egy liter borral szoktam kiűzni fejből a *bánatot*.

Nem várt figyelem.

Kanalas Istók letelepszik egy nagyvendéglő fényes éttermében. A szalvétát leveszi a tányérról, előbb az izzadó homlokát törülgeti meg vele, majd kifújja az orrát, aztán meglegegedetten így szól:

- No lám, milyen előrelátók és figyelmesek ezek a budapesti vendéglősök! Nem tudom, honnan sejtették meg, hogy otthon felejtettem a zsebkendőmet.

Derék vendéglős.

Vendég: Tehát csakugyan nincs több söre?

Vendéglős: Nincs; legfeljebb öt liter van még a hordóban, de azt magam iszom meg.

A pompeji korcsmáros.

Pompejiben nem rég egy ósrómai vendéglőnek a romjait ásták ki.

A kiásott osztéria egyik falán, persze olaszul, a következő vers van fölírva:

Hej, korcsmáros, egyszer téged
Ily baj szintén utolérhet,
Te a tiszta bort nyeled,
Másét vízzel kevered!

Szakácsnő-változáskor.

Vendég: A levesben egy ősz hajsza úszkál.

Pincér: Bocsánat, de az előbbi szép szőke szakácsnő már nincs itt.

Erős próba.

Két jó barát pityizálgat a vendéglőben.

- Miért nem iszol még egy pohárral?

- Nem merek, mert a feleségem, mikor hazajövök, próbaképen mindig cérnát fűzet velem a tübe.

Pótlék.

Vendég: Van maguknak telefonjuk?

Pincér: Nincs; de van sörfelhúzó gépünk.

Nagyzolás.

- De, Grún úr, miért iszik most sört, holott azelőtt bort ivott? És meg is cukrozza.

- A sör árát fölemelték s a cukor is drágább lett. Meg akarom tehát mutatni, hogy ez engem nem zseniroz, - felel Grún úr büszkén.

Kerülő úton.

Vendég: Kevés egér lehet házában, vendéglős úr.

Vendéglős: Miből következett erre?

Vendég: Mert ez a „nyúlpecsenye” olyan sovány.

A szoba.

A szállodai pincér alázatosan fogadja az érkező vendégeket: egy urat és egy hölgyet.

- Talán jó lesz ez a szoba? - kérdi tőlük. - Pompás kilátás, tiszta, világos...

- Nekünk két szoba kell.

- Ah, bocsánat! Azt hittem, hogy még nem házasok.

A vendéglő új címe.

- Jó címzést szeretnék a vendéglőmnek, - tünődik a korcsmáros.

- Tudja mit, - szólal meg egyik vendége, - magát úgy is Jánosnak hívják, hát címeztesse a vendéglőjét „*Keresztelő szent Jánoshoz.*”

Egy kis tévedés.

Vendég: Micsoda dolog ez, a borjúpecsenyében macskaláb van!

Pincér: Ugy látszik, tévedésből nyúlpecsenyét adtak uraságodnak.

A jószívű korcsmáros.

- Ejnye, minő könnyelmű ez a fiatalság! - szól az étterem ablakán kinézve a vendéglős. - Elrohan erre Szomjasi úr anélkül, hogy felhörpintene egy pár decit abból a hatvan filléresből. Hm!... Mégis csak felírok neki vagy két decit, különben még meg találna hűlni ebben a veszekedett zimankós időben.

Borismerő.

Vendég: Ez aztán a bor! Erről már bizonyos lehet az ember, hogy nem gyártott bor.

Korcsmáros: Miből következett ezt?

Vendég: Mert oly szörnyen savanyú, hogy a műbort lehetetlen így elsavanyítani!

A döglött légy.

Vendég: Pincér! miféle disznóság ez? Légy van a levesemben!

Pincér: Kérem, nagyságos úr, azért nem érdemes lármát csapni. Az a légy ugyan nem fog nagyságodnak alkalmatlanságot szerezni, mert már rég megdöglött.

A türelmetlen vendég.

- Pincér! Pincér! Hát nincsenek magának fülei?
- Igen, uram, *disznófül* lencsével; ha tetszik.

A különbség.

Vendég (a pincérhez): Mi van ennivaló?

Pincér: Van, kérem, marhasült és rostélyos.

Vendég: Mondja csak, mi különbség van marhasült és rostélyos között?

Pincér: Hát, tetszik tudni, a marhasült már készen van, a rostélyosra még várni kell.

Erőgyűjtés.

A díjnok, miután öt pár tormás virslit bevágott, így szól:

- Öt pár virslit ettem; öt lóerőt érzek magamban.

A mély bánat.

Estván: Hát te mit bögsz itt, mint egy kéthetes borjú?

Andris: Hát tudod, pajtás, éppen most iszom el a Riska tehenem árát, aztán olyan nagyon szerettem azt a Riskát!

Angolosan.

Egy angol turista érkezik későn este a Kárpátok egyik kis városába.

A vendéglőbe hajtat és szobát kér.

- Nagyon sajnálom, - hajlong a vendéglős, - de nem szolgálhatok lakással, csak egy szobám van még, a melyben leányom lakik; azt pedig beláthatja...

- No hát, megkérem leánya kezét, - vág közbe az angol. - Van ellene talán kifogása?

- Nincs, mylord.

- Tehát vezessen a menyasszonyom szobájába. Mehetünk mindjárt az anyakönyvvezetőhöz.

A végrendelet.

Vendég (társas ebéden): Pincér! Papiroost, tintát és tollat, iziben!

Pincér: De, nagyságos úr, most leves után?

Vendég: Végrendeletet akarok készíteni, mert úgy rémlik, hogy azt a sültet, amit kapnom kellene, ez életben meg nem érem.

Beszélgetés a hallal.

Korcsmáros: Mért hajol az úr a tányérra? Mi baja a hallal?

Vendég: A hallal beszélgetek. Megkérdeztem, hogy nem látta-e a barátomat, aki tegnapelőtt a vízbe fult. Azt mondja, hogy mikép láthatta volna, hiszen már két hete itt fekszik a korcsmában.

Elővigyázat.

- Pincér, vannak-e macskák e házban?

- Igenis, uram; három macskánk van.

- Hozza ide őket.

Mikor a pincér teljesítette a parancsot, a vendég így folytatja:

- Hagyja a macskákat itt és rendeljen a számomra egy adag nyúlpecsenyét.

Uj időmérő.

- Hány óra, Gábor bácsi? - kérdik a vén korhelytől.

- Egy liter mulva lesz tizenkettő, - hebegi a pityókos Gábor bácsi.

Ki az oka?

- Vendéglős úr, panaszkodnom kell. Pincérei nagyon hanyagul szolgálnak.

- Annak a többi vendégek az okai, mert azok borraivalót adnak, - felelt gonosz célzással a korcsmáros.

Az abrosz.

Még erősen alszik egy kisvárosi szállóban az utas, midőn egyszerre érzi, hogy a pincér erősen ráncigálja ki alóla az ágylepedőt.

- Az ördögbe is, mit jelentsen ez a dolog? - förmed a pincérre.

- Hát kérem, egy budapesti vendégünk érkezett, a ki itt akar reggelizni, s ezért abroszra van szükségünk.

Előzékeny fiú.

Az apa kis fiával együtt van a sörházban. Az apa sörözget, a fiú sósperecet eszik.

- Parancsol még egy korsó sört? - kérdi a pincér a vendégtől.

- Nem; elég lesz egy pohárral is.

- De papa, - tőlem ne szégyeld magad! - szólt közbe a nagyreményű csemete.

Jó cégér.

Budán épp a temetővel szemközt gubbaszkodik egy kis kocsmá, amelynek a cégérére ez van írva:

„*Jobb itt, mint átellenben.*”

A szerencsés vendég.

Vendég: Kérek egy pohár sört.

Pincér (hozza): Milyen szerencsése van a nagyságos úrnak. Éppen egy pohárra való telt még a maradékokból.

Nem várt fordulat.

Vendég: Pincér! Van-e nyelve?

Pincér: Igenis, kérem alássan.

Vendég: Akkor legyen szíves és nyalja le tányéromról a piszkot.

Furcsa atyafiság.

Idegen: Ugyan kedves barátom, miután már olyan ismerősök vagyunk, mondhatna nekem egy jó vendéglőt, ahol megebédelhethetnénk. Talán a „Vörös ökörnél?”

Helybeli: Világért se; azt jól ismerem: az az apám.

Idegen: Hát talán a „Zöld szárnál?”

Helybeli: Jaj, dehogy; azt is igen jól ismerem: ez meg az apósom.

Idegen: No hát akkor talán a „Kék kecskénél?”

Helybeli: Ott pláne nem, hisz az én vagyok. Hanem menjünk a „Kék kacsához” - azt még nem ismerem.

A korhely.

Korhely: Vendéglős, adjon nekem egy liter bort. De ne üvegbe.

Vendéglős: Hát mibe?

Korhely: Hitelbe.

Mire kell a liba?

Vendég: Kedves korcsmárosné, van ma liba?

Korcsmárosné: Szolgálatjára; igen finom.

Vendég: Akkor hát hozzon nekem egy-két tollat, hogy a pipaszopókámat kitisztítsam vele!

Bárányból sárkány.

Egy úr beszáll egy vidéki fogadóba.

- Mondja csak, - szól a tulajdonoshoz, - miért változtatta meg a fogadója nevét? Ezelőtt a „Bárányhoz” volt a címe, most meg, a mint látom, a „Sárkányhoz”.
- Hja, kérem, - vakarja a tarkóját a fogadós, - azóta megházasodtam.

A friss pecsenye.

- Pincér, az a bornyupecsenye irtóztatóan rossz. Nem is olyan friss, mint a minőt egy hét előtt ettem.
- Hogy mondhatja ezt a nagyságos úr? Hiszen ugyanabból van.

Tromf.

Egy elszegényedett világfi másodrangú csapszékbe tér be enni. Amint leül, a pincérben egyik régi iskolatársát ismeri fel.

- Hát maga itt pincérkedik? - kiált fel gúnyosan.
- Igen, - válaszol a pincér gögös fölényvel, - de másutt szoktam ebédelni.

Vigasztaló.

Vendég: No tessék! Itt kell hagynom félig megrágottan az egész adagot. Olyan kemény ez a hús, hogy lehetetlen megenni!

Vendéglős: Nem vész ez kárba! Csak tessék holnap faszírozott húst kérni.

A tiszta lyuk.

Pincér (egy vendéghez, akinek asztalkendője lyukas): Bocsánat, nagyságos úr, rögtön hozok más asztalkendőt.

Vendég: Hagyja el, Sándor, ezek a lyukak legalább mind tiszták!

Falusi párbeszéd.

I. legény: Azt hallottam Jancsi, hogy kidobtak a korcsmából.

II. legény: Az ám, az árgyéhusát!

I. legény: Hát aztán mi lett a dologból?

II. legény (büszkén): Hát az lett a dologból, hogy... hogy nem muszáj nekem mindenütt odabenn lenni.

Meggondolatlanul.

- No, már sokkal jobb borjuszeletet is ettem, Müller úr, mint ez itt, - panaszkodik a vendég.
- De nem nálam! - felel meggondolatlanul a vendéglős.

A svábbogár.

Vendég: Ez már mégis borzasztó! Ha még légy esik az ételbe, elnézi az ember, de svábbogár!

Vendéglős: No, én jobban szeretem a svábot; azt hamarébb lehet észrevenni.

Erős bizonyíték.

- Szinte hihetetlen, milyen részeg voltam tegnap. Talán még soha sem voltam ennyire berúgva.
- Ugyan?!
- Mikor hazaérkeztem, még maradt egy koronám, amit nem bírtam elinni.

Széchenyi István gróf és a hitel.

Ügyvédjelölt: Tudja, édes vendéglős úr, mit fogott rá Széchenyi István gróf Magyarországra? Hogy: *nem volt, hanem lesz*. Épúgy, mint nekem nincs pénzem, de majd lesz. Addig hát várjon.

Vendéglős: Csakhogy én rám meg mást fogott az a Széchenyi. Hogy soha se leszek olyan *Stádiumban*, hogy az egész *Világnak Hitelt* nyithassak!

Ébredés előtt.

Látogató: Felkelt már a gróf úr?

Szobapincér: Még nem; de már alig hortyog.

Nem kér belőle.

Bortermelő (a korcsmában): Kitől veszi ön borait vendéglős úr?

Vendéglős: Ejh, hát nem tudja? Boraim az ön pincéjéből valók.

Bortermelő: Úgy! Akkor kérek egy - *pohár sört*.

Igazi lovag.

- Pincér, - szól a párbajhős gigerli, - az a szemtelen úr ott a harmadik asztalnál nagyon furcsán tekint reám. Ugyan hozzon *egy üveg pezsgőt*, hadd vágom a fejéhez!

Az uralkodó planéta.

Ott ragadt két vendég a külön szobában és bár éjfél is elmúlt, nem gondolnak a távozásra.

Végre rájok nyit a vendéglős:

- Uraim, ne feledjék, hogy ebben az esztendőben uralkodó planéta a *Mars!*

Mindenre van mentsége.

Vendég: Ez a sós kifli rémítően kemény.

Pincér: Kérem, annak csak a nagy szárazság az oka.

Jó ürügy.

A vendég olvassa az ujságból, hogy a Tisza kiáradt.

- Megint árvíz! - kiált fel. - Csupa nyomor s inség. És aztán ne haragudjék az ember a vízre. Pincér, még egy félliter bort!

Biztató.

Fáradtan érkezik az utas a szállodába.

- Ah, itt a szomszéd szobában zongora van?! Remélem, ma nem játszanak.

- Most nem. Ma csak hangolják, - nyugtatja meg a szobapincér.

Eredeti meghívás.

Karikás Mihály, a „Kis pipa” egykori híres tulajdonosa egyik vendégének, aki sokkal tartozott neki, a következő levelet írta:

T. c. Villámffy Odébbállid úrnak

Helyben.

Van szerencsém uraságodat a jövő hó minden napjára meghívni ebédre - máshoz.

Karikás Mihály.

Erő-próba.

Vendég: Miért dobatta ki azt a szegény embert? Hiszen békésen ült s nem bántott senkit.

Korcsmáros: Ki akartam próbálni az új csaposom erejét.

A ventilláció.

- Minden jó volna itt magánál, Bánki bácsi, - szólal meg egy úr, letéve az étlapot, - csak az a kár, hogy nincs egy kis *ventilláció*.

- Azzal bizony nem szolgálhatunk, - válaszolt a vendéglős, - hanem paprikás csirkével, meg töltött káposztával, a mennyi csak tetszik!

Az özönvizkori bor.

- Ez a régi bor, - dicsekszik a korcsmáros.
- Az ám! Még az *özönvíz* is kiérezhető belőle, - jegyzi meg gonosz célzással a vendég.

Mi a borsosabb?

A vendéglős egyik törzsvendégéhez:

- Hogy izlett a májashurka? Nem volt nagyon borsos?
- Meglehetősen, - feleli a vendég. - De még sem annyira borsos, mint az ára.

Leálcázott koldus.

Korcsmáros: Hallja kend Andris, ne igyék annyit, mert megint itt felejtí a - *mankóit*.

Jó üzlet.

Főellenőr (egy vasúti vendéglőshöz): Hogy megy az üzlet? Nagy-e a fogyasztás?

Vendéglős: Oh, igen nagy. Naponként elfogyasztanak nálam legalább harminc pakli - *gyufát*.

A törzsvendég.

Az úrfi, aki a Vadászkiirtben vacsorált, de a Kis Pipában ebédel, dicsekszik, hogy legalább is hét korcsmában törzsvendég.

- Az ám, még pedig *bejegyzett* törzsvendég, - szólt közbe a vendéglős, a kinek szintén tartozott.

Sokat kíván.

Vendéglős (az elutazó vendéghez): Nagyságos uram, hogy méltóztatott megelégedve lenni szállodámmal?

Vendég: Meglehetősen! Csak a poloskáknek szerezhetne *szájkosarat*.

Tessék megpróbálni!

- Fogadok veled, - mondja egy jogász a kollegájának, hogy tíz kávéházba megyek, s mindegyikben egy kérdésemre ugyanazt a feleletet kapom. Megjegyzem, hogy a kávéházat te jelölheted ki.

- Jól van, áll a fogadás.

A jogász társa kíséretében bejárta a tíz kávéházat, s megnyerte a fogadást. Mindenütt ugyanis azt kérdezte:

- *Itt van Khon úr?*

És a válasz rendszerint így hangzott:

- *Melyik Khon úr?*

A házirend.

A vendéglős rákiált a borosfiúra:

- Pista, vigyél az után az ismeretlen úr után egy félmeszely bort. Aztán mondd meg neki, hogy ha az ebéd árával adós maradt, legalább ne zavarja meg a házirendemet, mert aki nálam eszik, annak inni is muszáj!

A különszolgálat.

Vendég: Mit jelent a számlán ez a tétel: „*Küloonszolgálat három korona?*”

Kapus: Tegnap méltóztatott egy viccet mondani és a személyzet nevetett.

Vidéki sörházban.

Vendég: Hé, pincér! Micsoda dolog ez, ilyen zavaros sört hozni?

Pincér: Nem zavaros az, kérem; legfeljebb a pohár piszkos.

Oktatás.

Egy budai korcsmáros a szőlőbe vitte kis fiát s atyailag így oktatá:

- Lásd fiam, ez mind szőlő. Jegyezd meg magadnak, hogy mindenből lehet bort csinálni, - *még a szőlőből is.*

Megnyugtatta.

Vendég: Hogy adhat ide olyan rossz szagú halat? Meg akar mérgezni?

Pincér: Oh, az orvos a szomszédban lakik!

Csalogató hirdetés.

Egy ó-budai kurta korcsma ajtaján nem rég a következő hirdetés volt olvasható:

„Itt egy koronáért mindenki annyit ihatik, a mennyitől holt részeggé lehet, - és szalmát is ingyen kap, a min elhentesreghet.”

A furfangos vándorlegény.

Betér az éhes vándorlólegény egy útszéli korcsmába:

- Csaplárosné, kérek egy pár híg tojást, mert olyan éhes vagyok, mint egy farkas.

A korcsmárosné elhozza a megrendelt tojást. Mikor a vándorlólegény jóízűen elköltötte, csettent egyet a nyelvével és így szól:

- Ez ugyan jó volt. Hanem most már arra kérem, ajándékozzon nekem egy koronát, hogy a tojást kifizethessem, mert az igazat megvallva, nem szeretek senkinek adósa maradni.

Bizonyosan úgy lesz.

Sehogy sem ízlik a korcsmáros új bora a vendégeknek.

- Nem értem, - fakad ki a korcsmáros, - pedig ez a bor nagyon tiszta.

- Hiszem, hogy tiszta, - jegyzi meg nevetve az egyik vendég, - bizonyosan jól *megmosta* vizzel.

Világért sem!

- Hallja pincér, - méltatlankodik a vendég - azt akarja, hogy ezzel a kis darab pecsenyével jóllakjam?!

- A világért sem! - válaszol a pincér nagy készséggel. - Mit hozzak még?

Gyöngéd figyelmeztetés.

A főpincér egyik vendégükhöz, ki rendszerint adós szokott maradni, a vacsora után így szól:

- Ha az éjjel el találná uraságod veszíteni a pénztárcáját, figyelmeztetem, hogy nálunk egyáltalában nem vette a kezébe.

Ami csakugyan sok!

- Legyen olyan kegyes, uram, néhány pillanatra ideadni a pápaszemét.

- Nagyon szívesen. Tessék.

- Ugy! Minthogy pedig most már úgy sem tud olvasni szemüveg nélkül, kérem adja ide azt az ujságot is.

Ami igaz is.

Vendég: Hé, fizetek!... Egy pohár sör és kilenc kifli...

Korcsmáros: Ha máskor megint szomjas lesz az úr, hát menjen a pékhez.

Korhely-monolog.

- Nincs igazság a földön! A szegény embert ötször-hatszor is *kirugják*, amíg ő egyszer *berughat*.

Mi a jobb?

Vendég: Vendéglős úr, nyulpecsenye az, vagy macska?

Vendéglős: Izlik önnek?

Vendég: Igen.

Vendéglős: Hát akkor mit kérdezősködik? Jobb az olyan macskasült, a melyik ízlik, mint az olyan nyulpecsenye, amely nem ízlik.

Jó kávé lehet.

Vendéglős: Sörrel már nem szolgálhatok, csak kávé van még.

Vendég: Kávé?... Köszönöm, nem kell.

Vendéglős: No hallja, hát azt hiszi, hogy az valami nagy különbség?

Bosszantó.

- Átkozott dolog! - töprenkedik a korhely. - Épp azokból a korcsmákból dobnak ki mindig, a hol legjobb bort mérnek.

A tót és a sörhab.

Janó, az üvegestót bemegy egy kisebb vendéglőbe és sört rendel. Mikor a krigli már előtte van, belenyúl a tüzőjébe, s egy fakanalat húz ki.

- Minek ez a fakanál? - kérdi egy vendég tőle.

- Hat bizony - feleli Janó, - kelnyer lenízi szegény zember. Enyim sörről habot soha se le nem szedik. Azért muszáj kanál hozni magammal.

Fizétkor.

A férj, a ki feleségével ebédelt a vendéglőben, meglepetve kérdi a pincértől:

- Miért számít fel három levest, hiszen csak kettőt ettünk?!

- El méltóztatik felejtetni azt, amit ő nagysága ruhájára kiöntöttem.

Kétféle ár.

Egy utas a vasuti étteremben borjuszeletet rendel, s mikor elhozzák, mindjárt fizetni akar.

- Mi az ára? - kérdi.

- Ha meg tetszik enni, akkor 80 krajcár, - feleli a főpincér, - különben csak 50 krajcár.

A mai párbajos világban.

A.: Uram! Ezt nem türhetem tovább. Kérem a névjegyét!

B.: Bocsánat; én egyáltalán nem tudom, mivel sértettem meg?

A.: Ön szemtelenül néz az előttem levő *libacombra*.

Bakakifogás.

- Korcsmáros úr, ma, sajnos, nem fizethetek.

- S miért?

- Otthon felejtettem a - *Terkámat*.

Télen.

Vendég: Károly, igaz-e, hogy a bor árát fölemelték?

Főpincér: Igaz. Befagyott a Duna, s most kevés a víz.

A nagyobb fogyasztás titka.

- Vendéglős úr, egy jó tanácsot adok, hogyan mérhet ki több sört.

- Mondja, az Isten áldja meg.

- Adjanak *kevesebb habot*.

VI. Korteesvilág.

Képviseleválasztási adomák.

Kortees-fohász.

- Urrraim!! Képviseleválasztást minél előbb, mert én már nagyon - *ihatnám!*

Utbaigazítás képviseleválasztási számára.

Egy kiérdemesült öreg mameluk - tapasztalatlan képviseleválasztási számára a következő útbaigazítást állította össze:

1. Legyen egy-két barátod, a ki dicsér. Ha nincs, dicsérd magad-magadat.
2. Hiteled legyen a korcsmárosoknál elegendő.
3. Igérv a népnek, ha hegyes vidéken lépsz fel: csillagvizsgáló tornyot; ha síkon: vasutat; ha városban: egyetemet. Az adóleengedést mindenütt igérv.
4. Tíz vég fehér, tíz vég vörös s tíz vég zöld vásznat lobogóknak szabass fel. Toll, berzseny-nyel füstve, minél több, annál jobb.
5. Uszits vallásfelekezetet vallásfelekezetre; nemzetiséget nemzetiségre.
6. Irj álnév alatt magad mellett dicsőítő cikkeket a hirlapokba.
7. A programbeszédet jól betanuld, hogy bele ne sülj. Ha magad nem tudod megcsinálni, készítesd el valamelyik ujságíróval.
8. A kit nem kapacitálhatsz, veresd be a fejét, hadd menjen el a kedve az alkotmányos jog gyakorlatától.
9. Az ellenfeledről híreszteld el, hogy *zsidó*. Födözd fel valami régi huncutságát, s add tovább. Ha nem tudsz reá semmi rosszat: fogd rá, hogy uzsorás, váltóhamisító, vagy körözött rablógyilkos.
10. A választás napján kezdj el verekedést, s fogd az ellenfeledre, hogy ő kezdte.
11. Ha megbuktál, semmiféle kontót ne fizess ki.

A választói bizonyíték.

- Butykosi úr, mi jogon választó ön? - kérdezi az összeíró bizottság elnöke az egyik marcona atyafítól.
- Régi jogon. Nemes ember vagyok.
- Hol a bizonyítványa?
- Ide van gravérozva az orcámra, - válaszol önérzetesen Butykosi, rámutatva azokra a sebforradásokra, amiket mint kortees a választásoknál kapott.

A különbség.

Két vidéki atyafi megy el egyik fővárosi vendéglő előtt, amelynek cégérén ott díszlett a szokásos „restauráció” felírás.

- Hallja bátyó, mi az a restoráció? - kérdi az ifjabb.
- Olyan fogadó, - magyarázza az öreg, - a hol többet esznek, mint isznak.
- Hát e szerint a követváasztás is restoráció?
- Nem, az csak csárda, ahol többet isznak, mint esznek.

Nem kézműves.

A választók összeírása alkalmával a bizottsági elnök azt kérdi egyik csizmadiamestertől:

- Ugy-e ön kézműves?
- Nem kérem, - én *lábműves* vagyok, - válaszolt helyreigazítólag a csizmadia-mester.

Választások küszöbén.

A vasúti indóházban két fiatal ügyvéd találkozik.

- Hová mégysz, pajtás?
- Vidékre.
- Képviselőjelöltnek?
- Nem; *korcsmárosnak*.

A furfangos tót.

A mint a vehéci tót atyafit beírták a szavazók sorába, egész bizalommal fordul az összeíró bizottmány elnökéhez:

- Ale pán velkomoznyi, - most már talán jó volna ideadni az a cédula, a melyikre majd egy kis pálinka kapjuk.

Választási igeragozás.

Jelen idő: Föllépek, föllépsz, föllép.

Jövő idő: Meg fogok bukni, megbukol, megbukik.

A kerületek értéke.

A pártklubban két jelölt beszélget:

- Minő a kerületed?
- A fuvarpénzzel együtt, huszezer koronás.
- Tyhű, ez drága! Az enyém csak tizenkétezer korona s hatvanöt fillér.

Az igazi hang.

- Én, kedves komám, - szólt Csavaró Gergely - nagyon félttem a képviselőnket, mert se a mig odafent volt, se azalatt, míg itthon időzött, nem nyitotta fel a száját. Talán már a hangját is elvesztette.

- Az mind semmi! - válaszolt a főkortes, - majd meghalljuk, ha a választáskor a pincéjét ki-nyitattja. Mert tudd meg komám, hogy a pincekulcs nyikorgása ékeesebb minden szóbeszédnél. Ez az igazi hang, ez a legszebb programbeszéd.

A mikor mindenki jelölt.

Egy vidéki úriember sétálgatott a választások küszöbén a Váci-utcán egyik fővárosi ismerősével.

- Ugyan Béla, ki az ott, az a bodorhajú ember?

- Képviselőjelölt.

- Hát az kicsoda, ez a kis kopasz, a szürke kabátban?

- Képviselőjelölt.

- Hát az a kajlalábú, a ki éppen most ment el mellettünk?

- Képviselőjelölt.

- Ugyan kérlek, mutass már egy olyan embert, a ki nem képviselőjelölt.

- Hja! édes barátom, az nehéz dolog mostanában.

Jobb helynek jobb kell.

Egy erdélyi, úgynevezett „olcsó” kerületben sehogy sem voltak megelégedve a polgárok a jelölttel, a kit a központi végrehajtó-bizottság küldött a nyakukra.

Egy deputáció el is ment az elnökhöz, hogy hangot adjon a kerület elégedetlenségének.

- Tudják, uraim, - válaszolt kurtán az elnök, - jobb helynek jobb kell. Ide ez is jó.

A választási fuvardíjak.

Az új választási törvény életbeléptetése alkalmával kérdik egy orsz. képviselő kis fiát:

- No, Zoltán, mi szeretnél lenni? Generális?

- Nem.

- Bankár?

- Az sem.

- Hát mi?

- Fuvaros Pestmegyében a képviselőválasztások alkalmával, - felelte a kis politikus.

Miért nem lép föl?

- Hát Kőrösházy nem lép fel képviselőnek?
- Nem.
- És miért?
- Mert annak, hál' Istennek, van még mit enni.

A kortes hazafisága.

Egy kortes levélbeli felszólítást kapott, hogy Lukács miniszter mellett dolgozzék; mire ez a következő választ küldte:

„Felszólított a nagyságos úr, hogy lennék Lukács ő excellenciája mellett hazafiságból. Szép szó az a hazafiság, csak hogy olyanforma mint a húr: ha nem pengetik, hallgat. Azért tessék küldeni ahhozvaló szert: bort és pénzt, azután a vivátban egy szál hiba sem léssen.”

Mi a politika?

- Mi a politika? - kérdezte valaki egy nagyszájú kortestől.
- Valakinek úgy kilopni a szemét, hogy meg ne lássa, volt a találó megfejtés.

Őszinte programm.

Ujságot olvasott a zsidó korcsmáros. Jön a jegyző.

- Ejnye Salamon, de nagy politikus lett. Talán csak nem akar követ lenni?
- Miért ne? Sok honatya van, a ki annyit sem ért a politikához, mint én.
- Aztán, ha úgy véletlenségből megválasztanak, melyik párthoz szegődnek?
- Nű, - hát ahhoz, a melyik megválasztana.

Ha akadna!

Az x... kerület képviselője beszámoló-beszédet tartott választóihoz. A többi között ezeket mondá:

- Tisztelt polgártársak! A közelgő választás alkalmával olyan képviselőt választszanak, a kiben teljes bizalmuk van, a ki képes legyen önöket tökéletesen és lelkiismeretesen képviselni...
- Hej, uram, hiszen ha akadna ilyen! - vágott közbe egy elbúsult polgár.

A szabad akarat.

Hontmegyében kérdezik az egyik palóc-gazdát képviselőválasztáskor:

- Hát ki lesz a vivát?
- Nem tudjuk még kérem alássan, - felelt a palóc, - mert még nem kaptunk a főispán úrtól rendeletet.

A hazaszeretet netovábbja.

Egy képviselőjelölt a következőképp szónokolt:

- A hazáért, uraim, mindent fel kell áldoznunk. Önök tudják, hogy szegény vagyok, semmim sincs, a mit odaadhatnék. És mégis, ha kérnék tőlem, akár most mindjárt szívesen odaadnám a - *feleségemet...*

Pályázat képviselői állásra.

Egy erdélyi kerületben összegyűltek a főbb kortesek, s nagy bölcsen elhatározták, hogy ők bizony nem fognak egymással marakodni, hanem a képviselői állást nyílt pályázat útján töltik be. Legott meg is szerkesztették a fölhívást, amely ekképen hangzott:

Pályázati felhívás.

Az x...i választókerületben az országgyűlési képviselőségre rendkívüli pályázat hirdetik a következő feltételek mellett:

1. Pályázó a kerület bizalmi emberei kezébe tartozik 15.000 forintot lefizetni, még pedig három részletben. Az első részlet a jelöléskor fizetendő, a második részlet a szavazás előtti napon, a harmadik részlet pedig a mandátum átadásakor.
2. A szavazás napjáig minden választópolgár részére naponként 2 liter bor, 1 porció pecsenye és 5 darab jobbfajta szivar utalványozandó.
3. Ezenkívül minden szavazónak egy pár új csizmát, az asszonyoknak pedig, hogy nékiek is részük legyen az örömben, egy-egy félliter mézes pálinkát és egy-egy fejken-dőt köteles a jelölt úr adni.
4. A választás napjáig ezer polgár számára legalább öt lakomát (bankettet) köteles a jelölt rendezni, természetesen a saját költségén.
5. Zászlókról, jelvényekről stb. a pályázó tartozik gondoskodni.
6. A kerület minden egyes községe számára fiatal, erős tenyész bikát köteles venni.
7. Program nem szükséges; lehet akármilyen párti.

Ezek fejében kap tőlünk:

- a) Egy szép díszfelvonulást a kerület székhelyére, bandériummal és muzsikával. A cigányt azonban a pályázó tartozik fizetni.
- b) Rajongó lelkesedést.
- c) Harsogó éljeneket.
- d) Hű ragaszkodást.
- e) Szavazatainkat.

Pályázhat nemzetiségi és valláskülönbség nélkül bárki, csak telt bugyellárisa és emberi formája legyen. A pályázatok f. évi június 15-ikéig alulírotthoz küldendőek.

*Fokosy Bálint,
pártelnök.*

Lakoma közben.

Egy vidéki város képviselőjelöltje lakomát adott választói előkelőbbjeinek. Volt pecsenye, hal, sütemény, drága étel-ital mindenkinek, a mennyi csak a bőribe fért.

A lakoma közepén az egyik főkolompos poharat emelt a képviselőjelöltre. El is kezdte magasra emelt hangon:

- Uraim!...

- Ohó, - kiált közbe ijedt arccal az asztalvégről egy polgár, - megálljon, hisz én még nem kaptam csukát!

Ez a megjegyzés aztán egészen elrontotta az előrevárt hatást. A vendégek nem bírtak többé a komolyság azon magaslatára emelkedni, amelyet a perc ünnepélyessége megkívánt.

Kétes hála.

Képviselő: No, Sánta Kiss János, szép volt kelmedtől, hogy kisegített egy kötéllel, mikor eltört a kocsim tengelye. Mivel tartozom érte?

Gazdaember: Semmivel, nagyságos uram. Szívesen adtam azt a csekélységet; aztán meg a nagyságos képviselő úr többet is megérdemelt már tőlünk egy kötélnél.

Néma képviselő.

- Komám uram! Hát a kigyelmetek követe beszélt-e már az országgyűlésen?

- Nem szólt az, komám, egy szót sem; még azt is lassan mondta.

Egy néppárti programbeszédjéből.

Egy ujdonsült néppárti képviselőjelölt a többi közt a következőket mondotta programbeszédjében:

- Édes barátaim, tanuljatok, hogy meg ne csalhasson benneteket a zsidó. Műveltségre kell törekednünk, hogy mi csalhassunk meg másokat, ne pedig mások bennünket...

A kortestanya, mint fogorvosi műterem.

- Hová oly sietve?

- Azt hallom, hogy az egyik kortestanyán nagy verekedés van; odamegyek.

- Csak nem akar résztvenni a verekedésben?

- Nem egészen. De hát van egy kutya roszt fogam, amit ki kellene huzatni. Nem huzatom ki, mondok, megspórolom a pénzt. Hát ha valaki *ingyen is kiüti*.

Készen veszik.

Két képviselőjelölt beszélget egymással.

- Hogy készítik elő nálatok a választásokra a szavazatokat? - kérde az egyik.
- Sehoggy sem, mi *készen vesszük*, - volt a felelet.

Az üres biztosíték.

Adóhivatalt ígért a kerület központjának a képviselőjelölt.

- Fejemmel állok jót, - mondotta, - hogy egy év alatt meglesz az adóhivatal.
- Mi az ilyen *ürességekre* nem adunk semmit! - kiáltotta oda egy ellenzéki választó.

Ki beszéljen helyette.

Beszédet tart a követjelölt az összegyűjtött választókhoz, kezdve saját becses személyét ajánlani; azonban a szónoklás nem levén kenyere, csakhamar átengedé a szót mellette álló kortesvezérének, a ki gyakorlottabb szónok lévén, ugyancsak cifra beszédet tartott a jelölt mellett.

A dicsbeszéd végeztével előáll az egyik választó és ekként szól az ajánlott jelölt úrhoz:

- Hát biz a' nagyon szép, hogy a nagyságos úr követ akar lenni. De egyet mondok, ha meg nem sérteném. Hát aztán Pestre is felviszi Torkos Márton uramat, hogy helyette beszéljen?...

A kárbaveszett egri.

Sokat talált beszédni az egri vörös borból a választópolgár. Mikor már csuklani, öklöndözni kezd, a kortes hozzá ugrik, befogja a száját, s így dühöng:

- Aki kákabélú, olvasztékos bendője vagyon a kutya parasztjának! Befogom a rücskös pofádon azt a cudar hasadékot, hogy ki ne folyjék belőle ez a nemes egri!

A hála.

- Talán valami atyafiságban áll ön a jelölttel, hogy annyira kiteszi magát érte?
- Rokonságban éppen nem vagyok; de a felesége valamikor az én nőm volt. Ő megszőktette és oltárhoz vezette. Csupa hálából korteskedem tehát néki.

Jobb volna.

- Szálikám, nézd milyen szép ember ez a Morzsányi.
- Nem is olyan ocsmány, mint te Jákoblében. Jobb szeretném, ha te viselnéd az ő képét, mint ő a tiédet.

A ló és a szamár.

Egy kormánypárti követjelölt választói előtt bizalmas beszélgetés közben a többi közt így nyilatkozott:

- Én vagyok a ló, az a másik jelölt még csak szamár mellettem. Igaz-e, bíró gazda?
- Való igazságot tetszett mondani, - válaszolt a bíró furfangosan mosolyogva.

Az iskolakerülő.

X. képviselő, az országgyűlés alatt folytonosan otthon őgyelgett. Persze, választói hallani sem akartak többé róla.

- Hja, iskolába nem járásnak *kicsapás* a vége, - mondotta találóan a falusi rektor.

Helyes válasz.

Egy képviselőjelölt azt magyarázta az egybegyűlt népnek, hogy ne válasszák meg a tudóst, a kit eddig akartak, mert annak semmije sincs. Az olyan ember - ugymond - nem is képviselheti az országot, a kinek semmije sincs, mert abban nem lehet bizalma senkinek. Lám, ő nagy úr, s így több biztosítékot nyújthat, mint egy jött-ment ember.

Hagyták végigbeszélni, akkor egy vén kortes azt mondja neki:

- Lássá, méltóságos uram! Krisztus urunk még szegényebb volt, de azért mi mégis csak őt tiszteljük legjobban.

A csere.

A két párt kortesei berugottan találkoznak.

- Te, az én jelöltemnek jobb a bora, - dicsekszik az egyik.
- De biz az enyimé jobb! - hetvenkedik a másik.
- No ezen ne vesszünk össze, - szól közbe egy vén sas, - holnap cserélünk, s meggyőződést szerzünk magunknak.

Miért kell két jelölt.

Egy túldunai kerületből háromtagú deputáció jött fel Budapestre. Képviselőjelöltet vadásztak.

- De hát miért? - kérdezte tőlük valaki. - Hiszen van már önöknek derék, jóra való ellenzéki jelöltjük.
- Igaz, igaz, - válaszolt a küldöttség egyik érdeemes tagja. - De hát úgy szép a választás, ha két jelölt van. Aztán meg a mostani jelöltünk igen szegény ember, hadd legyen valaki, aki áldomást is fizet.

Csak az egyik!

Szörnyen deklamál a piac közepén az összegyűlt népség előtt a követjelölt. Iger nekik napot, holdat, ha megválasztják. Egyszer csak elkezd egy juhászembernek a *szamara* iszonyú hangon szelet kiabálni.

Erre egy stentori hang onnan a tömeg közül feldördül rendreutasítólag:

- Egyszerre csak az *egyik* beszéljen!

Aki Tisza Kálmánt megmentette.

Egy tiszavidéki kerületben a kormánypárt jelöltje ellen, aki már egész biztonságban érezte magát, hirtelen, váratlanul egy függetlenségi politikus lépett fel.

Az ellenzéki jelölt kitűnő szónok, világlátott ember volt, s tábora napról-napra nőtt.

A kormánypárti kortesek belátták, hogy itt csak valami nagy dolog segíthet. Egész éjszaka tanácskoztak, hogy nem eredmény nélkül, bizonyosága az a rengeteg plakát, a mely másnap ott rikitott minden utcáskon. Természetesen az ellenzéki jelölt felől adott készsleges felvilágosításokat.

Mindenekelőtt elmondta róla, hogy zsidó eredetű és hogy a mostani neve előtt is már „hívták valahogy.” Aztán egy pár jelentéktelenebb természetű erkölcsi baleset felsorolása következett árvapénzekkel és ezüstkanalakkal; végezetül azonban bunkónak a következő kis történet:

...Tisza Kálmán, - úgymond a plakát, - miniszterelnök korában tudvalevőleg minden nyáron Osztendében fürdőzött. Miniszterelnökségének második évében is ezt a tengeri fürdőt használta. Történt, hogy egy nyári délután, épp mikor a tengerben fürdött, hirtelen vihar tört ki, s a hullámok elsodorták.

Menthetetlenül odaveszett volna; de az utolsó pillanatban egyszerre csak egy *feketesárga nadrágos úr utána vetette magát és kimentette a fuldokló Tisza Kálmánt!!!*

És ez a feketesárga uszónadrágos hazafi, aki a nemzet gondviselésének világosan kifejezett akaratát meghiusítva, kimentette Tisza Kálmánt, *megakadályozta útjában a bosszúálló végzetet* és aki így egyedüli oka volt annak, hogy Tisza Kálmán átkos kormányzatának terhe még tizenöt esztendeig sulyosodjék a haza fölé és szipolyozza a sokat szenvedett nemzetet, *ez a ti jelöltetek*, a ki elég vakmerő magát itt függetlenségi hazafinak hirdetni.

Itéljete fölötte ti magatok!

S ennek a ravasz kortesfogásnak meglett a kívánt hatása. Az ellenzéki jelölt kénytelen volt visszalépni.

A zsidó fizet.

Egy kerületben úgy a kormánypárt, mint az ellenzék jelöltje izraelita vallású volt.

Az ellentábor két kortese véletlenül találkozik a korcsmában. Gazsi szemben ült Bódival, s egy darabig farkasszemet néztek.

- Gazsi, - szólalt meg Bódi, - haragszol?

- Nem én! Hát te!

- Én sem.
- Hát akkor miért törünk egymásra?
- Jól van ez így. Mert tudod komám, te ütöd az én zsidómat, én ütöm a te zsidódat, s mégis mindkettőnknek a zsidó fizet érte.

A választások haszna.

- Oh, bárcsak mindig választás lenne! - sóhajt egy sápadtarcú rongyos ember.
- Miért? - kérdezik tőle. - Hiszen az úr nem is szavazó.
- Legalább *ingyen* jóllakhatik az ember.

Találó hasonlat.

- Honnan jössz?
- Egy menaszériából.
- Mit láttál ott?
- Egy *rókát*, a ki addig dicséri a varjú éneklő hangját, míg az kiejti szájából a sajtot; aztán egy másik *rókát*, a ki savanyúnak találja a szőlőt; egy *disznót*, ki a sárban hever; egy *birkát*, aki el hagyja magát darabszámra adni; aztán meg egy *szajkót*, aki páva-tollakkal kérkedik, s igen szépen el tudja mondani azt a sok szót, a mit betanult.
- Hát az én képviselőválasztásomon nem voltál?
- Hiszen most mondom, hogy onnan jövök.

Az alkotmány fája.

Egy kormánypárti képviselőjelölt elmélkedve helyzetünkről, így akarta megnyerni polgártársait:

- Ha rendkívül sokkal nem dicsekedhetünk is, de hosszas küzdelem után mégis elültettük az alkotmány fáját...
- El biz' azt, - vágott közbe egy becsületes szabómester, - de nem ojtották be, s most olyan keserű és fanyar a gyümölcse, hogy torkán akad az országnak.

Torony és politika.

Nagyban magyarázza a kormánypárti kortes a szűrös atyafiaknak:

- Tudják kigyelmetek, nem lehet ám egyszerre mindent megnyerni, mert lássák csak, a toronyba sem ugrik föl az ember, hanem lassanként megy a garádicson, csak úgy ér fel.
- Hej nagy jó uram, - jegyezte meg egy ellenzéki választó, - csakhogy kirodhadna a garádics, mire felérnének, ha tovább is így megyünk, mint a hogy neki indulánk.

A nőnemű vármegye.

Jókai Mór 1861-ben Baranyamegye egyik kerületében lépett fel. A választások alkalmával egy kortes így köszönté fel:

- Tudjuk azt, hogy a mi jelöltünk Kakas Márton. Azt is tudjuk, hogy a mi vármegyénk egyedül *nőnemű* az országban, már tudniillik *Baranya*, ami annyit jelent, hogy „*Bor anyja*”. Illő tehát, hogy a tisztos anyának öt „jércéi” közül a *siklósit* adjuk hozzá az ország kakasához.

Sem az egyik, sem a másik.

Képviselőválasztásra készültek, s folyt a korteskedés javában. A *vörös* meg a *fehér* toll erősen küzdött egymás ellen. A választást megelőző estén a két párt kortesvezére bortól ellágyultan, karöltve kacsázott végig a város utcáin.

Egy kanyarulatnál Jakabbal, a rongyszedő zsidóval botlottak össze.

- No Jakab, a rézapád lajtorjáját! Már most aztán ki vele ám, a vörös toll kell-e vagy a fehér? - kiabál az egyik, magasra emelve fokosát.

- Nü! Nem khiabálom már ütven eszthendő úta khenteknek is, meg az unokhájuknak is, hogy nekem csak az *ócska thollú* kell? - vágta ki magát a házaló.

A hízott disznó.

Egy felvidéki kerületben két jelölt állt szemben. Az egyik dúsgazdag mameluk, a másik pediglen az ellenzéknek egy észben gazdag, de földi javakban szörnyű szegény tagja.

Természetes, hogy a dúsgazdag mameluk, nem levén egyéb argumentuma, az etetés-itatás eszközeihez nyúlt.

Mindjárt a választási mozgalom elején egy hárommázsás disznót küldött a kerület egyik községébe híveinek.

Nagyon megörültek az atyafiak az ajándék-disznónak. Nyomban leölték, megtisztították, a felét elkészítették mindenféle alakban, s még azon este el is költötték kurjongató vígassággal.

Mikor már étellel-itallal torkig voltak, egyszerre csak föltápaszkodik a padkára egy öreg kortes, s imígy kezd szónokolni:

- Polgártársak! Mi jól ettünk és ittunk a jelöltünk egészségére. Ámde vagynak ebben a faluban a balpárthoz tartozó hazafiak is, akik bennünket csúfolnak azért, hogy potyázunk. Én azt indítványozom, hogy kerekednénk fel rudakkal és dorongokkal; de nem azért, hogy amazoknak a fejeit beverjük, hanem hogy azt a megmaradt féldisznót rudakra fektetve vinnők el közéjük, hogy ők is részesüljenek az alkotmány disznóságaiban és minket többé ne gúnyoljanak, hogy csak magunk eszünk és őket nem kínáljuk!

Az indítvány közfelkiáltással fogadtatott el, s a megmaradt féldisznót azonnal átszállították az ellenzék kortestanyájára.

Csak két betű.

- Ellenzéki, vagy kormánypárti, nem nagy különbség a hazára nézve! - nyugtatja meg a lelkiismeretét egy atyafi.

- Az ám! - válaszol egy öreg 48-as. - A különbség köztük csak két betű. Az egyik *ellenzék*, a másik meg - *ellenség*.

A jobbik képviselő.

- No mit szólsz új képviselőnkhez?

- Jobb szeretem a régit. Az sem tett ugyan többet emennél, de legalább *többet ígért!*

Az új ruha.

Az abonyi kerületben az egyik kortes egy szép, aranyos felírású kortestollat kapott a jelölttől.

- Itt van Andris bácsi, tűzze a kalapjához.

- Köszönöm, fel is tűzném, - válaszolt foga közt eregetve a szót a kortes, - de ez a szép toll sehogy sem illik zsiros, ócska kalapomhoz.

A jelölt megértette a célzást, s rögtön vett néki egy új kalapot.

Andris bácsi másnap beállít a jelölthöz.

- Csak azért jöttem nagyságos uram, hogy ehhez az új kalaphoz sehogy sem illik ám a viseltes, kopott dolmányom.

Csakhamar megkapta a dolmányt is.

Mikor a dolmány megvolt, a nadrágra és a csizmára került a sor; úgy, hogy Andris bácsi néhány nap múlva tetőtől talpig új ruhában kevélykedett. S a jelölt örült, hogy az új ruha mellé nem kérte el tőle mindjárt a négyes fogatát is.

A soványodás oka.

Betegség, vagy más egyéb baj miatt egy kissé megsoványodott a képviselő úr az országgyűlés tartama alatt.

Fel is tűnt e változás nyomban a választóknak, a mint közéjük menve, új programbeszédjét tartá.

- Nézd csak, pajtás, - bökte oldalba az egyik érdeemes választó a szomszédját, - hogy meglapult a hasa, mióta nem láttuk.

- Nem csoda, hiszen mindig *hasból* beszélt, - volt a találó válasz.

Ki a különb?

A hontmegyei németi kerületben egykor Ivánka Zsigmond és Zsembery Imre álltak egymással szemben.

Egy Zsemberj-párti kortes a választókat a következőleg kapacitálta:

- Hát micsoda az az Ivánka? Még csak nem is Iván, hanem csak Ivánka, annak is az apraja. De Zsemberj, az ember! Még ha az elejéből egy zs-t, a végiből egy y-t elveszünk tőle, akkor is *ember* marad.

A derék hazafiak.

- Mégis csak derék hazafiak azok a liberális kormánypárti közönséges svarcgelb mamelukok.
- Hogy-hogy?
- Hát a *Kossuth-nótára* éneklik, hogy éljen Bánffy Dezső és a kamarilla!

A hol nincs ellenjelölt.

Egyik kerületben (ritka az már mai napság), egyhangu választásra volt kilátás.

A szomszéd kerület kortese, a hol három jelölt is küzdött a pálmáért, találkozik a másik kerület egy választójával. Oda megy hozzá s részvétellel megrázza a kezét:

- Sajnálom kendteket.
- Miért?
- Hát hogy a mostani választáson szomjan maradnak.

Hová tartozik?

Gábor bácsi nagyon zárkózott kedélyű ember volt. Az utolsó percig nem lehetett tudni, melyik pártnak, melyik jelöltnek a híve.

Egy alkalommal megszólítja egy kormánypárti szavazatkupec:

- Ugyan kérem, mondja meg nekem egész bizalmasan, hogy voltaképp *hová tartozik?*
- Ha már olyan kíváncsi, - fortyant fel az öreg, - hát megmondom. Tartozom a takarékpénztárba, az adóhivatalba, Klein zsidónak, no meg a szabómnak.

A kortes lefőzve távozott.

A hidegvér.

Egy alföldi városban a függetlenségi jelöltet programbeszédje alkalmával az ellenpárt csunyául megdobálta. Almát, krumplit, sőt még rothadásnak indult túrót is hajítottak feléje. Mindez azonban nem hozta ki nyugalmából a képviselőjelöltet.

Mikor a *túrót* vágják az arcához, így szólt:

- Jól tudom, hogy vannak, kik szeretnék a *számat betömni*, de én azért nem szűnök meg a szabad szót kimondani.

Ekkor egy *vadalma* koppant meg a fején.

- Tudom, - folytatta tovább, - hogy e *savanyú alma* hazánk keserveit jelképezi; de én azért beleharapok e savanyú almába.

Midőn pedig *krumpli* repült feléje, elkapta azt, és sóhajtva mutatta fel a választóknak:

- Oh szegény hazám, Magyarország, meddig fogsz még e *sótalan eledelre* kárhóztatva lenni?!

E találékonyságával a jelölt annyira megnyerte még az ellenpárt rokonszenvét is, hogy egyhangúlag választották meg.

A barsi kortesnóta.

A hirhedt Lónyay-választások idejében történt Barsmegyében.

Eleinte fejenként 30 fjt judáspénzt ígértek az átpártolóknak; mikor pedig kevés sikere volt a megvesztegetésnek, ráadásul a barsiak kedvenc ételét: a túrós töpörtös haluskát használták csalétkül.

Hanem bizony ezzel is kudarcot vallottak, senki sem akarta a voksát egy tál Ezsau-lencséért eladni. Inkább csináltak egy kortesnótát, s azt énekelték mindenfelé. A nóta így hangzott:

Hej választó, lévai választó,
Nesze itt van harminc forint bankó,
Megveszem a szegénységed tőled,
Cserébe add lelkiismereted!
Ha ez a pénz volna csak foglaló,
S ezerannyi volna borralaló,
S *haluskát* adnátok ráadásnak:
Szavazatom adom csak balpártnak!

Mi a diplomata?

A képviselőjelölt programbeszédjében megemlékezett diplomatáink működéséről is.

- Mi az a diplomata? - kiált közbe egy tudványó polgár.

- A diplomata, uraim, - magyarázta a jelölt, - olyan ember, aki tudja, mit fog tenni azután, midőn a többi diplomatát beugratta abba, hogy tegyék meg azt, ami az ő céljainak megfelelő. Értik?...

Bibliai hasonlat.

A jelöltet színről-szinre akarta látni az egybegyűlt választópolgárság. Küldöttséget menesztének hát érte, s két izmos deputáns kötelességének tartotta, hogy a jelölt urat „more patrio” a vállaira emelje, s úgy vigye a gyűlésre.

Az általános vivátot csakhamar általános „halljuk!” váltotta fel. Az atyafiaik azt követelték, hogy jelöltjük beszédet tartson. Ennek meg kellett lenni, habár emberünk nem is volt beszélő kedvében. Mondá tehát a következőket:

- Tisztelt választók! (*Halljuk! Halljuk!*) Én különb vagyok Jézusnál. (*Általános elképedés.*) Mert Jézus csak egy számaron ment be Jeruzsálembe (*A teherhordók ki akarnak ugrani alóla, de ő erősen beléjük kapaszkodott*) én pedig két becsületes emberen jöttem ide, (*a szorongó szívek tágulni kezdenek*), a kiknek mindegyike többet nyom két számarnál! (*Éljen! Vivat!*)

A nyílt könyv.

- Hallja-e sógor, a mi követünk ám a derék ember. Azt mondja magáról a programjában, hogy ő egy nyílt könyv.
- Igen ám, de még olyan új, hogy talán fel *sem vágták*.
- De hátha még felvágthatják, ha nem vigyáz magára?

A részeg kortes és a kutya.

A kortes egy potyavacsorán annyira berúgott, hogy hazamentében belesülyedt a hívogató utcasárba, ahol el is aludt.

Ugy hajnal felé egy kóbor kutya arra vetődött, s nyaldosni kezdte a szunyadó ember arcát.

A kortes erre a barátságos nyalogatásra fölébredt, s mámoros fővel, félálomban dünnyögé:

- Na, na... Hiába csókolgatsz komám, nem megyek. Én már csak tovább is a Bánffyék pártján maradok...

Ez is magyarázat.

- Osztrák-magyar! Ugyan már hogy lehet jó lélekkel kivánni egy tőzsgyökeres, becsületes magyar embertől, hogy ő osztrák is legyen, magyar is?!
- Szépen ki lehet azt magyarázni.
- Már hogyan?
- Hát mostanság a magyar embernek a jobb oldala: osztrák, a baloldala: magyar.
- Hát vigye a manó a jobboldalát!

Nem kell neki Fráter!

Dessewffy Ottónak Fráter Pál volt annak idején a kövesdi kerületben az ellenjelöltje.

Az előzetes pártértekezleten megjelent több mezőkövesdi palócgazda is. Kérdik az egyiktől:

- Hát úgy-e kelmed is Fráterre adja a szavazatát?
- Moá, hogy annám ien a voksomat a *fráterre*, - felelt egész indignációval a matyó, - ha moá papfélére akarok voksolni, hát voksolok igényest a *gvárdiányra*.

Biblia a választásoknál.

Erősen folyt a választási küzdelem egy református faluban a jobbpárt és a balpárt között. Mivel a reformátusok rendesen jól tudják a bibliát, a jobbpárt egyik kortese a következő beszédet eresztette meg:

- Tisztelt polgárok! Már a bibliából tudjuk, hogy az Isten az ő fiát, Jézus Krisztust jobbjá mellé ültette. S vajjon miért? Mert a jobboldalé az elsőség. Ha már pedig maga az Isten is a jobboldalnak adta az elsőséget, hát akkor jobb is az a baloldalnál!

De ott volt ám a baloldali kortes is, a ki ott mindjárt hevenyében a következőkép replikázott:

- Szeretett polgártársaim! Igaz, hogy az Isten a jobbjá mellé ültette Jézust, s így maga a baloldalra ült. De mint jó keresztények azt csak nem tagadhatjuk, hogy a fölséges Atyaisten mégis csak nagyobb úr, mint a Fiúisten. Már pedig, ha az Atyaisten a baloldalon ül, mégis csak a baloldalé az elsőség.

A testi távollét.

A társaságban egy képviselőjelöltről beszélnek, akit kortes körútja alkalmával egy ellenpárti községben megverték.

- Mindegy, - mondja a képviselőjelölt egyik barátja, - mégis nagy volt a *lélekjelenléte*.
- Többet ért volna néki a *testi távolléte*, - jegyezte meg gúnyosan valaki.

Egy kis félreértés.

Egy gazdag földbirtokos s a falubeli lelkész politizáltak; közelükben játszott a földesúr leánykája.

- Hát maga kis Margit - kérdé tréfálózva a lelkész, - micsoda *párti*?
- Most még semilyen sem vagyok, - felelt ez naivul - hanem édes anyám azt mondja, hogy néhány év múlva *jó parthie* leszek.

Megmagyarázta nekik.

Képviselőválasztás alkalmával egy kétségbeesett jelölt, ki minden áron honatya szeretett volna lenni, a kit azonban a választók azzal utasítottak vissza, hogy nagyon sajnálják, de már másnak adták a szavukat, következőleg iparkodott a választókat a maga pártjára édesgetni:

- Lássák, kedves polgártársaim, ha önök vásárra mennek s ott megtetszik egy ökör, alkuba bocsátkoznak s foglalót adnak rá. De ha aztán később egy szebb és olcsóbb ökröre bukkannak, nem hagyják-e ott a foglalót s nem veszik-e meg inkább a másikat? Na lássák, csak így van ám ez velem is.
- Csakhogy, uram, - válaszol az egyik, szűrös atyafi, - mi képviselőnek nem ökröt, hanem embert keresünk. Azért már csak megmaradunk a mellett, a kinek lekötöttük a szavunkat.

A demoralizálás.

A kortestanyán javában isznak. Arra megy a tiszteletes úr és így szól:

- Ugyan az istenért, hogy tehetnek ilyet! Nem szégyenlik legszebb polgári jogukat áruba bocsájtani?
- Kérem tiszteletes úr, - kiált méltatlankodva a kortes, - ne *demoralizálja* embereimet.

Szép kompánia.

A szavazás megkezdése előtt a kortes nagy hetykén átkiált az ellenpártiakhoz, kik között csak egy-két úriember volt:

- Már hogy is nyernétek ti jó emberek! Mi van nálatok?... A hetes, nyolcas, kilences és egy-két tizes. Ide nézzetek, - a pártjabeli úrinépre mutatva, - itt az alsó, felső, király, disznó. Éljen!

Ő már választott.

Lány: Hová mégysz papa?

Apa: A választói értekezletre. Elkisérsz?

Lány: Óh papa... Látod... én már választottam!

Az Erzsébetvárosból.

- Rosenbaum, itt adok neked egy fotográfia Morzsányitól.

- Nű!... was hab ich davon? Nem kell nekem *fotografia*, mutass nekem *biografia*!

A jóltevő.

A választói értekezleten keményen szidták az ellenjelöltet.

- No, én csak azt mondom, - szólal meg egy kedélyes öreg úr, - hogy nagy hálátlanság az ellenjelöltet így bántani.

- Miért? Hogyan? - kiálták többen.

- Hát csak azért, mert az ellenjelölt akár győz, akár bukik, éppen a legnagyobb jóltevőnk.

- Köszönöm én az ilyen jóltevőt, de nem kérek belőle! - jegyezte meg egy süldő-kortes.

- Mindjárt megmagyarázom. Ugy-e, ha két jelölt van, akkor ketten költenek?

- Igaz, úgy van!

- Nos, s így ketten viselik a költséget.

A kapacitálás.

A kortesek keményen megagyabugyalnak egy polgárt.

- Minek ütök azt a szegény embert? - kérdi méltatlankodva egy arramenő.

- Nem verjük mi kérem, csak kapacitáljuk.

Jogcím.

- Az én emberemet tessék megválasztani! - biztatja a kortes a jámbor polgárokat. - Ő a haza ügyének áldozza föl magát és nyugalját.

- Hogy-hogy?

- Hát úgy, hogy rendesen eljár a képviselőházba. S azért már 11 órakor fölkel az ágyból, különben aludhatnék délután 3-ig is.

Miért szavaz reá.

Hosszú, cikornyás programbeszédet tartott a képviselőjelölt.

A dikció végeztével az egyik szűrös atyafi így szól a szomszédjához:

- Derék egy ember; már én csak reá adom a voksomat.

- S miért?

- Hát csak azért, mert ilyen hosszú beszéd alatt *egyetlen egyszer sem köpött*.

Ez aztán elvhűség!

Egy kecskeméti polgár, aki ezelőtt mindig 48-as volt, eladta magát a kormánypártnak. Midőn e miatt szemrehányással illették, mellét kidüllesztve így védekezett:

- Igaz, hogy a voksomat megvették, de elveimet életre-halálra fentartom.

Szavazáskor.

A kortesek betörnek egy lakás ablakán.

- Hej, segítség! - kiált a gazda rémülten. - Mit akarnak?

- Csak a szavazatát kérjük.

A sárgalap.

A főváros VIII-ik kerületében az 1884-iki választások alkalmával Szilágyi Dezső és Irányi Dániel állottak egymással szemben.

A választás napján az urnánál megjelentek a népszínház tagjai is. Irányira szavaztak mind, egynek a kivételével.

Ez az egy nagy büszkén kivesz a zsebéből egy sárgalapot, s már előre kiáltja:

- Szilágyi!

Az elnök átveszi a lapot, s megnézve azt, kérdi:

- Mit csináljunk ezzel?

- Nos, hát Szilágyinak...

- Hogy kiváltsa?

A jegy egy ártatlan *zálogcédula* volt.

Önérzet.

Egy borázott atyafi ütődik a választás napján egy öreg úrhoz.

- Miért nem vigyáz, adta részeg disznója! - rival rá az öreg úr.

- Nem vagyok én részeg, - válaszol ez szörnyű önérzettel, - én egy *szavazat* vagyok.

A ki csak győzni akar.

- Ambrus gazda! Melyik párthoz tartozik? - kérdi a szolgabíró.

- A kormánypárthoz, - feleli az atyafi.

- Hiszen az ellenzéki követre szavazott kend.

- Persze; a feleségem azt mondta, hogyha nem a balpárti követre szavazunk, nem győzünk. Bánom is én, akármelyik párt, csak győzzünk.

Még ez is kevés!

A kortes szörnyen berugott a választás napján. Estefelé odatántorog a jelölt szállásához, s az átelleni ház falának dülve, fenyegetőleg így kiált fel:

- Se enni nem adnak, sem innya... No, de lesz még egyszer: választás!

Választási gúnydalok.

Az 1872-iki választások alkalmával, Kaposvárott, ahol négy jelölt is volt, ezt a nótát énekelték:

Nem tudom én, mit akarhat Kaposvár,
A jelölt szám féltucatra megy ott már;
Jelöltjeid közül édes Kaposvár,
Azt látom én, hogy egyik sem kapós már.

Veszprémmegyében pedig, a hol Ányos volt az egyik jelölt, ugyanekkor ez a kortesnóta járta:

Még azt kérdi Bakony népe:
Ányos legyen-e a képe?
Szája ferde, bajsza fél,
Ilyen ember itt nem kél.

A hetvenes években Debrecen egyik kerületében Tóth Mihály kollégiumi tanár próbált szerencsét, de megbukott. Valamelyik pajkos diák ezt a kortesnótát csinálta reá:

Az országház egy pályatér,
Pálmát ott a gyorsfutó nyer.
Ha Tóth Miska lesz követünk,
Egy lófejjel előbb leszünk.

A gyomai kerületben 1887-ben Légrádi Károly könyvnyomdászt, aki mellékesen majorossággal is foglalkozott, a halottégetésnek pedig nagy híve volt, a függetlenségi választók azzal a kortesnótával csúfolták ki:

Legeradi Pollák Károly,
Voksot tőlünk nem vásárol;
Egész világ minket nevet,
Hogyha ő lesz Gyomán követ.
Éljen Hoitsy Pál!

Tisza nekünk nem parancsol;
Nem köll aki tejet pancsol,
Ha tehene nem ad tejet,
Akkor vizes csapot fejet.
Éljen Hoitsy Pál!

Nem köll nekünk ilyen követ
Fölforgatja a sírkövet,
Kiássa a holtakat,
És alájuk tüzet rakat.
Éljen Hoitsy Pál!

Cudar az ő mestersége,
Holtat rak a kemencébe!
Köszönjük a tisztességet,
Minket ugyan meg nem éget.
Éljen Hoitsy Pál!

A hontmegyei Vámos-Mikolán pedig az 1884-iki választáskor ezt a kortesnótát énekelték:

Hejh Podhorszky, Podhorszky,
Az irhádat csak hord ki!
A szemedbe nevetünk,
Jakabffy lesz követünk.

A jövő választásra,
Kevés egy zsák pogácsa.
Hejh Podhorszky, Podhorszky,
Többet hogyan drukkolsz ki?!

Az Isten úgy segéljen!
Gyurka bármit beszéljen.
Zsandárok is jöhetnek,
Nem teszünk meg követnek!

A választói-jegy.

Az első választás verekedés miatt megsemmisítettett. A második választásnál a szavazáskor kérdezi az elnök az egyik polgárembertől:

- Van-e választói jegye?

- Van hát! - mondja kevélyen, s odamutat fejére egy nagy daganatra. Ezt értette választói jegynek.

A petíció.

Egy újdonsült képviselő jegyet akar váltani a vasúti állomáson.

- Hová tetszik? - kérdi a pénztáros.

- Budapestre! - válaszol önérettel a süldő honatya.

- Oda és vissza, kérem?

- No nézd, - fordul a képviselő egyik barátjához, - már ez is tudja, hogy petíció jött utánam s valószínűleg *vissza* fognak küldeni.

Választási emlék.

Noha az x... kerületben egyhangú volt a választás, az egyik polgártársnak mégis véres seb tátongott a feje búbján.

Meglátja ezt a szolgabíró és megszólítja:

- Mi baja a fejednek? Mintha csak a tegnapi követválasztáskor kaptad volna, holott én semmiféle verekedésről nem hallottam.

- Csekélység az egész, tekintetes uram - válaszol vállvonítva a gazda, - nem is bent a választáskor kaptam, mert hiszen mindnyájan egyet akartunk.

- Hát?

- Hogy a nagy nap ne muljék el minden emlékezet nélkül, hát hazajövet vetettünk egymással számot.

Három okmány egy petícióból.

A választás elleni petíció tudvalevőleg utolsó mozzanata a korteskedéseknek. Épp azért nagy súlyt fektetnek reá. Az a fő, hogy a győztes párt mentől nagyobb visszaélésekkel vádoltassék. Fölszerelik tehát mindenféle okmányokkal, a mik természetesen vesztegetésekről, erőszakról stb. tanuskodnak. Ime, három ilyen jellemző okirat:

I.

„Alulírott *minden harag és keserűség nélkül* bizonyítom, hogy engem az x. párt emberei a kocsimról lehúztak, a fejemen öt lyukat ütöttek, két oldalbordámat betörték, csizmasarokkal rugdostak, három fogamat kiütötték, lábamnál fogva meghurcoltak.”...

II.

„Alólírt kijelentem és bizonyítom, hogy Grosz Izsák, az ellenpárt kortese tíz forinttal megvesztegetett. Bűnét súlyosbítja, hogy a *bankó hamis volt*, s így meg is csalt.”

III.

„Hitelesen bizonyítom és esküvel is kész vagyok megerősíteni, hogy én *öt hétig* ittam a felvégi korcsmában ingyen Z. úr rovására, hanem a *hatodik héten* lelkiismeretem felszólalt, hogy nem illik a szavazatomat borért eladni.”...

A holt választó levele.

Biharmegyében az 1884. orsz. választások alkalmával a kormánypárt jelöltjei mellett még a halottakat is leszavaztatták.

A választás után egypár nap múlva a főispán a következő tréfás levelet kapta:

Menyország, 1884. jul. 30.

Méltóságos Úr!

Nekem ugyan igen jó dolgom vagyok itt fenn a menynek országában, mind a mellett igen szívesen vettem, hogy a képviselőválasztásoknál nekem is tetszett juttatni egy vótumot. Köszönöm szépen, majd meghálálom.

A mint hallom, a jövő héten itt a menyországban nagy törvénykezés lesz, ahol a vesztegetők, lélekkufárok felett fognak szentenciát mondani. A hangulatból ítélve, a méltóságos főispán urat, a mennyei karok a poklok mélységes fenekére akarják kárhozatni. Viszonzásképpen én majd szót emelek Méltóságod mellett.

Tisztelettel
Fehér Márton
holt választó.

Kortes-számla.

Egy kortes a választások lezajlása után a jelöltnek, aki egyébként megbukott, a következő számlát nyújtotta be:

Számla.

1. Kétezer „éljen”-kiáltás à 10 kr	200	frt.	-	kr
2. Zászlóvitel öt napra	50	„	-	„
3. Tíz pofonért, a mit az ellenféltől kaptam, fájdalomdíj	100	„	-	„
4. Egy erős fejbeverés	50	„		„
5. Kis fiam cipőjének a reperálása, a melyet az ellenpárttól való szaladás alkalmával tépett szét	3	„	50	„
6. Ötven darab karó az ellenpárt szétverésére	25	„	-	„
7. Húsz napra koszt és ital à 5 frt	100	„	-	„
8. Időmulasztás 20 napra	40	„	-	„
9. Flastromért a patikárosnak	5	„	-	„
10. Különféle apró kiadások	100	„	-	„
Összesen	673	frt	50	kr.

A bukott jelölt kesergése.

*Én is voltam jelölt...
Magas hangból kezdettem;
Engem sem a gólya költött
Négy kézláb.
S vagyok mégis, mint sokan, nem
Ép - kézláb.*

*Annyi mindent tervezgettem,
És ez most mind füstbe ment,
Nyakamon a korcsma, kávé;
Kontó egész regiment.
No, de talán a „Közlöny”-ben
Legelő’
Kijövök én még mint tanfel-
Ügyelő!*

Akik nem örülnek a győzelemnek.

A választások utolsó napján két kormánypárti képviselő beszélget a klubban.

- Nos, mit mondasz erre a sok győzelemre? - kérdezi az egyik.
- Megvallom őszintén, - válaszol a kérdezett savanyú arccal, - én nem igen örülök.
- Megbolondultál?
- Nem én.
- Hát?
- Barátom, ha pártunk ilyen rohamosan szaporodik, nagyon el fog oszlani a dividenda, dividenda s több eféle „jutalom,” s együnkre-együnkre aztán igen kevés jut.

Végzetes tévedés.

Az sem mindennapi baleset, a mi az 1884-iki választások után R. F. deési képviselővel történt. Megbízó-levele helyett egy kifizetett *kortesszámlát* nyújtott be a képviselőház bíráló-bizottságának, persze tévedésből.

Szólt pedig e számla egy 1400 frtos lakomáról, a melylyel R. F. a deési polgárok lázongó lelkiismeretét csitította le.

Elképzeltető, hogy e furcsa „mandátum” mily óriási kacajt keltett a Házban.

VII. A nép humora.

Adomák a nép életéből.

A társaság.

A falusi gazdaember, tehenét vezetve, nagy lelkingugalommal ballag az országúton. Egy szembejövő ismerőse megszólítja:

- Hová viszi bácsi azt a tehenet?

- A városba.

- Eladja?

- Nem én.

- Minek viszi hát?

- Megcítáltak a járásbírósághoz; aztán hogy a hosszú úton egyedül ne legyek, elhoztam a Riskát, legalább van kivel beszélgetni.

Virágnyelven.

Jegyző: Sulyok Julis Budapestről cselédkönyvért folyamodott. Ismeri kelmed?

Kisbíró: Hogyne ismerném, hisz a lányom.

Jegyző: Hajadon?

Kisbíró: A feje az.

A balatoni halász.

A nagy viharban egy utas akart átkelni a Balatonon. A halász előre kérte a pénzt.

- Miért fizessek előre? Előbb vigyen át.

- Hja, kérem, ilyen förtelmes időben nem tudhatjuk, hogy nem veszünk-e oda. Azért kérem a pénzt előre.

Jó multság.

- No, Misi, hogy mulattál a bagosi búcsún? - kérdi az apa legényfiától.

- Nagyon jól, apám uram, - dicsekedett a legény. - Az egész korcsmának össze kellett csődülnie, míg ki tudtak *dobni*.

Furcsa dicsekvés.

Mikor Bodza Gyuri hazakerült a fogházból, így dicsekedett:

- Nagyon jól bántak velem. Mindenüvé elkísértek; nyitogatták előttem is, utánam is az ajtót. És ahogy el akartam jönni, emlékebe még le is fotografiáltak.

A bátorság bizonyítéka.

Pityókoston ment haza Andris gazda a vásárról. Megitták a két tinó áldomását. A felesége, mikor ilyen borközi állapotban meglátta, dühösen rárivallt:

- Hát kend megint részeg? Szégyelje magát!

- Mi tagadás, kedves galambom, egy kicsit kapatos vagyok, - felel Andris gazda megszeppenve, - de nem tehetek róla. Én fizettem egyszer, a másik fizetett kétszer, a harmadik fizetett háromszor. Ha nem iszom, még azt gondolták volna, hogy nem vagyok bátor ember, félek a feleségmentől.

Ujkori biztosítás.

A biztosító-intézet hivatalos helyiségébe egy szűrös atyafi állít be.

- Alásan kérem, - szól habozva, - a feleségemet jöttem volna biztosítani.

- Mi ellen? - kérdezte tőle az egyik hivatalnok.

Az atyafi ránt egyet a mándlija csücskén, azután aggodalmas arccal mondja:

- Hát, tetszik tudni, van a szomszédomnak egy asszonycsábító legényfia...

- És?...

- És hát, tetszik tudni, az ellen a legény ellen szeretném biztosítani a feleségemet.

A tisztviselő mosolyogva jelentette ki, hogy az efajta bizonytalan kötésekre nem vállalkozhatik a biztosító-társaság, mert akkor tönkre menne.

A féltékeny atyafi búsan távozott el.

Balharázás.

Szüreti mulatságot rendeztek falun.

- Aztán a nagyságos urakat is meghívjátok ám a táncra, - szól a bíró a rendezőkhöz, - hadd rázzák ki ők is a balhájukat.

A levél.

Postamester: Itt van egy levele, bíró uram. De tíz krajcárt kell érte fizetni, mert egy grammal nehezebb, mint a mennyinek kéne lennie.

Bíró uram: Egy gramm? Hát még az is olyan nagy terhére van a gőzmasinának?!

Békés otthon.

Márton: Ugyan, hogy tud élni ezzel a házsártos feleségével? Én ki nem állnám.

Péter: Ellenkezőleg, édes komám. Lássá, mi igen jól mulatunk. Ha dühös, az a szokása, hogy mindent hozzám hajigál. Ha eltalál: ő örül; ha elhibáz: én örülök; - s így igen jól telik az idő.

Talány.

Jancsi a szomszédjához:

- No, Marczi, ha kitalárod, hány malacot vetett a kocánk, akkor mind a kilencet neked adom.

Megadta nekik.

- Láttá kee azokat a széellebélelt ifjú nászosokat?

- No mán sok sovány malacot meg girhes lovat láttam, de még ilyen két görény nem került a szemem elé.

A tót sóhajtása.

A drótos tót felsóhajt:

- Hej, hej!... Ha úgy vúna depertúm, a hogy kása nincs, izz úgy vúna kása, ahogy depertú nincs, istenucsek, depertúskása zabálnik!

A fogfájás nem betegség.

Két ismerős gazdaember találkozik a debreceni vásáron.

- Jó napot, Mihály gazda! Ejnye beh régen nem láttam. Hát a felesége hogy van? Egészséges?

- Köszönöm kérdését. Hála istennek, igen jó egészségben van, csak a fogfájás kínozza mindétig.

A villámhárító.

- Maga villámhárítót csinált a házamra, jól megfizettette. S alig két hét múlva a villám belecsapott és felgyújtotta az épületet.

- Lehetetlen!

- Pedig úgy történt.

- Nappal?

- Nem, késő alkonyatkor.

- Sötét volt?

- Igen.

- És a lámpák égtek?

- Miféle lámpák?

- Hát nem akasztott lámpákat a villámhárítóra?

- Minek?

- Hát persze, hogy beüt az istennyila, ha nem látja a villámhárítót!

A bosszu.

- Hát csakugyan megházasodik, Csávós gazda? - kérdezi a jegyző az egyik gazdaembertől.
- Szóról-szóra igaz, - felel a gazda.
- És az előbbi feleségének a testvérét veszi el? Hiszen a boldogulttal nem igen jól élt.
- Ugy, mint a kutya a macskával. Harmadik feleségem volt már, valamennyien testvérek voltak; egyikkel sem fértem meg. De ép azért veszem most el a negyediket is, - majd csak elbánok vele.
- Hogy-hogy? Nem értem a dolgot.
- Hát tudja, jegyző uram, én azt gondolom, hogy legjobb az egész familiát kipusztítani.

Ez is valami.

Majoros: Jó, jó, maga szolgálatot keres nálam. Hát tud tehenet fejni?

Szolgalegény: Azt nem, de tudok tejet vizezni.

Nem győzi bevárni.

Zsuzsi szobalány kijelenti Pistának, hogy csak akkor lesz a felesége, ha összespórol 200 koronát. Pista kocsis komoly fogadást tesz, hogy megszerzi a pénzt.

Három hónap múlva ragyogó arccal állít be szíve választottjához.

- Van már 5 korona 63 fillérem, - dicsekszik Zsuzsinak.

A leány szomorú arcot vág és aztán lesütött szemekkel mondja:

- Pista, talán már meg is tarthatnánk az esküvőt!...

Ki bántja?

- Ugyan mondja csak, Korsó bácsi, ha úgy napestig a korcsmában iszik, nem bántja néha a lelkiismerete?

- Az soha, de a feleségem mindig.

Naptár-vásárlás.

- Kérek egy „Budapest” nagy naptárt.

- Tessék.

- Hogy?

- Hatvan krajcár.

- Már csak 52 krajcárt adhatok érte.

- Ugyan miért?

- Mert ma már január 20-ika van. Tehát 19 nappal kevesebb ideig vehetem hasznát.

A furfangos bíró.

Suhanc: Bíró uram, jelentem, hogy farkast lőttem a falu közepén. Hát kérem a négy korona jutalmat, a mennyi ki van tűzve egy-egy farkas elejtéséért.

Bíró: Jól van, fiam; igaz, hogy törvény van rá, hogy aki egy farkast elejt, az négy koronát kap; hanem arra is törvény van, hogy aki bent a faluban lövöldöz, az tíz korona strófot fizet. Hát most vagy fizetsz még hat koronát, vagy itt marad a puskád.

Vásáron.

Vevő (fitymálva): Mit? Ez is ökör?!

Eladó: Hajszen csak van olyan, mint kelmed!

Biztató jel.

- A fiatalok, úgy látszik, nagyon szeretik egymást.
- Miből sejti, komám uram?
- Hiszen a fonóban egyebet se tesznek, mint váltig csak egymást lökdösik.

Nem lehet az ember mindenütt.

- Hát azért fogadtam fel én kendet kerülőnek, hogy itt korhelykedjék a korcsmában, míg ott künn a mezőn kár történik?!
- Hiszen, kérem alásan, nagyságos uram, - védekezik a kerülő, - az ember csak nem lehet mindenütt!

Alapos magyarázat.

I. atyafi (aki a rekruták gyakorlatát szemléli): Nem értem, komám, miért tanítják a rekrutákat egy lábon is állni?

II. atyafi: Bizonyosan azért, hogy ha a csatában egyik lábukat ellövik, a másikon még mindig megállhassanak.

A testi fogyatkozás.

A népszámláló-biztos az összeírás alkalmával kérdi a fiatal, egészséges menyecskétől:

- Hát aztán nincs valami testi fogyatkozása?
- Bizony van, kérem, - felelt sóhajtva a menyecske.
- Ugyan micsoda? - kérdi csodálkozva a népszámláló.
- Hát, kérem, az uram Amerikában van.

Orvosság a vakandtúrás ellen.

- Tömérdék sok a vakandtúrás a rétemen és semmikép sem tudom elpusztítani, - panaszkodik Cseresnyés gazda a szomszédjának.

- Hisz' azon nagyon könnyen lehet segíteni, - válaszol a szomszéd, - de a titkot nem adom ám egészen ingyen. Ha fizet öt liter bort, megtanítom rá, mit tegyen, hogy a vakand a *más rétyét túrja*.

- Oda se neki! Szívesen fizetek akár tízet is, csak a titkát kitanulhassam.

- Adja el, komám, a rétet, s akkor a vakondok a másét túrják.

Tromf.

A.: Azt hallottam, hogy a keetek falujában az embereknek csak negyven éves korukban gyün mög az eszük.

B.: Az igaz. De ha addig nem gyün mög, akkor épp oly ostobák maradnak, mint keetek.

A rákok.

Utazó: Kalauz! Miért megy ez a vonat oly lassan?

Kalauz: Három kosár élőrákot viszünk a vonaton és a bestiák mindig hátrafelé igyekeznek.

A nagy baj.

Szemes Gyurka: Nagy baj van ám, bíró uram!

Bíró: Mit cselekedtél, fiam?

Szemes Gyurka: Elloptam a szomszédunk birkáját.

Bíró: Aztán el is adtad, ugy-e?

Szemes Gyurka: Nagyobb baj van annál.

Bíró: Beszélj már, mi az?

Szemes Gyurka: Mielőtt eladtam volna, megdöglött a hitvány jószág.

Bíró: Biz az nagy baj!

Alapos indok.

Egy dunamelléki városban egyik vagyonos halász leánya összetűzött vőlegényével azért, mert új hajóját menyasszonya nevére akarta keresztelni.

- De hát mi kifogásod van ellene? - kérdi az apa.

- Hát azt hiszi, apám uram, hogy tán kellemes lesz reám nézve, ha néhány hét múlva azt hallom, hogy „*Keszeg Julcsa megrepedt és most reperálja az ura?*”

Rosz jel.

- Aztán hogymint van otthon az anyjuk?
- Nagyon rosszul, úgy tapasztalom, mert mán pörölni sincs kedve.

Isten áldása.

- Hová megy kend ilyen korán, János koma?
- A mezőre megyek, megtekinteni az Isten áldását. Hát kend nem jön?
- Nem biz' én. Láthatom én itthon is az Isten áldását, mert a feleségem *ikreket* szült az éjjel.

Mit csinál a kilencedik?

A kanász bejött a tanyáról. Midőn bekopogtatott gazdájához, az éppen az ebédnél ült s nagyokat pofázott.

- Nos, mi ujság, Marci?
- Ma hajnalban a kajlafülű disznó kilenc malacot vetett, de csak nyolc tud szopni.
- Mit csinál a kilencedik?
- Hát annak is úgy kell tenni, mint most nekem: nézni, hogy eszik más, - válaszolt a kanász, irigy szemmel nézve ebédelő gazdájára.

Már eleget tud.

- Hiszen a kendtek Marcsa lánya még nem tud annyit főzni, hogy az ura majd meg legyen elégedve.
- Annyit nagyon is tud már, hogy az urán a mérgit kiadhassa, ha csak másnap vetődik haza.

A szerető ára.

Két szakácsnő találkozik a piacon, miközben a következő beszélgetés folyik köztük:

- Te, Marcsa, mi a te szeretőd?
- Közlegény a furvézereknél.
- Hát aztán mit adsz neki?
- Vacsorára mindennap egy húszfillérest; vasárnap pedig, mikor sétálni megyünk, mindent én fizetek.
- Oh, te bolond! Hisz ennyiért egy huszárt is tarthatnál.

Készülődés.

- Ejnye, kedves szomszéd, mit hempereg maga itt a földön?
- Hát a korcsmáros felkért, hogy készüljek haza, - válaszol Boros uram, nagy nehezen föl-tápáskodva.

A bejelentett leányszöktetés.

Különös módon fogta fel az anyakönyvvezetői intézmény hivatását egy parasztleány, a ki e szavakkal lépett be az anyakönyvvezetőhöz:

- Jelentem, kérem, hogy megszőktettem a menyasszonyomat.
- Hát aztán?
- Az apja, meg az anyja nem akarta hozzám adni, hát megszőktünk.
- Meg akarnak esküdni?
- Dehogy! Csak azért jöttem, hogy bejelentsem, amint dukál.

Az anyakönyvvezető azután fölvilágosította a szerelmes leányt, hogy a leányszöktetéseket nem szokták nyilvántartani; mire az megnyugodva távozott.

A főminiszter.

Csanádmegyében - a hol, mint különben mindenütt az Alföldön, földszerzésről álmodnak az emberek - egy atyafit valami mezőrendőri vétség miatt elítélt a megyei hatóság. Az ítélet kihirdetésekor az atyafit megkérdezték, hogy fölebbez-e?

- Nem fölebbezek én uram, hanem apellálni apellálok a főminiszterhez.
- A főminiszterhez? Talán a miniszterelnökhöz?
- Nem én, uram, hanem a Darányi főminiszterhez.
- Hiszen az nem *fő*, hanem *földmívelési* miniszter.
- Épen azért *fő* az, uram, mert az a legfőbb mégis, akihez a föld tartozik.

Székely párbeszéd.

I. székely: Jó napot, Mózsi! Hát te itt?

II. székely: Igen, én itt.

I. székely: Hát merre?

II. székely: Én biz ide a boltba.

I. székely: Hát mit?

II. székely: Dohányt, meg gyujtót.

I. székely: No, az Isten áldjon!

II. székely: Az Isten tartson meg!

A mély bánat.

A palóc-menyecskének meghalt a férje. Reggel megtelt a ház részvét-látogatókkal.

Az özvegy vigasztalhatatlan volt; sirt-rítt, ájudozott megboldogult ura ravatalánál.

Egyszer csak hozzálopózik özvegy szomszédja, s a fülébe súgja:

- Ne sirj, Anka, én elveszlek.

Az asszony fuldokolva zokogja vissza:

- Jaj, Están, már elkésett. Eppeg elébb ígérkeztem oda a Bozók Marcinak.

Miért volt rossz a szüret?

A.: Hogy ütött be a szüret, komám uram?

B.: Csunyaúl. Hét fogamat ütötte ki a szomszédom.

A leivott árenda.

A bíró egy vagyontalan zsidónak adta ki a falu korcsmáját, a többi előljárók híre és tudta nélkül. A gyűlésen szemére is lobbantják, hogyan tudta Áronnak adni, mikor annál a községnek semmi biztosítéka nincs.

- Ne gondoljanak velem; tudom én, mit cselekszem. Ha látom, hogy rosszúl megy az üzlete, reá eresztem a kántort, az hitelbe leiszsa az árendát, én pedig a kántori fizetéséből levonom a summát és megvan az árenda.

Eleget tanulhatott.

Köcsög Balázs: Ha nem sértem meg a tisztartó urat, könyörgöm alásan, tegyen meg az Istenben boldogult Lencsés Tamás helyibe gazdának.

Tisztartó: Aztán tud-e kend jól káromkodni? Mert ez a kutya munkás-nép rá se hederít másként, ha el nem kanyarítja a mindenségét alaposan.

Köcsög Balázs: Hogy tudok-e? Hogyne tudnék, könyörgöm alásan, mikor eddig minden esztendőben huszárok voltak nálam bekvártélyozva!

Nem messze esik az alma...

Nagyváradra egyszer jött egy levél, melyen ennyi volt az egész címzés:

Az én kedves fiamnak

Nagyvárad.

Természetesen nem tudták kinek kézbesíteni. Ott hevert tehát a postán kézbesítetlenül egy pár héten át. Egyszer aztán beállít egy bárgyukéjú közbaka a hivatalba. Tipegett-topogott, mig-nem a postatiszt rárivalkodott:

- Mit akar?

- Ugyan, kérem, ha meg nem sértem, nem gyütt levél az én édes anyámtól?

A postás tüstént a kézbesítetlen levélre gondolt, hogy ennek az ostoba legénynek csakis az lehet az anyja, aki a levelet írta.

- Kiadta neki és - eltalálta.

Nagyra van vele.

Nagy: Kendnek csak egyre pecsétés a mándlija!

Kis: Hál' Istennek, még telik a gazdaságunkból.

A sváb ábécéje.

Uj-szent-annai svábok jártak az aradi hetivásáron. Történt, hogy az egyik sváb asszonynak ott idegenben, váratlanul egy egészséges fiúgyermeket hozott a gólya.

A boldog apa, kit figyelmeztettek a törvényre, annak rendje és módja szerint elment hát az aradi anyakönyvvezetőhöz, hogy beirassa az ujszülöttet a lajstromba. Ezzel toppant be:

- Degindetes úr, mekfán egy gyerek.

Aztán szokása ellenére egyszerre közlékeny lett, s elmondta elejéről az egész életét. Ismertette az idei termést, a búzáarakat s ebből levezette a jövő eshetőségeit, hogy mennyi jut egy-egy gyerekre. Mert hát bele kell nyugodni az isteni gondviselésbe; de szó, ami szó, nagyon sűrű egymásutánban jönnek a porontyok.

- Hányan vannak? - kérdezte az anyakönyvvezető.

- Hat van tyerek, ez van a hetetik.

- És nem téveszti őket össze?

- Ojé, azt már nem. Én nevezek őket az alfabét után amint jönnek: *Atam, Bal, Czepi, Dóni, Ernő, Filmos*.

Az anyakönyvvezető alig tudta visszatartani a nevetést, mikor megkérdezte:

- Hát a hetediket hogy fogja nevezni?

- Muszáj azt is az alfabét után. Ez lesz a *Gároly*.

Mindezekhez pedig tudni kell, hogy a sváb soha nem mondja ki a megfelelő mássalhangzót, hanem mindig a hasonnemű hangot ejti ki.

Bölcs határozat.

Történt egyszer, hogy a Székelyföld egyik községében egész nyáron csak úgy szakadt az eső. Az atyafiak semmi mezei munkájukkal nem tudtak haladni; gabonájuk, szénájuk ott pusztult el a mezőn.

A nép zúgolódni kezdett. Ez már mégis sok! Ez ellen tenni kell valamit.

A biró falugyűlést hívott össze, hogy tanácskozzanak az időjárás felett. S elhatározták, hogy *ezentul jó száraz idő legyen*.

- De hátha mégis esni fog? - veté ellen valaki.
  - Igaz biz a! - bólítottak a többiek. - De mit tegyünk akkor?
- S elkezdtek gondolkozni. Hosszas töprengés után a bíró felkiált:
- Megvan! Tudják mit? Határozzuk el, hogy vagy jó idő legyen, vagy semmi se legyen.
  - Igaz! - hagyták helyben.
- És szépen belenyugodtak, hogy ezentúl vagy jó idő legyen, vagy semmi se legyen.

Az aggódó férj.

- No, anyjuk, hogy vagy? - kérdi a gazda betegen fekvő feleségét.
- Hát tudja, kigyelmed, nagyon rosszul! - nyöszörgi az asszony.
- No, anyjuk, akkor én elmék a templomba s imádkozom szerencsés felgyógyulásodért.
- Hej tudja, kigyelmed, jobb volna már nekem, ha meghalnék.
- No, anyjuk, ha azt hiszed, hogy ezzel javíthatsz az állapotodon, hát akkor én nem akarok az utadba állani, s nem mék a templomba.

A megsértett disznó.

- A korbély fiút csúnyául lehordja az édesanyja; s a többi közt »részes disznó«-nak is elnevezi.
- Ejnye-ejnye, anyjuk, - szól közbe az apa, - hogy lehetsz már olyan igazságtalan?
  - Micsoda?! - fortyan fel az asszony. - Hát talán nem érdemli meg ez a gyönyörűséges mákvirág?
  - A bizony megérdemli; de a disznó nem érdemli meg. Mert ugyan láttál-e már, anyjukom, valaha *részes disznót*? Kár sértegetni hát a szegény állatot.

Miért füttyül a gőzös?

- Soha sem tudom kikapasztalni, minő renddel szokott a gőzös füttyülni, - szól egyik mezei munkás a pajtásához. Lám, most is füttyül, pedig mennyi van még az állomástól.
- Füttyül ám, - mond a másik, - mert elmaradt a kutyája.

Bizonyíték.

Leány: Pali, te mán nem szeretsz?

Legény: Dehogyan! Tegnapelőtt is a te pogácsádat ettem meg, a Mariét meg a kutyának hajítottam.

Lóvásárlás közben.

András gazda: Nem félős ez a ló?

Lókupec: Már hogy volna félős, mikor két év óta mindig egyedül volt az istállóban.

András gazda: Aztán jámbor állat is?

Lókupec: Jámbor-e? Nemcsak jámbor, hanem istenfélő is. A mult héten is beszaladt a templomba.

A falu nevezetessége.

- Ilyen magas tornya még sincs Ujfalunak, komám uram!

- Az igaz; de van minékünk egy olyan borbélyunk, a Kaczor Jani, aki a szemét behunyja, mikor borotvál.

Nagy urnák született.

- Hejj, de nyurga lett a kigyelmed fia!

- Amég csak mögtönné, de úgy látom, nagy urnak születött, mert egyre csak *kávét* kíván fölöstökömre.

Jó hasonlat.

Ur: Jancsi te, mit veszekedtek mindennap a szomszéd kocsisával? Te vagy az okosabb, mért nem engedsz?

Kocsis: Engedjek, mert okosabb vagyok? Nem én! Hiszen az ökör enged a mészárosnak, mikor a vágóhídra viszi, azért mégis csak ökör marad!

A hivatalos óra.

A győri városháza kapujában megjelenik Busa Horváth János és azt kérdi az ott álló rendőrtől:

- Ugyan mondja meg nekem, röndér úr, merre van itt a hivatalos óra?

A rendőr nagyot néz s elcsodálkozik, hogy miféle hivatalos órát keres az atyafi. Majd egyet gondol, elmosolyodik és sunyi módon felel:

- Ott van la!

És ezzel oda mutat az őrszobában függő, ketyegő fali órára.

Busa Horváth innen is, túlról is műértőleg vizsgálja az órát, majd búsan lehorgasztja a fejét.

- Már megest rászedtek.

- Rászedték? És aztán mivel?

- No, mert hogy huncutságban vannak az urak. Kidoboltatják, hogy földeket adnak árendába s hogy a föltételek a hivatalos óra alatt megtekinthetők. Hát hogyan tekintsem meg, tisztelt rőndér úr kérem, hiszen láthassa maga is, hogy ez alatt a hivatalos óra alatt nincsenek ki-bigygyesztve a föltételek.

Jó lesz haza nézni.

Péter gazda békében iddógál a korcsmában. Egyszer csak belép a Lidi lánya és megszólítja:

- Gyűjjék kee haza, apám uram, ed's anyám fiút szült.

- Dehogy! - veti oda Péter gazda, s rendíthetlen nyugalommal iszogat.

Fél óra mulva Jutka szolgáló rohan be és kiáltja:

- Siessen haza, gazd'uram, az asszonynéném két fiút szült!

- Ejha! - sóhajt Péter gazda, s még egy üveg bort rendel.

Jó egy óra multával maga a bábaasszony nyit az ivóba, s rászól a gazdára:

- Siessen már kigyelmed haza. - Zsuzsi asszony három erős fiúgyermeket szült.

- Uccu teremtette! - mordul fel Péter gazda, végigtörülve nyirkos bajuszát, - már úgy látom, szedelőzködni kell, mert ha haza nem nézek, így tart ez folyvást reggelig.

Igaza van.

Asszony: Hol csavarogtál, te gézengúz?! Már pitymallik.

Férj: Hisz ha itthon lettem volna, akkor is pitymallana már.

Kötekedés.

Bevetődik a kecskeméti ember Kőrösre s gúnyolódva szól egy mellette elhaladó kőrösihez:

- Na, atyafi, a kendtek sarába ugyan egy borjú is befülhat.

- Igen, olyan borjú, mint kend. Hanem a kecskeméti sárból nem tudom, hogy szabadulna ki még az ökör is?

- Már én sem tudom, kivált az olyan, mint kend.

A gondos feleség.

Beteg: Mit főzöl, anyjukom?

Asszony: Túrós csuszát.

Beteg: Adj belőle egy tányérkával, mindjárt nyugodtabban halok meg.

Asszony: Nem lehet; kell a halotti torodra.

A távirás titka.

Magyarázgatja a csabai tót a komlói tótnak a telegráfot, hanem ez bizony sehogy sem tudja megérteni.

- De már az lehetetlen, hogy dróton is lehessen egymással beszélgetni, még pedig messze földről. Én biz azt nem értem.

- Megállj csak, mindjárt megérted, - válaszol a csabai atyafi, - ha megmagyarázom neked. Képzeld magadnak egy akkora macskát, a melyiknek a feje Komlóson, a farka pedig Csabán van. Mikor te Csabán a macska farkára hágsz, abban a szempillantásban elnyávogja magát Komlóson. Látod, ilyen a telegráf.

Praktikusan.

Első éjjeli őr: Épen most kísértem haza Butykosit a korcsmából.

Második éjjeli őr: Egyedül? Azt a nehéz embert?

Első éjjeli őr: Hagyja, olyan teli volt már akkor, akárcsak a hordó. Csak úgy hazagurítottuk.

A kibékülés jele.

Ámulva kiált fel a törvénybíró:

- No né, azt hittem, Matyó és Palkó haragban vannak, aztán lám, mégis verekednek. Talán kibékültek?

Értsen róla.

Ur: Tehát holnap keltsen fel öt órakor, meg akarom nézni a hajnalt.

Gazda: Öt órakor? Szükségtelen, a kanász úgy is felkelti a disznókat, tessék csak akkor felkelni.

Mi a randevu?

Zsellér: Ugyan megkövetem a nagyságos kisasszonyt, mi is lehet az a randebú?

Kisasszony: A mikor például egy férfi egy nővel félreeső helyen találkozik.

Zsellér: No lám, nem is tudtam, hogy a feleségemmel a trágyadombnál mindennap randebúzunk.

Sikerült lakodalom.

- No, hogy mulattak a Csengő Peti lakodalmán?

- Nagyszerűen! Még a menyasszony is verekedett.

Önbeismerés.

I. kubikos: Hová jár kee fürdeni?

II. kubikos: Ahun az ökröket úsztatják.

I. kubikos: Oszt nem fél kee, hogy valahogy belefül, hisz ott az ökrök is elmerülnek?

II. kubikos: Mán hogy félnék, mikor én nagyobb vagyok únáluk!

Ne olyan hangosan!...

Megállít a pénzügyőr egy fuvarost a vámsorompónál s kérdi tőle, hogy mi van a kocsin lévő zsákban.

A fuvaros nagy óvatossággal odasúgja a finác fülébe, hogy biz abban zab van. A pénzügyőr azonban nem érte be ezzel, hanem gondosan átkutatta a zsákot.

Csakugyan nem találván benne zabnál egyebet, dühösen ráförmed a fuvarosra, hogy mit titkolózik, ha nincs a zsákban semmi megvámolni való.

- Az isten megáldja az urat, - mond a fuvaros - ne olyan hangosan! Lovaim hónapok óta még csak színét sem látták az abraknak. Ha meghallják, hogy zabot viszek, egy tapodtat sem mennek tovább, amíg nem adok nékik.

Kaphat belőle.

A város egyik utcáján ökrös-szekér döcög. A kasban egy öreg anyóka ül, a gazda pedig gyalog cammog a szekér mellett.

- Bátya, nem eladó az a tyúk ott a szekéren!?! - kiáltja egy inasgyerek, meg akarván tréfálni a falusi embert.

- A tyúk nem eladó, hanem a tojásából kaphatsz, - vágott vissza a gazda egész komolyan.

Méltatlankodás.

A vásári kókler befejezte mutatványait és tányéroz. Amint János bácsihoz ér, ez méltatlankodva kiált fel:

- Három ezüst forintost húzott ki az imént az orromból, s most még borraivalót is adjak? De már ezt nem teszem!

Gyanús szerelem.

Inas: Voltál-e már szerelmes, Anna?

Szobalány: Voltam.

Inas: Kibe?

Szobalány: Nem tudom.

Inas: Nem tudod? Hogy értsem ezt?

Szobalány: Hát sötét volt a parkban.

A két vasárnap.

- No Zsuzsi, kaptál-e jó helyet?
- Elég jót, a plébános úrhoz szegődtem be.
- Nekem jobb helyem van a nagyságos Silberstein úrnál.
- Hát osztán miért?
- Mert egy héten két vasárnapom van: szombaton és vasárnap!

A csukázó.

Öreg halász gubbaszkodik a Zagyva folyó partján, sas szemeit zsinnes horga buktatójára függesztve.

- Mit csinál, bátyám? - kérdi tőle egy arramenő.
- Csukázom, szógám!
- Mi van a horgán?
- Giliszta, szógám!
- Giliszta?!... Ki hallott gilisztán csukázni?
- Hászén csak nem tehetek rá forintos bankót, az árgyélusát! Azért a piacon is kapnék vagy harmadfél fontnyi halat.

Hol van hát?

Lehúzatta a földbirtokos a kocsisát, folytonos részegeskedése miatt. Sajnálta ugyan a hű szolgát, ki az ő szolgálatában öszült meg; de hát ha már meg kell lenni, üssenek rá kettőt-hármat!

Lefekszik az öreg. Fájt a bírónak is a szive s rákiált a legényre, a ki már készül suhintani a pálcával.

- Megállj csak!

A pálca megállt.

- Hát te gazember, - szólt azután a kocsishoz, - hát kell-e még több bor?

Mire derült kedélylyel fordul hátra a vén korhely s nevetve kérdi:

- Hol van hát?

Mifevaló a telegráf?

- Nézze csak komé! Mirevaló az a sok ruhaszárító? - kérdezi a balassa-gyarmathi hetivásáron komájától egy palóc a távirdasodronyokra mutatva.

- Nem ruhaszárító az komé! A vaskocsi (vasút) jár azon, mikor idelent nem mehet a nagy sár miatt, - volt a bölcs felvilágosítás.

A bajusz.

János gazda: A kend fiának is soká serkedzik ki a bajusza.

Mihály gazda: Legalább békit hagynak neki még a leányok!

Aki nagyon is számít.

- Hányan voltak kendtek Están bácsi a miskolczi vásáron? - kérdezte valaki a matyók-gazdát.

- Négyen voltunk biz mi, - meg a Klein zsidó.

- Hát az nem számít?

- Hej, dehogy nem számít! Inkább az a baj, hogy mikor adósságot fizet az ember nála, hát úgy felszámít, hogy a hátam is borsószik belé.

A holló.

- Ugyan kedves komámasszony - kérdi Péter gazda, - mire tartogatja azt a hollót? Ocsmány állat, nincs semmi haszna a világon.

- Lássá, kedves komám uram, azt mondják, hogy a holló elél három-négyszáz esztendeig is. Már most én, meg az uram szörnyen kíváncsiak vagyunk rá, hogy igaz-e ez? Osztég eltökéltük, hogy majd csak bevárjuk.

Ez is ok a nősülésre.

- Hát megházasodtál Janó? - kérdezték a tót legényt.

- Haj, meg!

- Hát aztán miért házasodtál meg?

- Hát mikor ides zanyám minden áldott nap krumplileves főzte, aztán már nagyon meguntam.

A káromkodás.

Egy parasztszekér megakad a város piacán, s a lovak a világért sem akarnak moccanni. A kocsis dühös lesz és kifakad:

- Ej, hogy a hétágú szentséges istennyila fészkelődjék abba a kajla lábatokba, hát vizitek-e már tovább ezt az arkangyalos satnya szekert a mafla gazdátoknak?!...

Hallja ezt a rendőr, megbotránkozik rajta és ekkép utasítja rendre a káromkodót:

- Hékám, azt a kézmosó Pontius Pilátussát az istentől elrugaszkodott girhes parasztjának, hát nem tudja kend, hogy *nem illik itt káromkonny...*?!

Ki kezdje?

A falusi tolvaj lopott tyúkot visz haza. A felesége megfőzi és ebédre föltálalja.

- Te vegyél először, lelkem, - biztatja a férj a hitvestársát.

- De bizony te légy az első, hisz te vagy a kenyérkereső.

- Az mindegy! - válaszol a férj. - Aztán tudod, akitől a tyúkot loptam, az átkozódni szokott, hogy *fulladjon meg, aki először eszik belőle*. Hát csak kezd meg te, anyjukom.

A mai falusi asszonyok.

- Ugyan, szomszédasszony, hogy is mehetett férjhez olyan csúnya emberhez?

- Jaj, lelkem szomszédasszony, a szépség után csak a szeretőket választjuk, a férjet pedig csak úgy, ahogy jön.

Népies szójáték.

- Tudja-e Márton sógor, mikor van legtöbb hó?

- Hát télen.

- De bizony aratáskor.

- Hogy érti ezt kelmed?

- Hát ilyenkor kiáltják legtöbbet a marhának, hogy „*hó, hó!*”

A táviró-hivatalban.

A szobalányt úrnője telegrammal a táviró-hivatalba küldi. Az együgyű leány a sürgöny átadása közben így szól a távirótiszthez:

- Hangosan tessék ám telegrafálni, mert a nagyságos urunk süket.

Javult helyzet.

I. asszony: Komámasszony, azt hallottam, hogy ismét férjhez ment. Javult ez által a helyzete?

II. asszony: Annyiban javult, hogy a boldogult uram kétszer vert meg naponként, ha részeg volt; a mostani meg csak egyszer ver meg napjában.

Milyen az íze?

Városi úr: Nem adnál egy csókot, galambom?

Rózsi: Minek az az úrnak?

Városi úr: Szeretném tudni milyen az íze.

Rózsi: Hát kérdezze meg a Jancsi kocsistól, az tudja.

Szerencse a szerencsétlenségben.

Háziasszony: Te szerencsétlen, már megint eltörtél egy tányért?

Szolgáló: Inkább szerencsés vagyok, mert nyolc tányér esett le, s csak egy tört el közülök.

Anyai öröm.

- Na, hála Istennek, a fiam el van látva öt évre. Kosztot, kvartélyt egészen ingyen kap.

- Igazán szép. És hol?

- Az illavai fegyházban.

Vasuti-pénztárnál.

Ambrus gazda: Mit kell fizetni Ujhelyig?

Pénztárnok: 2 forint 20 krt.

Ambrus gazda: Már azt a 20 krajcárt csak tessék elengedni.

Pénztárnok: Nem lehet barátom, mert a vasuti jegynek szabott ára van.

Ambrus gazda: Már hiszen én olyan boltból nem szeretek vásárolni, hol alkudni nem lehet. Inkább gyalog megyek.

Az már más!

- Miért vagy olyan szomorú, Péter?

- Mert a feleségem megint eltört egy fazekat.

- No, hát azért nem kell búsulni. Nálam is megesik hébe-korba, hogy a feleségem eltör valamit.

- Igen ám, de az én feleségem a fejemen töri el.

Vigasztalás.

Asszony a leöleendő csirkéhez:

- Hallgass, hiszen mindnyájunknak meg kell egyszer halni!

Mi a szocializmus?

Két fiatal orosházi földműves ácsorog a korcsma előtt. Egyikök szól:

- Te, magyarázd meg nékem, mi az a szocializmus?

- A szocializmus? Az például, hogy bemegyünk a korcsmába, s te fizetsz, én meg iszom.

- Hm! De hátha én is cucilista vagyok?

- Akkor a korcsmáros fizet.

- De hátha ő is cucilista?
- Hja, az már baj. Akkor verekedés lesz belőle.

A korhely mentsége.

- Miért nem dolgozol te Pista? - szólítja meg a jegyző a falu egyik mihasznáját.
- Gazdálkodásból, jegyző uram, - mentegetődzik a legény.
- Gazdálkodásból?...
- Igen. Lássá, ha dolgozom, mindjárt megszomjazom; ha pedig szomjazom, eliszom a kereketemet. Hát inkább nem is dolgozom.

Előleges gyakorlat.

- Megbolondultál te Andris. Mi a veszekedett fenének vered úgy azt a hordót?
- Holnap házasodok, hát bele akarok tanulni a házasesetbe.

Az utcai lámpák.

A Tiszamellék egyik nagyközsége elhatározta, hogy berendezteti az utcai világítást, s ezen célból lámpásokat hozat. A bíró meg is rendelte, s nem sokára meg is érkeztek. Nagy volt az öröm.

- Hej, nem úgy van az! - szólta az egyik tanácsbéli. - Ha mi ezeket a lámpásokat éjjel kint hagyjuk, hát a milyen szépek, ellopja valaki.
- Úgy van! Igaz! - hagyták helyben a többiek.

S a böles kupaktanács legott elhatározta, hogy nappal kint lehet hagyni a lámpásokat, de éjjel mindig beszedendők.

A második.

Nagy István uramat iszonyúan meggyötörte a hitvestársa, mielőtt az Isten elvevé tőle.

De azért csakhamar másodszer is megházasodott.

Az esküvő után néhány héttel találkozik egy másik falubéli ismerősével.

- Hogy van, kelmed?
- Köszönöm kérdését.
- Hallom, hogy megint megházasodott?
- Igen.
- No hallja, ha ezt az első felesége megtudná, aztán feltámadna és benyitna kelmedhez...

Nagy István uram megvakarja a tarkóját s elkeseredve válaszol:

- No hiszen a második olyan, hogy elbánná vele alaposan.

Egy ökör is elég.

- Jösz-e egy pohár pálinkára?

- Azt fogadtam ugyan, hogy ma hat ökör sem húz a korcsmába; de neked magadnak is engedek.

Kártékony hatás.

Földmíves (a mezején dolgozó festőhöz): Megtiltom magának, hogy itt az én földemen fössön!

Festő: S miért tiltja ezt meg nekem, jó ember?

Földmíves: Mert a mióta az úr azt a furcsa füvet föszi a vászonra, azóta a teheneim nem akarják az igazi, böcsületös füvet mögönni.

A székely és a vasút.

Mikor a maros-vásárhelyi szárnyvonal felépült, magyarázgatták a székely atyafinak, hogy Vásárhelyről most már olyan szekér jár, a mibe lovakat se fognak, hanem a tűz viszi. Ezt a komé sehogy se akarta elhinni:

A Rozália-napi vásárra bemenvén a városba, első dolga volt, hogy kimenjen az állomáshoz, s megnézzze az új csodát.

A vonat éppen *lovakat* szállított.

- Tartsák kendtek bolonddá az apjukat! - kiáltott fel dühösen a székely. - Hisz ezt nem a tűz viszi, hogy égesse meg, hanem azok a lovak, a kiket hátul a kocsiba dugtak.

Biztatás.

Földbirtokosnő: Andris, az Istenért, ne hajts olyan sebesen, mindjárt belefordulunk az árokba!

Andris: Soh' se tesszen félni, nagysága; kiszáradt már belőle a pocsolya.

Kétség.

- Hány gyermeke van magának, János?

- Nem tudom bizonyosan, mert már két hete nem voltam odahaza.

Kedélyesen.

Ferencz gazda éjfél után támolyog haza a korcsmából.

Az asszony azzal fogadja, hogy hatalmasan pofonüti.

A gazd'uram szelid mosolylyal kérdi:

- No, anyjuk, melyik fülem cseng?

A kevelység oka.

- A Pénzes Kiss István feleségével már beszélni se lehet.
- Ugyan mi történhetett vele, hogy olyan rátartós lett?
- Nem tudja a sógorasszony? Hát az ura Pestről hozatott néki selyemkeszkenőt.

Anyai aggodalom.

- Hát káplár lett a fia, szomszédasszony? Igazán örülök.
- Jaj, ne is beszéljen, csupa aggodalom vagyok. Ha most háború ütne ki, milyen veszedelemben forogna szegény fiam. Mert tudja, szomszédasszony, a háborúban mindig a magas rangbéliekre szoktak a legjobban lövöldözni.

A hűtlenség első jele.

Leány: Ugyan már no! Hogy képzelhetsz már olyat, hogy én Gergővel kacérkodok?

Legény: Láttam, a mint tegnap az ablakból egy szál kolbászszal intettél neki.

A dologkerülő.

Feleség: Hol csavarogtál már megint?

Férj: Munkát kerestem.

Feleség: Nos, s találtál?

Férj: Hála Istennek, - *nem!*

Az adóhivatalnál.

- Miért nem fizette be kend rendes időben az adóját? - kérdezi egy zsellérembertől az adótiszt.
- Azért kérem alásan, - igazolja magát a zsellér, - mert három nagy kár ért. Az egyik disznóm sertéskolerában elpusztult, a másik beledöglött az árokba, *harmadiknak* pedig itt vagyok én, aki egész nyáron nem dolgozhattam, mert köszvény ütött a jobb karomba.

A mag.

Daliás természetű, szép s erős fiatal legény érkezik egy székely faluba.

- Hová való kee? - kérdezi egy kackiás menyecske.
- Hát csak innen gyüttem, - hangzik a válasz.
- No, addig el ne hagyjon minket, míg a magját nem vesszük, - kacsint marasztalólag a menyecske.

A fortélyos eset.

Leölték a sok apró jószágot: csirkét, libát, kacsát; mert másnapra a gazduram egyetlen fiának a lakodalma volt kitűzve. De éjjel hirtelen meghalt a gazduram felesége, s így a lakodalom elmaradt. Ezt a szomorú esetet aztán a násznagy így jelentette az anyakönyvvezetőnél:

- Ne tesszen rossz néven venni, tekintetes úr, ha tudomására adom, hogy Ganyóéknál ez éjjel egy fortélyos eset történt, s hátravetette a mindenséget.

A szerencse.

A kocsis sebes vágatva hajt, s egyszerre csak a szekér az árokba fordul.

- Tyhű!... Az arkangyalát a vak apádnak!... Kificzamodott a balkezem, - jajdul fel az uraság.

- Aunye, de szerencsés a tekintetes úr! - szólal meg egész nyugodtan a kocsis. - Hátha a jobbkeze ficamodott volna ki?!

Milyen a vetés?

Kirándult a földbirtokos egyik tanyájára, s rögtön hívatta az öreg béresgazdát.

- No Mihály, nem láttuk egymást nyár óta; hát eljöttem kendet meglátogatni és a tanyát megtekinteni. Mi ujság a gazdaságban, hogy állanak a vetések?

- Már tekintetes uram, izé... hogy hijják,... nem lehet éppenségesen azt mondani, hogy így, vagy úgy, ez, vagy az,... egy, vagy kettő... több, vagy más, hanem hát hogy, mégis hát, hogy éppen hát, hogy no!

- No, most már értem.

A multság ára.

- Kelmed, a mint hallom, sokat jár a városba.

- Hát bizony rá is fér az embörre egy kis vigadás; mög hogy egy kis úritempó is ragadjon rá.

- Aztán sokba kerül ez a multság?

- Bizony hol egy malacom sivít, hol egy borjúm bög utána. Sokszor még az anyjukom is segít nekik.

Jó foglalkozás.

Anyakönyvvezető: Hogy hívják az édes atyját?

Vőlegény: Tülök András.

Anyakönyvvezető: És mi a jelenlegi foglalkozása?

Vőlegény: Hát... mostan kérem, *örömapa*.

Ez is dicséret.

Laczi: Mióta vagy mán Pestön?

Gyurka: Két hónapja.

Laczi: És kinél szolgálasz?

Gyurka: A Blumenkrancz bótosnál szolga vagyok.

Laczi: Hát osztán milyen embör a gazdád?

Gyurka: Nagyon tisztösségös embör, pedig - *zsidó*.

Óvatosság.

- Mégis különös az, szomszéd uram, hogy mindig csak zivatar idején jár a korcsmába.

- Na igen, mert hat árva gyermekemnek nincs anyjuk. Csak én vagyok itt meg a ház...

- No, de nem értem...

- Hát égiháború idején a korcsmában vagyok és ha a mennykő beüt a házba, megmarad legalább az apa; ha pedig a korcsmába csap be a villám, ha el is vész az apa, megmarad a ház.

A válás akadályai.

- Ha olyan rosszszul él kigyelmed a feleségével, miért nem válnak el?

- Lehetetlen. Nem vagyunk megesküdvé.

A kedves emlék.

- No komámasszony, ha már kivágatta az egész kertet, miért nem vágatja ki az öreg almafát is? Hiszen utban lesz.

- Jaj, lelkem, azt az egyet nem bánom, mert arra akasztotta fel magát Istenben boldogult uram.

A jó út.

Földesasszony: Nos leányom, te most Budapestre mégysz. Hát vigyázz, hogy le ne térj a jó útról.

Szolgáló: Jaj, kezeit csókolom nagysága, attól nem félek. Hisz a bátyám kocsis Pesten, hát ismeri ott az utakat.

A kevély sváb.

- Mit kóstál egy jegy innen Feketicsig? - kérdi a sváb a vasuti pénztárost.

- Egy forint ötven krajcár.

- Az nagyon drága, - vélekedik a sógor. - Ha egy forintért ide adja, megveszem.

- Itt nincs alku. Kell, nem kell? - felelt bosszúsan és becsapta az ablakot.

A sváb pedig szépen visszaballag a faluba és odahaza meséli az élményeit.

- Hanem aztán hallottátok volna csak, háromszor fűtyült utánam a vasút, hogy menjek vissza, de én bizony nem mentem. Miért nem adta olcsóbban a jegyet, mikor kértem.

A néma felelet.

Vasárnap levén, Jancsi, a kisbéres csak éjfél után vetődik haza.

Csukva volt a kapu, hát erősen kopogtatott.

A gazda felriad és kiált:

- Ki az?

A kisbéres csak tovább kopogtat.

A gazda megijed, kiugrik az ágyból, fegyvert ragad s rákiált:

- Ki az?

Kopogás, dörömbölés a felelet.

Felveri a gazda a cselédséget. Észreveszik, hogy Jancsi hiányzik. Hát a gazda ráordít a kapun keresztül:

- Te vagy, Jancsi?

Semmi felelet.

Végre mégis csak kinyitják a kaput, s ott áll a Jancsi gyerek bamba ábrázattal.

Ráival a gazda:

- Nem tudtál felelni, amikor kérdeztelek, hogy te vagy-e?

Nagy álmosan felel Jancsi:

- Hászen váltig *bólingattam a fejemmel!*

A falusi tűzoltás.

Azt mondják, hogy Kurticson történt.

- Biró uram! Az isten szerelméért, ég a faluháza! Adja ide a pajta kulcsát, hadd hozzuk ki a vizipuskát! - kiáltja rémulten a bakter a bíró ablakán.

- Majd ha fagy! - válaszol a legnagyobb lelkinyugalommal a bíró. - Nem elég már magában az a szerencsétlenség is, most még ráadásul a vizipuskát is el akarjátok rontani! De ezt már nem engedem.

Kitünő ajánlat.

Utas: Az ivóvizük milyen?

Hegyi lakó: Jónak kell lennie, mert a marhák nagyon szívesen iszszák!

A pihent bor.

Borkereskedő: No, János gazda, megfogadta a tanácsomat? Pihenni hagyta a bort négy hétig, mielőtt lehúzta?

János gazda: Vesztemre!

Borkereskedő: Hogyhogy? Hát nem izlett?

János gazda: Meg se kóstolhattam, mert még a négy hét letelte előtt elvitte az adóvégrehajtó.

Uj divatú koldulás.

- Kérek egy kis alamizsnát. Veszett kutya harapott meg. Pestre akarok menni, hogy beojtassam magamat.

- Veszett kutya harapta meg?! Itt van egy korona, csak mielőbb takarodjék a házamból.

A szorgalmas levelező.

Egy falusi zsellérember a leányáról beszél:

- Tudják, amióta az a leány cseléd Pesten, azóta minden hónapban két levelet is ír!

- Ugyan mi írivalója lehet, hogy ilyen sűrűn küld levelet?

- Azt írja mindig, hogy az új helyével nincs megelégedve.

A gróf úr szokása.

A gróf úr kikiabál az ablakon az udvarra:

- Gyere már fel, te marha!

A kocsis odaszól az inasnak:

- Eredj, téged hí a méltóságos úr!

- Nem a! Engem birkának szólít.

Ez is bók.

A földművelésügyi államtitkár szemleúton van. Egy községben megnézi a sertésnyáját, s elismerőleg szól:

- Ezek a disznók pompásan néznek ki.

A falusi biró alázatosan válaszolja:

- Oh, a méltóságos úr sokkal jobb színben van.

A keskeny országút.

Csülök gazda a hetivásár után jól benyakalva méregette andalgó lépéssel az országutat széltében-hosszában; de biz annak a szélessége nagyon keskeny volt ő kelmének.

Egyszer csak megáll, s kalapját homlokára felbökvén, így szól:

- Az is huncut, aki a vármegyének több közmunkát fizet! Itt van ni, milyen keskenyre szabta ezt az országutat!...

Boldog város.

Nem rég egy idegen látogatta meg Komáromot s kérdezősködött: mi ujság a városban?

Egy polgár imigy felelt:

- 1849-ben Klapka néhányszor megverte a németet, azóta semmi nevezetes sem történt.

A jó pásztor.

- Ugyan hallja kend, nem tudná megmondani nekem, mirevaló itt ez a kunyhó? - kérdezte egy utas a szőlőpásztortól a csőszkunyhóra mutatva.

- Hát kérem alásan, - felelt tudálékosan Gonosz Pista - *én alszom itt*, mikor a szőlőt őröm.

Javasasszonynál.

Kati: Hát vissza tudja szerezni nékem a Pali szivét?

Javasasszony: Vissza bizony öt forintért.

Kati: Hiszen ha öt forintom lenne, nem hagyott volna el Pali.

A vészfék.

Szűcs uram, abonyi gazdaember 48-as honvéd volt, következésképen nem hitt a németnek. Ez a hitetlensége nagy kellemetlenséget szerzett egy alkalommal néki. Cegléden járt, ott eladta a csikóit és vonaton ment haza Abonyba. A mint felszáll, egyszer csak szemébe tűnik valami, olvassa, hogy ha a nyelet a nyíl irányában megmozdítják, a vonat megáll.

- Kend hiszi? - kérdé a komáját.

- Mér ne, ha oda van írva.

- No, én nem hiszem, a míg meg nem próbálok.

Ezzel megfogta a fogantyút s a nyíl irányában taszította. Nagyon elcsudálkozott, mikor a vonat csakugyan megállt.

- Ki állította meg a vonatot? - kérdezték a kalauzok.

- Én la! - felelt Szűcs uram nyugodtan.

- Nohát ezért fizet kend tíz forint strófot.

Telt a csikók árából, Szűcs uram fizetett, a vonat elindult. Alig ment öt percig, újra meghúzták a vészféket s ismét meg kellett állni.

- Ki állította meg?

- Én! - felelt Szűcs rendületlen nyugalommal.

- Hogy a mennyköbe merte megtenni? - ordított rá a kalauz.

- Ne ordíjjon az úr! Már mér ne állíjjam meg? A pénzemért csak tehetem. Megfizettem.

- Nohát fizessen még tíz forint strófot. De ha még egyszer meghúzza, hát ledobom a vonatról.

Szűcs dühösen fizetett és erősen készült rá, hogy csak azért is „meghúzza.” De a kalauz a vészfék mellé állított egy baktert, a kitől nem lehetett megtenni. Így utazott Szűcs uram drágábban még tán a királynál is.

Ékes nyelvezet.

A községi disznók legeltetése ügyében tartott képviselőtestületi ülésen a bíró eképen szóno-
kolt:

- Minekutána a kis malacok sorsában igen nagy kételkedés vagyon, a régi kanok elkonfis-
kálása mellett az ő hivatalukba ténykedőbb tényezőségi kan-állatokról kellett gondoskodni.

A sztrájkoló tehén.

Asszony: A tehén nem adja le többé a tejet.

Gazda: Ejnye, az árgyélusát! Már még a tehénre is ráragadt a cuclistaság, ez is sztrájkol?

A zszindely és a szolgabiróság.

A háza tetejét zszindelyezte egy gazdaember.

- Nini, - szólította meg őt az arra sétáló szolgabiró, - hát kelmed ezt is érti?

- Igen, - felelt a gazdaember. - Csak olyan mesterség ez, tekintetes uram, mint a szolgabiróság.
Ott a paragrafus, itt meg a lécz után igazodunk.

Számonkérés.

Takáros menyecske lép be az anyakönyvvezetőhöz.

- Kegyelmed úgy-e, az az úriember, aki a házasságokat megköti? - kérdi nagy komolyan.

- Én vagyok. Mit kíván?

- Kegyelmed írja be a könyvbe, hogy kicsoda kit vesz el hites feleségül?

- Én, én. Mit akar?

- Meg tudja-e találni, hogy Sipos Péter mikor vette el Galambos Esztert?

Az anyakönyvvezető éppen jó kedvében volt és kikereste az illető lapot. Két évvel előzőleg kötötték meg a házasságot.

- Itt van. Sipos Péter... Galambos Eszter...
- No, úgy-e, törvényes volt a házasság?
- Hogyne!
- És egész életre szólt?
- Természetes.
- Nohát, tudja meg az úr, hogy csak úgy adott össze minket, hogy az uram, Sipos Péter megszökött. *Adjanak hát másik férjet!*

A szobaleány és a báró.

A báró udvarolgatni kezdett a csinos szobaleánynak.

- Teringettét, - kiált fel, - édesebb a csókod, mint a bárónéé!
- Mondta ezt már az inas is, - jegyezte meg hirtelen a szobaleány.

A rendes ember.

A fiatal menyecske, aki a szomszéd vármegyébe volt férjnél, meglátogatja szüleit.

- Aztán mondd csak Böske lányom, - kérdi az apa, - rendes ember ez a te férjed?
- De mennyire! - válaszol a menyecske. - Minden vasárnap a sárga földig iszsa le magát.

A szoptatós dajka.

Uriasszony: Maga szoptatós dajkának ajánlkozik?... A maga korában?

Dada: Kérem, nagysága, már tizennyolc gyereket szoptattam, s az egyik már tanári vizsgát is tett... Én csak értek hozzá!

VIII. Gyermek-észjárás.

Gyermek-adomák.

A találmányok korában.

Anya: No Zoltán, mielőtt lefeküdnél, mondd el szépen az esti imát.

Zoltán: Oh, mama, nagyon fáradt vagyok. Hadd mondja el az imádságot a *fonográf*.

Birike és az esernyő.

Bácsi: Tyhűh, be megnőttél, Birike! Már majdnem akkora vagy, mint az esernyőm.

Birike: Hát hány éves a bácsi esernyője?

A legkedvesebb étele.

- Mondd csak Jani, mi a legkedvesebb ételed? - kérdi a nagybácsi kis unokaöccsétől.

- A krumplileves, - felel Jani, - mert attól mindig olyan beteg leszek, hogy másnap nem mehetek az iskolába.

Gyöngye vitéz.

- Mi akarsz lenni, Dinike? - kérdik a kis fiútól.

- Katona.

- És milyen katona?

- Huszár.

- Ez már szép! És miért huszár?

- Mert annak lóva van, s így legkönnyebben elszaladhat a háboruból.

A kis nemzetgazdász.

Aranyköviné: Eredjél, Olodár, mossál meg a kezedet.

Aladár: Miért mama? Hiszen holnap zongoraóráám lesz, akkor úgyis meg kell mosni a kezemet!

A képes levelezőlap.

Béla: Ugy-e kedves bácsika, ha te egyszer ott leszel, ahová a papa szeretné, hogy elmennél, akkor sok képes levelezőlapot küldesz majd nekem?

Bácsi: Igen, fiacskám, majd küldök. De hát hová kíván engem a papa?

Béla: A pokolba, bácsikám.

Az üres hely.

Új dadát kaptak a gyermekek. A mama kiküldi őket sétálni az Erzsébet térre. Séta után a dada leül egy pad végére, mialatt a gyermekek játszadoznak körülötte. Rövid idő múlva a kis leányka is leül a pad másik szélére. Az új dada ekkor a kis leányhoz fordulva, kérdi:

- Hát miért nem ül mellém? Miért ül a pad másik végére, Iluska?

- Azért, mert maga mellé nem szabad ülni, az a *katona bácsi helye*.

A piros festék.

- Papa, - szólítja meg a kis lány az apját, - kérek egy kis bort.

- S minek az néked?

- Azt hallottam, hogy az orrod a bortól lett olyan piros; hát szeretném a babámat pirosra festeni.

Együtt haljanak.

Anya (a vendéghez): Oh ezt a tortát rendkívül szeretem. Halálra tudnám enni belőle magamat.

A kis Ella: Kérlek mama, hagyj engemet is magaddal meghalni!

Névnapi kivánság.

Apa: Mit akarsz a születésnapodra, Gyuri?

Gyuri: Gyujtsák fel az iskolát.

A másik számár.

Egy vendég a térdén lovagoltatja a család kis fiát.

- Ne félj Palika, - mondja neki a vendég.

- Nem tehetek róla, de félek, mert tegnap már leestem az egyik számárról.

A maradék.

Boriska és Julcsa egy ágyban alusznak.

Boriska kényelmesen elhelyezkedik az ágy kellő közepén.

- Ej, ej Boris, - inti őt az anyja, elfoglaltad az egész ágyat. Mi marad Julcsának?

- Hát mind a két széle.

Tessék rá felelni!

- Igaz, papa, hogy a víz száz foknál forr?
- Igaz.
- És honnan tudja a víz, hogy épen száz fokú?...

A makacs tehen.

Anya: Gyerekek, mi az?! Miért ütitek egyre azt a Jancsit?

Rózsika: Tehenet játszunk és ő nem akar bögni.

A vigasztaló.

- Mi akarsz lenni, egyetlen fiacskám, Tibor?
- Nevelőnő szeretnék lenni, hogy a papa engem is vigasztaljon, ha a mama megszid.

Putifárné zálogháza.

A kis Peti a bibliát tanulja.

Midőn József és Putifárné történetét olvassa, megszólítja édes anyját:

- De mama, miért hagyta ott József bácsi Putifár néninél köpenyegét? Talán csak nem volt a néninek zálogháza?

Nem kell neki a menyország.

Mama (a kis Lajoshoz): Ha nem viseled jól magadat, nem jutsz a menyországba.

Lajos: Nem is akarok; mert hogy jönnék onnan megint le?

A kis gazdasszony.

- Mama - szól Matild az anyjához - azt olvasom ebben az újságban, hogy: *Egy cseléd keres-tetik, aki tehenet fejni, mosni és vasalni tud.* - Ezt nem értem.
- Miért nem, te kis bohó?
- Azt már hallottam, hogy a tehenet fejni és mosni lehet, de hogy vasalni is lehet, azt eddig igazán nem tudtam.

Honnan került a kutya?

Ákos egy kis kutyát kapott. Szerette volna megtartani, de atyja nem kedvelte az ebeket. Amint az apa az állatot meglátta, szigorú hangon szólt Ákoshoz:

- Honnan került ide ez a kutya?
- Amikor vizet akartam inni, - felelt remegve Ákos, - hát a vízvezetéki csapból esett ki.

A jó rendőr.

Dada: Hallja Gyulácska, ha nem engedelmeskedik, mindjárt rendőrt hívok s aztán majd bekiséri magát.

Gyula: Oh, a rendőr bácsik nem rossz emberek, azoktól én egy csöppet sem félek. Hiszen tudja Fáni, milyen jó volt az a rendőr bácsi is tegnap este a József-téren, aki magát megölelte, megcirógatta és azt mondta magának: „Ugyan, Fáni lelkem, adjon nekem egy csókot.” Ugy-e ettől maga sem félt?

Fontos kérdés.

Az anya arról magyaráz Gyulának, hogy „Aki téged közel dob, dobd vissza kenyérrrel.”

- Mondd hát fiam, - szól aztán, - ha egy fiú téged megütne, mit tennél?

Gyula tágra nyílt szemekkel nézi anyját, majd furfangos arccal kérdi:

- Mekkora fiú?

Mi az ügyvéd?

- Mi az apád, kis fiam?

- Ügyvéd.

- Tudod te, mi az ügyvéd?

- Ha valaki valamit elkövet, hát az édes apám igazat ad néki.

Azok a gyerekek!

Bandi: Én bizonyosan tudtam, hogy maga ma el fog hozzánk jönni.

Fiatal ember (aki a Bandi testvér-nénjének udvarol): Aztán honnan tudad te azt olyan bizonyosan Bandika?

Bandi: Hát onnan, hogy Irén olyankor, mikor a bácsit várja, soha sem eszik a foghagymás rostélyosból.

Jó mentség.

Anyá (kis fiához, ki a mosdótálat eltörte): Megállj haszontalan gyerek, majd megtanítlak, hogy máskor jobban vigyázz! Eltörni azt a szép mosdótálat!

A kis Béla: Ne verj meg mama, inkább soha sem mosdom többé.

Laci aggodalma.

Az állatkerti nagy elefánt ketrece előtt áll az anya kis fiával.

- Adj az elefántnak még egy darab cukrot, - biztatja az anya Lacit.

- Nem adok, - válaszol a fiú, - hiszen már két darabot kapott. Még el találja rontani a gyomrát.

A magyarázat.

Vendégeket várnak és nagy az aggodalom; mert Pali otthon van. Palika pedig szeret csintalankodni, lármás, néha túrhetetlen.

Általános meglepetésre azonban Palika pompásan viseli magát. Mindenkinek ajtót nyit, udvariasan bókol, elszedi a kalapokat, botokat, ernyőket. Mindenki el van ragadtatva.

A vendégség végén Palinak kijut a dicséretből és tortából.

- Máskor is ilyen légy, - biztatja a mama.
- Az nem lehet, - felel Pali. - Mást is kell játszani.
- Játsszani? Hát játszottál?
- Hogyne, - mondja Pali, - grófi komornyikot játszottam.

A mese.

- Mamuska, szereted a meséket?
- Igen.
- Mondjak egyet?
- Mondj fiacskám.
- De egészen rövid.
- Csak mondd el, édes.
- Egyszer volt egy kanári madár és...
- És??
- És azt én kibocsátottam a kalitkából, s most nem akar visszajönni...

Utánzás.

A mama betoppan a gyermekszobába.

- Ej, ej Margitka, - szól, - te lármázol, veszekszel; Pistike pedig szép nyugodtan áll... Nem röstelled?
- Igen ám, - felel Margit, - mert papát meg mamát játszunk és Pistike adja a papát, mikor későn jön haza a klubból, én meg vagyok a haragos mama.

Erős jellem.

Anya: Na, ez szép dolog, Jóska! Adtam egy almát és most mégis rosszkodol.

Jóska: Engem nem lehet ám oly könnyen megvesztegetni!

Ártatlan megjegyzés.

- Mama, - kérdi a kis leány, - miért nem jön most a nagynéni mihozzánk? Olyan régen nem láttam már.
- Mert hat hét óta fürdőben van, - feleli az anya.
- Hát olyan piszkos, hogy annyit kell fürödni?!

Eltévesztett hatás.

Gézát, a ki valami rossz fát tett a tűzre, az apja irgalmatlanul kiporolja. A fiú azonban minél jobban ütik, annál inkább nevet.

- Mi az, Géza, te nevensz, a mikor én megbüntetlek?
- Igen, papa, mert olyan furcsa arcokat vágsz, amikor ütsz.

A Csendes Oceán.

A kis Ernő kérdi az atyjától:

- Mondd csak édes papa, siketnéma a Csendes-Oceán?

A gólya.

A gyerek beállít az anyakönyvvezetőhöz:

- Tisztölteti a Magda néni, hogy vasárnap nem lehet mög az esküvője, mert hát kis fiút hozott neki a gólya.

A megmosott óra.

Kalotaszegi úr panaszkodik a nejének:

- Kedvesem, nem tudom elképzelni, mi baja van az órának? Azt hiszem, meg kell tisztíttatnom.

A kis leány erre diadalmas arccal vág közbe:

- Oh, kedves papa, azt ne tedd; ma reggel én meg a Pista már jól megmostuk a dézsában.

A kis telhetetlen.

Ebéd közben egyszerre csak keserves sirásra fakad a kis Laci.

- Mit bógsz? - rivall rá az anyja.
- Hogyne sirnék, - fuldoklik a gyermek, - mikor már nem tudok többet enni; pedig még a *rétes* is hátra van.

Közbeszólás.

Az asszony erősen korholja férjét, aki ma újra mélyen talált a kancsó fenekére nézni.

A hét éves Ilonka közbeszól:

- No, mama, én csak arra kérem a jó Istent, hogy nekem ne adjon ilyen korhely férjet, mint a tied!

Elmélet.

Pityu: Édes mama, pisze lányokat könnyebb csókolni?

Mama: Ne beszélj olyan bolondságokat, Pityu;

Pityu: Etelnek pisze az orra.

Mama: Igen... Mi van vele?

Pityu: Hát neki mondta Adolár bácsi, hogy piszéket könnyebb csókolni és meg is csókolta.

Az igazi selyembogár.

- Hogy hívják azt a pondrót, a melynek édes anyád a selyemruhát köszönheti?

- Az a papa.

Korai aggodalom.

Keservesen zokog a hat éves Flóri.

- Miért sirsz, kis leány? - kérdi tőle bácsikája.

- Attól félek, - válaszol fuldokolva Flóri, - hogy... hogy vén lány maradok.

Elárulta.

Gyermek: Mondd csak papa, cukorból van az ember ajka?

Papa: Nem! Miért kérded?

Gyermek: Mert a hadnagy bácsi azt mondta a mamának: „oh, milyen édes az ajka!”

A kis önző.

- Szeretnél egy testvérkét, Juliska?

- Igen, de egy nagyot. Hadd fusson ő a grájzlerhez.

A bánat oka.

Zolti (sirva): Balogék elköltöznek, és most elköltözik Bandi is... Brühühü!

Mama: Hát annyira sajnálsz a kis játszótársadat?

Zolti: Bizony; ő volt az egyetlen gyerek az utcában, aki gyöngébb volt nálamnál. Most kivel verekedjem?

Miért nem árad a tenger?

Az apa a kis fiával a Dunaparton sétálgat.

- Különös, - szól magyarázólag az apa, - hogy annyi nagy folyam ömlik a tengerbe, s a tenger még sem árad ki soha.

- Ugy-e, azért nem árad, - kérdi a kis fiú, - mert sok szivacs van a fenekén?

A paradicsomból.

Irma: Ki volt, édes mama, az első ember?

Anya: Ádám volt az első ember, Irmácskám.

Irma: Hát aztán ki volt az Ádám szoptató dajkája?

Gonosz csont.

Nagymama: Gyerek, micsoda dolog az? Hogy lehet a miatyánk alatt nevetni?

Tóni: Mert a papa a „szabadíts meg a gonosztól”-nál mindig a nagymamára pislant.

Korán kezdi.

- Mámi, - kérdi az ötéves Móricka az anyjától, - miért fizetsz te a dadának havonként húsz koronát?

- Hogy vigyázzon reád.

- Tudod mit, mámilében? Fizess nekem tíz koronát, majd én vigyázok magamra.

Mariska részvéte.

Nagy hideg van. A tyúkok összebújnak. A kis Mariska így szól:

- Nézd mama, hogy fáznak ezek a szegény csirkék! Nem sütnéd meg őket? Legalább nem fáznának.

Tisztességtudóan.

Két meztlábos gyerek állít be a fogorvoshoz.

Az inas keményen rájuk szól:

- Hogy mertek meztláb jönni? Azonnal menjetek haza és húzzatok csizmát.

Félóra mulva visszajön a két fiú, de csak az egyiknek van csizma a lábán.

- Hát te mégis meztláb vagy? - szól az inas a másikhoz.

Ez ártatlanul szól és pajtására mutat:

- Hász csak ú akar fogat húzatni!

Leszólás.

Anya: Hát miért nem játszol a kis Danival?

Gyuszi: Anyámasszony katonája a! Mindjárt bög, ha a kalapáccsal fejbeütöm.

Nehéz volna.

Edus látja, hogy Andor bátyja az orrán át bocsátja ki a szivar füstjét.

- Jó ez? - kérdi.

- Jó bizony.

- Hát bocsásd ki a füstöt az én orromon is!

Mi lesz belőlünk?

- Mamácska, igaz-e, hogy mindnyájan porból vagyunk?

- Bizonyára, édes gyermekem. Hisz magad is hallottad, mikor a tisztelendő úr a templomban mondta.

- De hát akkor sár lesz belőlünk, mikor az eső esik.

Előrevetett árnyék.

Bácsi: Mondd csak Peti, hát nem is örülsz a sok szép játéknak, amit kaptál?

Peti: Nem; mert már előre arra a verésre gondolok, amit kapni fogok, ha majd össze lesznek törve.

A szólásforma.

Katinkát gyermekbálba viszik. Előbb azonban az illemből egyetmást megkérdeznek tőle.

- Hát ha valamelyik fiú táncra kér, mit fogsz mondani?

Katinka kivágja:

- Beszéljen a mamával!

Gyermekfurfang.

Pista előszed egy ezüstkanalat a pohárszék fiókjából, lemegy az udvarra és feldobja az ól tetejére.

- Mit csinálsz, te kis gonosz? - förmed rá a nagybátyja.
- Csak azt akarom, hogy valaki fölmászzék az ól tetejére.
- És miért?
- Hogy lehozza a kanalat; meg aztán a *labdámat*, mert az is fönakadt.

A nagy állat.

Jancsi: Én nem is tudtam, hogy apuska olyan nagy állat.

Néni: Hát most honnan tudod?

Jancsi: A mama mindig úgy hívja: ökör, ló, szamár, barom.

A magyar soh'sem fél.

- Miért sírsz, te Pista? - kérdezik a falusi gyereket.
- Megvert a Somfa Gyuri, mintha bizony félne tőle valaki, - felelt a fiú önérzetesen.

Mindakettő jó.

A bácsi: No Ernő, mondd meg, hány kezed van?

Ernő: Kettő.

A bácsi: Nagyon jól van. S melyik a jobb kezed?

Ernő: Az enyém mindakettő jó.

Szemrehányás.

Az ötéves Lilli helytelenkedik.

Atya: Ha nem viseled jól magad, megverlek!

Lilli: Ah, nem röstelnéd: egy védtelen hölgyet?!

A pékek imádsága.

- Édes apám, a pékek is imádkozzák a miatyánkot?
- Hogyne, kis fiam; ha ugyan imádkoznak.
- Hát azért van azoknak mindennap olyan sok kenyerek, úgy-e?!

A csorda.

A nagybácsi kocsin látogatóba ment s magával vitte nyolc éves kis unokaöcscsét is. Útközben találkoznak a falu csordájával.

- Nini, bácsi, mennyi ökör! - báméskodik a kis fiú.
- Nem mind ökör az, kis öcsém; van közte mindenféle: bika, tehén, bornyu és ökör.
- Mik azok, bácsi?
- Hát a bika a papa, a tehén a mama, a bornyu pedig te vagy. Az ökör... az ökör...
- Ahán, tudom már, - kiált örömmel a kis fiú, - az ökör a nagybácsi! Ugy-e bár?

Kellemetlen ellenőrzés.

Háziasszony (a vendéghez): Tessék kérem, jegyző úr, még ebből a pompás farsangi fánkából.

A vendég: Oh köszönöm, sok lesz. Már ugyanis hármát ettem meg.

A kis Jenő (közbeszól): De bizony már ötöt evett meg!

Nem ő az oka.

- Jóska, hát nem tudsz te jó gyermek lenni?
- Minden este kérem rá az istenkét, de nem akarja megtenni.

Mire kíváncsi?

Anya: Péter, megérkezett-e már városunkba a kinevezett új állatorvos?

Apa: Meg. Tegnap este.

Sanyi gyerek közbeszól:

- Hány lába van?

Összefüggés.

- Ejnye, be piszkos vagy, fiacskám.
- Mostanában ritkán jönnek hozzánk vendégek.

Még szerencse...

- Hová sietsz, Milike?
- Jaj, nagy bajunk van. Az éjjel testvérkém született, s a papa nincs itthon. Még szerencse, hogy a mama idehaza volt.

A rövid asztalima.

Vendég: Szoktál-e te kis fiam, ebéd után imádkozni?

Gyerek: Igenis, szoktam.

Vendég: Aztán hogyan szól az az imádság? Mondd el csak.

Gyerek: „Kedves egészségükre az ebédet”!

Szomorúság.

- Miért sírsz, Ágnes?

- Édes anyám lepényt süt.

- És azért sírsz?

- De keveset süt ám!

A lószőr.

Ölibe veszi az apa kis fiát, ki cirógatni kezdi szakálát, végre ezt a kérést intézi atyjához:

- Papa! Gyűrűt szeretnék kötni, húzz ki egy pár *lószőrt* a szakálladból.

Az új csizma.

A parasztyerek, aki már csizmát kapott, egyszer odaszalad az anyjához, s ezt kérdi tőle:

- Édesanyám! Ha én felhúzom az új csizmámat, megismer-e engem a Bodri kutya?

A cirkuszban.

Apa: Látod Pali, az a kis kutya mily jól tud számolni? Szégyelheted magad, te négyest kaptál a számtanból.

Pali: Jól van papa; de csak kérdezd ki azt a kis kutyát a földrajzból, majd meglátjuk, mit tud.

A nagy város hatása.

Anya: Vigyázz Jolánkám, légy jó, mert az istenke látja, ha boszantod a mamát.

Jolán: Mamácskám, hol lakik az Istenke?

Anya: Az égben, leányom.

Jolán: Melyik utcában?

Megkülönböztetés.

- Nem értem, - töpreng a kis Ákos, - ha én veszekszem az Ilonkával: az *neveletlenség*. De ha a mama a papával: az *idegesség*.

Következtetés.

- Mama, igazán olyan szép az a menyország, mint a könyvekben olvashatni?
- Természetesen. Miért kétkedél benne?
- Mert azok a helyek, a hova nyáron megyünk, sohasem oly szépek, a minőknek hirdetik.

Milyen nagy volt tavalý?

Bácsi: Ejnye, be megnőttél tavalý óta, fiacskám!

Kis fiú: Bizony, tavalý csak a mellemig értem magamnak.

A hosszú nyak haszna.

A kis Vilma papájával együtt az állatkertben sétál.

- Papa, miért van a zsiráfnek olyan hosszú nyaka? - kérdi a kis leány a zsiráf-ketrec előtt.
- Azért leányom, - magyarázza az apa, - mert a mit iszik, jobban izlik neki, ha jó sokáig megy végig a torkán.
- Papa!
- Nos?
- Ugy-e te is szeretnéd, ha ilyen zsiráf-nyakad lenne, mikor bort iszol?

Elárulta magát.

Józsi e szavakkal jön haza az iskolából:

- Édes anyám, jövőre jobban poroltasd ki a nadrágomat, mert a tanító úr azt mondja, hogy ő fogja kiporolni.

Viharban.

Vihar készült. A hatéves Gabi az ablakból nézte a kavargó felhőket. Egyszerre csak felkiált:

- Mama, mama, ni... ni... elszalad az ég!

A fogak.

- Képzeld csak Sárika, szegény mamám egész éjjel sírt. Tegnap este az egyik fogát huzatta ki.
- S azért sírt? Az én mamám minden este kiveszi az összes fogait, hanem azért soha sem sír.

Csere-üzlet.

Apa: Mit csináltok itt, gyerekek?

Laci: Cseréltünk.

Apa: Mit cseréltetek? Hiszen Gyula sír!

Laci: Hát ő pofont adott nekem, s én másikat adtam érte neki.

Ez is állatvédelem.

- Mama! - szalad az anyjához a kis Juliska. - Nézd csak, az a rossz Anna agyon akarja ütni azt a legyet az ablakon. Ne engedd!

- Nagyon szép, hogy olyan jószívű vagy és sajnálsz a kis állatkákat, - válaszolt fejét meg-simogatva az anya.

- De hiszen csak azért szóltam, mert én akarom agyonütni.

Ki az apja?

- Hogy hívják az apádat, fiacskám?

- Édes anyám sem tudja, hát én honnan tudnám!

Terrorizmus.

A kis Ödön az ajtóból:

- Mama, ha nem adsz rögtön egy darab süteményt, kimegyek és - meghűtöm magamat!

Ádám és az alma.

- Bizony, édes fiam, Ádám apánknak nem kellett volna beleharapni az almába.

- Ugy-e mama, az alma éretlen volt?

Nehéz megtenni.

A kis Sanyi már napok óta nem bír aludni, s ilyenkor igen nyugtalan volt.

Az anyja, - egy igen ájtatos hölgy, - azt tanácsolta neki, hogy valahányszor éjjel felébred, imádkozzék két miatyánkot.

- Hogy imádkozhatnám én két miatyánkot, - felelé Sanyi, - mikor csak *egyre* tanítottál?!

Bolond kérdés.

A kis Oszkár egyszer ezt a fogas kérdést intézi apjához:

- Mondd csak papa, miért van az, hogy te vagy a papa, a Jancsi pedig csak a kocsis?

A kis fecsegő.

- Mi akarsz lenni, fiacskám?
- Hadnagy.
- Miért?
- Mindig sétálhatnék a mamával.

Őszintén.

Látogató: Kis lányom, itthon van az édes mama?

Kis leány: Itthon van; odabenn pofozkodik a papával.

A rossz tyúk.

- Pista, ha rosszul viseled magadat, isten bizony a tyúkolba zárlak! - pirongatja az apa pajkos kis fiát.
- Nem bánom, de tojást nem tojok ám! - válaszol Pista gyerek.
- Nem is kell, adta gonosz kölyke!

Nem hiszi.

Anya: Hallod, Katica, ez már igazán restelni való! Hát azt hiszed, mikor olyan kis leány voltam mint te, akkor nekem is olyan piszkos volt a kezem?

Katica: Majd megkérdem a nagymamától.

Jó ok.

- Mi szeretnél lenni, Henrik?
- Pénztárnok.
- S miért éppen pénztárnok?
- Hát szeretném meglátni Amerikát.

Mit hozzon a gólya?

Apa: Ha legközelebb eljön hozzánk a gólya, mit kívánsz kedves Lacika, hogy hozzon: egy kis fivérkét, vagy egy kis húgocskát?

Fiucska: Ha neked mindegy, kedves papa, hát legjobban szeretnék egy - *hintalovat*.

Mi a társalgónő?

Gyurika: Édes papa! Mi az a társalgónő?

Apa: Hát az, fiam, aki úrnőjének ujságokat, könyveket felolvas; mindig vele van, mindig szórakoztatja, mulattatja.

Gyurika: Ugy-e, édes papa, a *huszár bácsi* a mamának szintén társalgónője?

A becsületesség.

Jancsi: Édes apám, találtam egy huszfillérest az utcán.

Apa: És visszaadtad a gazdájának?

Jancsi: Vissza.

Apa: No ez szép dolog. Ugy is kell.

Jancsi: Bizony kellett; mert a bácsi, aki elvesztette, ugyancsak megrázta a fületem.

Ugyan ráijesztett.

Pista: Mama, adjál egy almát.

Anya: Ebéd előtt nem adok.

Pista: Hát ha nem adsz almát, megmondom a kutyának, hová dugtad a kolbászt.

Elárulta.

Dörmögi úrnál vendégek vannak. A kis Sándor egy sarokból nézi, minő udvariasak a papa és a mama egymás iránt.

Végre nem állhatja tovább és hangosan kérdezi:

- Édes mama, mondd csak, miért nem szid téged a papa akkor soha, mikor vendégek vannak?

A két fül.

- De Pista, - korholja az anya kis fiát, - légy figyelmes. Hisz akármit mondok, nem jegyzed meg magadnak. Az egyik füleden bemegy, a másikon ki!

- Hát tehetek én róla, hogy két fülem van? - mentegetőzik a Zoltán gyerek.

Megszoktatta.

I. fiú: A te papád képviselő?

II. fiú: Igen.

I. fiú: Szokott a képviselőházban beszélni is?

II. fiú: Nem. Tudod, a mama jobban szereti, ha a papa csak hallgat.

Időjárás bácsi.

- Papa, szabad-e ma sétálni menni?

- Igen, ha az időjárás megengedi.

A kis Béla az ablakhoz siet s összetéve kis kacsóit, így könyörög:

- Kedves jó időjárás bácsi, megengeded-e?

Miért rossz?

- Mondd csak Sanyi, - szól apa a fiához - miért vagy olyan rossz?

- Mert nem akarok meghalni! Hiszen tudod, te mondtad, hogy a jókat magához veszi az Istenke!

A kanyaró.

Laci beront a mamájához:

- Édes mama, játszottam a házmester gyermekeivel, akik kanyaróban vannak. Szabad most megennem a tortát? Később úgy sem lehet, mert tudod, beteg leszek.

Dicsekedés.

Bandi (dicsekedve): Tegnap kaptam egy kis testvérkét.

Pista (büszkén): Oh az semmi! Mi mindig kettőt kapunk egyszerre.

Nem fér a fejébe.

A kis Klári séta közben meglát az utcán egy virsliárúst.

- Mama, - szól az anyjához, - miért adja el ez a bácsi a virslijét?

- Mert ő ebből él, kicsikém.

- Hiszen akkor nem kell eladnia, megeheti ő maga.

Ami baj.

- Miért kiáltasz úgy, kis öcsém?

- A papám megvert.

- Azért ne kiáltás hát; hiszen mindig verték az apák a fiucskákat, aztán nem ártott meg nekik.

- Igen ám, de az én atyám nagydobos a veteránoknál.

Egy új állat.

Az öt esztendőös Malvin lélekszakadva rohan be az anyjához:

- Mama, mama! Nagy ujságot tudok!
- Mi az, gyermekem? - fordult hozzá az édes anyja.
- A macskáknak a *macskagólya* öt kis cicát hozott!

Oh, a gonoszak!

- No, mit néztek olyan furesán reám, fiúk?
- Azt szeretnénk látni, mikor pukkad fel a néni.
- Hát aztán miért pukkadnék én fel?
- Azt mondta a mama, hogy mihelyt meglátja a néni az ő új kalapját, rögtön megpukkad irigységében.

Az atyafiság.

- Édes apám, - kérdi a székely gyerek egy szép reggel apjától - atyánkfia nekünk édes anyánk?
- Atyánkfia hát, te bikfic! - mordul rá az öreg góbé, - hiszen ő szült téged e világra. Miért kérded?
- Hát csak azért, édes apám, mert a búzát mind elhordja a zsidóhoz.

Keserű panasz.

A kis Rezső kikapott az apjától. Elkeseredve szól:

- Édes mama, be rosszul tetted, hogy feleségül mentél a papához!

Az új század gyermekei.

Zoltán: (hét éves.) Esküszöm az égre, imádlak, Margit!

Margit: (hat éves.) Eh, nem hiszek én már a férfiaknak, mióta a papa a multkor megverte a mamát.

A nedves kamara.

Asszony: Nézd csak, apjuk, hogy megvedlett ez az őzbőr. Helylyel-közzel egy szál szőr sincs rajta.

Férj: Hát az bizonyosan attól van, mert három hónapig hevert abban a nedves kamarában.

Fiúcska (anyjához, kopaszfejű apjára mutatva): Mondd csak, mama, a papa is három hónapig hevert a nedves kamarában?

A kis ártatlan.

Anya: Igaz, hogy a nevelőnővel gorombáskodtál?

Aranka: Ő kezdte!

A keresztényies osztály.

- Sanyi, - szól az anya kis fiához, - nesze itt egy alma. De oszd meg keresztényiesen a hugoddal.

- Hogyan kell keresztényiesen megosztani? - kérdi Sanyi.

- Annak adjuk a nagyobbik felét, akivel osztozunk.

Sanyi egy pillanatig eltöpreng, aztán kis hugának nyujtva a gyümölcsöt, így szól:

- Ne az alma, oszd meg te keresztényiesen.

Jó szív.

Matyi: Ha a papa és a mama roszkedvű, én is sirok.

Bácsi: Na, ez szép tőled.

Matyi: Igen ám, mert mindketten engem vernek meg.

A méz.

Örzsike: Mama, Ilona mézet evett.

Mama: Láttad?

Örzsike: Nem én; de hallottam, hogy az Andor bácsi azt mondta neki, hogy *mézet csókol a szájáról.*

Mikor a parasztgyerekek játszanak.

Jani, a kis parasztgyerek sírva megy az apjához.

- Mi a', fiam? Mi lelt? - kérdi az apa.

- Az Andris nem akar gyesznó lenni, - válaszolja böggve a fiú.

Óhaj.

- Ejnye te gyerek, de megnőttél! Maholnap nagyobb leszel az apádnál!

- Szeretném, ha úgy lenne!

- Már miért?

- Mert akkor aztán apa viselné az én ócska ruháimat.

A nagy dob.

- Papa, úgy-e azért van a katonabandánál a nagy dob, hogy a cselédek már jóelőre meghallhassák, ha a katonabanda jön és idejekorán kiszaladhassanak a kapu elé?

Ki a gazdagabb?

Ilonka: Az én mamám gazdagabb, mint a tied; az én mamámnak olyan sok haja van, hogy nem is viselheti mind egyszerre!

Zsuzsa: Az én mamám mégis gazdagabb, mert annyi aranya van, hogy még a foga közé is azt dugdos.

Az ebéd végén.

- Lesz még valami ebédre, mama?

- Nem lesz.

- Semmit se kapunk már?

- Semmit.

- Akkor hát megmondhatom, hogy nagyon fáj a hasam.

Gyermek-logika.

- Kérlek papa, légy szives nekem egy kis élőlovat venni, - eseng a kis Dezső.

- Most még nem veszek, hanem majd ha nagy leszel és sokat tanultál, akkor vehetsz magad egy szép lovat.

- Na papa, te akkor nem sokat tanulhattál, mert még most sincs lovad.

Megszólás.

Tóni: Apa, a szomszéd bácsi megszólalt tégedet tegnap.

Apa: Ugy! S mit mondott?

Tóni: Hogy rosszul neveltél engem!

Nincsenek már gyerekek.

A *nyolc* éves Irénke a tükör előtt új kalapját próbálja, miközben így szól anyjához:

- Mama, nem találsz te is úgy, hogy ez a kalap engem legalább *tíz* évvel fiatalít?

Mire kíváncsi.

- Mondd csak, mama, - kérdi a kis Dini az édes anyját, - ha a papa nem vett volna téged feleségül, akkor is rokonom volnál te nekem?

Vonja le a hozományából.

A kis Böske hógolyóval betörte az ablakot, s ezen csinje miatt atyja meg akarja verni.

- Papácska, kedves papácska, - könyörög a kis lány - ne verj meg, vond le inkább a hozományomból az ablak árát!

Az ebéd ideje.

A néni, aki ugyancsak hosszúra nyújtja látogatását, kérdi a ház gyermektől:

- Mikor ebédeltek, kicsikém?

A gyerek felel:

- Azt mondta a mama, majd ha a néni elment, akkor.

Méltatlan bánásmód.

Jani: Brühühühü, brühühühü...

Bácsi: Mi baj?

Jani: Cenci néni úgy bánt velem, mint a kutyával.

Bácsi: Mit csinált veled?

Jani: Brühühühü... Megmosdatott, megfésült és megcsókolt!

Gyermek-nevelés.

Mama: De Margit, ne verd mindig a kis babát, hiszen az nem szép!

Margit: De biz' én megverem a babát, mert nem akarom, hogy nekem is mindig a szememre hánnya a papám, mint neked, hogy gyermekeimet elkényeztetem.

A három teríték.

- Ugy-e papa, mikor a jó Istenke ebédel, három terítéket tesznek neki?

- Miért?

- Mert hárman vannak egy személyben.

A báliruha.

Nagynéni (a kis Ferkóhoz): Mondd csak, Ferike, milyen ruha volt a mamán, mikor a bálba ment?

Ferkó: Fehér hosszú, rövid ruha.

Nagynéni: De Ferike, hogy mondhatsz ilyent, nem lehetett egyszerre hosszú is, meg rövid is!

Ferkó: De igen, néni! Lent hosszú volt, fent pedig rövid.

Különböző vélemény.

Anya: Adj Peti, testvérekédnek a te virsliből!!! Hiszen tudod, hogy megosztott öröm mindig dupla öröm.

Peti: Ej, dehogy anyuskám! Megosztott virsli csak fél virsli.

A Zugligetben.

Vilma: Karcsi, ha virágot szedsz nekem, kapsz egy csókot.

Karcsi: Inkább cukrot adj. Mert én nem vagyok ám olyan ostoba, mint a Gyula bácsi, aki csókkal is beéri!

Az új mama.

Simléder úr másodszor nősült.

- No gyerekek! Itt van az új mama, akit nektek megígértem, - szólt gyermekeihez, bevezetvén hozzájuk új feleségét.

- Ajnye papa, - kiált fel a kis Szepi, végigmérve az asszonyt, - de becsaptak téged! Hiszen ez már *nem új*.

Megvetés.

A kis Gézának megmutatják új nővérkáját, aki szépen pólyába van takarva.

- Tetszik? - kérdi az apja.

- Hm, - szól megvetőleg Géza, - hisz még lába sincs!

Csak a felét.

Anya: Kiöltötted a nyelvedet a kisasszonyra, te rossz fiú.

Jani: Oh, *csak a felét!*

A baklövés.

Juliska: Mama, vadászaton volt a papa, mikor téged nőül vett?

Mama: Micsoda bolond kérdés?

Juliska: No, mert a papa tegnap azt mondta, hogy mikor téged nőül vett, *nagy bakot lőtt*.

Segit rajta.

Feri: Mama, adhatok a Lillikének egy kis almát?

Mama: Hisz az nem tud rágni; még nincsenek fogai.

Feri: Nem baj. Odaadom néki az éjjeli szekrényről a te fogaidat.

Városi gyermek falun.

Tibor: Szegény kis borjuk, füvet esznek.

Elza: Bizonyosan azt mondta nékik a tehén mama: Ha nem esztek füvet, nem kaptok süteményt.

IX. Cigány-kerekek.

Cigány-adomák.

A cigány és a csóka.

József császár egyéb reformtervei mellett, mint tudjuk, a kóbor cigányok megfékezésére is gondolt. Azt akarta, hogy hasznavehető, dolgos nép váljék belőlük. De bizony ez sehogy sem ment.

Ebben az időben történt, hogy egy vén cigány a földesúr szérűjére vetődött. Őszi idő volt már, az asztagok felett csókák röpködtek.

- Jaj, be sép galambjai vannak a tekintetezs úrnak, - szólal meg a cigány.

- Hol? - kérdezi a földesúr.

- Ejnye, hát nem tetcsik látni? Ott fenn azs astagon.

- Te bolond! Hisz ezek feketék, csókák.

- Nem tes semmit. Idővel majd megfehérednek és galambok lesnek.

- De ez már csakugyan lehetetlen.

- No hát lássa, tekintetezs uram, - fordított a beszélgetésen a cigány, - a mint a csókából soha se lesz galamb, úgy a csigányból sem lesz soha magyar paraszt, dolgos ember.

Gazdag örökség.

A napon heverészett a vajda. Egy tucat rajkója ugrándozott körülötte játszadozva. A legidősebb lehetett vagy 12 éves.

- Ugyan mit hagysz erre a sok gyerekre? - kérdi egy arramenő úriember.

- Hát kire márádná ezs a nagy világ?! - feleli az öreg dádé.

Élet, vagy halál!

Sűrű erdön keresztül utazik a földbirtokos. Egyszerre csak egy bozontoshajú cigány rohan elő és hatalmas kurjantással megállítja a kocsit.

- Mit akarsz, more? - kiált reá a földbirtokos.

- Pénzst, vagy bagót! Mert csukolom kezsit-lábát, én most zshivány vagyok.

A cigány és a koicsmáros.

A Felvidéken a kivándorlás miatt tudvalevőleg igen nehezen kapható napszámos. A cigánynak tehát, ha dolgozni akar, nagy a becsülete.

Az egyik falu korcsmárosa a tavaszi munkálatok idején szinte roppant szükiben volt a dolgos kéznek. Megszólít tehát egy tagbaszakadt erős cigányt.

- Hallod-e Zsiga, nem töltenéd fel a krumplimat?

- Miért ne, ha jól megfizet az úr!

- Hát csak menj; nem lesz rövidséged.

A cigány fogta a kapáját, kisietett a mezőre, s egész alkonyatig úgy dolgozott, hogy szinte szakadt róla a veriték. Mikor bevégezte a munkát, beállít a korcsmároshoz:

- No, Rosenbaum úr, a krumpli fel van teltve. Fizessen.

A korcsmáros elővette a krétát, aztán fölsorolta, hogy a cigány mikor és mennyit ivott hitelbe; a számoskodásnak az lett az eredménye, hogy még a cigány maradt adós.

- Hát nem fizet? - szól meglepetve a cigány.

- Nem én. Hisz még te vagy adósom.

- No jól van. Isten áldja meg! - köszön a more és dühösen távozik.

Egyenesen kisiet a korcsmáros földjére, s a feltöltött krumplifészkeket egész dühhel széthányja.

E foglalkozása közben találja a mezőről hazatérő munkásnép.

- Hát te more, mit csinálsz? - kérdi tőle az egyik.

- Visszatöltöm a zsidó krumpliját, - volt a rövid, de mérges válasz.

A póstán.

Cigány: Tekintetes úr, van-e levelem?

Postatiszt: Hogy hívják magát?

Cigány: Minek kérdi? Hisen rajta van a levelen.

A cigány és a nap.

Szénát gyűjtött a cigány. Hosszú volt a délután és a nap sehogy sem akart leáldozni.

Estefelé integetni kezdett a more a napnak, hogy szálljon le már valahára.

Észrevették ezt a kaszálók és hogy a cigányt megrétfálják, fölfelé intettek a napnak.

- Bibástok, - förmedt rájok a cigány, - né intégésseték félfelé, mért há sokát intégettek, még megbolondul és á helyén márád réggelig.

A cigányzene.

Huzatják az abonyi urak az ottani malacbandával, de sehogy sincsenek megelégedve vele. Szidják, hogy lassú a tempója, nincs tüze. De mégis bort rendelnek neki, azonközben magok is berúgnak. Most aztán elkezdik dicsérni, hogy javult a játéka.

- Kérem álásan, - szólal meg a primás, - mindegyik csigány jó; csak azs egyik több borral jár, mint a másik!

Puha arcbőr.

Egy cigány összeveszett Mózsival, az árendással, s véletlenül úgy pofon ütötte Mózsit, hogy belekékült az arca.

- Ugyan, cigány, hogy tudtad úgy megütni az árendást? Hiszen csupa kék folt az egész arca, - korholta a bíró a cigányt.

- Hát téhéték én róla, hogy olyan fájin puhá bőr ván ázs ábrázsatján!

A három kutya.

A pénztárnok séta alkalmával megpillantott egy cigányt. Elhatározta, hogy megréfálja a morét. Mikor már jó messzire volt, utána kiáltott:

- Cigány, gyere ide!

Ahogy a cigány megállt, visszakiáltott a pénztárnok, hogy nem őt hította, hanem a kutyáját; az is Cigány.

- Csokolom kezsit, lábát, - vágott vissza nagy sunyin a more - nekem három kutyám van. Ázs egyiket úgy hívják, hogy „*Pinzs*”, á másikat „*Tár*”, a hármadikát pedig „*Nok*”. Ha elkiátom magámát, hogy „*Pinztárnok!*” ákkor mind a három összesálád.

Ha a portékát nagyon olcsón kínálják.

Egy pár csizmát emelt el a cigány a vásáron, s emiatt a csendőrség elé került.

- Miért loptál? - kezdődött a vallatás.

- Ném loptám én, kirem álásán, csak táláltám, - védekezett a füstös.

- Hogy történt az? - folytatta a csendőr.

- Hát csák úgy, hogy á májster úr mindig ázst hájtottá á bódé előtt, hogy végyénék csizmát, *úgy ádom, minthá csák tálálták volná!*

Régi familia.

Egy gőgös hétszilvafás úr azzal akarta családjá régiségét bizonyítani, hogy nagy kevélyen házának megbarnult falaira hivatkozott.

Meghallja ezt az ott ténfergő cigány, odamegy és így szól:

- Nagyságos uram, akkor hát én még régibb familiából származok, mert nekem nemcsák a házsam, de a bőröm is ugyancsak fekete.

Láttad?

Templomba ment a rajkó húsvéti prédikációba s hallja a paptól, hogy mit követtek el a zsidók az Üdvözítővel. Haza érkeve, kérdi tőle az apja:

- Hát mit tanultál ott?

- Azt lá, hogy a zsidók keresztfára fesítették a Kristust.
- Láttad? - kérdi a dádé.
- Nem láttam én.
- Hát akkor ne beszélj. Mert ha meghallja, majd ad neked a solgabíró, olyat ráfogni a zsidókra, a mit nem láttál.

Megmondta néki.

Egy meztelen cigánygyereket náspágolt el a községi adószedő.

- Mit akar azs úr azszsal a segény gyerekkel? - förmedt reá a cigány. - Tán a bőrit akarja annak is megekzekválni?

Mire kell az alma?

A cigány almát lopott és útközben elkezdett vele szaladni. Meglátta a csősz és odaszólt:

- Mit csinálsz, te cigány?
- Sáládok, csősz úr!
- Hát az almát hova viszed?
- Á félésígem hálálán van és álmát kívánt látni utoljára, - találta fel magát a cigány.

Mit nem láttak?

Falusi bíró: Látod, more, ezt a sok tanut?

Cigány: Igenis, nemzsetes bíró uram.

Falusi bíró: Ez mind azt állítja, hogy lopni akartál, látták, amikor bemáasztál az ablakon.

Cigány: Azst talán láthatták; de azt nem látták, mikor kigyüttem, mert odabent - elcsiptek.

Juhászbunda.

Egy cigány és egy juhász a szabadban háltak tél közepette. A juhászon jó gyapjas bunda volt, a cigányon pedig kopott, lyukas szűr.

Éjféel előtt odaszól a cigány:

- Nem fázsol, juhás?
- Nem cigány, hagyj aludni!

Éjféel után megint odaszól a cigány:

- Nem fázsol, juhás?

Reggel felé harmadszor is kérdezi a cigány:

- Nem fázsol, juhás?

De már erre ráförmedt a juhász a cigányra, hogy miért nem hagyja aludni, miért faggatja minduntalan, hogy nem fázik-e?

- Bibas! - vágta vissza a more. - Ázsirt kérdeztem, mert hogyha rámfeküdtél volna ávvál á bundával: mégmélégítettek volna!

A veszett bor.

Megveszett az uradalomban egy tehén. A gazdatiszt lebunkóztatta s elásatta. Szétfutott a híre ennek a fontos eseménynek. Éjszakára aztán oda csődült a falubeli cigányok egész pereputtya. A tehenet szépen kiásták s volt aztán másnap hegyen-völgyön lakodalom.

Fülébe jut ez a gazdatisztnek; rémulve siet hozzájuk:

- Az Isten szent szerelméért, mit csináltok? Hisz ez a tehén veszett volt!

- Hej, kasznár uram! - vigyorog az egyik dádé - nem adná arra a vesett húsrá vagy egy akó - *vesett bort?*

Cigányegyezség.

- Hát Zsiga, mondd csak: elvennél te engem feleségül? - incselkedik a moréval a földes úr lánya.

- Már hogy ne venném el, csókolom a kezsit-lábát a kisásonnak. Hisen már félig meg is égyéztünk.

- Hogy-hogy?

- Hát úgy, hogy én már akarom; há á kisásson is akarja, megvan á lákádálom.

Az akarat.

Vallatja a csendőr a tolvaj cigányt.

- No, csak valld be őszintén, hány libát loptál?

- Hatot, vitézs csendőr úr. Hármát hétfőn este, egyet kedden éjjel.

- Hisz ez csak négy libát tenne ki.

- Kettőt ma akartam lopni, de elfogtak.

A legnagyobb ellenség.

Marci cigány haldoklott.

Mozdulatlan feküdt, s már csak néhány perc választá el a haláltól.

Egyszerre csak végső erejét összeszedve, elhaló, de ünnepélyes hangon így szól a körülötte állókhoz:

- Mielőtt elköltözném ezs árnyíkvilágból, ki akarnék békülni legnagyobb ellenségemmel; hozsatok hát egy ital *vizset*.

A varjú.

Úri udvarban járt a cigány; távozása alkalmával felkap egy csirkét s köpenyeye alá rejtve, tovább akar vele állani. A szakácsné azonban észreveszi a dolgot, eléje kerül, köpenyét félrebillenti, s a csirkére mutatva, kérdi tőle:

- Mi ez?
- Kérem alássan, várnyút fogtam, - válaszol a tolvaj.
- Nem varjú az, hanem csirke.
- De bizony csak várnyú.
- Már hogy volna varjú, mikor csirke.
- Igazán csirke?
- Igazán hát.
- No há nem várnyú - mond a cigány - akkor nekem nem is kell! - s megvető tekintettel visszaadta a lopott szárnyast.

A fejérszemély.

Kérdi a cigány a jegyzőtől, hogy nevezik szép magyarsággal az asszonyi-nemet.

A jegyző elsorolja neki:

- Szépnem, nőnem, néember, hölgy; de a régiek csak fejérszemélynek hívták.
- Hát má most melyik a legjobb ezek kezsül? - kérdi tovább a cigány.
- Bizonyosan a régi.
- De mán ázst ketve hisem; mert hogy vóna azs én Sárím fejérszemély, mikor olyan fekete mint a csigány.

Visszavont mindent.

Egy szabadságos katona ment hazafelé a husvétü ünnepekre. Utjában egy áradó patakhoz ért, a melynek partjánál épp egy cigány őgyelgett.

- Ugyan more, - szólítja meg őt a baka, - nem vinnél át engem a vízen?
- Átvisem bizs én; csak egy kis bagót adjon katona uram.
- Szivesen, - biztatta a vitéz, s legott fölkapaszzkodék a cigány izmos vállaira.

A mint megindulnak, a baka, aki úgy látszik tréfás jókedvében volt, ezzel a kérdéssel fordul a cigányhoz:

- Hallod-e more, meg tudnád-e mondani, hogy mikor születtem én?
- Üm; hát piros pünkösd napján.
- Hát mi vagyok én?
- Jaj, jaj!... Talán bizony azst gondolja, hogy én semmit sem tudok.
- Nos hát, mi vagyok?

- Országőrzső vitézs, akiből gyenerális les.
- Hát a lábamon mi van? - kötekedik tovább a baka.
- Kurtasárú kis csizma.
- Hát a fejemen?
- Gyenyéréséges kis sipka.

Eközben átértek a patakon. A baka leugrott a cigány vállairól, s tovább akart ballagni.

- Hát azs ígért bagó? - kiált a cigány, eléje tartván a markát.
- Itt van; de nekem is jól fog esni, - nevet gúnyosan a baka, s a szivarvéget a saját pofájába gyömöszöli.

A cigány megcsóválja a fejét, visszamegy a patak tulsó partjára, s innen aztán torkaszakadtából ordít a bakára:

- Azst gondolod, hogy piros pünkösöd napján sülettél? Azs ám, ördögüzső kiskedden. Azst hised, hogy országőrzső vitézs vagy? Azst ám, hitvány pocsolyakerülő. Azst gondolod, hogy kurtasárú kis csizma van a lábodon? Azs ám, bocskor. Azst gondolod, hogy gyenyéréséges kis sipka van a fejeden? Azs ám, gólyafések. Azst gondolod, hogy becsületes ember vagy? Azs ám, csaló, gazsemer. Hogy egyen meg a fityfene!

Kard-e, vagy vonó?

Besorozták a cigány fiát katonának. Borzasztóan siránkozott az öreg more.

- Sohse aggódj! - vigasztalta a dádét a kapitány - még generálisnak is avanzsirozhat a fiad.
- Mit ér azs, - nyöszörög az öreg, - ha majd akkorra nem tud hegedülni?

A magyar nadrág.

- Mit szeretnél jobban more, cifra szűrt, vagy piros bársony magyar nadrágot? - évelődik egy úriember a cigánynyal.
- Mind a kettét, - válaszol a cigány. - A sűrbe betakarnám a rúzsámat, a nadrágot pedig eladnám.
- Hát miért adnád el?
- Mert a magyar nadrághoz sarkantyús csizma is kéne.

Szaván fogta.

Cigányasszony: Te részeges! Megint nem hoztál haza pénzt; pedig jól tudom, hogy a kapitány úr, ha muzsikáltat, ötössel szokott neked fizetni.

Cigány: Igazad van; fizetett ötössel, de nem tudom felváltani.

Cigányasszony: Nem-e? Add csak ide, majd felváltom én!

Cigány (élete párját jól képen vágja): Nesze, váltsd fel, ha tudod! Ilyennel fizetett ki engem a kapitány úr, mert ros kedvében volt.

A pad alatt.

A cigány, akit huszonöt botra ítélték, csak azt a gráciát kérte ki, hogy úgy fekhessék, a mint a legkényelmesebbnek találja; nem bánja aztán, akármilyeneket is húznak rá.

- Jól van, - hagyja rá a szolgabíró, - hát feküdj úgy, a hogy tetszik.

Mire a cigány a pad alá feküdvé, odaszól a hajdúhoz:

- Bibast, most mán húzsd mind a két kezeddél!

Akkor nem szorul rá.

Cigány (levett kalappal a kereskedőhöz): Kírem sípen, nemzsetes kereskedő úr, adjon egy prima húrt hitelbe; fárságon megfizetem.

Kereskedő: Cigánynak nem adok hitelbe; hozz pénzt.

Cigány (felcsapja a kalapot): Pízsér kapok ín *becsiletés kereskedőtől izs*.

A tej nem határoz.

Egy agárfiút kapott a cigány ajándékba, s felnevelés végett fias-komondorja mellé tette, a komondorkölykök közé.

- Hát azt gondolod, - szól hozzá egyik ismerőse, - hogy fog az aztán nyulat fogni, ha komondortejet szopik?

- Hogyne! Ippen úgy, mintha ágártejet sopna, - válaszol a cigány. Hát a kis gróf is parastmenyecske-tejet sopik, mégis csak olyan gróf lesz, mint az öreg miltóságos.

A szégyenlős.

Az országút mellett felállított bitófára kellett volna a cigányt felmagasztalni.

- Tekintetes bíró úr! - könyörög a móré. - Az Istenre kérem, ne tegye meg rajtam azst a csúfságot, hogy arccal azs út felé akastasson, mert bizson belehálnék a nagy szégyen miatt.

Még az angolt is!

Úr: Mondd csak, móré, tudod-e a francia négyes zenéjét?

Cigány: Tudom én, kírem sípen, míg azs angolt is.

Ez már más.

A kisbíró megcsípi a cigányt, a midőn épp egy hizott kacsát akar a rongyos köpönyege alá rejtteni.

- Hát te gazember, nem megfogadtad a multkor, hogy soha többé nem lopsz libát? És most...

- Megtartom a savamat, kisbíró úr, - válaszol a cigány, - nem liba ezs, hanem kácsa.

- Ez már más! - jegyzi meg nagy bölcsen a kisbíró és tovább ballag.

A régi jó világból.

Hajdu: Feküdj le, cigány!

Cigány: Kesenem, nem vágyok álmos.

Ki álljon meg?

Egy lólopással gyanúsított cigányt üldöznek a csendőrök.

- Állj meg, cigány! - ordítják utána.

- Álljanak meg maguk! - kiált vissza a lótolvaj. - Magokat azs erdeg se kergeti.

Beszélgetés a hallal.

Egy halkereskedő bódéjához ment a cigány és a halaskádból kiemelve a legnagyobb harcsát, a hal száját a füléhez tartotta.

- Mit csinálsz, cigány? - förmedt rá a halász.

- Ezzel a hallal beszélgetek.

- Aztán mit kérdeztél tőle?

- Csak ázst, hogy mi ázs ujság a Dunába?

- Hát aztán mit szólt a hal?

- Csak ázst mondta, hogy nem tud ujságot, mért már *régen* kikerült á Dunából.

Cigány-számadás.

Egy úriasszony nyolc szép kövér libát vett a piacon, s rábizta az ott ögyelgő cigányra, hogy hajtsa haza, az udvarába.

De a cigány útközben elsikkasztott egy libát, s midőn emiatt kérdőre vonták, menyre-földre esküvék, hogy megvan mind a nyolc.

- Tehát olvasd meg! - parancsolta az asszony.

A cigány olvasni kezd:

- Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc.

- Rosszul olvastad. Hát hol a nyolcadik?

- Itt van, la! - válaszolt a cigány az egyik libára rámutatva.

- Hát a hetedik?

- Az meg itt van, ni!

S így mutogatta sorban mindegyiket. Mikor pedig arra került a sor, hogy az elsőt is megmutassa, megint újra kezdte a megtévesztő komédiát. Nem lehetett rajta kifogni, szemtelen vigyorgással ismételte:

- Meg van azs, kezsét csókolom, mind!

- Én nem látom, hogy meg volna.

- De bizony, én meg látom.

Az udvaron éppen csépeltek. Az asszony előhív nyolc embert, s meghagyja nekik, hogy mindegyikök fogjon egy-egy libát. A nyolcadik természetesen nem foghatott.

- No látod, cigány, hogy nincs nyolc liba, mert ennek az embernek nem jutott.

- Vigye el a devla azs ügyetlenjét! - kiáltott a cigány. - Hát miért nem fogott addig, a míg volt?

Ki az úr?

Iparossegédekből álló társaság borozgat egy kisebb külvárosi vendéglőben, ahol muzsikálni is szoktak.

A cigányprimás megereszt egy pár nótát, de mikor látja, hogy a mulató kompániában egy csöpp hajlandóság sincs az adakozásra, leteszi a hegedűt, s odamegy a pincérhez a söntésbe.

- Kellnyer úr, adjon egy pohár sert.

- Ejnye cigány, - kiált csúfolódva az egyik mesterlegény, - hát néked már a kelner is úr?

A cigány elébb köp egyet, aztán megvetően fordul a szükmarkú iparossegédek felé:

- Már miért ne volna úr? Hisen se nem suszter, se nem sabó.

Ajánlat.

A végit járta a cigány. A haláltusa közben odaszól a feleségének:

- Rúzsi, vedd fel az ünneplő ruhádat, s gyere ide hozzám.

A csinos menyecske szót fogad. A mint aztán ott áll a vacoknál, a cigány fölfohászkozik:

- Oh, halálnak angyala, hát nem tetcsik neked ez azs asszony jobban mint én? Vedd el inkább őt helyettem.

A cigány lova.

Lovát árulta a cigány a vásáron.

Akadtt egy kupec, a ki meg akarta venni a sárgát.

- Nem ijedős? - kérdezi a vevő.

- Már hogy volna ijedős? - felel a móré. - Hisen egyedil hál az istállóban.

A vendégszeretet.

Egy kulacs nagyon jó bort kapott a cigány ajándékba.

Ez időtájt ép vendége került. Sajnálta ugyan tőle a jó bort, de hogy ne mondhassák, hogy nem vendégszerető, ilyenformán kínálta a vendéget:

- Nesze, igyál! De ebbül a borból sokat inni nem lehet.

- Hát má mért ne lehetne? - kérdi a vendég.
- Mert nem adok.

A bagaria.

- Szíp izs, meg jó izs azs a bagaria, - oktatja a cigány egyik pajtását.
- Tudom; ettem mán belíle.

Egy herceg, egy cigány...

A megboldogult trónörökös, Rudolf főherceg híres vadászatainál soha sem hiányzott a cigány. Ugy estefelé, a hajtás után rendszerint összejöttek az úrvadászok, s vidám cigányzene mellett pihenték ki a nap testedző fáradalmait. Megtörtént nem egyszer, hogy a dús vacsorából a cigányoknak is bőven kijutott.

- Hejh, azs volt csak a boldog idő, - dicsekedett egy társaságban a kis bögös, - csak úgy röpködtek, mint a galambok, azs ezresbankók. Akarhánysor megtörtint, hogy a fensig vacsorára hítt meg bennünket; aztán úgy ültünk: *egy herceg, egy cigány, egy herceg, egy cigány.*

Szörnyű fenyegetés.

A cigány a síró rajkóhoz:

- Még egyszer mondom: *csitt!* Ha még egyet nyikkans, teremuttse, *kitagadlak!*

Jó kifogás.

- Mit viszel a köpönyeged alatt, te more?
- Téns bíró uram, ne tessék engem kérdezsni, úgysem tudok rá felelni, mert *néma* vagyok.

Rút purdék.

- De rút purdéid vannak, te cigány! - mondja valaki a dadénak.
- Nézné csak azs úr az én szemeimmel, - válaszolt a cigány.

A generálisok.

A szabadságharc alatt a Csóri Muki bandája volt fölfogadva a 38-ik honvédszászlóalj mellé.

Egy ütközet után Csóri Muki bekopogtat a zászlóaljparancsnokhoz, s nagy alázattal így szól:

- Csókolom kezsit-lábát, nagyságos őrnagy uram, de nekünk itt már többé nincs maradásunk. Terik-sákád, házsá kell mennünk. Á tegnápi itkezsetben izs minden ágyúnak a sája felínk volt irányozsva.
- Felétek? A patvarba! - mosolyog az őrnagy.
- Bizson felínk! Az ellensíg ebbe a veres ruhába mind csupa gyengyerálisoknak nízsett bennünket.

Cigányvallatás.

Lovat lopott a cigány, de rajtavesztett. A csendőrök elfogták s a szolgabírói hivatalba kísérték. A szolgabíró elkezdí vallatni.

- Hogy hívnak? - kérdi a cigánytól.

- Mint Istenben boldogult ídes apámuramat.

- Hát apádat hogy hívták?

- Sánta cigánynak.

- De az a neve, amelyet a paptól a kereszteleškor kapott?

- Gyuri...

- Tehát Sánta Györgynek hínak?

- Azst se bánom, hát legyen Sánta György; pedig hát Kolompár Peti a nevem.

- Hol születél? - folytatja a kikérdežést a szolgabíró.

- A falu végen.

- Nem azt kérdezem. Hanem melyik községben?

- Arra nem emlékszem, mert akkor még nagyon kicsi voltam.

- Hány éves vagy?

- Én magam sem tudom. Csak azt tudom, hogy ídes anyám a sáskajáráskor hozott ijedtében a világra. Számítsák ki.

- Házás vagy-e?

- Bár azs volnék. De én oly segény vagyok mint a templom egere. Még kunyhóm sincs, nem hogy házsam volna.

- Nem úgy értem, - türelmetlenkedik a szolgabíró. - Azt kérdežtem, hogy nős, vagy nőtelen vagy-e?

- Nem hisem, hogy még tovább is nőhetnék.

- Elég legyen a tréfából! - pattan fel a szolgabíró. - Azt mondd meg hát, van-e feleséged?

- Van is, nincs is. Ugy hisem, hogy nincs, mert még lakodalmat nem tartottam.

- Gyerünk tovább. Mi a mesterséged?

- Ha lóra tehetek szert, lókereskedő; ha lovam nincs: téglavető; ha valakinek szeg kell: kovács; farsang idején muzsikus. Egy sóval mindenfile, mert én mindig örömešt dolgozok, csak egy kis hasnom legyék belőle.

- Miért vagy itt?

- Mert a csendőrök megkötöztek és idehozstak.

- Hát miért hoztak ide?

- Mert a magam jóšántából nem gyüttem volna a tekintetežs főšolgabíró úrnak alkalmatlankodni.

- Ne bosszants, hanem mondd meg, hogy jutottál ahhoz a lóhoz? Hol loptad?

- Dehoggy izs loptam. Egyedül bitangolt a mežsön. Nagyon megesett rajta a sívem, hogy a segény ártatlan állatnak nincs gazsdája. Hát úgy gondoltam, hogy serzsek néki valahogy egy jó gazsdát.

A tehénre való.

Jóképű, mulatós ember ül a korcsmában, s a ravaszszemű cigány azonnal kilátja belőle, hogy a vásárról jött, a hol bizonyára jó üzletet csinált.

- Elhuzsnám a kedves nótáját, - cigánykodik a more.
- Ha abba belekezzel, hajnalig el nem készülsz.
- Nem báj, könyörgöm, majd csak megfizet azs úr!
- Ha egy tehénre valóért muzsikálsz reggelig, nem bánom.
- Hogyne muzsikálnék.
- Kezet rá!
- De ázs les-é?
- Az!

Igy megegyezve huzta a cigány, a hogy Isten tudnia engedte, míg szerencsésen rájuk virradt. A mulatós gazda felöltözik, de még mindig nem fizet.

- Kenyergem, a tehénre való!
- Igaz a', - mondja jókedvűen a vendég s a szűre zsebéből kis csomagot vesz ki.
- Nesze more, a tehénre való! - és átad *egy kolompot*.

A különbség.

Egy fuvarosnak szekerén a ráfot igazította meg a cigánykovács.

- Mennyi jár érte? - kérdezte a fuvaros.
- Negyven krajcsár.
- Már ez nem igazság, - csóválta a fejét a fuvaros, - én sokszor napestig dolgozom, s alig keresek annyit; kend pedig kétszer-háromszor üt a kalapácscsal, s már négy hatost kér.
- Csakhogy - válaszolt kevélyen a cigánykovács, - a kelmedé, gazsduram, csak *dolog*, de azs enyim *munka*.

A cigány, mint gazda.

Néhány év előtt nagy szárazság volt a Tiszamentén. A gazdák már aggódni kezdtek.

- Nincs ok a búsulásra, - mondotta a cigány a templomtéren gyülvöngő gazdáknak. - Hisen ha csak vizes kell, könnyű azson segíteni.
- Ugyan mit beszélsz itt össze-vissza ilyen bolondokat! - förmedt reá az egyik gazda.
- Nem bolondság azs, a mit én gondolok, gazsduram. Ugy-e itt lakunk a Tisza partján? Nos hát fogjunk essze mindnyájan, nagyja-apraja; s hordjunk annyi homokot a Tiszába, hogy sínig teli legyen a medre. Így astán majd kisorul a Tiszából a vizes és a földekre emlik.

Hol szárítják a tubákat?

Tubákkal kínálták a dohánybevéltó urak a fuvarba fogadott cigányt. Vett is a cigány olyan adagot, hogy egy óráig tüszkölt tőle.

- Ugy kell neked, more, - szólt egy tubákos nagyorrú öreg úr, - minek raktál annyit az orrodba, hisz nem pipa az!

- Há nem pipá, de ázsér tubáksárító magazsin se, mint azs úré! - vágta vissza a cigány.

Cigányízlés.

Kvárglival tartotta jól az egyszeri hivatalnok a cigányt.

- No more, jó volt az ebéd? - kérdé a hivatalnok.

- Jónak jó vót, - válaszolt a füstös, - csákhogy most jó vóná egy kis vaniliasagu pálinkát inni utána!

Kitalálta.

Orosz teával kínálták meg a morét. Rum helyett valaki tréfából halzsírt öntött a csészébe.

- No more, - szólt a társaság egyik tagja, - hogy ízlik a tea? Egyenesen Muszkaországból jött.

- Meg is írezstem á ságán, - válaszolt a füstös, - mert nagyon is bágária ízse van.

Nem használ.

- Bünös, vagy nem bünös? - kérdi a rendőrbíró a lopással vádolt cigánytól.

- Mit használ, ha azst mondom, hogy nem vagyok bínes? Ezst mondtam, mikor utoljára voltam itt, s akkor sem akarta a tekintetes úr elhinni.

A grófkisasszony.

Biró: Voltál a városban, Zsiga?

Cigány: Voltam.

Biró: Láttad őméltóságát, a mi grófunkat?

Cigány: Látni nem láttam, csak hírit hallottam.

Biró: Mi hír felőle?

Cigány: Azs, hogy a felesége, a grófné őméltósága megbábázsott.

Biró: Fiú-e, vagy leány?

Cigány: Se nem fiú, se nem leány, hanem valami kilines; azs mondják, hogy *kontéz*.

A potya-ebéd.

A cigány szörnyű éhes volt. Amint ott ödög az utcán, egyszerre csak X., a gazdag lókereskedő háza előtt étvágycsiklandoztató peccsenyeszag üti meg az orrát.

A more gondol egyet, bemegy a házba és félrehívja a cselédet.

- Mondja meg azs úrnak, hogy beszélni akarok véle; de mindjárt. Csak azst mondja, hogy a Putri csigány van itt.

A lókereskedő, a ki mellékesen orgazdasággal is szokott foglalkozni, csakhamar kijött.

- Nos, mi ujság?

A cigány nagy titkolózva odahajol a füléhez, s belésúgja:

- Mit érne egy akkora darab arany, mint azs öklöm?

A lókereskedőnek felvillantak a szemei. Tudta már, miről van szó.

- Most nem érek reá, mert vendégem van. Hanem majd ebédután.

Aztán cselédjéhez fordult:

- Ennek a cigánynak adjatok bőven enni, inni, hogy el ne unja magát.

A cigány a teli tányér mellett nem is unatkozott.

A lókereskedő alig várta, hogy vége legyen az ebédnek, s vendégétől egy-két percre szabadulhasson. Rögtön hívatta a cigányt.

- Hát mit is kérdeztél az elébb? Hogy mennyit érne egy akkora darab arany, mint az öklöd? Hol van hát?

- Igen, - felelt a cigány kétfelé törülve a zsíros száját, - azst kérdeztem, hogy *mit érne, ha vóna?*

Hány lába van a libának?

Cigány inasa volt egy falusi földesúrnak. Történt egyszer, hogy a cigány egy sült lúdnak, amelyet a konyhából az ebédlőbe kellett bevinnie, útközben levágta és elcsente az egyik combját.

- Hová lett a másik lába? - kérdi a gazda.

- A másik? Hásen ott van, tekintetes uram.

- Igen az egyik. De én a másikat kérdem.

- No hát, mondtam már, hogy a másik azs.

Az úr tréfára fogta a dolgot.

- Nézd csak, te bolond, ott az udvaron minden libának két lába van! - s ezzel kimutatott az ablakon.

S az udvaron csakugyan egy csapat liba gubbasztott, de hideg lévén, egyik lábukat tollaik közé húzták.

A cigány kitekint, aztán e szavakkal fordul gazdájához:

- No látja, tekintetezs, nagyságos uram, hogy azsoknak is csak egy lábuk van.

- Igen ám, füstös, mert az egyiket eltakarták. De röptsd fel csak őket, majd meglátod, hogy mindegyiknek kettő van.

- No hát röptse fel tekintetezs úr ezst, s meglátja, hogy ennek is két lába van, - felelt a cigány a sült lúdra mutatva.

Atyafiságból.

Péter gazda: Hallod-e more? Ha még egyszer itt találom a lovadat a kaszálómon, teremttse, elveszem!

Cigány: Elvesi? No, már akkor csákugyan itt legeltetem a segíny párát azs átyafiság kedviért, hogy vőmurem lehessen kend!

A kölyök-pohár.

Egy pohárka kitünő ó-bort kapott a cigány az uraságtól.

- Ugy-e jó ez a bor? - kérdik tőle.

- Bizony jó. Látszik, hogy öreg, - válaszol a more. - Hanem a pohár még csak aféle nagyon fiatal kelyek.

Óvintézkedés.

Botozták a morét. Keservesen jajgatott fájdalmában. Egyszerre csak felkiált:

- Az Istenre kírem a tekintetes, nagyságos szolgabíró urat, zsárassa be a kaput!

- Miért? - kérdi csodálkozva a szolgabíró.

- Csak azsirt, - felel a more - hogy ki ne saladjon belílem a lílek.

Az incselkedő klarinétos.

Egy falusi majálison hajadon fővel játszott a primás, úgy hogy a nap éppen a fejére sütött.

- Tedd fel Jancsi a kalapodat, - incselkedik vele a klarinétos, - mert úgy lesülsz, hogy még majd azt mondják, hogy cigány vagy.

Dehogy!

- Egy kenyéren vagytok a fiaddal? - kérdi a biztos a cigányt népszámlálás alkalmával.

- Dehogy egy kenyéren, csak holmi darabkákon rágódunk.

A tilosban.

Kukoricacsősz: Megállj, az arkangyalát, mert tüzet adok.

Cigány: Sósé fárádjon jó urám a tűzsádással, úgy sincs nálam a pipám!

Gyors bűnhődés.

Lovat vett a more. A vásár után fölkapván girhes paripájára, kevélyen kocogott hazafelé. Utközben egy keresztfához ért, megállott előtte s kevélyen így szólt:

- Hát te, Krisztus, minek mentél samáron Jeruzsálembe, mikor ilyen sép paripán is mehettél volna, mint a zsenyim?

S hogy lova jóságát még inkább bebizonyítsa, ficánkoltatni kezdte. A ló azonban kirúgott, s a cigány a térdig érő sárba zuhant.

Nagynehezen föltápáskodva, bűnbánóan tekintett a keresztfára, s félig alázatos, félig neheztelő hangon e szavakra fakadt:

- Uram, Jézusom, de hamar megharagudtál!

A primási palota előtt.

A kolduló cigány a hercegprimás elé szeretne jutni.

A kapuban megállítja a portás:

- Vissza, more! Ez püspököknek való bejárás.

A cigány mérgesen reá néz.

- De hát hunnét tudja a portás úr, hogy én nem vagyok pispek?

A régi közmondás.

Az uraság krumpliját a cigányok vermelték el.

Néhány hét múlva az egyik cigány éjjel a vermekhez lopózott, hogy majd megdézsmálja a krumplit. Vállalkozása azonban rosszul sikerült. Belezuhan egy félig telt verembe zsákostól, mindenestül; s nem tudott kimászni. Reggel ott találták a jó madarat a veremben, s legott a földesúrhoz kísérték.

- Hát te, gazember, mit műveltél?! - kiált reá haragosan a földesúr.

- Ártatlan vagyok, méltóságos, kegyelmes uram! - védekezik csaknem kétrét hajolva a cigány.

- Még azs idezs apámtól hallottam, hogy *aki másnak vermet ás, maga esik bele*. Hát ezs történt velem is; semmi egyéb.

A jó ötletért megszabadult a cigány a büntetéstől.

A nagy úr.

A szolgabíró-hivatalba kísérté a csendőr a tolvaj cigányt.

- Hová, hová, more? - gúnyolódott vele egy suhanc.

- Nem látod, bolond, - válaszolt büszkén a cigány, hogy most nagy úr lettem. Imhol, utánam gyün azs inasom.

A hegedű és a rajkók.

- More, - tréfálkozik a faluvégi cigánymuzsikussal egy úr, - kapsz egy koronát, ha megmondod, mi különbség van a hegedűd és a rajkóid közt?
- Megmondom, - válaszol a cigány. - Hegedim akkor sir, ha *van kilátása* kenyírre; a rajkóim pedig akkor sirnak, ha *nincs kilátás* harapni valóra.

A vad guba.

Fát vágtak a falusi gazdák az erdőn, s nem messze a helytől lerakták gubáikat. Arra megy a cigány, kiválaszt egyet a gubák közül és elszökik vele.

A favágók azonban észre veszik s utána iramodva, elfogják.

- Hogy merted elvinni a gubámat? - förmed rá a guba tulajdonosa.
- Hát valakié ez a guba? - kérdi a cigány álmélkodva. - Én azt gondoltam, hogy *vad guba*.

A keserves nóta.

- Húzzál egy keserves nótát, more! Mindent elvesztettem a kártyán.
- Soh'se bántsuk, téns uram. Ugy is meglesz a keserves nóta otthun azs assonytól.

A legjobb világtáj.

- Te, more, - kérdezi a tiszteletes úr a cigánytól, - megtudnád-e mondani, hogy hány főtájéka van a világnak?
- Hát négy, - felel büszkén a more.
- S melyek azok?
- Észak, kelet, dil és nyugat.
- Nagyon jól van; látszik, hogy iskolába jártál, - dicséri a tiszteletes úr. - De mondd, melyik tájon szeretnél leginkább lakni?
- A *délin*, mert ott mindig lehet ebídelni.

Mi az oka?

A cigánynak bogárszemű szép felesége volt, a földesúr pedig fiatal még.

A cigány egyszer összejön a komájával s keserű hangon így panaszkodik:

- Én nem tudom, mi lehet azs oka, de ezs a mi földesurunk, ha velem beszél, *goromba, mint azs erdeg*, ha pedig a felesígemmel beszél, *barátságos, mint a fene*.

A rabvallató.

Egy falusi lakodalom alkalmával szörnyű roszt bort kaptak a muzsikus cigányok. Igazi rabvallató volt, a melyet még a cigány-gége sem tudott lecsúsztatni.

A primás háromszor is nekifogott, hogy majd leszorít egy pohárral, de mindannyiszor meg-
eredtek a könnyei. Végre is kitört belőle a keserűség, s a házigazdát, aki épp arra ment, e
szavakkal támadta meg:

- Tétesse el, nemzsetes uram, ezst a drága italt a halotti torjára, hadd sirjanak a vén asszonyok
a temetésin. Kár volna, ha már most mi kezdenénk el a nemzsetes uramat siratni.

Ismeretség.

Bemegy a cigány a földesúrhoz, akinél éppen vendég van. A cigány előbb a földesúrnak
köszön szép illedelmesen, aztán a vendégnek.

- Honnan ismersz te engem, cigány? - kérdi az idegen úr.
- Hát csak innét azs ajtósarkából, - felel alázatosan a more.

Az óvatos cigány.

Egy csavargó cigányt kísértek be a rendőrséghez. A rendőrtisztviselő a szokásos kérdéseket
intézi hozzá.

- A neve?
- Tikos Ferke, kenyergem alásan.
- Milyen vallású?

A vén cigány gyanakodva vizsgálgatja a rendőrtiszt arcvonásait, mintha arról akarná leolvasni
a tisztviselő vallási viszonyait, s azután húzódozva felel:

- Hát csak olyan, mint a nagyságos úr!
- Tudja, milyen vallású vagyok?
- Csák gyanakszom! De ázsért jó les ázs nekem is.

Rá van útalva.

Cigány: Kírek egykét krajcárt.

Ur: Minek az neked, cigány? Ugyis lopsz eleget!

Cigány: Hát musáj, ha nem ádnák, mint a nagyságos úr.

Milyen az a hátultöltő puska?

Hazakerült szabadságra a dádé katona-fia. Az öreg maga is katonaviselt ember lévén, egyről-
másról tudakozódott.

- Hát, fiam, milyen is azs a hátulteltő puska?
- Hej, dádé, a hátulteltő puska gonos egy sersám. Mert ha ázst megteltik hátul és elcsattantják,
elül az isten nyila se tártja meg.

A beszélő néma.

Koldulni ment a cigány a faluba. Némának tettette magát, de egyszer csak kiesett szerepéből s így kiáltott fel:

- Segítsenek a segény némán!
- Micsoda néma az, aki beszél? - mondja valaki.
- Kírem sípén, egyebet se tudok beszélni, csak éppen ennyit. Másképp hogy tudnák, hogy néma vagyok?

Furcsa név.

A földesurat azzal tisztelték meg jóságáért a cigányai, hogy minden gyermekükhöz keresztapának hívták, a mit ő készségesen el is fogadott. Neki azonban az a kizárólagos joga volt, hogy ő adott nevet a purdéknak.

Egy alkalommal ismét keresztapának hívták, s ő az újszülött rajkót „*Habakuk*” névre kereszteltette.

Keresztelés után a komaasszonyok alig léptek a megkeresztelt fiúval a kunyhóba, az anya mohón kérdi:

- Micsoda nevet kapott a kis fiam?
- Soha, mióta a világ áll, nem hallottál olyan nevet, mint a minőt ennek adtak! - válaszolt az egyik komaasszony.
- Minőt? - kérdi meghökkenve az anya.
- Hát - *Kakuk*.
- Azs még semmi se vóna, - mond a másik komaasszony helyreigazitólag, - de mikor *Bak-kakuk*.

No lám!

Börtönbe került a cigány, mert hamisan tanúskodott és meg is esküdött rá. Feddi érte a feyházi lelkész és magyarázza neki, hogy milyen nagy véték az, mikor az ember olyas valamire esküszik, a mit nem látott.

- Van én nekem lelkem? - kérdi a cigány.
- Hogyne volna, fiam!
- Meg merne rá esküdni, tiszteendő uram?
- Meg bizony!
- No lám, a tiszteendő úr is megesküdnék arra, a mit nem látott.

A kopott nap.

- Ugy-e, szép nap van ma? - szólítja meg valaki a cigányt egy verőfényes, de átkozottul hideg téli napon.

- Síp, uram, síp! Csakhogy nagyon kopott. - Aztán a napra mutatva, így sóhajtott föl:
- Hej, Uramisten! Teremthetnél mán egy másikat, esz meg jó volna holdnak.

A maga kenyéréen.

A maga kenyéréen szegődött a cigány napszámba.

Reggel, amint a gazda früstököl, a cigány hozzámegy s jó nagy darabot levág a szalonnájából.

- Hohó, cigány! - kiált a gazda. - Hisz te a magad kenyéréen vagy.
- Igazs, de nem a magam salonnáján, - vigyorog a cigány.

Mindegy!

Köztudomású, hogy a cigányok nagy kedvelői a puha fehér kenyérnek.

A földesasszony egy karéj fehér és egy karéj fekete kenyeret szegvén, kérdi a kolduló cigánytól:

- No, more, a fehér kell-e, vagy a barna?

A cigány vállai közé húzza bozontos fejét s így válaszol:

- Mindegy, nagyságos asszony, kezét, lábát csókolom, akár a *fejér*, akár a *fejér*.

Névnep-köszöntéskor.

A vén cigány névnepot ment köszönteni a földesúrhoz. S mindjárt az ajtóból nagyhangon elkezd:

- Azs Isten éltesse a mi főurunkat! A mi nagyságos, méltóságos, kegyelmes nagy jó urunkat sok számos esztendőig...
- Hagyd el, öreg, azt a sok titulust, - int a földbirtokos, - nem vagyok én olyan nagy úr.
- Nem, nem! - felel a cigány. - Hisen csakis azsért szeretem a téns urat, hogy olyan kezenséges, semmi ember, mint akár én, la!

Hol a hiba?

Zord téli napon a szomszéd faluba levelet vitt a cigány. A dermesztő hideg ellen csak egy rongyos szűr fődte a jámbort.

Egy úrifogat hajtat el mellette. A kocsis ingerkedve lekiált a bakról:

- Hej, rongyos a szűr, cigány!
- A *szűr csak jó volna*, - válaszol a cigány, - de *azs idő nem hozzsávaló*.

Milyen a jó bor?

- Jó volt-e a bor, a mit Nyakigláb zsidónál ittál? - kérdik a cigányt.

- Nagyon jó volt, - válaszol a furfangos more. - Azs igazs, hogy meleg volt egy kicsinyt, de eléggé savanyú volt. Azs volt benne jó, hogy nem volt nagyon erős, máskép a hordószag jobban megérezett volna rajta.

Cigány-észjárás.

Megfogták a csószók a cigányt, midőn a plébános földjéről egy zsák krumplit akart elemelni. De nem vitték a bíróhoz, hanem a tisztelendő úrhoz.

- Miért adod, fiam, lopásra a fejedet? - korholta szeliden a plébános. - Hiszen tudod, hogy ha hozzám jössz kérni, úgy is adok.

- Tudom, főtisztelendő úr. Ép azsért gondoltam, minek fáradjon ide, mikor nekem onnan közelebb esik hazavinni.

Az álom.

Nyúlat fogott a cigány s elvitte a jegyzőhöz. De a jegyző, aki tréfás ember volt, nem adott érte semmit, hanem ilyen ajánlatot tett a cigánynak:

- Tudod mit, more? A nyúlat megsüttem, s aki kettőnk közül szebbet álmodik az éjjel, az eszi majd meg a pecsenyét.

A cigány látszólag beleegyezett az ajánlatba, s a nyúlat, a melyet a jegyző a pitvarba akasztott, még azon este ellopta. Másnap reggel azonban beállít a jegyzőhöz.

- No, itt vagyok. Mit tetset álmodni, jegyző úr?

- Azt álmodtam, more, hogy egy nagy létra nyult le az égből a földre, s én annak a tetejében ültem az angyalok seregében...

- Igazs, ugy van, - vág közbe a furfangos cigány. - Én is láttam, hogy milyen magasra ment fel; s azst gondoltam, hogy már vissza se tér többet, - *hát megettem a nyúlat.*

Csak úgy, mint a disznóknak.

- Túrót eszel-e, tepertőt, vagy haluskát? - kérdezte a szakácsnő az üstfoltozó cigánytól.

- Nem bánom én, kedves szakácsné asszony, - felelt a cigány, - ha úgy adja is, mint a disznóknak szokás: mindahármat össekeverve. (Vagyis: turós-tepertős haluskát.)

Hát a zsák?

Egy földbirtokosnak igen szép burgonyája termett a kertben. Nagyon fájt rá a cigány foga. Föl is tette magában, hogy megdézsmálja. Egy vasárnapon, úgy alkonyatkor, zsákot vetett a vállára, s óvatos körültekintéssel beosont a kertbe.

A földbirtokosnak két vadászkutyája volt. Az egyik neve: „*Cigány*”, a másiké: „*Mitás*.” A birtokos, kenyérral a kezében, az ámbitusról elkiáltja magát:

- Cigány! Mitás!

A cigány, azt hívén, hogy neki szól a kiáltás, akaratlanul visszafelel:

- Krumplit, tekintetezs nagyságos uram.

A birtokos a kertbe siet.

- Hát te, gazember, mit csinálsz?

- Ah, tekintetezs nagyságos uram, - siránkozik mély alázattal a more, - szerencsétlenül jártam. A mint megyek az utcán, ecsere csak nagy forgószél támadt és bedobott ide a kertbe.

- De a krumpli a kezekben?

- Ah, tekintetezs nagyságos uram, kezsit-lábát csukolom! Hát amint a sél idedobott, megkapaskodtam, hogy tovább ne vihessen. De a sél erilkedett, s amint én erősen kapaskodtam, a krumpli kicsuszott a feldbil. Hát tehetek én róla?

- Jól van, cigány, erre is ügyesen feleltél. De minek a zsák?

- Azs, azs! - vakarta a fejét a cigány. - Csak a fene a zsákot ette volna meg!

A halotti cédula.

- Kírem, ídes tekintetes uram, adjon nekem olyan iráskát, hogy én már meghaltam, - rimánkodott a szolgabírónak a cigány.

- S minek az neked? - kérdezte a szolgabíró.

- Hát csak azsért, hogy ne vigyenek el katonának.

A bakter-pénz.

Egyik községben felszólították a cigányt, hogy fizessen bakterpénzt.

- Bakterpíz! - felelt a cigány. - Mi a menkítül fizessek én bakterpízt? A bőgő zsálogba van, a pokrócon rajta fekszem, a kepenyeggel takarudzom. A felesígem pedig azs erdegnek sem kell.

Csak szárítgatja.

Kacsát lopott a cigány, s egy fanyárson kedvtelve sütögette putrija faránál. Arra menvén a bíró, rákiált:

- Hol tettél szert, more, arra a jó pecsenyére?

- Hát bizs én, nemzsetes bíró uram, - mentegetőzött a cigány, - csak úgy jutottam hozzá, hogy a segény kacsá bele akart fulni a vízbe, onnan sabadítottam meg. Most pedig sárítgatom azs istenadtát.

Fél a kötélről.

Egyik kis faluban meghalt a harangozó. A plébánosnak eszébe jutott, hogy jó volna erre a csekély javadalmazásu hivatalra talán a község vén cigánya is. Megkérdi hát tőle:

- Te, dadé, lennél-e harangozó?

- Nem én, főtisztelendő uram, - válaszolt a cigány. - Nagyon félek *a kötél*től.

Ráijesztett.

Egy hervadásnak indult vén kisasszony lopáson érte a cigányt.

- Jobb lesz, ha futni enged! - szólt a cigány szemtelen vigyorgással. - Mert ha feljelent, akkor azstán a tárgyaláson megkérdik ám a kisasszonytól, hogy hány éves.

A hal-leves.

A rekkenő nyári hőségben megszomjazott a cigány. Neki megy a Tiszának, s tenyeréből elkezd szürcsölgetni a vizet.

- Mit csinálsz, more? - kérdi tőle egy arramenő.

- Hal-levest esem.

- S hol a hal?

- Ihol uskál előttem.

A megbokrosodott kerékpár.

A cigány egy vidéki kisvárosban biciklit lopott. Elfogták, s a rendőrkapitány elé vezették.

- No, cigány, hát már bicikliket is lopsz? - förmedt rá a rendőrkapitány.

- Dehogyan loptam! - védekezett a cigány. - Kenyergem alásan, az utamban volt. Át akartam rajta ugrani, de ráestem, megbokrosodott és elsaladt velem.

Szines eset.

Biró: Hát miért verekedtél a Kolompárral?

Cigány: *Ő befeketített, hát én kékre vertem.*

A grófi lakás hibája.

Cimbalom-órákat adott egy cigány a grófi háznál.

- Szépen van-e a gróf lakása berendezve? - kérdezte tőle valaki.

- Sépen-e? Csupa bársony, csupa drága sőnyeg minden. Csak egy a hiba.

- Nos, mi?

- Hát azs, hogy nincs hová *köpn*i.

A vasúti jegy.

- Kérem a jegyet! - fordul a vasúti kalauz az utazó cigányhoz.
- Sohse fáradjon, kalauzs úr; azs én jegyem már ki van lyukadva, - válaszol a cigány, egy kilyukasztott jegyet mutatva, melyet az indóházban talált.

Ugy is jó lesz.

Falusi bíró: More, panasz van ellened. Megint megverted a feleségedet. Azért, hogy te vagy az ura, bizony nem püfölheted mindétig félholtra. A büntetés a bíróság dolga!

Cigány: Ugy is jó lesz. Hát verje meg a bíró uram.

Jó kívánság.

Kolduló cigányasszony kopogtat az ajtón. A házikisasszony kiszól:

- Nincs itthon anyám; de azért fogja, magának adom ezt a pár fillért.

A cigányasszony megköszönve az adományt, így hálálkodik:

- Tizsenkét gyereke legyen a nagyságos kisasszonykának, s valamennyit nevelje fel egízsí-
ben!

X. Görögtűz.

Különféle apróságok.

Milyen legyen a jó feleség.

Egy öreg úr, aki három feleséget temetett el, ezt a nagy fontosságú kérdést így fejtette meg:

- Három dologhoz kell és nem kell hasonlítania a jó feleségnek. Legyen hasonlatos a csigához; tartózkodjék mindig a házában, - de nem szükséges, hogy azt mindenüvé hordozza. Legyen olyan, mint a viszhang; feleljen, ha szólnak hozzá, - de ne hasonlítson abban a viszhanghoz, hogy az utolsó szó az övé legyen. Legyen olyan, mint a toronyóra, mely mindig pontosan jár; - de abban ne hasonlítson az órához, hogy szavát az egész város hallja.

- No, meg aztán ne is üssön, - toldotta meg egyik hallgatója.

Az enyém és a tied.

Egy japán bölcs az „enyém és a tied” fogalma szempontjából négy osztályba sorozza az embereket.

Az *első* csoportbeliek így szólnak: „*Ami az enyém, az az enyém; ami a tied, az is az enyém.*” Ezek a tolvajok és rablók, általában gazemberek.

A *második* csoport így beszél: „*Ami az enyém, az az enyém, ami a tied, az a tied*” Ezek többnyire önzők, de elvégre tisztességes emberek.

A *harmadik* csoport jelszava: „*Ami az enyém, az a tied, föltéve, hogy ami a tied, az az enyém.*” Ezek az urak, akik a kölcsönös szolgálatkészség és barátság elvét vallják.

A *negyedik* fajta csak ezt mondja: „*Ami az enyém, az a tied.*” Az ilyen ember viszontszolgálatra való számítás nélkül, tisztán emberszeretetből tesz áldozatot felebarátaiért.

Ugyan hány ilyen, a negyedik csoporthoz tartozó embert talál a japán bölcs?

Az esernyő és a női jellem.

Egy előkelő angol író, aki különös előszeretettel s éles tekintettel tanulmányozza a női jellemet, azt a megfigyelést tette, hogy az esernyő viselésének módjáról következtetni lehet az illető hölgy jellemére.

Szerinte az a nő, aki lelkinyugalommal lépked a kifeszített esernyő alatt, mikor már az eső régen megszűnt: kitűnő háziasszony, vagy házias nevelésű leány, s a mellett szorgalmas és takarékos.

Az a hölgy, aki a teljesen átázott esernyőjét rögtön becsavarja: bizonyos, hogy vén kisasszony lesz.

Aki pedig a lezárt esernyőt úgy hordja kezében, hogy nem csavarja össze: sohasem lesz gazdaggá, akármennyi jövedelme legyen is. Nagylelkűsége nem ismer határt, s könnyelmű adakozásaival képes tönkretenni saját magát.

Az az asszony, aki esernyőjét hanyagul húzza maga után a földön: rossz indulatú; nem szabad bízunk benne, mert éles nyelvvel nem kiméli a hozzá legközelebb tartozókat sem.

Olyan fiatal leány, aki a bezárt ernyőt kihívóan viszi a karján: szerencsés természetű, mindig vidám s csak kedélyes embereket szeret látni maga körül.

Ha egy olyan asszonyt látunk, aki ernyőjét úgy viszi, mint uhlanus a lándzsát, mikor nem hadakozik vele: biztosra vehetjük, hogy az illető önérzetes teremtés.

Az a leány, aki esernyőjét jobbra-balra himbálja járásközben: legtöbb esetben könnyelmű, rest; szeret cifrálni és rosszat beszélni barátnői felől.

Aki pedig minden lépésnél a földet érinti ernyőjével: meleg kedélyű, becsületes, nyíltszívű barátnő tud lenni, gyöngéd feleség válik belőle.

A macskazene receptje.

A zürichi diákság macskazenét rendezett egyik tanárának. A macskazene azonban nem sikerült: a tanár föl se ébredt a lárására. Erre egy vén diák a macskazenélők számára egyik helyi lapban a következő receptet tette közzé:

1. Zajtalan gyülekezés és üdvözet néma kézszorítással.
2. Suttogó rendelkezés az indulásra és nesztelen menet az ünnepekt házához. (Ez a néma fölvonulás nagyon szép az esti szürkületben!)
3. Megérkezés után a vezető fölemelkedik zenésztársai vállára s egy tiszta zsebkendővel megadja az előre megállapított jeleket a következő értelemben:
  - a) öt percnyi muzsika;
  - b) két percnyi szünet;
  - c) a vezető ünnepiesen „abzug”-ot kiált;
  - d) öt percnyi muzsika.
4. A menet nesztelen sorakozása és zajtalan elvonulása a legközelebbi sörcsarnokba.

Az ám, a macskazenét se lehet mostanában csakúgy hübelebalázs módjára elintézni! Rend a lelke mindennek.

Kérdések és feleletek.

Kérdés: Miért török magukat annyira az emberek, hogy feltalálják a repülőgépet?

Felelet: Alkalmassint, hogy meglátogathassák a - légvárait.

*

Kérdés: Miért apadnak ki a folyók annyira nyáron?

Felelet: Mert a halaknak melegük van, s megisszák a vizet.

*

Kérdés: Mi a milliomos?

Felelet: A milliomos olyan boldog ember, akinek a hónap végén is van pénze.

Miért teremtette Isten a krumplit?

Gunaras találkozik a sógorával és így szól hozzá:

- Hé, sógor!

- No, mi a baj, sógor?

Gunaras hátraszegi a nyakát s ravaszul mosolyog.

- Okos ember-e kend, sógor?

A sógor méltatlankodva zsörtölődik e kérdésre.

- Már hogy én? Persze, hogy okos ember vagyok. Ejnye no, hogy ilyet is kérdezhet kend az embertől!

Gunaras ekkor hirtelen felteszi a második kérdést:

- No, ha okos ember kend, sógor, hát mondja meg nekem, hogy minek teremtette az Uristen a krumplit?

- Hát krumplinak.

- No lássa, hogy még se okos ember kend, sógor. Az Uristen a krumplit a szegény embernek teremtette.

Most egyszerre a sógor kerekedik felül.

- Mán hogy már?

Gunaras István azonban nyomban lefüleli.

- Hát csak azért, hogy a *szegény ember is lehúzhassa valamiről a bőrt ebben az adóterhes világban.*

Fejedelem-látogatáskor.

Fejedelem (egy kis vidéki városban): Ha van valami kívánsága, polgármester úr, szívesen fogom teljesíteni.

Polgármester: Talán alkalmilag vívhatna fenséged a városunk közelében egy csatát, hogy történelmi nevezetességet nyerjen a szülőhelyünk.

Tudás és bölcsesség.

- Mi a különbség a tudás és a bölcsesség között?

- Tudás kell egy gépkocsi készítéséhez, bölcsesség a kormányzásához.

Tessék gyorsan elmondani!

Az ipai papnak ipai papi fapipája van; azért az ipai papi pipa fapipa.

Mikor az asszonyok beszélgetnek.

Egy szemlélődő tudós a többek közt megfigyelte az asszonyok beszélgetéseit is. Tapasztalatairól a következő följegyzést tette:

Egy asszony: lárma.

Két asszony: zenebona.

Három asszony: nagy vásár.

Négy asszony: nemzetközi koncert, összhang nélkül.

Öt asszony: égiháború, menydörgéssel és villámlással.

Hat asszony: felzúdult népek és háborgó tengerek moraja.

Hét asszony: Uram, bocsásd meg a mi bűneinket, ne vigy minket a kisértetbe, de szabadíts meg a gonosztól most és mindörökké! Amen.

A nő a világ közmondásaiban.

Könnyebb az asszonyt táncba vinni, mint ráncba szedni. *(Magyar.)*

*

Aki minden asszonyi fortélyt kitalál, elevenen jut a menyországba. *(Német.)*

*

Csak egyszer mondd a nőnek, hogy szép, s az ördög napjában tízszer fogja ezt neki ismételni. *(Francia.)*

*

A férfi a kályha, az asszony a tűz, az ördög a fújtató. *(Angol.)*

*

Tudós asszony és elsózott leves; - mindakettő élvezhetlen. *(Spanyol.)*

*

A nő könnye többbe kerül, mint a mennyit ér. *(Olasz.)*

*

Hármat nem lehet kielégíteni: a tengert, a fősvényt és az asszonyt. *(Latin.)*

*

A szép asszony olyan mint az út melletti málnabokor, minden arramenő szívesen nyalakodik róla. *(Orosz.)*

*

Asszonynak a halála után bújjik ki a bölcsesség foga. *(Román.)*

*

A nő olyan, mint a tenger; engedelmeskedik annak, aki dacol vele; borzalmas azzal szemben, aki fél tőle. *(Dán.)*

*

A szerelem a férfiba a szemem, a nőbe a fülein jut be. (Török.)

*

Mindegy, akár az ördögnek adod el magadat, akár az asszonynak. (Lengyel.)

*

Az asszony nyelve sohasem rozsdásodó kard. (Kinai.)

*

A léleknek két mérge van: a jó bor és a szép asszony. (Perzsa.)

*

Meg akarod ismerni az arany tisztaságát? Dörzsöld a próbakőhöz! - Egy ökör erejét? Terheld meg! - Egy férfi lényét? Hallgasd meg őt! - Egy nő gondolatait? Erre nincs mód. (Hindosztán.)

Mi a filozófia?

Egy vagyonos marhakereskedő a fővárosban iskoláztatta a fiát. A karácsonyi szünidőre hazajövéen a fiú, azt kérdezi az apja, hogy mit tanult.

- Sok mindenfélét, - válaszolt a fiú, - a többi közt filozófiát is.

- Mi az a filozófia? - kérdi az apa.

- Kevés szóval bajos azt megmagyarázni és te esetleg meg sem értenéd. De megkísérlem, talán egy példával megérted. Tehát, te azt hiszed ugyebár, hogy most itthon vagy a faluban?

- Persze, hogy itthon vagyok.

- Nos hát, én a filozófia segélyével bebizonyítom neked, hogy *másutt* vagy.

- Ugy! No már erre kíváncsi vagyok.

- Tehát ugy-e, ha itthon vagy, akkor nem vagy a szomszéd faluban?

- Nem; akkor nem vagyok a szomszéd faluban.

- De ha nem vagy a szomszédban, akkor *másutt* vagy, nemde?

- Természetesen.

- Nos tehát, látod, ha *másutt* vagy, akkor nem vagy itthon.

- Csakugyan, csakugyan - morogta az öreg és gondolkozóba esett. Aztán hirtelenül nyakon-teremté az ifjút.

- De, apám, - kiáltott meglepetten a fiú - miért ütsz engemet?

- Én? - kérdezte az apa szintén meglepetést színlelve. - Én ütöttelek?

- Persze, hogy te ütöttél. Nézd, hogy tüzel az arcom.

- Én nem ütöttelek!

- De...

- Semmi de. Majd bebizonyítom a filozófia segélyével. Ha te itthon vagy, én pedig, amint az imént bebizonyítottad, *másutt* vagyok, akkor lehetetlenség, hogy én ütöttelek.

Egy aggregény jegyzeteiből.

Nősülni annyit tesz, mint kötelességeinket megkésztézerezni, jogainkat pedig felére leszállítani.

*

Minden házasság egy keresztes háború, a melyben azonban vajmi kevésnek adatott meg, hogy az ígélet földjére lépjen.

*

Két dolgot árulnak el a nők legnehezebben: a szerelmüket és az életkorukat.

*

Az asszonyok jobb szeretik a bátor tökfilkót, mint a gyáva bölcset.

*

A nő mindig hű, - hol az egyikhez, hol a másikhöz.

*

Évát Ádám bordájából teremttették. Lám, már ekkor is asszonyért törték be a férfi oldalát.

Hadjárat a nagy has ellen.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszterhez 1900 őszén, a hadgyakorlatok közeledtével a következő érdekes folyamodás érkezett:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Mindazon hölgyek nevében, kiknek férjeik túlnagy egészséggel s ebből kifolyólag felette korpulens alakkal bírnak s mindezek dacára már a népfelkelőkhöz lettek besztva, azon tiszteletteljes kérelemmel járulok Nagyméltóságod elé, hogy a népfelkelők kipróbálására, megedzésére, legalább minden második évben hadgyakorlatot tartani kegyeskedjék.

Kérésem támogatására szolgáljon, hogy a birói, s egyáltalán szellemi munkával foglalkozó férfiak azon pillanattól, a hogy a népfelkelőkhöz tétetnek át, teljesen felhagynak minden edző férfias sporttal, átadva magukat teljesen a nyugalomnak és hízásnak. Ebből kifolyólag félő, hogy háború esetén nemhogy a hazát, családot megvédeni, de szorult helyzetben még futni sem tudnának. S eltekintve a háborutól, ha a cár emberbaráti óhaja, a világbéke megvalósul, akkor is, mily szégyenteljes, mily fájó képet nyujthat Árpádnak, látva, vére miként fajul, s a délceg daliás szittya levante mint alakul át jól táplált vigjátéki fűszeressé.

Mindezekben mi asszonyok semmit, egyedül a hadgyakorlat segíthet. Tiszteletteljes kéresem megújítása mellett, számos hölgy nevében.

K... 1900 szept. 2.

Sz... Istvánné.

Mi kell egy fiatal leánynak, hogy boldog legyen?

Egy tucat holdsugár, zongorakisérettel; tizenkét méter selyemkelme; egy kanári-madár; néhány érdekfeszítő regény; kézszorítás egy fiatal embertől, aki nem egészen közönyös előtte; azon biztosítás, hogy „legjobb” barátnője ruháját elrontotta a szabó; új tavaszi-ruha és kilátás arra, hogy a legközelebbi estélyen elég táncosa akad.

Kitérés a bicikli elől.

Hogyan térjünk ki a kerékpárosok elől?

Erre nézve jó tanácsot ad egy tapasztalt gyalogjáró, akit már nyolcszor gázoltak el.

- Ha látunk egy biciklit, mindenekelőtt csöngessünk neki, ha ugyanis van nálunk csöngetyű; ha nincs, dobjuk magunkat a földre és borítsunk a hátunkra egy domborodó szilárd hidacska, a melyen át a kerékpáros áthalad, úgy hogy nekünk nem fáj. Megtehetjük azt is, hogy a járdára állunk és onnan udvariasan figyelmeztetjük a kerékpárost, hogy balra kell kitérnie. Kevésbé ajánlatos mód az, hogy befussunk a fűszereshez, vegyünk 10 fillérért paprikát és szórjuk a biciklista szeme közé.

Régi katona-dal a bagóról.

*Én magyar baka vagyok,
A nevem Lajos.
Érted bagó meghalok,
Elhagyni bajos.
Jaj, be drága eledel,
Mit az ember szája nyel!
Jó, jó, jó bagó!
Drága jó bagó!*

*Katonának nincsen kedve,
Ha pipája nincs,
Nem tud prezentírozni,
Ha dohányja nincs.
Az az első jelszava:
Van-e kendnek bagaja?
Jó, jó, jó bagó!
Drága jó bagó!*

*Bezzeg a másvilágon
Komisz világ lesz,
A szentek pipájában
Kevés bagó lesz.
Szent-Péter rajtunk segíts,
Bagófabrikát építs!
Jó, jó, jó bagó!
Drága jó bagó!*

Egy új házi állat.

Valamelyik kínai tudós könyvet írt az európaiak szokásairól. Abban a könyvben találtuk a következőket:

„A nyugat népei különös állatot tartanak szobájukban; néha négy, de néha csak három lába van és amikor akarja az ember, éneklésre szoríthatja. A férfiak, s még gyakrabban a nők, de akárhányszor a gyermekek is odaülnek eléje, a fogait veregetik és időnként a farkára lépnek. Erre az állat nyomban énekelni kezd. Éneke zajosabb, mint a madaraké, de nem oly kellemes

hangzású. Borzasztó fogai dacára ez a derék állat sohasem harap; nem is kell megkötni, mert sohasem akar elfutni.”

Igy írja le a kínai tudós a - *zongorát*.

Hányféle a csók?

Hogy a csóknak hányféle változata van, fogalmat nyujthat erről a következő jegyzék, amelyet egy kiérdemesült nőhódító állított össze.

E szerint a csók lehet: hideg, meleg, fagyos, égő, jeges, lángoló, hűvös, szerelemteljes, közönyös, illatos, zamatos, balzsamos, szenvedélyes, részvétlen, boldogító, hosszú, lágy, lehűtő, mohó, mámorító, hizelgő, csábító, örömteljes, ájtatos, szivélyes, fájdalmas, isteni, csöndes, hangos, gyöngéd, lopott, bűnös, ravasz, átkos, égi, emésztő, sejtelmes, izzó, forró, perzselő, ideges, kábító, futólagos, fölületes, aggodalmas, gyötrelmes, remegő, viharos, gyors, hűtlen, józan, sivár, lázas, bucsu, kínos, édes, testvéri, rokoni, s végül judáscsók.

Válás után.

Mr. Thomas Walker, egy amerikai dúsgazdag bankár, évek óta gondolkodott már azon, hogy miért nem adnak ki az emberek jelentést a válásukról, mikor esküvőről, eljegyzésről, születésről, halálózásról csak úgy öntik az aranyozott, vagy feketeszegélyű kártyákat.

Végre is az jutott eszébe, hogy egy felvilágosodott emberre van csak szükség, aki megkezdje az új szokást.

Mr. Thomás Walker nagyon szerette az aranszöke, csodaszép feleségét, de még jobban azt a pompás eszmét, hogy a válásokról is kellene aranszegélyű kártyákat kiadni. Elvált tehát a feleségétől, s másnap ragyogó arccal címezte meg a jelentéseket:

Mr. Thomas Walker és neje

szerencsájüknek tartják t. cimedet értesíteni, hogy a köztük fenálló házasság a legfőbb bíróság ítélete folytán feloldatott.

Mrs. Thomas Walker felveszi ismét leánykori nevét, Berkins Edit-et.

Az új szokás általános feltűnést keltett, s mindjárt utánzókra is akadt.

Csak azok, akik megkapják az egyre szaporodó válási értesítéseket, azok vannak zavarban: nem tudják, gratuláljanak-e, vagy pedig részvétüket fejezzék ki?

A dervis tevéi.

Egy öreg arab érezvén közelgő halálát, összes vagyonát, a mely tizenhét tevéből állott, a következőképen osztotta fel fiai között:

Hasszán, a legöregebb kapja a felét, Mohamed, a középső egyharmadát, Musztafa, a legfiatalabb egykilencedét. A falu, a hol a család lakott, egy karaván-uton volt, amelyen a Mekka-zarándokok jártak-keltek. Az öreg meghalt és az örökösök a végrendelet szerint akartak osztozni. De nem tudtak megegyezni, mert 17-et sem 2-vel, sem 3-al nem lehet osztani. Csak-hamar pörlekedni kezdtek, mert az elosztás lehetetlenségéből mindegyik hasznot akart húzni. A huzavona oly nagy mérveket öltött, hogy már-már vérengzéssé fajult. A legválságosabb

pillanatban egy dervis ment arra teveháton és Allah dicsőségét zengte. Megállt s így szólt a perlekedő testvérekhez:

- Miért veszekedtek?

A testvérek elmondták a baj okát, mire a dervis ekképen válaszolt:

- Mekkából jövök és nincs egyéb birtokom, mint ez az egy tevé. De Allah megparancsolta, hogy adjam ezt is oda nektek, hogy apátok akarata szerint oszthassátok el az örökséget. Majd talállok én más tevét e helyett.

Ez a beszéd azonnal megszelídítette a dühöngőket, akik azonnal hozzáfogtak az elosztáshoz. A dervis tevéjét a többi mellé állították, így 18 tevé volt együtt és következőképpen osztozkodtak:

Hasszán	kapott	9	tevét,
Mohamed	„	6	„
Musztafa	„	2	„
Összesen		17	tevé.

Bámulva látták a testvérek, hogy a dervis az egyik megmaradt tevé hátára ült és folytatja útját. E tevé nélkül nem lehetett volna a végrendelkező akarata szerint a tevéket elosztani.

E váratlan fordulaton vették észre a testvérek Allah akaratát és bölcsességét. De azért nem tudták elgondolni, hogyan maradt meg mégis egy tevé?

Hol a gép?

Egy úr, ki szenvedélyes műkedvelő-fényképész volt, haldoklott. Már két óra óta eszméletlenül feküdt. Egyszer fölriadt:

- Ah, látok, látok!...

- Mit lát? - kérdi tőle a kezelő orvos.

- Angyalokat látok, gyönyörű angyalokat... Adjátok ide a fotogra... fáló gé... pe... met...

És azzal meghalt.

Utazás közben.

- No, hála Isten, nem sokára Miskolcon leszünk.

- Csakugyan; az *M* már látszik is.

Ima és a házasság.

Egy orosz közmondás azt tartja:

„Mielőtt háborúba indulsz, imádkozzál egyszer; mielőtt tengerre mégysz, imádkozzál kétszer; de háromszor imádkozzál, ha meg akarsz nősülni!”

Közmondások a házasságról.

Olyan a házasság, mint az ostromlott város. Szeretne kijutni, aki belől van; a kinlevő pedig bejutni iparkodik. *(Arab közmondás).*

*

Jobb a több feleség, mintha csak egy van. Legalább te nyugton vagy, ha ők hajbakapnak. *(Török.)*

*

Tanácsot a feleségedtől kérj, de a magad esze után cselekedjél. *(Orosz.)*

*

Cukorból is keserű az anyósod. *(Spanyol közmondás.)*

*

Aki hisz a feleségének: az csalatkozik; aki nem hisz: azt megcsalják. *(Francia.)*

*

Néma asszony, süket férj: az a legnagyobb földi boldogság. *(Román.)*

*

Kemencének, asszonynak otthon a helye. *(Német közmondás.)*

Furcsa halotti bizonyítvány.

Halottvizsgálati jegyzőkönyv.

A halott neve: Gyöngyösi Teréz, hátramaradt özvegye néhai férjének.

Családi állapota: Nincs.

Állása, vagy foglalkozása: Sose volt állása szegénynek, merhogy szélütött volt a lábaira, hát állva nem állott, leginkább csupán üléssel foglalkozott.

Kora: Egykorú volt a tanító úr annyokával, úgy körülbelül 76-77 éves, máskülönben eleget élt, meg aztán hát sok szenvedése volt, jó, hogy elhunyt.

Vallása: Nem tudatik, templomba nem járt.

A halál oka: Mondtam már, hogy igen idős személy volt, hát nem csoda, hogy meghót.

A kór neme: Ezt nem értem.

A gyógykezelő orvos neve: Nem régen jött ide, hát biz én, ha föbe ütnek, se tudnám megmondani, merhogy olvasva olvastam, a kit ű maga írt alá a receficének, de abból nem lehet okos lenni, merhogy igen szálkás az írása.

A halál napja és órája: Január 1-én este lefekvéskor.

Az idő, a melyben a halott eltemettetett: Már azt nem tudnám egész bizonyosan megmondani, merhogy a tiszteletes úr órája nem jár, a kántor úrét pedig a fia elvitte Patakra, merhogy ott iskolázik.

Azon minta száma, mely szerint külön jelentés tétetik: Nem értem.

Észrevételek: Annyi, hogy az úgynevezett hulla valóban meghalt.

Kelt M... 1862. jan. 2.

*Kebeles István s. k.
halottgém.*

A műbarát.

Ur: Kérem, annak a hölgynek, akit nekem bemutatott, műfogai vannak, műhaja van. Talán még a formái is műformák? Nekem bizony ilyen feleség nem kell.

Közvetítő: Kérem, én azt hallottam uraságodról, hogy nagy műbarát.

Jövőbe látás.

- Mi mindent ki nem talál az emberi elme! - szól egy társaságban a tudós tanár. - Nem sokára az ócska bicikliből is épp úgy virslit fognak csinálni, mint ma a rokkant lovakból.

Az új cipő.

Ha az asszony egy pár új cipőt kap, egészen másképp fogadja azt, mint a férfi. Nem fogja belédugni a lábahegyét s nagykeservesen föl-ráncigálni addig, amíg egészen nekivörösödik; s aztán topogva és a lábait emelgetve föl-alá járni benne.

Az asszony másképp cselekszik. Lassan fölhúzza a cipőt félig, majd ismét lehúzza és gondosan megvizsgálja. Aztán ismét felhúzza és álmodozva néz egy darabig, míg végre kijelenti, hogy éppen jó. De aztán tovább nézelődve ráncot fedez fel rajta, felgömbíti a lábát, megtekinti minden oldalról, s ijedten kiált föl: „*Istenem, milyen bő!*”

Ujólag lehúzza a cipőt. Szorgosan tanulmányozza a talpát, sarkát, belsejét. Megint felhúzza, egy párszor fel-alá topog benne, s férjéhez fordulva, megesküszik, hogy ezt a pár cipőt nem, soha el nem vállalja. Neki nem kell!

És mikor így megállapította a végső megmásíthatlan szentenciát, leakasztja a falról a tükört, leteszi a földre, s úgy nézegeti benne, hogy fest az új cipő, amelyről csak az imént megmondta, hogy teljesen hasznavehetetlen.

Föl-alá jár legalább is húszszor; újra meg újra belenéz a tükörbe, hogy határozzon. Végre kijelenti, hogy az új cipő a lábát sokkal nagyobbá teszi, mint a mekkora valóban. Ismét leveti, majd megint felhúzza, s ez ismétlődik vagy hatszor, miközben a férjét kérdi: mi tevé legyen?

- Küldd vissza, ha nem tetszik, - felel a zaklatott férj.

De az asszony rá sem hederít a férje tanácsára; előlről kezdi az egész míveletet, s végül hosszú töprengés után kijelenti, hogy a cipőt megtartja.

Az apróhirdetések közül.

I.

„Bunkóssy Flórián, a Werther et Comp. cég volt prokuristája pénztárnoki állást keres. *Két mankón jár*, ami ilyen állásra nagyon ajánlja. Ajánlatok „*Két mankó*” cím alatt a kiadóhivatalba küldendők.”

II.

„*Életunt* úri ember *hasonló gondolkozása* hölgy ismeretségét keresi. *Házasság nincs kizárva.*”

III.

„Egy könyvvezető, akinek nagy gyakorlata van fizetésképtelenségek esetében kiegyezéseket létesíteni, méltányos föltételek mellett alkalmazást keres.”

IV.

„A legjobb korban levő özvegy ember nősülni óhajt. Fényképek és *próba-kukliprédikációk K. F.* cím alatt Budapest főposta, poste restante küldendők.”

V.

„Ügyes utazó ügynök kerestetik. *Akrobaták* előnyben részesülnek.”

Az akaraterő.

Arról beszéltek egy társaságban, hogy egy úriember nagy alapítványt tett lélektani művek megjutalmazására. Két úriember különösen hevesen vitatkozott.

- Tulajdonképen mi az a lélektan? - kérdi az egyik.

- Az akarat, a lélek tanulmánya, - felel a másik.

- Miről jó az?

- Igen nagy haszna van. Magam is tanulmányoztam és elértem azt, hogy egy szilárd akaratú embert meg tudok különböztetni olyantól, akinek gyöngé az akarata. Egészen egyszerű módszerem van erre. Például, ha én megteszem azt, hogy ön akarata ellenére kimondja a tizennégyes számot, be fogja látni, hogy tanulmányomnak volt bizonyos fogantja. Aláveti magát a kísérletnek?

- Milyen kísérletnek?

- Ön két perc leforgása előtt kimondja azt, hogy: Tizennégy.

- Nevetséges! Nem fogom kimondani.

- Majd meglátjuk... Mennyi kérem, hat és négy?

- Tíz.

- Mennyi nyolc és három.

- Tizenegy.
- És mennyi kilenc és hét?
- Tizenhat.
- Ah! - kiált fel a pszichológus diadalmasan. - Kimondta! Tudtam, hogy ki fogja mondani!
- Mit fogok kimondani? - kérdi méltatlankodva a kétkedő.
- Tizenhatot.
- De hiszen a vitás szó *tizennégy* volt.
- Nos, most mondta ki a tizennégyet, - jegyezte meg a pszichológus nyugodtan.

Mi az udvariasság netovábbja?

Ha valaki a végrehajtót, miután nála mindent lefoglalt, a kapuig kíséri s aztán így szól hozzá:

- Igen örvendtem; legyen szerencsém máskor is.

Az angol-búr háboruból.

Búr tábornok: Mi újság?

Búr tiszt: Angol foglyokat hoztunk.

Búr tábornok: Csak kergessétek el őket, s mondjátok meg nekik, hogy ez nem kosztház.

Miért nem kerülhet ügyvéd a mennyországba?

Alig jutott - Isten tudja, miféle kerülő uton - az első ügyvéd a mennyországba, mindjárt odaállt Keresztelő Szent János elé.

- Szent János! - mondá neki, - itt ugyan meglátszik, hogy még sohasem volt ügyvéd a mennyországban. Hát még mindig az öreg Szent Péternél vannak a kulcsok? Mily jupon? Ezt szeretném tudni! Te vagy urunk Jézus Krisztusnak első fokozatú unokaöccse, te mentél előtte, te dolgoztál érte, a mikor Péterre még senki sem gondolt, te vesztetted el fejedet az igazságért és te voltál híve a Megváltónak az egész életen át, anélkül, hogy érted valaha kukorékolt volna egy kakas is. Azt mondom hát, Szent Pétert, mint Krisztus utódját jog és törvény szerint nem szabad megtérni.

- Igazad lehet! - felelte Szent János. - De hát a végrendelet úgy van megcsinálva.

- Azért nem kell ennek így maradnia! Minden végrendeletet meg lehet dönteni.

- A mienket bajosan.

- Ügyes fiskális ezzel is végez.

- Hát mit csináljunk?

- Pert kell indítani.

Ugy történt. Az ügyvéd megindítja a keresetet és kézbesíti Szent Péternek.

Ez elolvassa és bár csak a felét érti meg, mégis tisztában van azzal, hogy az ügyek reá nézve rosszszul állanak. Egy álló napig gondolkozik, aztán a következő elleníratot adja be:

„Kedves testvérem az Urban! Amit te keresettedben előadsz, nem látszik teljesen indokolatlannak, bár sokat lehetne rá felelni. Legyen hát per! Ámde egy kicsit várnod kell még. Te találtál ügyvédet; légy hát türelemmel, amíg egy másik is kerül a mennyországba!”

Szent Péter azóta még jobban ügyel a mennyország kapujánál és a hányszor ott egy igazságvédő mutatkozik, rögtön rákiált dörgő hangján:

- Fiskális?... *A pokolba!*

Van-e igazi szabadság?

Egy hevesvérű délfrancia és egy józan angol utaztak együtt. Megismerkedvén egymással, a francia dicsőíteni kezdte Franciaországot és a szabadságot.

- Ej, - válaszolt erre a nyugodt angol, - az egész szabadság mesebeszéd. Nincs szabad ember a világon, mindnyájan függünk emberektől, viszonyoktól és körülményektől. Lássá, én most szeretnék rágyújtani, de nincs gyufám, tehát mint egy rabszolgának kell itt várakoznom, a míg a vonat Calaisba érkezik.

A francia erre egész hévvel felelte:

- Mit, nincs szabadság? Majd én megmutatom, hogy igenis van. Azt teszem, a mit hasonló körülmények között a dicső Mirabeau cselekedett volna.

Ezzel meghúzta a vészféket és a vonat azonnal megállt. A konduktor dühös arccal lépett a kupéba.

- Konduktor úr, - mondá gavallérosan a francia, - adjon ennek az úrnak egy gyufát, mert szivarozni akar.

A dolog vége az lett, hogy Calaisban elítélték e tréfa miatt nyolc napi fogságra a „szabad” franciát.

Szalon-szótár.

Ajándék: Felszólítás a viszontmeglepetésre.

Asztali gyönyör: Ha az anyósodat más vezeti az asztalhoz, s más kerül melléje.

Bók: Semmitmondó hízelt szavak, ha másoknak szól. Örök igazság, ha téged illet.

Divat: A mások ízlése.

Esteli szépségek: Azok a nők, akikre nappal senki sem néz.

Esküvő: Az utolsó akarat.

Étrend: Azoknak a fogásoknak a sorozata, amiket a *házigazda* legjobban szeret.

Farsang: Az a rövid időszak, mikor az okos emberek is bolond dolgokat követnek el.

Felköszöntő: Kényszermunka.

Flirt: Oly előszó, mely után nem irnak könyvet.

Féltékeny férj: A fiatal asszony kinzója, s az idősebb feleség büszkesége.

Garde de dame: Felügyelő-bizottsági tag, aki rendszerint hivatali mulasztást követ el.

Hivatalos titok: A feleséged életkora.

Hozomány: Enyhítő körülmény.

Házibarát: Szükséges rossz.

Időjárás: A társalgás kisegítője.

Jótekonysági bazár: A hiúság vásárja.

Kacsintás: Sifirozott távirat.

Kétértelműség: Aminek csak egy értelme van.

Kivágott ruha: Olyan indiskréció, ami sokszor, sajnós, csak keveset mutat.

Nők életkora: Forgatható kalendárium.

Őszinteség: Azon hölgyek büszkesége, akik minden tartózkodás nélkül kifecsegitik - barátnőik hibáit.

Première: A társadalom felsőbb rétegeinek ünnepélyes összejövetele. A szünetek közben a szerzőt is szívesen látják.

Rágalmazás: A távollevők ócsárlása, hogy a jelenlevők örvendjenek.

Szecesszió: Olyan szó, a melynek valódi értelmét senki sem tudja, de legtöbbet beszélnek róla.

Táncsterem: Házasságkötések börzéje.

Zsúr: A hol unatkoznak.

Az emberevők közt.

Törzsfőnök: No, mondhatom, hogy ennek a hittérítőnek a lába ugyancsak kemény volt.

A szakács: Nem csoda, hatalmas főnök, manapság már a hittérítők is *bicikliznek*.

A hamisítások netovábbja.

- Az élelmiszerek hamisítása, - beszél egy úr - csak nem akar megszünni, sőt napról-napra növekszik. Néhány nap előtt egy szoptatós dajkát ítéltek el tíz koronára, mert meghamisította a tejét.

A temető humorából.

(Sírfeliratok.)

I.

Állj meg egy tapodtat

Itt e sírnál, vándor!

Itt nyugszik borozó

Bornemissza Sándor.

Mivel a nevében

Ott volt Bornemissza,

Addig ivott szegény,

Míg házat elitta

S most földi e kripta.

II.

Nagy Kaszás Péternek
Mindenki nevezett,
Míg éltem tengerén
Csónyikom evezett.
Kicsiny Kaszás Péter
Lettem egyszeribe,
Nagyobb kaszás lökött
Halál tengerébe.
Csónyikom kifordult
          Alattam,
Az örökkévalóságba
          Fulladtam
S a sírban maradtam
          A feltámadásig.

III.

Kevesebben vagyunk Szekeres Imrével,
Ki is leszámolt már földi életével.
Szegény azért most se nyugszik ám békével,
Minthogy egymás mellett fekszik hitvesével!

IV.

E sírbolt fedezi
Torma Juci testét,
Sírba temette őt
A sokszínű festék.

V.

Nemlét martaléka lettem,
Mielőtt még örülhettem,
Hogy két anyós siratja halálom;
                                  1896-ba.
Véste ezt Herceg Áron
Egy télen, egy nyáron;
Bécsbe tanúlt és Prágába,
Áldás familijájára!

Bibliai történet.

Keserűen panaszkodik a sors csapásai miatt *Ádám* apánk.

- Uristen, miért is teremtettél? Két fiam volt, az egyik megölte a másikat. A feleségem Éva, a kígyóval, ah!...

- Hálátlan! - dörög az Ur haragja.

- Hálátlan én?
- Igen. Megkíméltelek a legnagyobb csapástól és mégis panaszkodol?
- Van-e ennél nagyobb csapás?
- Hát nem kíméltelek meg az *anyóstól*?!?

Kinai közmondások.

Előkelő ember a várost is felgyujthatja, a szegény ember még lámpással sem járhat.

*

Véletlenül becsukhatnak ugyan, de véletlenül soha sem bocsájtanak ki.

*

Aki ajándékot hoz, azt sohasem szokták megverni.

Biztos időjelző.

Egy jókedvű társaság, amely nem bízik a légsúlymérő jelzéseiben, valahol a budai hegyek között a szabadban egészen új szerkezetű és teljesen megbízható időjelzőt alkalmazott. Ez az időjelző egyszerű kötél, mely alatt a következő *ismertető* jegyzék áll:

1. *Szép idő*, - ha a kötél száraz.
2. *Eső*, - ha a kötél nedves.
3. *Változó idő*, - ha a kötél hol száraz, hol nedves.
4. *Szeles idő*, - ha a kötél lóbálózik.
5. *Fagy*, - ha a kötél meg van fagyva.

A spiritiszta-estély után.

Éjfél után egy óra. A temető sírhantjairól rejtelmes suttogás hallik.

Az asszony szelleme: Most kell hazajönni? Hol kóboroltál, te vén csavargó.

A férj szelleme: Kérlek, anyjuk, ne haragudj! Egy spiritiszta-estélyre citáltak; s ha azok egyszer kérdezősködni kezdenek, hát soha sincs vége.

Hogy termett a frakk?

Az első ember, már mint Ádám apánk, nem volt minden ruházat nélkül, mint a hogy az a bibliában áll, hanem egy térdig érő hálóköntösbe volt bevarrva. Midőn aztán később az Úr az oldalbordájából az asszonyt teremté, hálóköntöséből kivágott elől egy nagy darabot, s abból készült az első asszony legelső köténye. Így lett a hálóköntösből frakk, mely a nők kötényében természetes kiegészítését találja.

Olcsó bélyegyűjtés.

Egy világlapban a következő hirdetés jelent meg:

„*Házasság!!* Húsz éves, feltűnő szépségű leány 160.000 korona hozománnyal és négy millió korona örökséggel, férjhez menne egy becsületes, jellemes emberhez. Kor és vagyon mellékes. Megkeresések „Millió” címen a kiadóhivatalba kéretnek e hó 30-áig.”

A világ minden részéből akadtak pályázók, a kik becsületes, jellemes férfiak akartak lenni. Néhány hét múlva ugyanazon lap nyilttéri rovatában ez a közlemény volt:

„*Nyilvános köszönet.* Mindazoknak, a kik „Millió” jelige alatt levelet intéztek e lap kiadóhivatalába, ez úton mond köszönetet egy szegény ördög, aki e levelek révén csinos összeg pénzre tett szert.”

A dolog magyarázata:

A hirt egy szenvedélyes bélyegyűjtő tette közzé, a melyre válaszul a föld minden részéről vagy huszonötezer levél érkezett. Ezekről a levelekről leszedte a bélyegeket, a hatalmas gyűjteményt pedig jó pénzen eladta. A milliós házasság természetesen csak eszköz volt a cél elérésére.

Ki akar megnősülni?

A „Pall Mall Gazette” című angol ujság egyik számában a következő házassági hirdetés jelent meg:

„Egy hölgy, a ki már két férjétől vált el, s tapasztalásból tudja, hogy válni mily fájdalmas, harmadszor is férjhez akar menni. Új férje akármily szigoruan és keményen bánik is vele, mégis biztos lehet arról, hogy sohasem fog tőle elválni. A férjhez menendő hölgy nagy, erős és kinyújtott karral a legnagyobb terheket könnyűséggel emeli föl; de azért férje ne féljen tőle, mert galambszelid lélek lakozik acélizmai mögött. Fogai élesek, hófehérek és oly kemények, hogy szétharapják a pennyt. Megkiváncsítják, hogy a férj gazdag, elegáns, előkelő, hirtelenszőke és nagyon kis termetű legyen. A válaszok „*Gyöngéd asszony*” cím alatt London főposta, poste restante küldendők.”

A maradandó emlékek.

- Nincs pompásabb, mint biciklin beszágulni a főváros környékét, barátom!
- De hát ilyen gyors szágulás mellett tulajdonképen nem lát az ember semmit; s így minden maradandó emlékek nélkül térsz haza.
- Maradandó emlékek nélkül? Nézd ezt a forradást a homlokomon; ez *rákospalotai* emlék, ott estem le a kerékpárról. A nadrágom aljából hiányzik egy darab, *Ujpesten* egy kutya harapta ki. *Csömörön* összetörtem a térdemet, *Cinkotán* összeütköztem egy kerékpárossal és tönkrement a lámpásom. *Erzsébetfalván* elgázoltam egy kutyát és 5 frotot fizettem érte. *Soroksár* alatt belekarikáztam a Kis-Dunába, alig birtam kivergődni belőle. Nem maradandó emlékek ezek?

Ahány ház, annyi szokás.

Ha egy *német* leány csalódik szerelme tárgyában, elpanaszolja a holdnak; ha egy *olasz* leányt elhagy a kedvese, tört emel rá; a *francia* nő bánatában mérget vesz be; az *amerikai* a bíróhoz fordul; ellenben a *magyar* leány csak annyit mond rá: „Gombház, ha leszakad, lesz más!”

A mézeshetek után.

Menyecske (a férjéhez): Mi, nők, egyformán járunk veletek. Az esküvő előtt nem tudtok „*nélkülünk*” élni, az esküvő után pedig „*velünk*” nem tudtok élni.

Már meggyilkolták.

Egy oroszországi városba, a hol helyőrség is van, új kormányzó került. Alig érkezett meg, már is panaszkodtak előtte a rendőrség ellen. Hogy soha sincsenek ott, a hol szükség van rájuk, s hogy sípolhatnak nekik, csak nagysokára jelennek meg. A rendőrhivatal, a tűzoltóság és a rendőrkaszánya különben egy épületben van, a melynek a kapujában mindig ott áll egy őr.

A kaputól húsz lépésnyire egy régi diadalkapu van. Egy napon a kormányzó odalép az őrhöz és kérdi tőle:

- Ismersz engem?
  - Igen, méltóságos uram.
  - Hát az utasítást tudod-e?
  - Igen, méltóságos uram.
  - Ott hagynád-e a helyedet, ha a diadalkapu alatt meggyilkolnának valakit?
  - Soha, méltóságos uram.
  - Derék fiú vagy! Hát mit tennél?
  - Sípolnék, méltóságos uram.
  - Minek?
  - Hogy jöjjön rendőr a kaszányából.
  - Helyes. Tegyük fel, hogy a diadalkapu alatt meg akarnak valakit gyilkolni. Sípolj!
- Az őr sípol, kegyetlenül sípol.
- Sípolj még. Sípolj minden erődből, ahogy csak tudsz.
- Az őr sípol szakadatlanul, de senki sem jön.
- No, most már elég, fiam, - mondja barátságosan a kormányzó - már *meggyilkolták*...

Zenei meghatározás.

- Mi a klasszikus zene?
- Hát az a muzsika, a melynek tetszeni muszáj, akár tetszik, akár nem.

A kínai lapszerkesztő üzenete.

A míg nálunk a rossz novellákat és verseket egyszerűen a papirkosárba dobják és a boldogtalan szerzőt néhány gúnyos szóval értesítik műve sorsáról, a kínai udvariasság a szerkesztőknek egészen más eljárást ír elő.

Egy kínai szerkesztő a következő üzenet kíséretében küldötte vissza a nem közölhető kéziratot:

„Lásd rabszolgádat lábaid előtt. Leborulok előtted és jószágodtól azt a kegyelmet kérem, hogy élhessek és beszélhessek. A te tisztelt kéziratod kegyes volt tartalma vakító fényt ránk vetni. Elragadtatva futottunk át rajta. Őseim csontjaira, sohasem láttam ilyen elmésséget, ilyen költői lendületet, ilyen fönséges gondolatokat! Félelemmel és megrendülve küldöm vissza a kéziratot, mert ha én ezt a kincset kiadom, a császár megparancsolná, hogy ezentul csak ehhez hasonló értékűt szabad közölni. Ha azonban valaki úgy ismeri az irodalmat, mint én, tudja, hogy tízezer évben se jelenik meg ahhoz hasonló mű, a melyet te küldtél nekem. Ezért küldöm vissza kéziratodat. Tízezerszer kérem bocsánatodat. Hidd el, fejem lábad előtt fekszik; tégy velem, amit akarsz.

Rabszolgád rabszolgája:

a szerkesztő.”

A széttört ördög.

Mikor az ördögöt letaszították az égből, a földre esett és darabokra tört.

A feje Spanyolországba esett; ez az oka, hogy a spanyolok olyan büszkék.

Kezei Törökországba hullottak, ezért olyan kapzsi a török.

Szíve Olaszországba gurult. Ez okozza, hogy az olaszok olyan szerelmesek.

Hasa Németországnak jutott; ez fejti meg a németek falánkságát.

Lábai Franciaországnak maradtak; azóta szaladnak úgy a franciák az asszonyok után.

Vállai pedig Magyarországra estek. Ez teszi lehetővé, hogy a magyar ember annyi adóterhet elvisel.

Meghalt valaki.

A különböző nemzetiségű emberek, ha valakinek a halála hírének veszik, a következőleg felelnek:

A francia: Hány éves volt?

Az olasz: Szegény ördög!

Az orosz: Jó neki, nem kell többet kínlódnia.

Az angol: Mennyire volt biztosítva?

A német: Mi baja volt?

A zsidó: Mi maradt utána?

A magyar: Igazán meghalt?

Mi a csók?

Egy tudós professzor, *Nyrop* Krisztián, kopenhágai egyetemi tanár könyvet írt a csókról, s mély elméjű férfiúhoz illően a legkülönbözőbb szempontokból tárgyalja a legédesebb édességet.

A csókot tudományosan így határozza meg:

„A csók az ajkizmok szívó mozgásából áll, halkabb, vagy erősebb hang kíséretében. Ámde az ajkizmok mozgásából csak akkor lesz valódi csók, ha indoka valamelyes érzelem és az ajkak egyidejűleg élő lényt, vagy tárgyat érintenek...”

Hogy mikép *ízlik* a csók? erre nézve, - ugymond a tudós, - eltérők a vélemények. Vencel, cseh király szerelmesének a csókját így énekelte meg egy akkori poéta:

„Mint a rózsza, mikor felnyitja szirmait, hogy harmatot szívjon magába, úgy nyújtotta felém puha piros ajkait.”

Ha a nőtől azt kérdezzük, hogy milyennek kell lennie a csóknak, ezt felelik: csak az a csók, amely *édes*. A német nők a csók mellől a világért sem engednék el a *szakállt*; szerintük a szakálltalan férfi csókja olyan, mint - a sóatlan híg tojás.

Mindig praktikus.

Egy úr meglátogatja nemrég elhunyt barátjának az özvegyét.

- A kedves férje - mondja neki társalgás közben - csak el volt rá készülve, hogy meghal?

- Oh igen, - válaszolt az özvegy komolyan, - hiszen őt intézetnél biztosította az életét!

A legujabb illemszabályok.

Ha látogatóba mégysz s székkal kínálnak meg: válaszd ki azt, amelyiken egy női kalap van és ülj reá. Ez gyöngéd figyelmeztetés a háziasszony részére, hogy a kalapnak nem a széken a helye.

*

Ha valaki hanyatt vágódik, egész bátran neved a balesetén. Ez annyira fölbosszantja az illetőt, hogy egészen megfeledkezik a balesetről, amely érte.

*

Illetlenség valakire az ablakból pisszegni, hogy figyelmét magadra vond. Vágj inkább valamit a fejéhez, s ezzel találod leggyorsabban fején a szöveget, meg őt is.

Az okos majom.

Egy majom és egy cápa, a melyek egymásnak szomszédjai voltak, barátságot kötöttek. A cápa a part közelében lakott, a majom pedig egy fán, a melynek ágai a tenger vizébe hajlottak. Egy napon a cápa így szólt a majomhoz:

- Mi jó barátok vagyunk. Utazzunk el együtt. Mászszál le a fáról és ülj a hátamra. Megnézzük a cápák birodalmát.

A majom elfogadta a csábító ajánlatot, ráült a cápa hátára és csakhamar a nyílt tengeren voltak. Itt a cápa így szólt:

- Tudod, a cápák királya nagy beteg. Megkérdeztem a nagy fétis-papot és azt mondta, hogy a király csak egy majom szivétől gyógyul meg. Nem kételkedem benned, hogy nagy megtisztetésnek tartod, ha a szívedet megeszi.

- Hogyne! - mondta a majom. - De miért nem mondtad ezt előre? Mert tudd meg, cápa koma, hogy mi, majmok, ha utazunk, a szívünket otthon hagyjuk.

- Nem baj, - szólt ismét a cápa, - visszamegyünk a partra és te elhozod a szívedet.

Vissza is mentek. A majom felkúszott a fára és azt mondta a cápának, hogy csak várjon. A cápa várt is, de hiába, mert a majom úgy elszaladt, hogy még most is szalad, ha meg nem állott.

Egy szegény ördög sóhaja.

- Keserű egy érzés, mikor az ember annyira éhezik, hogy szomjuságában azt sem tudja, hová megy aludni éjszakára?!

Körülírva.

I. hivatalnok: Mit szól az új főnökünkhöz?

II. hivatalnok: Bizony megérdemelné, hogy az én anyósom az övé lenne.

-&-